

Siilinjärven kunta

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2024–2025

Kunnanvaltuusto 19.12.2022

SIILINJÄRVI

SIILINJÄRVI

Talousarvio 2023 Taloussuunnitelma 2024–2025

Kansikuva:
Vuorela
Kuva: Mika Antikainen

Sisällysluettelo

<i>Esipuhe</i>	4
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT	6
1.1 Väestö	6
1.2 Työttömyys.....	11
1.3 Työpaikat.....	12
1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät.....	13
1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	14
1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus	16
1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio.....	22
1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat.....	23
2 KUNTASTRATEGIA 2025	25
2.1 Toiminta-ajatus	25
2.2 Arvot.....	25
2.3 Visio 2025	25
2.4 Strategiset tavoitteet	26
2.4.1 Ketterä kehittäjä.....	26
2.4.2 Hyvinvoiva arki	28
2.4.3 Elinvoimainen ympäristö	31
3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	33
3.1 Konserniohjaus	33
3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet	33
4 TULOSLASKELMAOSA	43
4.1 Tulot ja menot.....	43
4.2 Verotulot.....	46
4.3 Valtionosuudet.....	47
4.4 Rahoitustulot ja -menot	48
4.5 Vuosikate.....	48
4.6 Tilikauden tulos ja ali-/ylijäämä	49
4.7 Taloussuunnitelma	49
4.8 Talouden tasapainottamisohjelma	50
5 RAHOITUSOSA	53
6 KÄYTTÖTALOUSOSA	57
6.1 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT	60
6.1.1 Vaalit	61
6.1.2 Tilintarkastus.....	62
6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut.....	64
6.1.4 Maaseutuhallinto.....	68
6.1.5 Joukkoliikenne	71
6.1.6 Pelastustoimi.....	74
6.1.7 Elinvoima- ja konsernipalvelut	75
6.2 SIVISTYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)	90
6.3 SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT	117
6.4 TEKNISET PALVELUT	118
6.4.1 Tekniset palvelut.....	119
6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	126
6.4.3 Yksityistiet	132
6.5 YHTEISET PALVELUT (Palvelualue, sitovuustaso)	134
6.6 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT	152
6.6.1 Toimitilojen ylläpito.....	152
7 INVESTOINTIOSA	155

Esipuhe

Venäjän hyökkäys Ukrainaan varjostaa maailmantalouden näkymiä. Miten käy Ukrainan, Venäjän, Euroopan ja Suomen, kun hyökkäys on jatkunut taukoamatta ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Hyökkäys on tehnyt syvän loven kotitalouksien odotuksiin oman taloutensa ja koko Suomen talouden tulevaisuudesta. Myös yritysten luottamus on heikentynyt sitä enemmän mitä pidemmälle aika on kulunut. Raaka-aineiden ja energian tarjonnan pieneneminen on rajoittanut niiden saatavuutta ja nostanut hintoja voimakkaasti. Kustannusten nousu on kiihdyttänyt inflaation vauhtiin, jollaista ei ole nähty myöskään Yhdysvalloissa ja Euroopassa vuosikymmeniin. Inflaation hillitsemiseksi on kiristetty rahapolitiikkaa, mikä puolestaan on nostanut korkoja ennätysvauhtia. Talous kasvaa merkittävästi hitaammin kuin aiemmin arvioitiin.

Yksityisen kulutuksen ennakoitaan kasvavan hitaasti lähivuodet. Kiihtyvä inflaatio leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusmahdollisuuksia. Energian hinnan nousu vaikuttaa merkittävästi tavaroiden ja palveluiden hintoihin, mm. elintarvikkeiden hinnoissa on havaittavissa edelleen kiihtyvää nousua. Epävarmat näkymät hillitsevät investointeja ja ne kasvavat keskimääräistä hitaammin. Julkinen talous jatkaa vahvistumista vielä tänä vuonna ripeään verotulojen kasvun sekä koronaepidemian vuoksi tehtyjen tukitoimien pientymisen myötä. Vahvistuminen pysähtyy ensi vuoteen ja alijäämä alkaa sen jälkeen kasvaa, kun talouden ja työllisyyden kasvu hidastuu. Kuntatalouden koon pienentyessä 2023 alussa, sillä on aiempaa vähemmän mahdollisuuksia tasapainottaa talouttaan.

Kuntatalous on syksyllä 2022 historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaville hyvinvointialueille. Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 30 %. Toimintakate kuntataloudessa supistuu n. 60 %. Vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Toinen muutos kuntien tehtävissä toteutuu 2025, kun pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille.

Kuntamme strategia päivitettiin kesäkuussa 2022. Uusi visio kuuluu: Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle. Visio toteutumiseen on valittu kolme strategista päämäärää eli ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö. Uuden strategian toteuttamiseksi on asetettu joukko tavoitteita, jotka löytyvät tästä talousarvioesityksestä.

Siilinjärvellä asui vuoden 2021 lopussa 21 293 henkilöä. Vuoden 2021 väestönkehitys oli +42 henkilöä, luonnollinen väestönlisäys +9 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä +33 asukasta. Asuntoja valmistui 51, keskiarvoisesti on valmistunut reilut 100 uutta asuntoa. Vuoden 2022 väestönkehityksen ennuste on noin +100 henkilöä.

Siilinjärvellä työllisyystilanne on säännöllisesti ollut valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Kunnan työttömyys oli 9,5 % vuonna 2020 ja 7,3 % vuonna 2021, kun koko valtakunnan työttömyys oli 13,0 % ja 11,4 %. Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi työllisyyden suhteen vaikea, vaikka Siilinjärvi selvisi selvästi muuta maata helpommalla. Kuluvana vuonna on palattu pandemiaa edeltävään tilanteeseen ja tämän vuoden ennuste on edellisiä vuosia parempi. Työpaikkoja Siilinjärvellä ennustetaan olevan n. 7200 vuoden 2022 lopussa, jolloin työpaikkaomavaraisuusaste olisi 78,5 %.

Sosiaali- ja terveystaloudet siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Kunnan työntekijä määrä on 1.1.2023 alkaen noin 900, joista vakituisia on noin 700. Siilinjärven kunnasta siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueelle noin 500 työntekijää, joista vakituisia on 420. Valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 - 30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %. Sairauspoissaoloja tulee edelleen vähentää ja kiinnittää huomiota erityisesti mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin: tavoitteeksi vuodelle 2023 on asetettu alle 13 kalenteripäivää / työntekijä.

Kunnan tuottamat palvelut ovat meillä edelleen hyviä, mutta kuntamme hyvien sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden vastuu siirtyy vuoden vaihteessa maakunnalliselle hyvinvointialueelle. Palvelut säilyvät ja jatkuvat entisellään ainakin aluksi, mutta mikä on Siilinjärvellä sote-palveluiden laatu ja määrä tulevaisuudessa? Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -74,336 milj. euroa, supistumista yhteensä -53,7 %:n edestä. Henkilöstömenoja jää peruskuntaan n. -41,094 milj. euroa, prosenttimuutos -39,3. Henkilötyövuosia vähenee

talousarviotietojen perusteella yht. 567, mistä suoraan sotesta poisjääviä on yht. 537 ja ruoka- ja puh-
tauspalveluista 28 sekä 7 kuraattoria poistuu hyvinvointialueelle. Kuntaan rekrytoidaan uusia henkilöitä
11,5 vuonna 2023. Kunta panostaa varsinkin sivistyspalveluihin merkittävästi. Palvelujen ostot vähenevät
-53,232 milj. eurolla eli n. -77,1 %.

Toimintakatteesta muodostuu yli puolta aiempaa pienempi. Muutos on yht. 80,391 milj. eli -57,2 % ja
toimintakatteeksi muodostuu lopulta -59,935 milj. euroa. Kunnan verotulot ovat 56,1 milj. euroa, kun ne
vuonna 2022 tulevat olemaan n. 100 milj. euroa. Puolestaan valtionosuudet ovat vuonna 2023 11,1 milj.
euroa ja vuonna 2022 44 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2023 nettoinvestoinneiksi muodostuu peräti n. 9,6 milj. euroa. Summa on merkittävän
suuri johtuen päiväkotikiinteistön ajoittumisesta samaan aikaan, kun kunta satsaa myös palloiluhallin poh-
jarakenteisiin ja osallistuu kuntaosuudella Kumpusen kevyenliikenteen väylän rakentamiseen. Toimiti-
lainvestoinneista suurin potti kohdistuu leasing-rahoitteisiin kohteisiin, joita oltaisiin toteuttamassa 17,0
milj. euron edestä. Alkavina kohteina ovat Ahmon ja Siilinlahden koulut (14,0 milj., kokonaisarvot yht.
55,0 milj.). Jatkavana kohteena on uusi pelastusasema (3,0 milj., kokonaisarvo 5,7 milj.). Kuntatekniikan
maa- ja vesirakentamiseen käytetään talousarviovuonna 3,6 milj. euroa. Kunnanhallituksen alaisen elin-
keinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan satsataan 0,8 milj. euroa.

Lainakanta kasvaa n. 0,3 milj. euroa eli on yhteensä n. 67,7 milj. euroon. Asukaskohtaiseksi lainamää-
räksi muodostuu 3 160 euroa.

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui 7,955 milj. euroa ja tilikauden tulos on
0,563 milj. euroa ylijäämäinen. Kunnan talous muodostuisi toteutuessaan tasapainoiseksi, mutta ei ra-
hoituksen suhteen.

Tuleva vuosi 2023 tulee olemaan Siilinjärven kunnassa suurten muutosten vuosi. Sote-uudistus pienentää
kunnan taloutta ja toimintaa merkittävästi. Uusi kuntastrategia viitoittaa kunnan toimintaa ja kehitystä val-
tuustokauden loppuun. Päättäjien, henkilöstön ja kuntalaisten kannattaa kaivaa uusi kuntastrategia esiin
ja lukea se sekä toimia jatkossa sen mukaisesti.

Vaikka vuoden 2023 talousarvioesitykseni on 0,5 miljoona euroa plussalla ja tasapainossa, kaikkien pitää
muistaa tiukka talous ja jokaisen tulee noudattaa pitkän tähtäimen taloussuunnitelmaa (PTS). Kaikista
maailman uhkakuvista huolimatta on tärkeää säilyttää optimisimi. Hankalista ja haastavista tilanteista sel-
viää tarkalla talouden pidolla ja kovalla työllä.

Tämä talousarvioesitykseni on neljästoista ja viimeiseni Siilinjärven kunnanjohtajana. Jään 12.1.2023 lo-
malle ja 1.8.2023 normaalille eläkkeelle. Tätä esipuhetta kirjoittaessa tulee aika haikea olo. Melkein 14
vuotta Siilinjärven kunnanjohtajan on pitkä aika. Siihen aikaan on mahtunut monenlaista asiaa ja toimin-
taa. Vuosista jää ainakin minulle hyvin positiivinen muisto. Paljon on kunta kehittynyt ja kasvanut. Toivo-
vasti kunnan kehitys jatkuu myönteisenä tulevinakin vuosina.

Tällä kokemuksella uskallan tuoda esille ajatuksia hyvästä ja toimivasta kunnasta/kaupungista. Päättäjät,
luottakaa virkamiehiin ja henkilöstöön. Siilinjärvellä on erittäin hyvää osaamista koko henkilöstössä, ja he
tekevät ammattilaisina virkavastuulla työnsä. Lain mukaisesti roolit on hyvä olla selkeät eli virkamiehet
valmistelevat asiat, päättäjät päättävät ja henkilöstö laittaa päätökset toteutukseen.

Tulen seuraamaan kunnan kehitystä ja vuoden 2023 talousarvion toteutumista kuntalaisena. Uskon vah-
vasti, että Siilinjärvi pärjää myös tulevaisuudessa hyvin.

Näillä ajatuksilla kiitos kaikille näistä upeista vuosista ja onnea tulevaisuuden haasteisiin sekä menes-
tystä vuoteen 2023. Eniten jään kaipaamaan teitä kaikkia ihmisiä eri rooleissanne.

Vesa Lötjönen
kunnanjohtaja

1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Väestö

Siilinjärvellä asui vuoden 2021 lopussa 21 293 henkilöä. Vuoden 2021 väestönkehitys oli +42 henkilöä, luonnollinen väestönlisäys +9 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä +33 asukasta. Asuntoja valmistui 51, keskiarvoisesti on valmistunut reilut 100 uutta asuntoa.

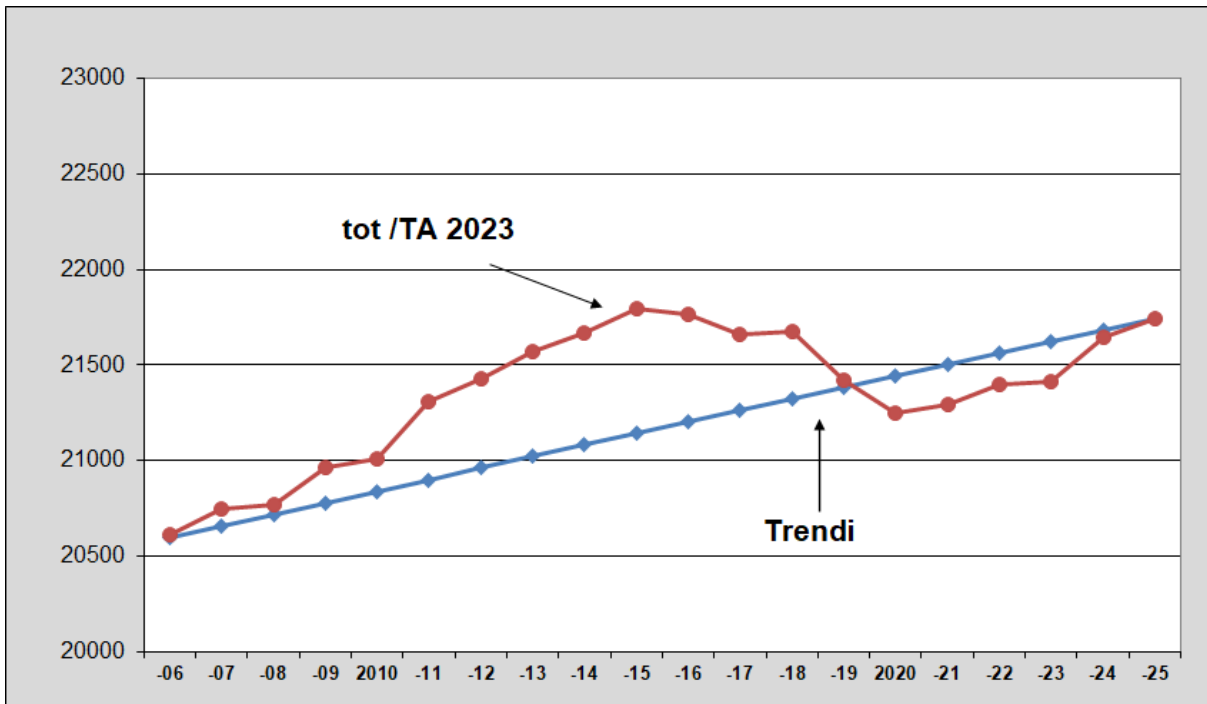
Siilinjärven väestö on ollut pitkään pysyvän kasvun linjalla. Viime vuosina kasvu on pysähtynyt. Tulevien vuosien ennuste on, että väestö tulisi lisääntymään hieman. Ennusteessa syntyneiden määrä vakiintuu nykytasoon, koska Siilinjärvellä on paljon synnytyksikäistä väestöä ja uudet asuntoalueet tuovat lisää nuoria perheitä. Kuolleiden määrä nousee kuitenkin tasaisesti ikärakenteen vanhetessa. Kuolleisuuden kasvun seurauksena luonnollinen väestönkasvu pysähtyy ja kääntyy ennusteen lopussa negatiiviseksi.

Väestö 1960–2021 sekä ennuste 2022–2025

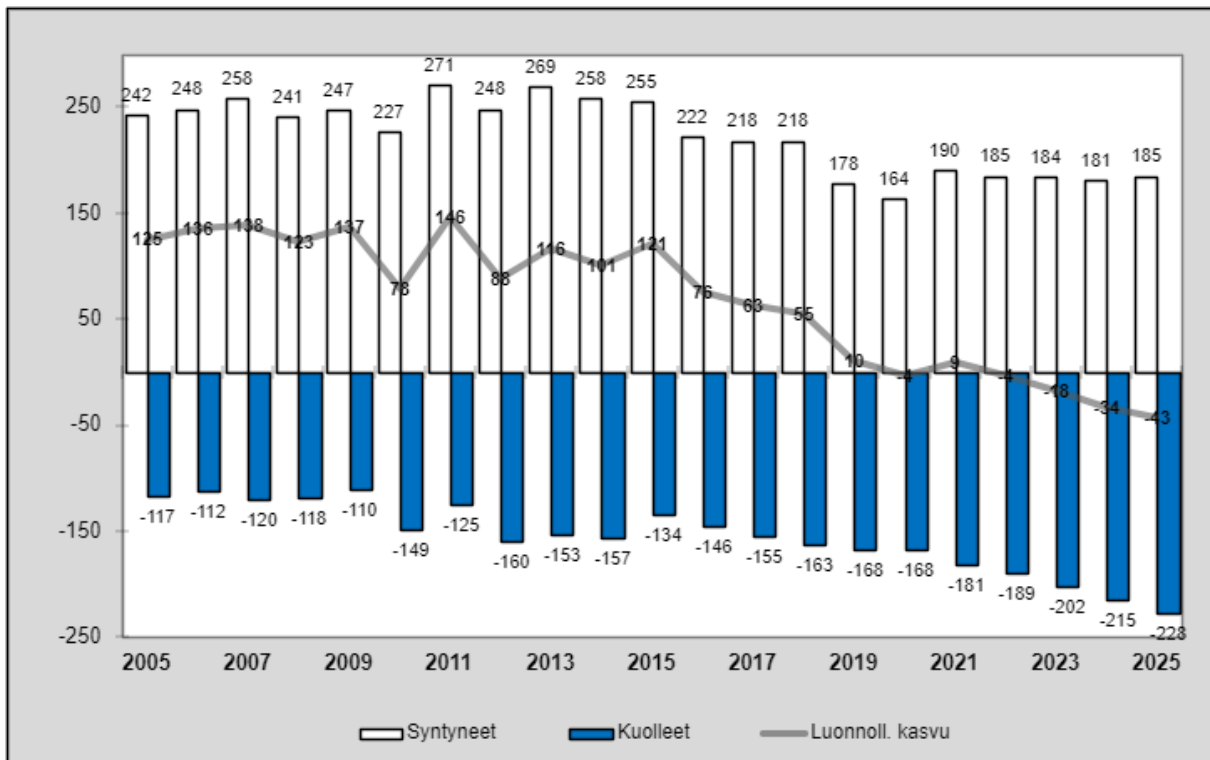
Vuosi	Väestö	Muutos	Muutos %
1960	8 023	833	11,6
1970 *	10 834	2 811	35,0
1980	15 168	4 334	40,0
1990	18 749	3 581	23,6
2000	19 723	974	5,2
2010	21 010	1 287	6,5
2011	21 311	301	1,4
2012	21 431	120	0,6
2013	21 567	136	0,6
2014	21 668	101	0,5
2015	21 794	126	<i>Muutos 2011–2015: 3,7 %</i>
2016	21 768	-26	-0,1
2017	21 657	-111	-0,5
2018	21 674	17	0,1
2019	21 423	-251	-1,2
2020	21 251	-172	<i>Muutos 2016-2020: -2,5%</i>
2021	21 293	42	0,2
2022	21 401	108	0,5
2023	21 413	12	0,1
2024	21 642	229	1,0
2025	21 745	103	0,5

* 1.1.1969 liitettiin alue Kuopion maalaiskunnasta Siilinjärveen

Väestön kehitys 2006–2021 ja ennuste 2022–2025

Siilinjärven luonnollinen väestönlisäys 2005–2021 ja ennuste 2022–2025

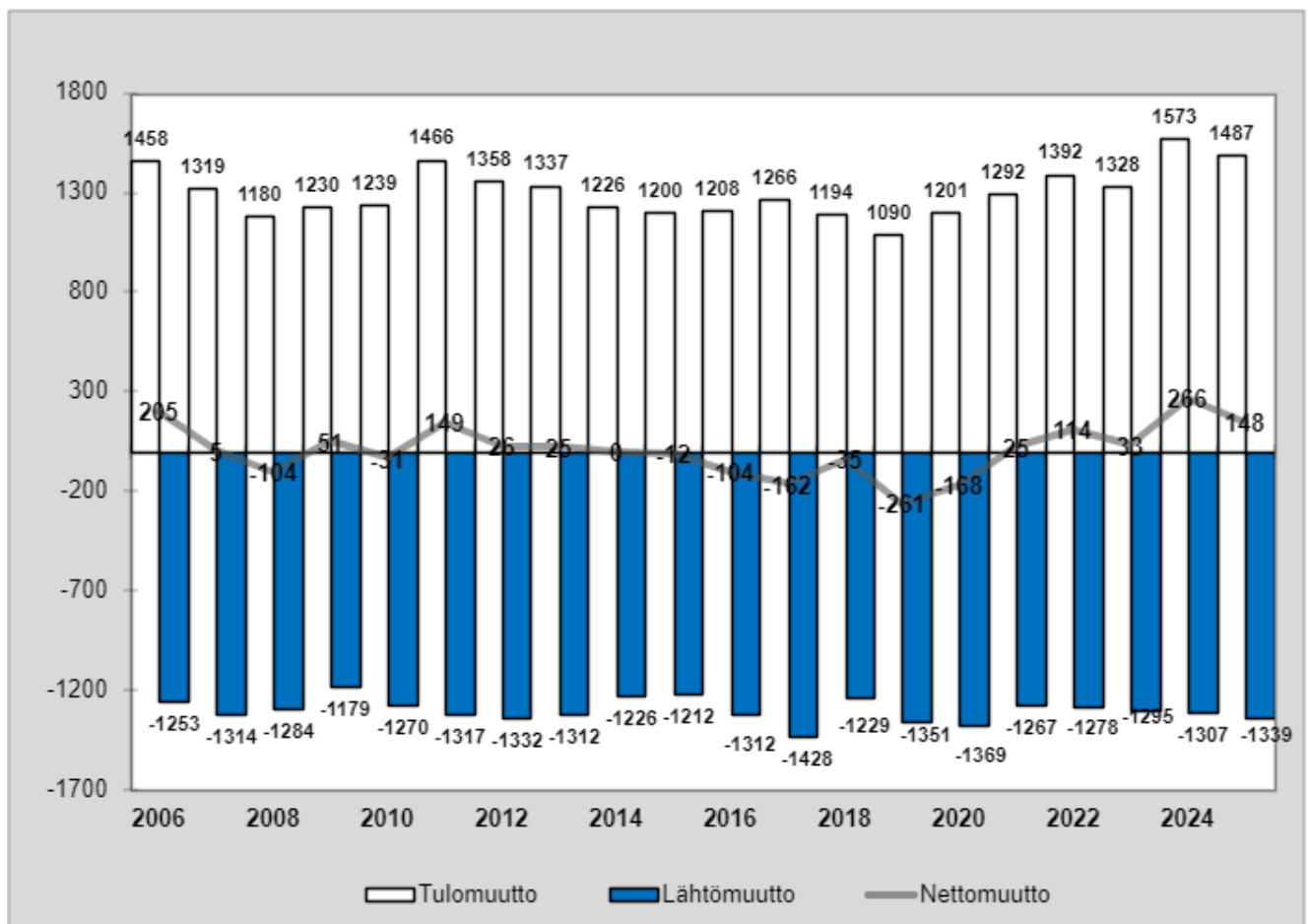
Siilinjärven muuttoliikkeen luonne on muuttunut selvästi. 1970- ja 1980-luvuilla muutti Siilinjärvelle ihmisiä valtaosin Pohjois-Savon eri kunnista ja enimmäkseen muuton syy oli muutto työpaikan lähelle. Nykyisin tulomuuttajat ovat valtaosin Kuopiosta ja muuton syy on useimmiten väljemmän ja paremman asunnon hankinta, samoin lähtömuutto suuntautuu pääosin Kuopioon. Muiden naapurikuntien suhteen muuttoliike on kääntynyt jopa Siilinjärvelle tappiolliseksi. Muuttoliikkeen luonteen muutos on yleinen maan muissakin suurten kaupunkien ympäryskunnissa.

Viime vuosina sekä tulo- että lähtömuutto ovat kasvaneet Siilinjärvellä suuriksi. Tulomuuton on pitänyt suurena monet yhtä aikaa rakennettavina olevat uudet asuntoalueet niin Kirkonkylässä kuin Etelä-Siilinjärvellä. Tätä on tukenut lisäksi vilkas vanhojen asuntojen kauppa sekä vahva rakentaminen kunnan maaseutualueilla. Toisaalta lähtömuuttokin on noussut suureksi. Kasvanut lähtömuutto johtuu vilkkaasta vanhojen asuntojen kaupasta ja poismuuttavista nuorista ikäluokista, jotka muuttavat suuriin kaupunkeihin Siilinjärveä parempien opiskelu- ja työnsaantimahdollisuuksien vuoksi.

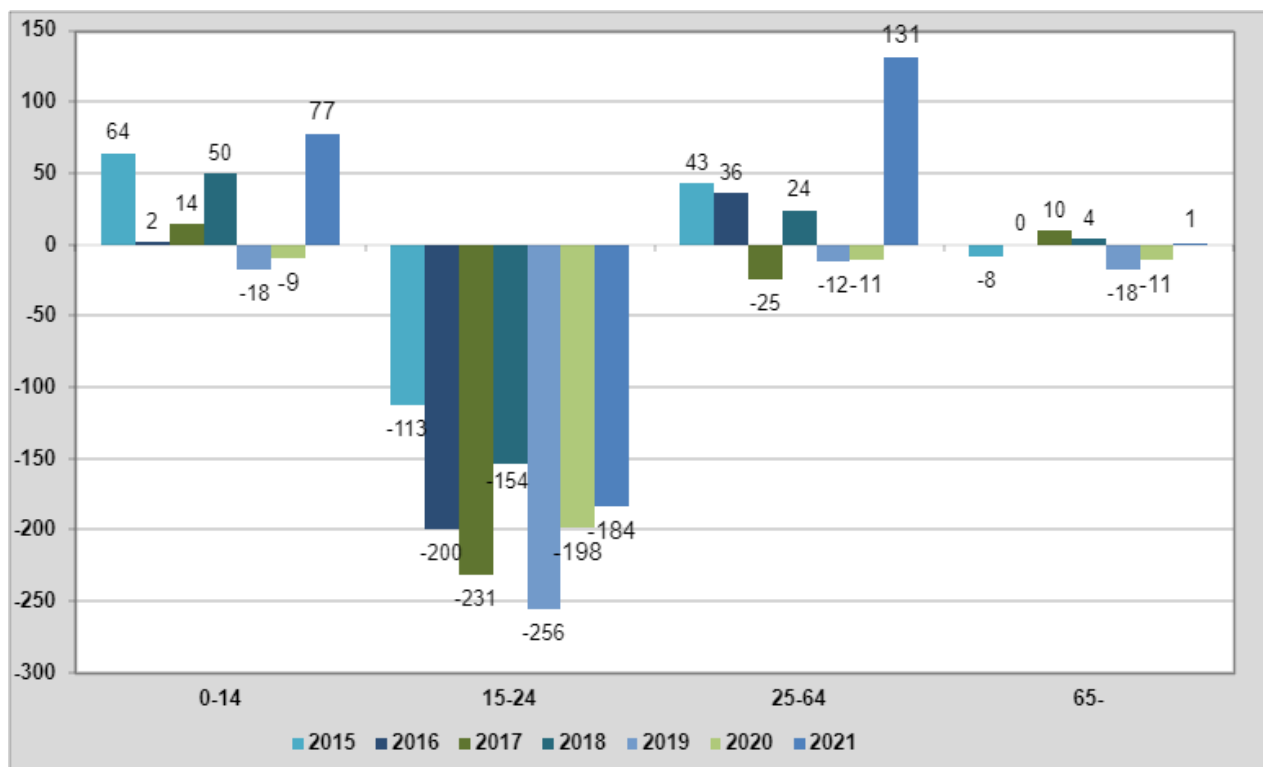
Uuden ennusteen mukaan Siilinjärven sekä tulo- että lähtömuutto pysyvät lähivuosina edelleen korkeana. Lähivuosien osalta väestöennuste perustuu pientalotuotantoon Etelä-Siilinjärvellä ja Taivallahdessa sekä kerrostalotuotantoon Kirkonkylässä ja Vuorelassa. Myös taajamien nykyisten asuntoalueiden sekä maaseutualueiden uskotaan pystyvän pitämään nykyisen väestömääränsä.

Uusi ennuste perustuu luottamukseen Siilinjärven vahvoihin vetovoimatekijöihin asuinkuntana. Muuttoliikkeen ikärakenteen ennustetaan säilyvän viime vuosien kehityksen mukaisena. Siilinjärven ennustetaan saavan jatkossakin muuttovoittoa nuorista lapsiperheistä ja muuttotappiota 16–24-vuotiaista nuorista.

Muuttoliike 2006–2021 ja ennuste 2022–2025

Nettomuuton ikärakenne 2015–2021

Kunta on päivittänyt strategiansa kesällä 2022. Visio ”Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle” sisältää kasvun mahdollistamisen. Syntyvyyden laskun vuoksi väestönkasvu edellyttää muutovoittoa ja vilkasta uudisrakentamista, keskimäärin 180 asuntoa/vuosi.

Muita kunnan väkiluvunkasvun onnistumisen kannalta keskeisiä asioita on koko Kuopion seudun veto-voimaisuuden kasvattaminen. Siilinjärvi toimii yhdessä naapurikuntien kanssa pyrkiessä luomaan edellytyksiä saavuttaa Pohjois-Savon liiton Tavoite+ taso, jossa kaikki alat lisäävät työllisyyttä. Investoiminen ja innovaatiotoiminta ovat aktiivista, teollinen tuotanto kasvaa, rakentaminen vilkasta, raaka-aineiden, tavaroiden ja ihmisten kuljettaminen kasvaa, lisääntyvä väestö tarvitsee koulutus- ja kulttuuripalveluja, yksityisen ja julkisten palvelujen kysyntä lisääntyy.

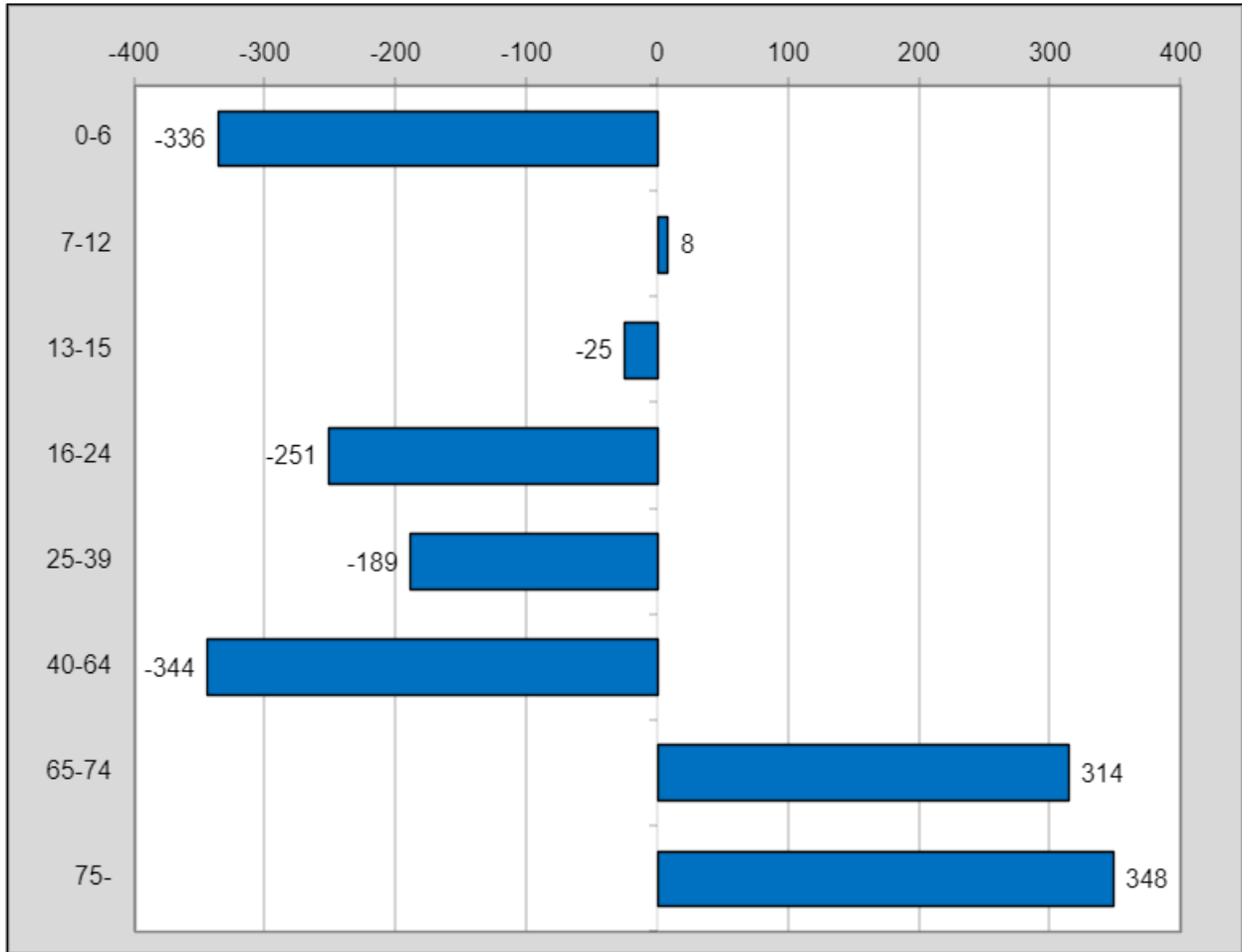
Tällä hetkellä ennusteeseen sisältyy tavallista enemmän epävarmuustekijöitä.

Väestön ikärakenne 2016–2021 ja ennuste 2022–2025

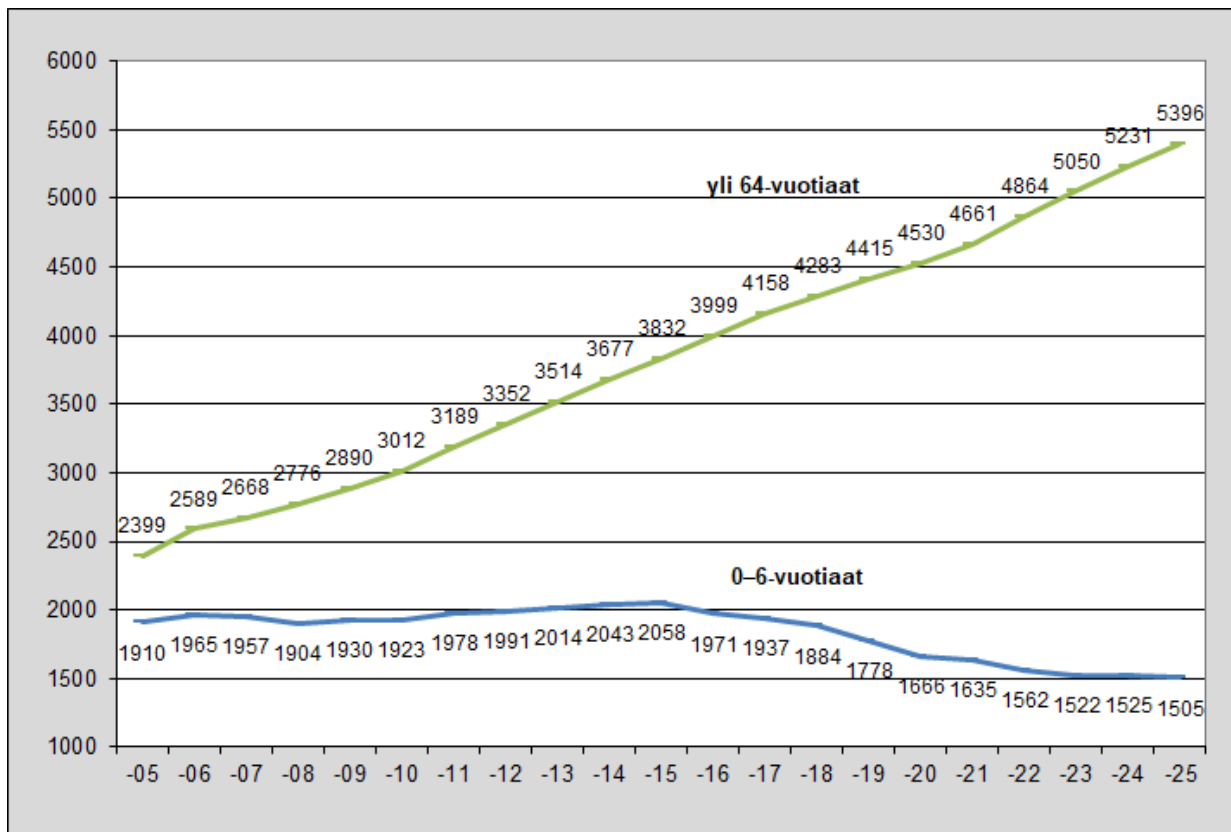
Ikä	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0–6	1 971	1 937	1 884	1 778	1 666	1 635	1 562	1 523	1 525	1 505
7–15	2 765	2 720	2 745	2 740	2 738	2 748	2 755	2 700	2 670	2 627
16–24	1 930	1 879	1 881	1 762	1 713	1 679	1 721	1 740	1 785	1 798
25–64	11 103	10 963	10 881	10 728	10 604	10 570	10 500	10 400	10 431	10 419
65–	3 999	4 158	4 283	4 415	4 530	4 661	4 863	5 050	5 231	5 396
Yht.	21 768	21 657	21 674	21 423	21 251	21 293	21 401	21 413	21 642	21 745

Alle kouluikäisten määrä vähentyy syntyvyyden alenemisen myötä. Ala- ja yläkouluikäisten määrän oletetaan pysyvän tasaisena talousarviojaksolla. Alttiimmin poismuuttavan väestönosan eli 16–24-vuotiaiden määrä jatkaa vähenemistään. Nuoremman työikäisen väestön määrä pysynee tasaisena ja vanhemman vähenee. Väestön ikääntymisestä johtuen 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvu jatkuu Siilinjärvellä suurena, vuosien 2017–2021 lisäys oli +17 %.

Väkiluvun muutos eri ikäryhmissä vuosina 2017–2021

0–6 ja yli 64-vuotiaiden määrän kehitys 2005–2021 ja ennuste 2022–2025

1.2 Työttömyys

Siilinjärvellä työllisyystilanne on säännöllisesti ollut valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Kunnan työttömyys oli 9,5 % vuonna 2020 ja 7,3 % vuonna 2021, kun koko valtakunnan työttömyys oli 13,0 % ja 11,4 %. Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi työllisyyden suhteen vaikea, vaikka Siilinjärvi selvisi selvästi muuta maata helpommalla. Kuluvana vuonna on palattu pandemiaa edeltävään tilanteeseen.

Kunnilla on lukuisia lakisääteisiä veloitteita, mm. ikääntyvien työllistämismäärärahat, kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen, nuorten työpajatoiminta, yhteistoimintavelvoite ja TYP-johtajuus. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on kuntavetoinen toimintamalli, jossa kunta, Kela ja TE-palvelut yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työllistymisen edistämiseksi tarkoituksenmukaisia palvelukokonaisuuksia sekä vastaavat työllistymisen edistämisestä ja seurannasta. Toimintamalli on todettu tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi tavaksi edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä. Siilinjärvi onnistui erityisen hyvin pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä, joka laski 35 % ajanjaksolla heinäkuu 2017 – heinäkuu 2019. Vuosi 2020 oli tässäkin suhteessa selvästi vaikeampi, ja toipuminen on ollut hitaampaa, kuin muussa työttömyydessä.

Työllisyysennusteen tekijät

Vuosi	Asukas-luku	Työvoima	TYÖTTÖMÄT			
			%	Henkilöä (keskim./kk)	Yli vuoden työttömänä olleet	Alle 25-vuotiaat työttömät
2000	19 742	9 494	12,6	1 198	219	186
2005	20 271	9 723	9,8	955	161	135
2010	21 010	10 064	8,0	802	121	106
2011	21 311	10 247	7,3	735	131	104
2012	21 431	10 315	7,3	738	150	109
2013	21 567	10 342	7,8	804	166	106
2014	21 668	10 293	8,8	905	191	127
2015	21 794	10 247	9,6	998	202	150
2016	21 768	10 221	9,4	971	235	152
2017	21 657	10 154	8,4	858	258	138
2018	21 674	10 180	7,2	728	189	127
2019	21 423	10 039	7,2	721	184	104
2020	21 251	10 000	9,5	972	243	138
2021	21 293	10 000	7,3	731	263	88
2022*	21 401	10 000	6,4	640	236	80
2023*	21 413	10 000	6,4	640	225	80
2024*	21 642	10 000	6,4	640	210	80
2025*	21 745	10 000	6,4	640	200	80

*Arviovuodet

1.3 Työpaikat

Siilinjärvellä oli vuoden 2020 lopussa 6 984 työpaikkaa, jossa laskua edellisvuoteen nähden -107 työpaikkaa (Vuonna 2019 laskua 212 työpaikkaa).

Työpaikkojen määrässä on ollut nouseva trendi, mutta pandemiavuodet tuottivat selvästi takapakkia. Tulevia vuosia on hankala ennustaa lukuisten epävarmuustekijöiden vuoksi, työpaikkojen lisäys on todennäköisesti vähäisempää. Työpaikkaomavaraisuuden uskotaan nousevan tulevina vuosina 80 prosenttiin.

Yritysinvestointeja on tehty runsaasti EU-ohjelmia hyödyntäen. Vapaita tuotanto- tai muita yritystiloja on niukasti, ja työpaikkojen syntyminen edellyttää toimitilarakentamista jatkossakin. Kasvua ennakoidaan lähinnä hoivapalveluihin, metalliteollisuuteen sekä kaupan ja palveluiden eri aloille. Yritystonttivarauksia on tehty runsaasti, ja niiden vaikutus tulee näkymään seuraavien vuosien sisällä.

Työpaikat vuosina 2000, 2019–2025

Toimiala	2000	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maa-, metsä- ja kalatalous	396	281	267	270	270	270	270	270
Kaivostoiminta, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	260	152	160	170	180	190	200	200
Teollisuus	945	1 084	1 039	1 100	1 100	1 130	1 160	1 200
Rakennustoiminta	430	806	815	830	850	870	890	910
Kauppa, kuljetus, majoitus	1 098	1 212	1 137	1 180	1 180	1 200	1 220	1 240
Informaatio, rahoitus, kiinteistö-ala ja ammatillinen toiminta	340	703	663	650	650	650	650	650
Yhteisk. ja henkilökoht. palvel.	2 414	2 755	2 813	2 850	2 870	2 890	2 910	2 930
Tuntematon		98	90	100	100	100	100	100
Työpaikat yhteensä	5 997	7 091	6 984	7 150	7 200	7 300	7 400	7 500
Asukasluku, 31.12.	19 742	21 423	21 251	21 293	21 401	21 413	21 642	21 745
Työvoima, 31.12.	9 559	10 039	9 966	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Työttömät, 31.12.	1 221	810	960	681	700	700	700	700
Alueella asuva työll. työvoima	8 338	9 229	9 006	9 319	9 300	9 300	9 300	9 300
Työpaikkaomavaraisuusaste	71,9	76,8	77,5	76,7	77,4	78,5	79,5	80,6
Pendelöinti ulos	4 112	5 509	5 383	5 550	5 550	5 550	5 550	5 550
Pendelöinti sisään	1 771	3 371	3 361	3 381	3 450	3 550	3 650	3 750
Ulkopuolinen työssäk. (netto)	2 341	2 138	2 022	2 169	2 100	2 000	1 900	1 800

Luvut Tilastokeskuksen mukaan vuoteen 2020 saakka, sen jälkeen kunnan ennuste

1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät

Venäjän hyökkäys Ukrainaan varjostaa maailmantalouden näkymiä. Miten käy Ukrainan, Venäjän, Euroopan ja Suomen, sitä ennustuslaitokset ovat arvuutelleet kilvan sen jälkeen, kun hyökkäys on jatkunut taukoamatta ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet ja kehittyviä maita uhkaa ruokapula. Yllätyksiä voi todennäköisesti tulla hyvin monella eri rintamalla, yksittäin tai useita samaan aikaan, mutta resilienssiä niiden varautumiseen vaaditaan nyt laajalti.

Hyökkäys on tehnyt syvän oven kotitalouksien odotuksiin oman taloutensa ja koko Suomen talouden tulevaisuudesta. Myös yritysten luottamus on heikentynyt sitä enemmän mitä pidemmälle aika on kulunut. Raaka-aineiden ja energian tarjonnan pieneneminen on rajoittanut niiden saatavuutta ja nostanut hintoja voimakkaasti. Samaan aikaan nousu covid-19 -epidemian aiheuttamasta kuopasta on lisännyt kustannuspaineita. Kustannusten nousu on kiihdyttänyt inflaation vauhtiin, jollaista ei ole nähty myöskään Yhdysvalloissa ja Euroopassa vuosikymmeniin. Inflaation hillitsemiseksi on kiristetty rahapolitiikkaa, mikä puolestaan on nostanut korkoja ennätysvauhtia. Talous kasvaa merkittävästi hitaammin kuin aiemmin arvioitiin.

Yksityisen kulutuksen ennakoidaan siis kasvavan hitaasti lähivuodet. Kiihtyvä inflaatio leikkaa kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusmahdollisuuksia. Energian hinnan nousu vaikuttaa merkittävästi tavaroiden ja palveluiden hintoihin, mm. elintarvikkeiden hinnoissa on havaittavissa edelleen kiihtyvää nousua. Suomen ja Venäjän välinen ulkomaankauppa pysähtyy lähes kokonaan pitkäksi aikaa. Tavaroiden vienti hidastuu myös muiden tärkeiden kauppakumppaneiden talouskasvun hidastuessa. Venäjän katoavan markkinan korvaaminen on hidas prosessi, eikä ennustejakson aikana saavuteta aiemmin ennustettua viennin tasoa. Kustannuskilpailukyvyllä on yritysten sopeutumisen kannalta suuri merkitys, kun menetettyä markkinaa pyritään korvaamaan. Talouskasvun hidastuminen ei toistaiseksi ole lisännyt työttömyyttä ja ennusteissa odotetaan, että näin tapahtuisi vain vähäisessä määrin vaikka työllisten määrän ennakoidaankin vähenevän kysynnän supistuessa. Inflaation huipun odotetaan taittuvan ensi vuoden alkupuoliskolla ja ennustejakson lopulle arvioidaan hintapaineiden helpottavan n.3,2 %:iin.

Epävarmat näkymät hillitsevät investointeja ja ne kasvavat keskimääräistä hitaammin. Vahva asuinrakentaminen kannattelee investointeja kuitenkin vielä tänä vuonna. Julkisten kulutusmenojen kasvua ylläpitävät mm. Venäjän hyökkäyssodan edellyttämä varautuminen. Julkinen talous jatkaa vahvistumista vielä tänä vuonna ripeän verotulojen kasvun sekä koronaepidemian vuoksi tehtyjen tukitoimien pienentymisen myötä. Vahvistuminen pysähtyy ensi vuoteen ja alijäämä alkaa sen jälkeen kasvaa, kun talouden ja työllisyyden kasvu hidastuu. Kuntatalouden koon pienentyessä 2023 alussa, sillä on aiempaa vähemmän mahdollisuuksia tasapainottaa talouttaan. Julkisen velan kasvun suhteessa BKT:hen ennakoidaan taittuvan koronavaikutuksista vuoteen 2022, mutta kääntyvän nousevalle uralle ensi vuonna. Ennuste on tältä osin heikentynyt merkittävästi edellisestä katsauksesta. Julkisen talouden rahoitus ei ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä. Uuden tulevan hallituksen päätökset voivat heilauttaa julkista taloutta molempiin suuntiin.

Vielä viime syksynä ennakoitiin, että lyhyiden korkojen nousuodotukset ovat vuosien päässä. Nyt voidaan todeta, että 12 kk Euribor on noussut alkuvuoden aikana miinukselta n. 2,7 %:iin ja 3 kk Euribor on n. 1,6 %. Korkojen ennustetaan nousevan edelleen eli huomattavasti nopeammin kuin alla oleva VM:n ennuste, mutta voimistunut taantuman pelko hillinnee nousua. Velanhoidokulut ovat pois muusta rahankäytöstä ja kaventavat jokaisen toimijan niukkoja resursseja – etenkin valtion. Sodan jatkuminen kasvattaa taantuman mahdollisuutta erityisesti, jos häiriöt raaka-aineiden ja tavaroiden saatavuudessa jatkuvat eivätkä hintapaineet hellitä. Hinta-palkka -spiraalin estäminen on kilpailukyvyin säilyttämisen ja talouskasvun kannalta noussut ykkösasiaksi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Valtiovarainministeriön syksyn 2022 taloudellisen katsauksen kansantalouden keskeiset tunnusluvut 2019–2021 ja ennusteet vuosilta 2022–2024

Muuttuja	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>(% muutos)</i>						
Tuotanto (määrä)	1,2	-2,2	3,0	1,7	0,5	1,4
Työn tuottavuus	0,2	0,2	0,1	0,3	0,7	1,3
Ansiotaso	2,1	1,9	2,4	2,6	3,5	3,0
Inflaatio	1,0	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8
<i>(%-yksikköä)</i>						
Työttömyysaste	6,7	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5
Vaihtotase/BKT	-0,7	1,5	2,3	-1,3	-1,8	-1,1
Julkisyhteisöjen alijäämä/BKT	-0,9	-5,5	-2,7	-1,4	-2,2	-2,2
Julkisyhteisöjen velka/BKT	64,9	74,8	72,3	71,2	72,7	74,1
10 vuoden korko, %	0,1	-0,2	-0,1	1,4	1,8	2,0
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	1,3	1,5

1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2022 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissa on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä kattavasti.

Kuntatalous on syksyllä 2022 historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämistä vastuu siirtyy vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaville hyvinvointialueille. Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 30 %:lla. Toimintakate kuntataloudessa supistuu n. 60 %. Vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Investointeja arvioidaan siirtyvän hyvinvointialueille noin 950 milj. euron edestä.

Kuntatalouden kustannuksiin kohdistuu tällä hetkellä kovia paineita. Kunta-alalle sovittu virka- ja työehtosopimus nosti palkkoja arvioitua enemmän, hintojen nousu pysyttelee odotettua korkeammalla ja korot ovat nousseet vuoden aikana ennätysvauhtia. Myös talouden ennusteisiin sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen epävarma. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua. Erilaisten tasausten mekanismien on tarkoitus rajoittaa kuntakohtaista muutosta. Suuret kunnat katsovat, että heiltä heikkenevät investointimahdollisuudet, kun tulosiirtoa tapahtuu kustannuksia enemmän. Kehyskauden lopulla negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan 20 ja 29 kunnalla arvioidaan olevan kattamatonta alijäämää. Lainakanta kasvaisi 1,3 mrd. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2025 vaikka sote-uudistus olisi toteutunut. Investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan kunnissa olevan takanapäin ja on mahdollista, että investointeja keskeytyy ja lykkääntyy epävarmuuden ja kohonneiden hintojen vuoksi.

Vuosina 2024 – 2026 kuntatalouden toimintamenojen ennakoitaan kasvavan keskimäärin n. 2,9 % vuodessa. Kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatukseen ja opetuspalveluiden järjestämisestä. Toimintatulojen ennakoitaan kasvavan vastaavana aikana keskimäärin n. 0,7 % vuodessa. Verotulojen ennakoitaan laskevan 5,8 % vuonna 2024, koska sote-uudistuksen vaikutuksen uusi taso verokertymissä näkyy viiveellä. Verorahoituksen kasvuksi ennakoitaan keskimäärin noin 3,0 % vuosina 2025 – 2026.

Valtion tukitoimet ovat peittäneet alleen kuntatalouden rakenteelliset ongelmat. Vaikka menopaineet helpottuvat, kun sote-uudistuksen myötä nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta, kunnista ei poistu se rakenteellinen epäsuhta, jonka vuoksi menot ylittävät jatkossakin tulot. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien uudistusten tarve säilyy edelleen. Mahdollisuudet tasapainottaa taloutta kaventuvat kuitenkin edelleen; suurimman osan palveluista kohdistuessa varhaiskasvatukseen ja opetukseen. Merkittävin muutos kuntien tehtävissä toteutuu 2025, kun pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille.

Julkisen talouden suunnitelmassa paikallishallinnon (kuntien) rahoitusasemaa koskien on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2023 korkeintaan -0,5 % / BKT. Tämän tason arvioidaan myös toteutuvan mikäli suunnitelman lähtöoletukset toteutuvat.

Kunnat ja kuntayhtymät	2020	2021	2022*	2023*	2024*
Toimintakate, mrd	-30,6	-31,5	-33,1	-12,8	-13,3
Verotulot	23,9	25,5	26,5	14,2	13,3
Valtionosuudet	11,0	10,1	10,8	3,8	3,9
Investoinnit (netto)	-4,7	-4,1	-3,7	-3,6	-3,8
Rahoitusjäämä	-0,4	-0,2	0,2	1,2	-0,2
Lainakanta	23,4	24,2	24,8	18,8	19,3

Lähde: Kuntatalousohjelma ja Kuntaliitto, *ennakkotietoja

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2022 yhteensä 26,5 mrd. euroa ja sisältävän kasvua edelliseen vuoteen verrattuna n. 3,8 %. Yhteisöveron määräaikainen 10 %:n jako-osuuden korotus poistui, mutta yhteisöveron kertymä on ollut yllättävän vahva. Kiinteistöveron tuotto palaa tilitysrytmi muutoksen jälkeen ns. normaalille tasolle. Kokonaiskasvua selittävät koronapandemiaan liittyvät tekijät, tulo- ja työllisyyskehitys sekä yritysten ennakoitua suuremmat lisäennakot yhteisöverossa.

Sote-uudistuksen myötä verorakenteessa tapahtuu merkittävä muutos vuodesta 2023 alkaen. Kuntien saamassa kunnallisverotuotossa tämä näkyy verotuoton yli puolittumisena. Kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa yhtä suurella 12,64 prosenttiyksiköllä. Lisäksi hallitus ehdottaa mm. ansio- ja tuloindeximuutosta vastaavaa indeksitarkistusta, työtulovähennykseen ikään perustuvaa portaittaista korotusta, matkakuluvähennyksen määräaikaisen korotuksen jatkamista koko ensi vuodelle ja kotitalousvähennyksen yhteydessä uutta määräaikaista sähkövähennyistä. Näillä kaikilla muutoksilla on pienentävä vaikutus kuntien kunnallisverokertymään. Sote-uudistuksesta johtuen kuntien veronkorotukset eivät ole mahdollisia vuoden 2023 aikana.

Yhteisöverossa sote-uudistus supistaa verotuottoa vajaan kolmanneksen. Suhdanneherkässä yhteisöverossa voivat muutokset yritysten tuloksissa ja talouskasvussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kertymään. Hallitus on päättänyt jälleen alentaa varhaiskasvatusmaksuja, jotka heikentävät asiakasmaksujen kertymää. Tämä korvataan korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuodesta 2023 alkaen 1,25 prosenttiyksikköä, aivan kuten vuonna 2021 jolloin vastaava korotus oli 2 prosenttiyksikköä. Molemmat jäävät voimaan pysyvästi korotuksena. Tämän päätöksen vaikutukset suhteessa asiakasmaksu- ja tilitysrytmiin ovat muodostuneet kunnissa sattumanvaraisiksi. Soten vaikutus näkyy kuitenkin täysimääräisenä sekä kunnallisverossa että yhteisöverossa vasta vuodesta 2024 alkaen kertymis- ja tilitysrytmin takia.

Sote-uudistus nostaa kiinteistöverotuoton osuutta merkittävästi kuntien verorakenteessa. Vuoden 2023 osuus nousee noin 14,9 %:iin, kun se aiemmin oli noin 7,9 %. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta oli tarkoitus uudistaa ja ottaa käyttöön, mutta asia on siirtynyt seuraavalle hallituskaudelle päätettäväksi. Kaivosvero on vasta lausuntokierroksella, joten sen käyttöönoton ajoittuminen lykkääntyy, ainakin vuoteen 2025.

Laskennallista korotuspainetta veroprosenttiin koko kuntakentän osalta vuodelle 2023 ei ole, johtuen tilapäisesti verotulojen tavallista korkeammasta kertymästä. Vuodesta 2024 korotuspaine alkaa kasvaa yli 20 000 asukkaan kunnissa n. 0,7 %-yksikköön ja vuodesta 2025 alkaen korotuspainetta on jo keskimäärin 0,5 %-yksikön verran koko kuntakentässä. Vuonna 2026 suurin laskennallinen korotuspaine on pienissä alle 2000 asukkaan kunnissa. Suuremmissa kuntakokoryhmissä korotuspaineen on arvioitu pysyttelevän reilussa 0,5 %-yksikössä, mutta isojen kaupunkien konsernin osakeyhtiöiden kehitys vaikuttaa merkittävästi talouden kehitykseen, joten niiden korotuspainetta ei ole voitu tarkemmin arvioida.

Kuntien valtionapujen kehitys

Koska vuodesta 2023 alkaen kunnat eivät enää vastaa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä, myös kuntien valtionapujen taso alenee voimakkaasti. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan noin 2,7 mrd. euroa, mikä on noin 5,2 mrd. euroa nykyistä vähemmän, alenema noin -65 %. Valtionosuutta pienentää sote-uudistuksen lisäksi tehtävä noin 43 milj. euron leikkaus. Valtionosuuteen tehdään 3,8 %:n indeksikorotus, mutta valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon 2023, niin kuin ei huomioitu myöskään 2022. Seuraavan kerran kustannustenjaon tarkistus tehdään vasta vuoden 2025 talousarvion yhteydessä. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin, mm. varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet sekä sitouttava kouluyhteistyö, osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Keskimääräinen valtionosuusprosentti laskee 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin. Laskua selittävät käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan järjestelmän sisällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla valtionavustuksia kasvattavat Ukrainasta tulevien varhaiskasvatuksen, perusopetuksen valmistavan opetuksen ja kielikoulutukseen annettavat avustukset. Myöskään tällä hallinnonalalla ei tehdä kustannustenjaon tarkistusta 2023.

Vuodesta 2012 alkaen kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin on kohdistunut ylimääräisiä leikkauksia joiden kumulatiivinen vaikutus nousee vuodelle 2022 yht. n. 421 euroon per asukas. Tähän summaan on huomioitu kaikki aikaisempien vuosien kumulatiiviset leikkaukset (mukana mm. sosiaali- ja terveystoimen maksukorotusten leikkaaminen kunnilta valtionosuutta vähentämällä vuodesta 2015 alkaen, eläketuki-uudistus) indeksikorotusten jäädytykset, kilpailukyky sopimukseen perustuva leikkaus työajanpidennyksestä, digitalisaation kannustinjärjestelmään siirretty osuus ja viimeisimpänä kustannustenjaon tarkistuksen maksamaton osuus.

1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalaissa säädetään lisäksi, että

- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota
- talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen laskennan että rahoituksen näkökulmasta.

Talousarvion käyttötalousoassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosalueitasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Organisaatiomuutos 1.1.2020 on käsitelty kunnanhallituksessa 29.4.2019 ja sen muutokset on toteutettu talousarviosta 2020 alkaen. Sosiaali- ja terveystaloudet poistuvat 1.1.2023. Samalla kunnan organisaatioon perustetaan kunnanhallituksen hyvinvointijaos, mutta sen alaisuudessa ei ole toiminnallisia yksiköitä eikä palvelualueita.

Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet. Toimielimen on käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä määriteltävä toimielintä sitova taso käyttötaloudessa. Toimielin määrittelee myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia.

Maaseutuhallinnon 11 kunnan yhteistoiminta-alue ja 5 kunnan yhteinen Ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alue on käsitelty talous- ja tukipalveluihin kuuluvina erillisinä tulosalueina. Molempien toimintaa ohjaa oma lautakuntansa.

Päätetyt käyttötalouden sitovuustasot ovat:**Elinvoima- ja konsernipalvelut**

- Vaalit (brutto)
- Tilintarkastus (brutto)
- Ympäristöterveyspalvelut (netto)
- Maaseutuhallinto (netto)
- Joukkoliikenne (brutto)
- Kunnanhallituksen alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Sivistyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Tekniset palvelut

- Yksityistieasiat (brutto)
- Viranomaislautakunnan alaiset yksiköt yhteensä (brutto)
- Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö (tilikauden tulos)
- Teknisen lautakunnan alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Yhteiset palvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto).

Valtuusto voi vahvistaa sitovuustason määrärahan ja tuloarvion joko brutto- tai nettomääräisenä. Nettomääräisesti sitovia ovat Maaseutuhallinnon tulosalue ja Ympäristöterveyspalveluiden tulosalue. Valtuustoon nähden sitova on näiden alueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli **toimintakate**. Eriytetyssä Toimitilapalveluiden taseyksikössä sitovuustasona on **tilikauden tulos**. Kaikki muut sitovuustasot ovat valtuustoon nähden bruttomääräisesti sitovia eli sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat sitovia. Sitovat erät on merkitty tuloslaskelmiin harmaalla. Sitovina erinä palveluiden ostoihin ja palveluiden myyntituloihin sisältyvät myös ns. sisäiset erät eli eri hallinnonalojen väliset palveluiden ostot.

Merkittävimpiä sisäisiä eriä ovat Ruoka- ja puhtauspalveluiden tuottamat ateria- ja siivouspalvelut, Teknisten palveluiden Toimitilojen ylläpidon tulosalueen tuottamat tilapalvelut (kunnossapito-, lvi-, talonmies- ym. palvelut) sekä hallinnon palvelut (henkilöstöpalvelut, keskitetty asiakaspalvelu, talouspalvelut, tietohallintopalvelut ja viestintä). Myös työllistämistoiminta kohdennetaan niille yksiköille, jotka ovat työllistäneet. Tilavuokriin sisältyvät ylläpitovuokran lisäksi pääomavuokran osuus (poistot ja korot). Pääomavuokra perustuu vuonna 2008 määritettyihin rakennusten nykykäyttöarvoihin. Informatiivisina erinä kunkin tulosalueen lopussa näkyvät erikseen myös suunnitelmapoistot.

Talousarvion tuloslaskelmassa esitetään määrärahan luonteisia eriä, joista valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot, valtionosuudet, ja nettona rahoitustulot ja -menot. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat mm. antolainojen vähennys/lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksoittuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Sitovuustasot valtuustoon nähden ovat toimitilakohtaiset hankeryhmät: aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, liikuntapaikat, rakennukset, kuntatekniikan maa- ja vesirakenteet. Eri lautakunnat/hallinnonalat jakavat määrärahat edelleen hienojakoisemmille tasoille kohteittain.

Investoinneissa valtuuston päätösvaltaan kuuluu toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa 1 000 000 euroa suuremmat yksittäiset hankkeet. Kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden kohdalla valtuuston hyväksymä hankeraja on 500 000 euroa. Lisäksi valtuusto päättää uusien alueiden käyttöönotossa 500 000 euroa ylittävät hankkeet sekä yli 200 000 euron yksittäiset kone- ja kalustohankinnat.

Tavoitteet

Talousarvioasiakirjaan sisältyvät myös tavoitteet vuosille 2023–2025 sekä talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ja niiden tavoite taso. Valtuuston sitovat tavoitteet on selkeästi erotettu lautakunnan tavoitteista omaksi ryhmäkseen. *Valtuusto päättää vain omista sitovista tavoitteistaan*. Lautakuntien toimivaltaan kuuluvilla tavoitteilla saattaa olla merkittävää informaatioarvoa valtuuston tavoitteita asetettaessa, joten

talousarvioasiakirjaan on koottu molemmat. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Kuntastrategiaan määritellään koko kunnan tason strategiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näistä johdetaan edelleen sitovuustasolle valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niistä edelleen strategiaa tukevat lautakuntien toiminnalliset tavoitteet. Strategian ja tavoitteiden välinen yhteys eli mistä kuntastrategian tavoitteista talousarviotavoite on johdettu, esitetään talousarviossa numeroinnin avulla. Muut kuin tavoitteisiin sidotut tunnusluvut esitetään talousarvioasiakirjassa informatiivisina ja niiden toteutumista seurataan ainoastaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Raportointi

Valtioneuvosto on antanut asetukset 524 – 525/2020 jotka sääntelevät kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista Valtiokonttorille sekä tilinpäätöksen, puolivuositarkastusten ja neljännesvuositarkastusten sisältöä. Raportointiryhmä valtuustolle vastaa Valtiokonttorille tapahtuvaa valtakunnallisen raportoinnin rytmää. Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen (tavoitteiden/toimenpiteiden/mittareiden toteutuminen) sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista talousarviovuoden aikana tammi-kesäkuulta laadittavan puolivuositarkastuksen yhteydessä ja lopullinen toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Valtakunnallisiin neljännesvuosiraportointeihin liittyvät toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoitaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin raportoidaan kunnanhallituksen erikseen antaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Talousarvion rakenne määräytyy voimassa olevien valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Kunta päättää sitovuustason asettamisesta valtuustoon ja eri toimielimiin nähden. Toimielimet hyväksyvät tulosaluejaon ja -sisällön talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion laadinnasta ja toimeenpanosta.

Muutokset talousarvioon on tehtävä talousarviovuoden kuluessa. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennästä seuraa, että talousarviomuutosten yhteydessä on tarkistettava myös toiminnallisia tavoitteita.

Seuraavassa taulukossa yhdistelmä sitovuustasoittain talousarvion menoista ja tuloista.

Vuoden 2023 talousarvion sitovien erien yhdistelmä

B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio

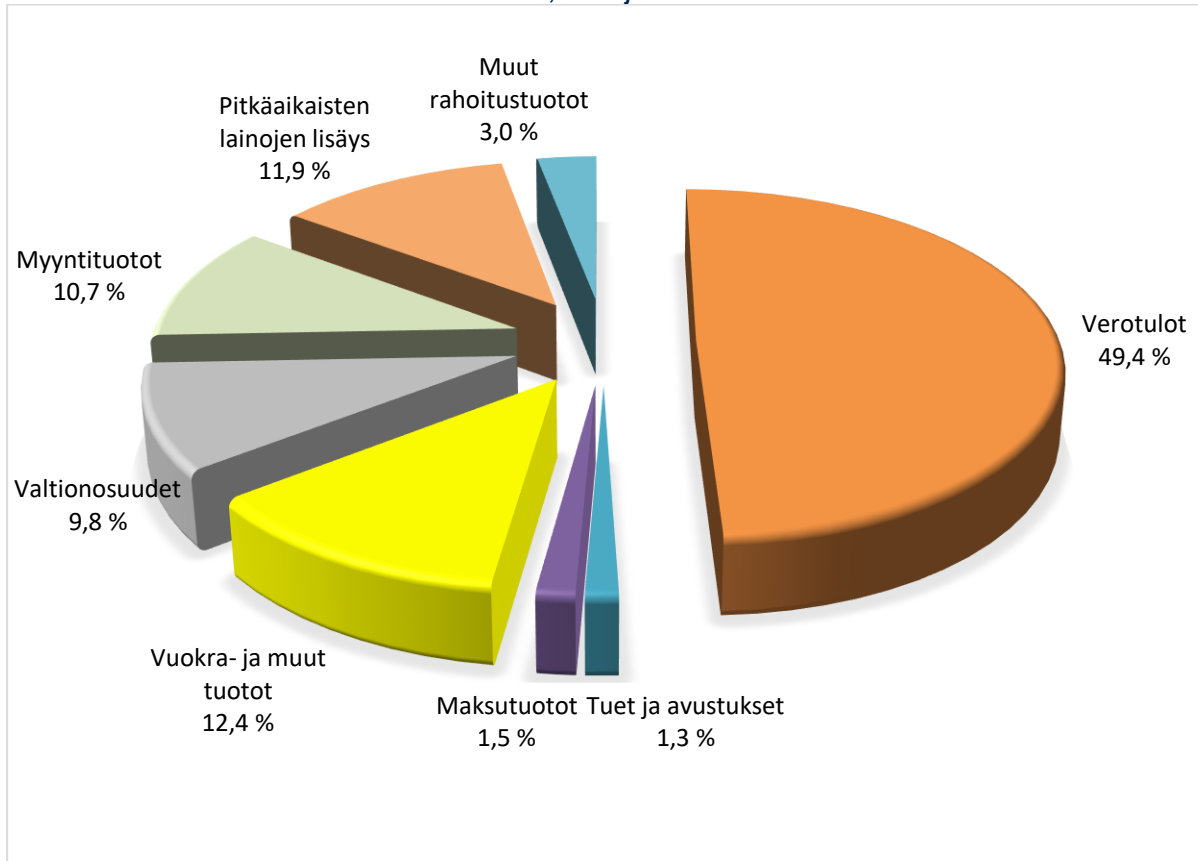
N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Käyttötaloulososa			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	69 637	36 000
Kunnanhallitus			
Joukkoliikenne	B	2 607 437	1 256 995
Elinvoima- ja konsernipalvelut	B	5 112 807	4 140 937
Yhteiset palvelut	B	10 971 979	9 260 553
Yhteensä		18 692 223	14 658 485
Tarkastuslautakunta			
Tilintarkastus	B	85 168	
Maaseutulautakunta			
Maaseutuhallinto	N	785 213	686 040
Ympäristöterveyslautakunta			
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 478 504	1 838 043
Sivistyslautakunta			
Sivistyspalvelut	B	55 841 306	2 555 021
Tekninen lautakunta			
Tekniset palvelut	B	3 815 677	973 280
Toimitilapalvelut	Tulos	6 734 883	8 336 930
Yhteensä		10 550 560	9 310 210
Teknisen lautakunnan jaosto			
Yksityistieasiat	B	129 904	
Viranomaislautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	B	696 511	310 000
Käyttötaloulososa yhteensä		89 329 026	29 393 799

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Investointiosa			
Kunnanhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	20 000	
Maa- ja vesialueet	B	350 000	
Koneet ja kalusteet	B	165 000	
Muut aineelliset hyödykkeet	B	700 000	
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	400 000	
Yhteensä		1 635 000	
Sivistyslautakunta			
Liikuntapaikat	B	680 000	
Koneet ja kalusto	B	178 000	
Yhteensä		858 000	
Tekninen lautakunta			
Rakennukset	B	3 530 000	
Kuntatekniikka	B	3 605 000	
Yhteensä		7 135 000	
Investointiosa yhteensä		9 628 000	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		56 115 000
Valtionosuudet	B		11 144 629
Rahoitustuotot ja -kulut	N		630 700
			67 890 329
Rahoitusosa			
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Antolainasaamisten vähennys	B		350 000
Antolainojen lisäys	B		
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	N		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	13 135 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		13 458 000
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	B		
Oman pääoman muutos	B		
Kassavarojen muutos	B		999 898
MENOT JA TULOT yhteensä		112 092 026	112 092 026

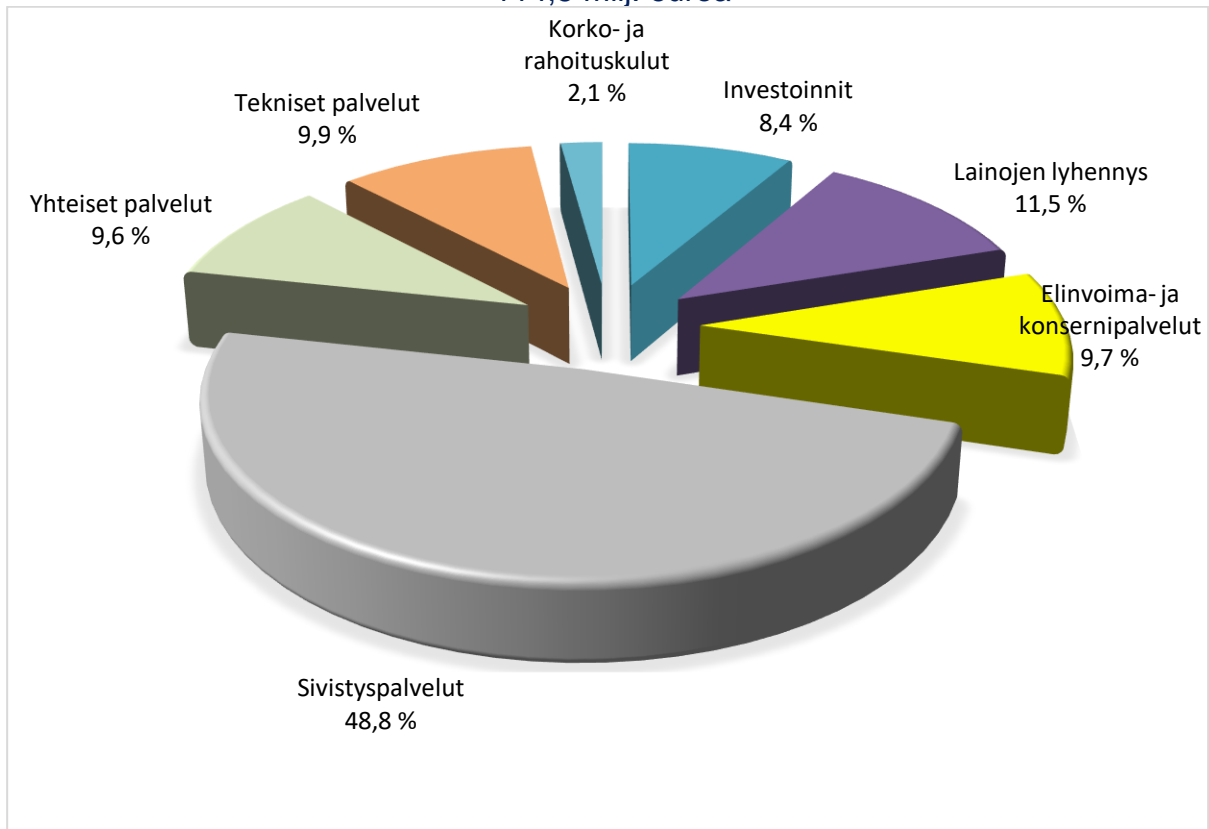
Rahan lähteiden jakautuminen vuonna 2023 (sisältää sisäiset)

114,5 milj. euroa

Rahan käytön jakautuminen vuonna 2023 (sisältää sisäiset)

114,5 milj. euroa

1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio

Valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 - 30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %.

Talousarviokirjassa palvelualueet ovat omissa kohdissaan arvioineet tulevien vuosien vakinaisen henkilöstön määrän ja muutokset. Määräaikaisen henkilöstön määrä on saatu pidempiaikaisessa tarkastelussa laskemaan. Vuoden 2022 kasvua selittää sijaispulasta johtuen kasvaneet ostopalvelut. Määräaikaisten suurin ryhmä on erilaisten virka- ja työvapaiden sijaiset. Sairauspoissaoloja tulee edelleen vähentää ja kiinnittää huomiota erityisesti mielenterveysyistä johtuviin poissaoloihin: tavoitteeksi vuodelle 2023 on asetettu alle 13 kalenteripäivää / työntekijä.

Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Kunnan työntekijä määrä on 1.1.2023 alkaen noin 900, joista vakituisia on noin 700. Siilinjärven kunnasta siirtyy Pohjois-Savon hyvinvointialueelle noin 500 työntekijää, joista vakituisia on 420.

Työkyvyn tuki on tärkeä työväline sairauspoissaolojen vähentämisessä. Työkyvyn tuen keskusteluja käydään työntekijän ja esihenkilön välisinä. Mikäli työpaikan omat toimenpiteet eivät ole riittäviä, käynnistetään tehostetun tuen toimet, jossa työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään mm. tehostamalla ehkäiseviä toimia. Työkyvyn tuen mallia uudistetaan ja toimintaa ohjataan työkykyriskien havaitsemiseen entistä varhaisemmassa vaiheessa. Haasteena ovat lisääntyvät psykososiaaliset ongelmat, joihin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa etsitään ratkaisukeinoja. Siilinjärven kunta on mukana Työterveyslaitoksen Mielenterveyden tuki työpaikoilla -hankkeessa, jossa luodaan työterveyshuollon kanssa yhteisiä toimintatapoja psykososiaalisiin haasteisiin. Työterveyshuollon toiminnan painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja lakisääteiseen toimintaan vaatii pitkäjänteistä yhteistyön kehittämistä. Työterveyshuollon kustannusten Kela-korvauksen uudistus kannustaa ehkäiseviin toimiin, sillä työterveyshuollosta vähintään 60 % tulisi kohdistua ehkäisevään työhön. Kunnassa panostetaan ennaltaehkäisevään ja matalan kynnyksen mielenterveyden tuen palveluihin. Kunnassa on käytössä Auntie, verkkovälitteinen mielen hyvinvoinnin palvelu työntekijöille.

Työtapaturmista johtuvia poissaoloja on saatu vähentymään joka toinen vuosi, mutta positiivinen kehitys ei ole jäänyt pysyväksi. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen vaatii edelleen työtä. Jatkossa päätoiminen työsuojeluvaltuutettu toimii keskeisessä roolissa turvallisuuskulttuurin ja menettelytapojen kehittämisessä. Koko organisaation lähtökohtana tulee olla, että jokainen työtaturma on ehkäistävissä. Vuodelle 2023 tavoitteena on alle 400 työtaturmista johtuvaa poissaolopäivää.

Henkilöstön työhyvinvointikysely on toteutettu kolmen vuoden välein vuosina 2011, 2014, 2017 ja 2020. Seuraava hyvinvointikysely toteutetaan 2023. Jatkossa henkilöstön työhyvinvointikysely toteutetaan kahden vuoden välein.

Talousarvioon budjetoidut henkilötyövuodet

	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT	62,3	62,3	60,8	-2,4 %
YHTEISET PALVELUT	132,6	132,6	104,3	-21,3 %
SIVISTYSPALVELUT	589,9	589,9	589,4	-0,1 %
TEKNISET PALVELUT	48,5	48,5	48,7	0,4 %
SOSIAALI- JA TERVEYSTALVELUT	537,1	537,1	0	-100,0 %
Yhteensä	1370,3	1370,3	803,2	-41,4 %

1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kunnan riskit jakautuvat vahinkoriskeihin ja liiketoimintariskeihin. Vahinkoriskejä ovat henkilö-, omaisuus- ja toimintariskit. Liiketoiminnan riskit ovat luonteeltaan strategisia ja niiden vaikutus kunnan toimintaan on kokonaisvaltainen.

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuuttamalla ja vahinkorahastolla. Vakuutukset kattavat kunnan vahingolle alttiin omaisuuden, kunnan toiminnastaan ulkopuoliselle aiheuttaman vahingon sekä kunnan henkilöstölle työtehtäviä suorittaessaan mahdollisesti tapahtuvan vahingon. Vakuutusurvan kattavuutta seurataan säännöllisesti; se tarkistetaan vuosittain sisäisen tarkastuksen ja toiminnasta vastaavien yksiköiden yhteistyönä.

Liiketoiminnan riskejä ei pääsääntöisesti voi vakuuttaa. Niihin tulee varautua arvioimalla kehityssuuntia ja tekemällä johtopäätelmiä, joihin perustuen toimintaa voidaan riittävällä tarkkuudella ohjata. Pääasiallinen vastuu arvioinnista ja seurannasta on toiminnan järjestämisestä vastaavalla palvelualueella, joskin strategisten osa-alueiden osalta vastuu on arvioitava tapauskohtaisesti erikseen.

Riskien hallinnassa arviointi-, valvonta- ja tarkastustoimien järjestäminen on merkittävää. Riskienarviointi suoritetaan vähintään vuosittain ja kontrolloidaan kehityskeskusteluissa. Kunta järjestää ulkoisen tarkastustoiminnan säädösten mukaisesti. Sisäinen valvonta perustuu voimassa oleviin kunnanvaltuuston ja -hallituksen vahvistamiin ohjeistuksiin, joita ovat Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje. Sisäisen valvonnan menettelyinä käytetään yleisohjeen mukaisia menettelyitä.

Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, johon perustuen suoritetaan eräitä valvonta- ja tarkastustoimia pääasiassa esimiesten ja kunnan oman sisäisen tarkastuksen mutta myös osin ulkoisen tarkastajan toimesta. Sisäisessä tarkastuksessa esiin tulleiden poikkeamahavaintojen perusteella suoritetaan tehostettua valvontaa sekä kohdennettuja tarkastuksia poikkeama-alueille. Vuosittaisten valvontatoimien säännönmukaisen toteutumisen varmistamiseksi kuntaan on valmisteltu sisäisen valvonnan pitkän tähtäimen suunnitelma, johon vuoden 2023 vuosisuunnitelma perustuu.

Toiminnan sääntöjenmukaisuuden toteutumisen valvonnan lisäksi sisäisen valvonnan painopiste on taloussuunnitelman toteutumisen seurannassa ja mahdollisten poikkeamisten hallinnassa. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Laajemmat raportoinnit toteutetaan, valtionkonttorin vaatiman aikataulun mukaan, neljännesvuosittain ja puolivuositteittain kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Raportointiin sisältyy vuositoteuman arviointi.

2 KUNTASTRATEGIA 2025

Siilinjärven kunnan strategia ulottuu vuoteen 2025. Strategia on käsitelty kunnanvaltuustossa 16.6.2022. Strategiassa on määritelty kunnan toiminta-ajatus, arvot, visio ja tavoitteet. Tavoitteet jakaantuvat kolmeen strategisesti merkittävään kokonaisuuteen; ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö.

Tässä luvussa on strategian pääkohdat sekä valtuustokauden tavoitteet, niille asetetut vuosittaiset tavoitteet ja mittarit sekä arvioitu tavoitteisiin mahdollisesti liittyviä riskejä. Informatiivisten tunnuslukujen tarkoitus on taustoittaa asetettuja tavoitteita.

2.1 Toiminta-ajatus

Olemme olemassa kuntalaisia varten, hyvinvointia ja elinvoimaa kehittäen.

2.2 Arvot

Vastuullisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys.

Siilinjärven kunta on perhe, jonne jokainen on tervetullut. Tarjoamme kodin ja kasvuympäristön, josta on helppo ponnistaa minne tahansa.

Olemme kasvava ja kehittyvä kirjittäjä, aina katse eteenpäin etsien uusia innovatiivisia mahdollisuuksia perinteitä unohtamatta.

Meitä ohjaavat vahvat arvot, sisäänrakennettu luonnon arvostus ja ihmisestä välittäminen, joka näkyy arjessamme.

2.3 Visio 2025

Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle.

Vision perusta muodostuu seuraavista asioista:

Suomen sykkivin kasvukunta: kasvua, kehitystä, rohkeutta, eteenpäin menemistä, nuorekkuutta, digitalisaatiota, innovaatioita ja elinkeinoja. Siilinjärvi on Suomen 4. suurin kunta!

Kasvun mahdollistaminen: väestönkasvutavoite 50-150 henkeä/vuosi, työpaikkojen määrän kasvu 50/vuosi.

Ihmisen kokoista elämää: kunnan kattavat palvelut, asuminen, turvallisuus, elämisen laatu, vapaa-aika, yhteisöllisyys, hyvinvointi.

Tasapainoinen kuntatalous: investointikyvyn ylläpito ja kunnan taseen ylijäämäisyys.

2.4 Strategiset tavoitteet

2.4.1 Ketterä kehittäjä

Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja

Lähellä olevat, saavutettavat ja laadukkaat palvelut takaavat arjen sujuvuuden Siilinjärvellä. Vahvuksiimme kuuluu laaja peruspalveluiden verkosto, joka tuo palvelut kuntalaisille lähes kotiovelle. Kuntalaisille tarjotaan uusia tapoja osallistua aktiivisemmin oman elinympäristön kehittämiseen ja parantamiseen. Kunta edesauttaa kuntalaisten turvallisuutta ylläpitämällä ja kehittämällä varautumista erilaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Digitalisaation kehittäminen

Digitalisaation hyödyntäminen on Siilinjärvellä jatkuva prosessi. Se on pieniä ja vähän suurempia innovaatiota, jotka helpottavat kuntalaisten arkea, lisäävät yhteisöllisyyttä ja osallistumismahdollisuuksia sekä parantaa toiminnan avoimuutta. Kehitämme ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden tarjontaa. Tavoittelemme asiakaslähtöisiä palveluja ja sujuvaa asiointia digitalisaatiota hyödyntäen.

Suhtaudumme koko organisaatiossa myönteisesti digitalisaation edistämiseen ja viemme eteenpäin positiivista kokeilunhaluista kulttuuria. Parannamme myös tiedonhallintaa, käytettävyyttä sekä tiedolla johtamista.

Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä

Toimivat liikenneyhteydet takaavat sujuvan liikkumisen niin kunnan sisällä, lähiseudulle kuin koko maailmaankin. Siilinjärveltä lähdetään lentoon, rautatieasemalta junalla etelään ja pohjoiseen sekä autolla kaikkialle! Siilinjärvi on harvoja paikkoja Suomessa, jossa ovat kaikki pääliikennemuodot saavutettavissa.

Edistämme aktiivisesti omalla toiminnallamme tietoliikenneverkkojen ja -yhteyksien kehittymistä alueellamme. Osallistumme ja vaikutamme aktiivisesti eri liikenneyhteyksien kehittämistyöhön.

Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen

Haluamme, että Siilinjärvi on luonnollinen ympäristö kaiken kokoisille yrityksille ja yhteisöille. Vahvistamme kunnan houkuttelevuutta varmistamalla ja parantamalla nykyisten ja uusien yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Yritysten, yhteisöjen, 3. ja 4. sektorin toimintaedellytykset rakentavat kunnan elinvoimaa. Tiivis yhteistyö ja yhteisen tavoitteen eteen työskenteleminen takaavat käytettävissä olevien resurssien täyden hyödyntämisen. Kunta vahvistaa yritysten toimintaympäristöä ja käy jatkuvaa vuoropuhelua yrityskentän toimijoiden kanssa. Siilinjärvi kehittää aktiivisesti ja dynaamisesti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä asiakaslähtöisesti. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.

Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi

Ketterä löytää keinot, kun maailma myllertää – Siilinjärven ketterän toimintamallin ytimessä on muutos ja oppiminen. Tarkastelemme toimintaamme ja sen tuloksia jatkuvasti, jolloin on mahdollista oppia ja tarvittaessa muuttaa tekemistä ennen kuin on ehditty mennä pitkälle metsikköön.

Ketterään kehittämiseen kuuluu toimintaympäristön seuraaminen, avoin vuorovaikutus kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa sekä oman toiminnan jatkuva ja kriittinen arvioiminen.

Käytössämme on toimivat, modernit työvälineet ja yhteydet etätöiden mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti.

Ketterä kehittäjä - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja –taso	Seurattavat Mittarit	Vastuutaho
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Uusien osallistumistapojen lkm / aktiivisten osallistujien lkm	Elinvoima- ja konsernipalvelut
	Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus	Sivistyspalvelut
1.2 Digitalisaation kehittäminen	Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Uudistusten tekeminen, hankkeiden määrä	Yhteiset palvelut
	Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Tiedon saatavuus ja ajantasaisuus	Yhteiset palvelut
1.3 Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä	Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Vaikuttamisfoorumien määrä	Elinkeino- ja konsernipalvelut
1.4 Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen	Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Oppilaitosyhteistyö	Yhteiset palvelut
	Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Vähintään 1 hanke / vuosi	Elinkeino- ja konsernipalvelut
	Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Järjestöfoorumien toiminta. Jaettavat toimintaavustukset (osallistamislusta)	Elinkeino- ja konsernipalvelut, sivistyspalvelut
1.5 Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Uusien hankkeiden/kokeilujen lukumäärä ja vaikuttavuus	Yhteiset palvelut
	Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Henkilöstön tyytyväisyys, häiriötön käyttöympäristö	Yhteiset palvelut
	Henkilöstön koulutustarjontaa tukee kehittämistoimintaa.	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet ja –tarjonta ovat monipuolisia	Yhteiset palvelut

Ketterä kehittäjä - tavoitteiden riskiarviot

Organisaation ja/tai sidosryhmien muutosvastarinta estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen.

Organisaatiokulttuuria ja asenteita ei saada muutettua strategian mukaiseen suuntaan.

Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.4.2 Hyvinvoiva arki**Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin**

Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia hyvän arjen rakentamiseen ja omien voimavarojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tarjoamme viihtyisän ympäristön, jossa on erilaisia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia luonnosta. Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2021–2025, jossa määritetään hyvinvoinnin edistämisen tarkemat tavoitteet, toimenpiteet ja seurantamittarit.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Mielen hyvinvoinnin edistäminen on kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden tukemista, jota toteutetaan kaikilla kunnan sektoreilla. Edistämme kuntalaisten osallisuutta, joka muodostaa perustan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Vahvistamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kehittämällä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Edistämme mielen hyvinvointia myös tarjoamalla laadukkaita koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille, tukemalla työikäisten ja ikäihmisten työllistymistä ja toimeentuloa sekä varmistamalla ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden. Edistämme varhaisessa vaiheessa tarjottavien tukipalveluiden saatavuutta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunta työnantajana panostaa työntekijöiden mielenterveyden edistämiseen.

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen kuuluu laaja-alaiseen hyvinvoinnin edistämiseen, jolla pyrimme turvaamaan kestävästi hyvinvoinnin kaikille väestö- ja ikäryhmille. Edistämme kuntalaisten terveyttä tukemalla hyvinvointia vahvistavia valintoja esimerkiksi ruoka- ja liikuntakasvatuksella. Tuotamme palvelumme laadukkaasti ja kustannustehokkaasti lähituotteita suosien. Tarjoamme mahdollisuuksia omaehtoisesta toimintakyvyn ylläpitämiseen. Pyrimme tunnistamaan erityistä huomiota tarvitsevat ryhmät ja vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Sosiaalista turvallisuutta viemme eteenpäin tukemalla yhteisöllisyyttä sekä edistämällä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Tuemme kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja kehitämme tilojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Ennalta ehkäisyyn panostaminen

Siilinjärvellä ehkäisevä työote tarkoittaa orientaatiota, jolla pyrimme tukemaan yksilön voimavaroja, ehkäisemään hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden vaikutusta sekä tukemaan kuntalaisia haastavissa elämäntilanteissa matalan kynnyksen palveluilla. Kehitämme ehkäisevää päihdetyötä sekä tapoja tukea kuntalaisten voimavaroja esim. hyvinvointineuvonnalla.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvoinnin edistäminen on jatkossa kunnan ja hyvinvointialueen jaettu tehtävä. Kehitämme kunnan sisäistä yhteistyötä tiedonkulun ja yhdessä tekemisen vahvistamiseksi. Määritämme yhdessä tekemisen rajapinnat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja luomme rakenteet yhteistyölle. Kehitämme yhteistyötä myös seurakunnan sekä 3. ja 4. sektorin kanssa.

Hyvinvoiva arki - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.1 Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEAvisari*	Elinvoima- ja konsernipalvelut
	Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Kouluterveyskysely (THL), sivistystoimen vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Sivistyspalvelut, tekniset palvelut
	Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Kouluterveyskysely, oppimistulokset, oppimisympäristöjen uudistaminen	Sivistyspalvelut
2.2 Mielen hyvinvoinnin edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyyseläkettä saavat	Elinvoima- ja konsernipalvelut, yhteiset palvelut
	Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt	Elinvoima- ja konsernipalvelut, yhteiset palvelut
	Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutukset ja kehittämistoimet	Yhteiset palvelut
	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Kouluterveyskysely,	Sivistyspalvelut
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Henkilöstökyselyt, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysely kuntalaisille (joka 2. v.)	Elinvoima- ja konsernipalvelut ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Tekniset palvelut
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Kouluterveyskysely, tuen oppilaiden ja varhaiskasvatuksen tuen lasten määrä Finlapset-kysely (THL): vanhemmuus (joka 4. v.) Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 v., pitkäaikaistyöttömät, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v.	Sivistyspalvelut ja yhteiset palvelut
	Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Sivistyspalvelut
2.5 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	TEAvisari*, yhteistyön toteutuminen	Elinvoima- ja konsernipalvelut
	Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Yhteistyöntoteutumisen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Elinvoima- ja konsernipalvelut, sivistyspalvelut

* TEAvisari on Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen ylläpitämä työväline, jolla voidaan arvioida kunnan terveydenedistämistä aktiivisuutta. Lähde: www.teaviisari.fi

Hyvinvoiva arki - tavoitteiden riskiarviot

- Hyvinvoinnin edistämiseen ei sitouduta.
- Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.
- Kunnan sisäinen yhteistyö ei toimi ja tietoa ei vaihdeta.
- Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoilla olevien toimintojen toteutuksesta ei sovita. Yhteistyön kanavia ei saada toimimaan ja tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei toteudu.

2.4.3 Elinvoimainen ympäristö

Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen

Elinvoima on paikkakunnan kykyä menestyä - nyt ja tulevaisuudessa. Parannamme koko ajan työn ja toimeentulon mahdollisuuksia, viihtyisää asumista ja sujuvaa arkea. Lisäksi edistämme aktiivista yhteisöllisyyttä, elämyksellisyyttä sekä hyvää kunnan ja palvelujen saavutettavuutta. Ympäristön kunnioittaminen on osa pitkän tähtäimen elinvoimaa. Siilinjärvellä emme hae lyhyen aikavälin "voittoja" ympäristön kustannuksella.

Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka

Laadukas ja toimiva elinympäristö on kokonaisuus, jossa ihmiset asuvat, käyvät töissä, käyttävät palveluja ja viettävät vapaa-aikaansa. Hyvä elinympäristö antaa myös mahdollisuuden lepoon ja yksityisyyteen sekä on ekologisesti kestävä.

Kaavoituksella luomme parhaat edellytykset hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiseksi. Laadukkaalla kaavoituksella mahdollistamme mm. riittävän asuntotuotannon, sujuvan liikenteen järjestämisen, elinkeinoelämän kehittämisen, palvelujen järjestämisen ja saatavuuden sekä luonnonvarojen säästeliääseen käyttöön. Kaavoituksen laatu turvataan laatimalla kaavat pääosin kunnan omana työnä hyvässä vuorovaikutuksessa kaikkien osallisten kanssa.

Ajankohtaisella maankäyttöpolitiikalla tavoitellaan kunnan kasvua tarjoamalla monipuolisesti rakennuspaikkoja niin asuntotuotannon, kuin yritystoiminnan tarpeisiin. Kunnan tavoite on saada uusia asukkaita ja työpaikkoja.

Kestävä rakentaminen

Siilinjärven kunnan julkisessa rakentamisessa vaaditaan kestävän rakentamisen periaatteita, joissa on otettu huomioon niiden sijainnin (saavutettavuus) lisäksi ennen kaikkea niiden terveellisyys ja tilojen esteettömyys. Julkinen rakentaminen tehdään aina sääsuojan alla, jolloin parhaiten saavutetaan rakenteiden ja työmaan kuivana pysyminen. Tavoitteenamme on rakentaa ja saneerata terveellisiä ja toimivia tilaratkaisuja kaikille käyttäjäryhmille. Työmaiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota, jotta rakentamisen laatu paranisi edelleen.

Kunnan kadut sekä jalankulku- ja pyörätiet rakennetaan routimattomiksi. Materiaalit ja eristeet valitaan oikein jokaiseen kohteeseen. Rakenteiden kuivatus (hulevesien poisjohtaminen) ja muukin työmaateknikka suoritetaan kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Kiertotalouden edistäminen

Siilinjärven kunta on hyväksynyt ilmasto-ohjelman, jonka keskeisinä teemoina ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Kunta kehittää edelleen uusia tapoja edistää kiertotaloutta mm. tekemällä yhteistyötä teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseksi.

Sujuva ja turvallinen liikkuminen

Kunta edistää julkisen liikenteen käyttöä mm. investoimalla bussi- ja pyöräkatoksiin. Parannamme kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa ja rakennamme uusia väyliä tarpeen mukaan. Otamme vastaan kuntalaisten palautteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja käsittelemme ne keskitetysti ja tasapuolisen kohtelun periaatteella kerran vuodessa. *Kunta pyrkii rakenteellisilla ratkaisuilla ehkäisemään ongelmatilanteita ja häiriökäyttäytymistä.*

Elinvoimainen ympäristö - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Tekniset palvelut
3.2 Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka	Väestönkasvu Työpaikkojen määrän kasvu Kaavapäätösten pitävyys Maankäyttö-poliittisen ohjelman ajankohtaisuus	Asukasmäärän kasvu 50-150 asukasta/vuosi Työpaikkamäärän kasvu 50 työpaikka/vuosi Valituksia / hyväksytyt kaava Tarkistettu valtuustokausittain	Elinvoima- ja konsernipalvelut
3.3 Kestävä rakentaminen	Toimitilojen terveellisuuden edistäminen Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Sisäilmaongelmien määrän vähentyminen Kartoitusten ja toimenpiteiden määrä	Tekniset palvelut Tekniset palvelut
3.4 Kiertotalouden edistäminen	Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Kierrätysmateriaalien määrä (t/vuosi)	Tekniset palvelut
3.5 Sujuva ja turvallinen liikkuminen	Julkisen liikenteen käytön lisääminen Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	Julkisen liikenteen käytön määrä Kunnan ylläpitämä verkosto km palautteiden määrä Liikennevahinkojen määrä/vuosi	Elinvoima- ja konsernipalvelut Tekniset palvelut

Elinvoimainen ympäristö - tavoitteiden riskiarviot

Kunnan houkuteltavuus ei säily.
Raakamaata ei saada hankittua riittävästi kaavoituksen tarpeisiin.
Ylläpitoinvestointien resurssit.

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Siilinjärven kunnan konserniohjauksesta on päätetty kunnan hallintosäännössä (luku 4) ja valtuuston 2019 hyväksymässä konserniohjeessa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Heidän tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2021 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 jätettiin yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen sen vähäisen merkityksen vuoksi (osakekanta alas kirjattu). Kuntayhtymiä yhdisteltiin neljä. Siilinjärven Kotipolku Oy:n vähemmistöosuudet ostetaan vuoden 2022 aikana. Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen saneeraus päätettiin vuoden 2022 aikana lykätä viidellä vuodella. Konsernirakenteeseen liittyviä muutoksia ei ole tiedossa.

tilanne tp 2021	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt:			
Siilinjärven Pysäköinti Oy	Siilinjärvi	100,00	100,00
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Uimala Oy		100,00	100,00
* Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus		41,00	100,00
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni	Siilinjärvi		96,36
* Siilinjärven Kotipolku Oy		96,36	96,36
* Siilinjärven Asumisoikeus Oy			96,36
Kiinteistö Oy Isoharja	Siilinjärvi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Asematie	Siilinjärvi	100,00	100,00

3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asettetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Vastuutahona konsernin tavoitteiden toteutumisesta on konsernijohto.

Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminointeineen.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (Erytisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riskiarvio</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
<i>Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta</i>	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Uusien asuntojen, väestön, yritysten ja työpaikkojen määrä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön / yritysten tarpeita.
<i>Konserniyhtiöiden hallitusten osaamisen kehittäminen</i>	Strategisten tavoitteiden toteutuminen.	Strategiset mittarit	Henkilöriski yhtiöiden avainhenkilöiden osalta.
<i>Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti</i>	Peruskunnan raportointiryhti.	Yhtiön talous, toiminta ja strategian toteutuminen	
HYVINVOIVA ARKI			
<i>Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)</i>	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja -kertomukset.	
ELIVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
<i>Yhtiöt noudattavat kunnan hyväksymiä ympäristönsuojelun ohjelmia ja suunnitelmia</i>	Yhtiöt noudattavat ohjeita.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja -kertomukset.	Ohjeita ei noudateta

Kriisikuntakriteerit ja niiden täytyminen

Kriteeri	Tavoitetaso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %	toteutuu	Vuosikate/poistot	Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantumisen kasvaa investointien omaraahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.
Tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.	toteutuu	Tuloveroprosentti	Investointeja rajoittava vaikutus.
Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.	toteutuu	Laina- ja vuokravastuut / asukas.	Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.
Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.	toteutuu	Lainanhoitokate	Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.

Tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2025

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta suunnitelmallisesti, ennekoiden ja riskit minimoiden, että kiinteistössä toimivien yritysten liiketoiminta sujuu eikä aiheudu kiinteistöstä johtuvia toimintakatkoja. Kiinteistön peruskorjaus siirtyi 5 vuodella, joten kiinteistöstä teetetään PTS, jonka pohjalta arvioidaan tulevien vuosien akuutit korjaustarpeet ja kustannukset ennen laajempaa peruskorjausta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riskikohdista on tehty selvitykset, kuntokartoitukset ja/tai ulkopuoliset tarkastukset. Akuutit korjaukset tullaan tekemään ennen peruskorjauksen alkua PTS:n pohjalta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistön kunnosta huolehtiminen ja tilojen toimivuuden kehittäminen auttaa kiinteistössä toimivia yrityksiä liiketoiminnassa. Kiinteistö on rakennettu palvelemaan erityisesti vapaa-aikaan ja terveydenhoitoon liittyviä liiketoimintoja.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataittoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut tukien terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Palveluja kehitetään siten, että palvelujen käyttäminen on sujuvaa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riski on vanhan allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Ulkopuoliset tarkastukset ja tarvittavat kunto- ja korjaustöitä tehdään vuosittain ja sen pohjalta huolto- ja korjaustoimilla varmistettu turvallinen toiminta. Talouden ja toiminnan riskejä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiön toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä tarjoaa toimintaympäristöllään kasvumahdollisuuksia oman toiminnan lisäksi myös muille toimijoille.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Vakiinnuttaa kävijämäärää ennen koronaa olevalle tasolle sekä budjetin mukainen toiminnan tulos. Palvelujen käyttäminen sujuvaa ja vaivatonta, toiminnan kehittäminen asiakkaita kiinnostavaksi	Kävijämäärä, tilikauden tulos	Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi. Rekrytoinnin vaikeus
1.5 Yritys kehittää omaa tekemistä ketterästi	Yhteistyö konserni-yhtiöiden ja yhteistyö-kumppaneiden kanssa Rakennuksen ilme ja teknisten laitteiden käyttökuntoisuus edesauttavat rakennuksen käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista	Markkinointiyhteistyö, säännölliset tapaamiset Kunnossapidon vuosibudjetin kautta toteutettavat pienimuotoiset ja PTS:n mukaiset korjaustyöt	Muutosvastarinta ja asenteet estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen. Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Rakennuksen energia- tehokkuuden ja esteet- tömyyden parantami- nen Toiminta tarjoaa mahdol- lisuuden asiakkaiden fyy- sisen, henkisen ja sosi- aalisen hyvinvoinnin edistämiseen	Kiinteistöissä toimivien yritysten kanssa yh- dessä kehitetään energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Ener- giakustannuksien ja riskien hallinta. Asiakaspalaute, yhtei- söllisyyden vahvista- minen mahdollista- malla erilaisten ryh- mien ja järjestöjen toi- minta	Rakennuksen tai tek- niikan kunnossa ta- pahtuu yllättäviä muu- toksia ja toiminta jou- dutaan osittain tai ko- konaan keskeyttä- mään.
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiak- kaiden fyysisen, henki- sen ja sosiaalisen hy- vinvoinnin edistämiseen	Toiminnan järjestämi- sen puitteet kunnossa. Huomioidaan toimin- nassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys. Suosittehalukkuus, turvallisuuteen liittyvät palautteet.	Käytössä olevien re- surssien riittävyys suhteessa palvelutar- peeseen, erityisesti ti- lanteissa, joissa pal- velutarve muuttuu.

Informatiiviset tunnusluvut

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate t€	-58	-910	-50	-50	-50
Poistot t€	-492	-479	-466	-461	-499
Tilikauden tulos t€	394	-1300	-516	-511	-499
Kumulat. ali-/ylijäämä	- 8 601	-9901	-10417	-10928	-11427
Nettoinvestoinnit t€					
Lainakanta t€	2 017	1 828	1450	1072	694
Kunnan takaamat lainat t€	2 017	1 828	1450	1072	694
Vuokravastuut t€	-1	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	13 %	0 %	0 %		

Siilinjärven Pysäköinti Oy**Toiminta-ajatus**

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat maanalaisen pysäköintihallin ylläpito ja sen edelleen kehittäminen. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena ovat mm. pysäköintihallin käyttöasteen (70 % v. 2022) edelleen kasvattaminen ja pysäköintihallin houkuttelevuuden parantaminen esim. sähköautojen latauspisteet.

Lisäksi yhtiö huolehtii Siilinjärven keskustan alueella maanpäällisistä pysäköintialueista yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on pieni. Pienet ja yllättävät menot saattavat heilauttaa taloudellista tilannetta merkittävästi, ja sen vuoksi talouden jatkuva seuranta on välttämätöntä.

Yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Varahenkilöitä ei ole.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiö tukee toiminnallaan Siilinjärven kunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita tarjoamalla pysäköintiä Siilinjärven keskustan alueella.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Toimenpiteet 2023	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	selvitetään sähköisten pysäköintilupien käyttöönotto selvitetään sähköautojen latausmahdollisuus pysäköintihalliin	sähköisten palveluiden lukumäärä selvitystyön valmiusaste (sis. kustannukset)	sähköisen pysäköintiluvan käyttöönotto vuoden loppuun mennessä selvitystyö valmiina odottamassa toimeenpanoa (riippuu kysynnästä)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate €	-1 174	25 000	25 000	25 000	25 000
Poistot € *	-	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilikauden tulos €	-1 389	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Kumulatiivinen ali-/yli-jäämä	-432 550	-457 550	-482 550	-507 550	-532 550
Nettoinvestoinnit €	-	-	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Omavaraisuusaste-%	-32,9	-32,9	-32,9	-32,9	-32,9

* Suunnitelma liikehuoneistojen kirjanpitoarvoarvon alentamiseksi (300.000 €) vuosina 2022–26.

Siilinjärven Kotipolku Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiön harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat uusien vuokra-asuntojen rakennuttaminen ja vanhan asuntokannan ylläpito sekä kehittäminen.

Keskeinen muutos on ollut yhtiössä siirtyminen oman henkilökunnan käyttöön kiinteistönhoidossa ja rakennuskannan uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Hallitus seuraa hallituksen kokouksissa yhtiön taloudellista tilannetta sekä rakennushankkeiden hankintahinnan toteutumista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
<u>Hyvinvoiva arki</u> Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.	Kilpailukykyinen vuokrataso (€/m ² /kk) Asukastyytyväisyysmittaus, jossa kysytään mm. laatuasioita	Vuokran määrän (€/m ² /kk) jää alle markkinavuokran. Asukastyytyväisyys mahd. korkealla tasolla.
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohdeet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Kohtuulliset vuokratarkistukset.	Tasainen ja kilpailukykyinen vuokrataso.
Vapaaarahoitteisten kiinteistöjen kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen talouden ja kiinteistöhallinnan suunnittelu	Pitkän tähtäimen taloussuunnittelua (PTS) ja vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaaukset.	Jälkilaskelmat	Vapaaarahoitteisen kannan kuluja ei kata ARA-kannan vuokratuotoilla.
<u>Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin</u> Vuokra-asuntojen käyttöaste	Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi.	Käyttöaste	100 %

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
	Rakennuttamisessa huomioidaan esteettömyys ja eri käyttäjäryhmät.		
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Taivallahti/ Silkkiuikuntie 5-7 rivitalot	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2024-2025
	Vuorelantie 9 ja 11	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2024-2025
	Siilinpää, 6-kerroksinen kerrostalo, Valkamantie 2 C	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2025
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Rakennuspaikka-varaukset.	Varaudutaan täyttämään vuokra-asuntotarvetta kuntakonsernin ohjeistuksen mukaisesti.
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Peruskorjaustarpeen selvitykset, kuntotutkimukset.	Kuntotutkimusten lukumäärä	100 %
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	Käyttöaste.	100 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate t€	1 589	1992	2268	2448	2486
Poistot t€	3776	4345	3748	3411	3260
Tilikauden tulos t€	-565	-385	-195	-196	0
Kumulat. ali-/ylijäämä	-565	-385	-195	-196	0
Nettoinvestoinnit t€	10 500	0	18 600	6 000	0
Lainakanta t€	40 033	43 954	54 476	57 777	54 252
Vuokravastuut t€	28	29	31	31	32

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminta jakautunut kahteen painopistealueeseen:

1. Tilojen vuokraus sekä muiden yrityskeskuksessa kysytyjen asiakaspalvelujen tuottaminen.
2. Tilojen kunnostukset ja muutokset rakennusten muoto- ja tekniset ominaisuudet huomioiden vastaamaan asiakkaittemme tarpeita sekä tekninen kunnossapito ja peruskorjaus

Tulevaisuudessa toimistotiloilta vaaditaan enemmän joustavuutta mukautumaan asiakkaan tilatarpeisiin etätyön lisääntyessä ja ns. hybridimallin yleistyessä työpaikoilla. Sosiaali- ja terveystalouden siirtyessä vuoden 2023 aloittavan Hyvinvointialueen järjestettäväksi voi aiheuttaa muutoksia tilatarpeisiin, mikä vaikuttaa myös tilojen käyttöasteeseen.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Toimintaa suunniteltaessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueelle on asennettu kameravalvontajärjestelmä, ennalta ehkäisemään niin henkilöille kuin omaisuudelle tapahtuvaa vahingontekoa. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset suoritetaan ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä. Niin taloudellista kuin muutakin toimintaa valvoo yhtiön hallitus sekä valittu tilintarkastusyhteisö.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistö Oy Isoharja; INNOCUM yrityskeskuksena tukee Siilinjärven kuntastrategiaa luomalla merkittävänä työssäkäynnin keskittymänä elinvoimaa ja hyvinvointia niin kunnan kuin koko Pohjois-Savon alueelle yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Tavoitteet 2022 – 2025 ja toimenpiteet 2023

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
1.4 ja 2.5 Kuntastrategia Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Tilavuokrauksen taloudellinen käyttöaste -%. Sijoitetun pääoman tuotto -%.	Yli 92 %. Yli 4 %.
1.4 Kuntastrategia Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Verkostoitumalla ja järjestämällä yritystapahtumia; päätapahtumana INNOCUM yrityscup kävelyfutisturnaus 9.6.2023. Viestinnän lisääminen some kanavissa asian tuntija organisaation avustamana	Pääverkostokumppani Päätapahtuman toteuttaminen, Some kanavien vaikutavuuden mittaaminen	Yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KaIPa 2022-23), Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, Viikoittain tapahtuvat some päivitykset ja esillä olo kanavilla.
3.3 Kuntastrategia Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestäään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Korjaus- ja investointisuunnitelman toteuttaminen	Budjetoitu tavoite

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
3.3 Kuntastrategia Uuden monitoimitalon rakentaminen yhtiön resurssit ja vuonna 2020 laaditun asemakaavan mahdollisuudet huomioiden	Uuden toimitalon rakentaminen vuoden 2023 aikana ja tilojen tarjoaminen uusille sekä nykyisille asiakkaille	Uuden valmistuvan toimitalon tilojen käyttöaste	Tilojen käyttöaste yli 92 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate t€	904	889	802	1059	1098
Poistot t€	520	520	520	770	750
Tilikauden tulos t€	248	240	121	104	174
Kumulat. ali-/ylijäämä	3263	3503	3624	3728	3902
Nettoinvestoinnit t€	262	1500	6300	250	250
Lainakanta t€	6182	7305	12411	11562	10741
Leasing vuokravastuut t€	3	2	2	1	1
käyttö-m ²	19500	19500	19500	23000	23000

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Siilinjärven Pysäköinti Oy	50 850	40 000	40 000	0
Siilinjärven Uimala Oy	1 030 549	966 850	694 000	-28,2
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	528 138	279 850	298 400	6,6
Siilinjärven Kotipolku Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Isoharja	-	-	-	
Yhteensä	1 609 537	1 286 700	1 032 400	-19,8

4 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Talousarvion tuloslaskelmaosasta on kaksi laskelmaa, talousarvion sitovuutta osoittava tuloslaskelmaosa ja toiminnan kokonaisuutta osoittava tuloslaskelmaosa (osa 6).

Vuoden 2023 toimintakatteeseen esitettiin palvelualueiden puolelta toiminnallisia muutoksia n. 1,6 milj. (2,9 %) edestä ja palkkoihin tulevia sopimuskorotuksia ja eläkemenoissa muuttuneeseen tasausmaksun lisäykseen varattiin yht. 2,3 milj. (4,0 %). Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle ilmoitettiin vähentävän peruskuntaan jäävien palveluiden sisältä yht. -4,4 milj. euron edestä kustannuksia. Suurimpina erinä näitä ilmoitettiin n. 1,8 milj. pelastustoimi, n. 1,3 milj. ruoka- ja puhtauspalvelut, n. 0,7 milj. talous-, tietohallinto- ja henkilöstöhallinto, 0,3 milj. kuraattorit, 0,2 milj. verotuskustannukset ja n. 0,1 milj. kuntouttavaa työtoimintaa. Muutosten yhteisvaikutus em. sote-erillä vähennettyyn lähtötilanteeseen oli yht. n. 3,9 milj. euroa toimintakatetta heikentävä eli kasvua n. 6,9 %. Kunnanhallituksen asettama toimintakate tavoite oli -59,860 milj. ja toteutettu talousarvio päätyi -59,935 milj. euroon. Toteutui siis tavoitellulla tasolla. Tulos talousarviovuodelta muodostui n. 0,6 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Taloussuunnitelmavuosi 2024 sote-uudistuksen jälkeen samoin kuin seuraavakin vuosi olisivat pääty-mässä vahvasti alijäämäiseksi. Tilanne on kuitenkin selkiytymätön. Tulopohjassa epävarmuus liittyy siihen kuinka paljon sote-uudistuksen vaikutusta tasataan valtionosuuksien kautta vuonna 2024 ja leikkaako uusi hallitus Valtiovarainministeriön julkaisemaa valtionosuuksien arviota. Toimintakuluihin on oletettu vain 2,0 %:n korotus molemmille vuosille. Kustannusnousua haastaa palkkojen sopimuskorotusten ohella hintojen ja korkojen nousu sekä alati lisääntyvät tarpeet.

4.1 Tulot ja menot

Menojen ja tulojen muutokset voimassa olevaan muutostalousarvioon nähden on kommentoitu alla olevassa tekstissä kunnan **ulkoisen** tuloslaskelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosan luvuissa ovat mukana myös kunnan taseyksiköistä toimitilojen ylläpito. Palvelu- ja tulosalueiden omissa tuloslaskelmissa ovat mukana kunnan eri toimintojen väliset sisäiset erät. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyminen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle muuttaa merkittävästi tuloslaskelman eriä. Vaikutukset kohdentuvat myös peruskuntaan jääviin palveluihin kuten tukipalveluihin ja vähäisessä määrin myös sivistyspalveluihin kuraattorien siirtyessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkia pelkästään hyvinvointialueelle siirrosta johtuvia muutostietoja ei voi analysoida tuloslaskelman summatuilta rivitasoilta. Näistä löytyy lisätietoja kunkin tehtäväalueen kohdalta.

Toimintatulojen kokonaisuusmuutos yhteensä n. -29,6 %, tuloja jäädessä kuntaan yhteensä 14,269 milj. euroa. Euromääräisesti suurin muutos kohdistuu maksutulojen ryhmään josta poistuu kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on esitetty jälleen alennettavaksi ja asiakasmaksukertymään vaikuttavat myös aiemmat asiakasmaksulain päätökset sekä lasten määrän väheneminen. Uusista asiakasmaksulain muutoksia korvataan kunnille yhteisöveron kuntasuuden 1,25 %-yksikön korotuksella (aiemmilla päätöksillä korotettu jo 2%-yksiköllä). Myös myyntituotoista poistuu merkittävä määrä tuloja joita aiemmin kertyi mm. terveystalouden kotikuntakorvauksista ja lääkäreiden koulutuskorvauksista. Siilinjärven kunta ei myy jatkossa ateriapalveluita hyvinvointialueelle ja yksityisille päiväkodeille tapahtuva ateriamyynti supistuu. Myös työpalveluiden myynti loppuu lähes kokonaan kuntatekniikan lopettaessa verkostorakentamisen myynnin Kuopion Vedelle.

Tuet ja avustukset ryhmästä poistuvat soten saamat hankeavustukset ja työterveyshuollon korvaus pienenee henkilöstösiirron myötä. Kuntouttavan työtoiminnan siirto hyvinvointialueelle, vie myös korvaukset sinne. Muissa toimintatuotoissa vuokratuottojen osuus kasvaa merkittävästi kun uuden terveyskeskuksen vuokra- ja elinkaarikustannukset laskutetaan hyvinvointialueelta. Muita kunnan hyvinvointialueelle vuokraamia toimitiloja ovat pelastusasema, Asuntola Päivänkierto ja kouluilla olevat kuraattorien ja kouluterveydenhuollon tilat. Muutoin kunnan käytössä olleet tilat ovat jo ennestään olleet vuokratiloja ja sopimukset näistä siirtyvät suoraan hyvinvointialueelle kuten mm. Vanhan Pappilan ja Kaaripolun palvelukodit.

Kokonaismuutoksesta hyvinvointialueelle siirtyviä toimintatuloja on yht. n. 7,596 milj. euroa ja toimintatuottojen lisäys jäljelle jäävässä peruskunnassa on yht. n. 1,603 milj. euroa.

Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -74,336 milj. euroa, supistumista yht. -53,7 %:n edestä eli euroina n. -86,250 milj. Hyvinvointialueelle on siirtymässä n. 89,031 milj. ja peruskunnan toimintamenojen uudet nettolisäykset ovat yht. 2,781 milj. euroa (sisältää vähennyksenä myös esim. tukipalveluista poistuvia soten menojen osuuksia).

Henkilöstömenoja jää peruskuntaan n. -41,094 milj. euroa, prosenttimuutos -39,3. Peruskunnan menoihin on huomioitu valtakunnallisista sopimuskorotuksista nykyiseen talousarvioon verrattuna peräti 4,34 %:n korotukset. Nämä ovat muodostaneet n. 1,7 milj. henkilöstömenolisäyksen. Lisäksi eläkemenoperusteinen maksu muuttui tasaumaksuksi, minkä jakoperusteet muuttuivat täysin. Maksun kokonaissummasta kunnat vastaavat n. 45 % ja hyvinvointialueet 55 %. Kuntien maksu jakaantuu veroluonteisen rahoituksen suhteessa. Tämä jakoperusteen muutos on aiheuttanut sen, että soten henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle ei alenna lainkaan laskun mukaan maksettavia eläkemenoja kunnassa (eläkemenoperusteinen maksu ennen 1,267 milj., tasaumaksu nyt 1,298 milj.). Maksun jakaantuminen aiheuttaa muutoksia myös kuntaan jäävien eri tehtäväalueiden eläkemenoissa jotka kasvavat yht. n. 0,6 milj. euroa. Henkilösivukuluissa palkkaperusteinen eläkemaksu on hivenen alentunut, sairauskulmaksu kasvanut ja tapaturmavakuutusmaksuna on käytetty kuluvan vuoden vahvistettua; kokonaismuutos on hivenen henkilösivukuluja alentava.

Henkilötyövuosia vähenee talousarviotietojen perusteella yht. 567, mistä suoraan sotesta poisjääviä on yht. 537 ja ruoka- ja puhtauspalveluista 28. Myös 7 kuraattoria poistuu hyvinvointialueelle. Kuntaan rekrytoidaan uusia henkilöitä palvelualueilta kerättyjen tietojen mukaan Sivistyspalveluiden opetukseen 5, varhaiskasvatukseen 1, liikuntapalveluihin 1 ja nuoriso- ja kulttuuripalveluihin 1,5 henkilöä. Toimitilapalveluihin, tietotekniikkapalveluihin ja työllisyyspalveluihin olisi myös kaikkiin tulossa yksi uusi henkilö.

Henkilöstömenojen kasvu on euromääräisesti suurinta Sivistyspalveluissa yht. 1,5 milj., Elinvoima- ja konsernipalvelut kasvavat 0,1 milj., Yhteiset palvelut supistuvat hyvinvointialuesiirtojen myötä -0,5 milj. ja Teknisten palvelujen kokonaismuutos jää alle 0,1 milj. euroa.

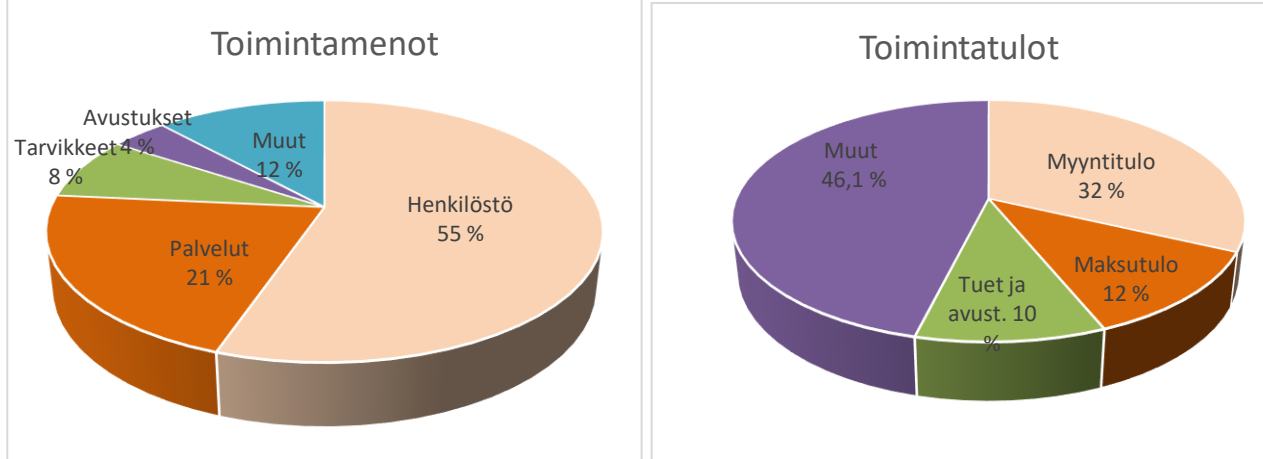
Henkilöstömenojen 41,1 milj. euron osuus kaikista toimintamenoista on yht. 55 %. Henkilötyövuosia on budjetoitu jääväksi yht. 803. Toteutuessaan henkilötyövuotta vastaava henkilöstökulu olisi n. 51 175 euroa.

Palvelujen ostot vähenevät -53,232 milj. eurolla eli n. -77,1 %. Merkittävät erät kuten erikoissairaanhoido ja suuri osa muusta asiakaspalvelujen ostoista poistuvat. Jatkossa suurin osa asiakaspalvelujen ostoista muodostuu varhaiskasvatuksen palvelusesteleistä, joita myönnettäisiin talousarvion perusteella n. 3,290 milj. euron edestä, kasvua budjetoitu n. 0,5 milj. euroa. Muita olennaisempia muutoksia ovat mm. toimitilapalveluiden käytön vähentyminen (sotea vastaava osuus talous- ja henkilöstöhallinnossa), työterveyspalveluiden käytön vähennys (sote), verotuskustannusten vähennys (liittyy verotulojen leikkaukseen), työvoiman vuokrauksen vähennys, rakennusten kunnossapitokustannuksiin tehty lisäys terveyskeskuksen elinkaari- ja koulukuljetusten kallistuminen. Palveluiden ostojen osuus kaikista toimintamenoista on yht. 21 % ja euromäärä yht. 15,768 milj.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa myös Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmän supistumiseen yht. -1,690 milj. eurolla. Poistuvia kustannuksia ovat mm. lääkkeet, apuvälineet, hoitotarvikkeet. Peruskunnan osalta merkittävä nousu on tapahtunut energiakustannuksissa, joihin on ennakoitu kasvua yht. n. 0,9 milj. euroa. Elintarvikkeiden osuus vähenee n. -0,3 milj. euroa, koska kunta ei enää valmista soten käyttämiä aterioita. Muutoksia on myös rakennusmateriaalien, audiovisuaalisten aineistojen, vesimaksujen, ym. tarvikkeiden kustannuksissa puoleen ja toiseen.

Myös Avustusten ryhmä puolittuu. Omaishoidontuki, vammaisille myönnettävät avustukset ja toimeentulotuen kustannukset poistuvat kokonaan. Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen kustannuksiin on budjetoitu hienoista kasvua, mutta merkittävin muutos kohdistuu yhteisöille myönnettäviin avustuksiin joiden määrä on pienentynyt n. -0,4 milj. euroa. Muutoksesta valtaosa kohdistuu pääasiassa konserniyh-tiöille myönnettäviin avustuksiin, joita on pienennetty n. -0,3 milj. eurolla.

Muissa toimintakuluissa vuokramenoista siirtyy hyvinvointialueelle n. -3,0 milj. euron edestä vuokramenoja, mutta peruskuntaan kohdistuvat uutena uuden terveyskeskuksen leasingvuokrat. Niinpä kokonaisuus jää n. -1,389 milj. euroon. Koulujen käytössä olevien viipaleiden jatkovuokrasopimukset ovat aikaisempaa edullisempia. Rakennusten vuokrat sisältävät kuitenkin uutena varauksen Suininlahden koulun uusille viipaletiloille. Viipaleratkaisuja on sisätilaongelmien vuoksi ennestään talousarviossa yht. neljällä eri koululla, kahdella eri päiväkodilla, paloasemalla ja kunnantalon toiminnoissa. Viipaleiden kokonaiskustannukset ovat toimitilapalveluiden ilmoittamana n. 2,0 milj. euroa vuodessa.

Toimintakatteesta muodostuu yli puolta aiempaa pienempi. Muutos on yht. 80,391 milj. eli -57,2 % ja toimintakatteeksi muodostuu lopulta -59,935 milj. euroa. Kun voimassaolevasta talousarviosta poistetaan sosiaali- ja terveyspalvelun, pelastustoimen ja se tukipalveluiden osuus joka liittyy em. palvelujen tuottamiseen sekä verotuskustannusten alentuminen ja koulukuraattoripalvelut, on lähtötilanne uudelle talousarviovuodelle -56,087 milj. euroa. Tätä kasvattavat henkilöstömenoihin tulevat sopimuskorotukset 1,7 milj., tasausmaksun lisäys 0,6 milj. ja palvelualueiden toiminnalliset muutokset 1,6 milj. euron edestä. Näin muodostuneen toimintakatteen vertailukelpoinen kasvu (heikkeneminen) on 6,9 %.

Palvelualueiden toimintakatteiden kasvut talousarvioon 2022 nähden on merkitty alla olevaan taulukkoon. Lähtötilanteessa on huomioitu hyvinvointialueelle siirtyvät summat palvelualueiden ilmoittamina.

Palvelualue / ulkoiset	Lähtö	muutokset	TA 2023	muutos %
Elinvoima- ja konsernipalvelut	3 575	-275	3 300	-7,7
Sivistyspalvelut	39 720	2 384	40 304	6,3
Tekniset palvelut	5 856	829	6 685	14,2
Yhteiset palvelut	8 736	910	9 646	10,4
Yhteensä	56 087	3 849	59 935	6,9

Elinvoima- ja konsernipalveluiden palvelualueen toimintakatteeseen vaikuttavat eniten konserniyhtiöille maksettavien avustusten ja muiden kulujen pienentyminen (-0,254 milj.), elinkeinotoimen kustannusten pienentyminen (-0,122 milj.), ja maankäytön tulolisäysten myötä pienentyvät nettokulut (-0,121 milj.) samaan aikaan kun hallinnon ja kehittämisen (0,101 milj.) sekä joukkoliikenteen (0,166 milj.) toimintakate kasvaa.

Sivistyspalveluiden toimintakatteeseen kasvusta merkittävän osan muodostaa opetuspalveluiden (1,136 milj.) ja varhaiskasvatuksen (0,998 milj.) lisäykset. Näistä henkilökulujen osuus on n. 1,1 milj. ja palvelujen ostot 0,8 milj. euroa jossa suurimpana eränä päivähoiton palvelusteleihin tehtävä n. 0,5 milj. lisäsatsumus. Vapaa-aikapalveluiden (kirjasto, kansalaisopisto, liikunta ja nuoriso- ja kulttuuri) lisäykset ovat yht. 0,250 milj., josta suurimman osan vie liikuntapalveluiden lisäys 0,103 milj. eurolla.

Teknisten palvelujen toimintakatteeseen kasvu muodostuu pääsääntöisesti toimitilapalveluihin (0,505 milj.) ja kuntatekniikkaan (0,286 milj.). Toimitilapalveluiden kustannukset kasvavat erityisesti energia- ja vuokramenojen kasvun vuoksi (2,6 milj.) ja myös palvelujen ostot ja henkilöstömenot jatkavat kasvua (0,3

milj.). Vastaavasti vuokratulot lisääntyvät hyvinvointialueelta saatavilla tuloilla 2,4 milj. eurolla. Kuntatekniikan muutos johtuu työpalveluiden myynnin vähentymisestä.

Yhteisten palveluiden toimintakatteen muutoksiin vaikuttaa sote palveluiden siirtyminen kunnan järjestämisvastuulta. Näihin palveluihin on aiemmin itse tuotettu tai ostettu talous-, henkilöstöhallinto- ja tietotekniikkapalveluita 0,689 milj. eurolla. Näiden alueiden kustannukset ovat kasvaneet siirron jälkeen yht. n. 0,04 milj. eli ne kulut, jotka on kohdennettu sote palveluihin, olisi saatu kokonaismäärältään ainakin laskennallisesti vähennettyä. Kaikkia aiemmin ko. palveluihin kohdistuneita kustannuksia ei ole voitu / ei ole mahdollista sopeuttaa. Ruoka- ja puhtauspalveluiden osuus on kasvanut 0,560 milj. euroa ja työllistämispalvelut 0,307 milj. euroa.

Palvelualueiden ja tulosalueiden muutoksista löytyy lisätietoja käyttötalouden tulosaluekohtaisista teksteistä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjetta suunnitelman mukaisista poistoista on noudatettu vuoden 2013 tilinpäätöksestä lukien. Poistojen kokonaismäärä sisältää talousarviovuonna lisäpoistoja n. 1,9 milj. euroa kohdistuen Ahmon koulukiinteistöön 0,8 milj. ja vanhan terveyskeskuksen kiinteistöön 1,1 milj.. Muita käytöstä poistuvia toimitiloja ei ole tässä vaiheessa huomioitu. Osa poistuvista kohteista pyritään joko myymään tai osoittamaan niihin kustannukset kattavaa toimintaa.

4.2 Verotulot

Siilinjärven kunta on korottanut tuloveroprosenttiaan 0,75 prosenttiyksikköä vuodelle 2010, 2012 ja 2020. Vuodelle 2014 korotus oli 1,00 prosenttiyksikkö. Vuoden 2023 tuloveroprosentti muuttuu lakisääteisesti, kun kunnan tuloveroprosenttia leikataan 12,64 prosenttiyksikköä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä kunnalta Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Tuloveroprosenttien muutokset eivät ole muulla tavoin mahdollisia 2023.

Kiinteistöveroa korotettiin viimeksi 2014. Veroihin ei esitetä korotuksia vuodelle 2023.

Voimassa olevat tuloveroprosentit Pohjois-Savon kunnissa vaihtelevat ensi vuonna 7,86–9,86 prosentin välillä. Koko maan painotettu veroprosentti vuonna 2022 on 20,01 % ja 7,37 % vastaavasti 2023. Kiinteistöverossa yleisen kiinteistöveroprosentin ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on yhdenmukaistettu välille 0,93–2,00 prosenttia. Vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti vaihtelee 0,41–1,00 prosentin välillä. Pohjois-Savon kunnissa voimassa olevat prosentit yleisessä kiinteistöverossa ovat 0,93–1,50 prosenttia, muiden asuinrakennusten 0,93–1,80 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten 0,45–0,80 prosenttia.

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloveroprosentti	21,25	21,25	22,00	22,00	22,00	9,36
Verotettava tulo, milj. euroa	356,6	367,9	373,1	381,4*	398,2*	436,8*
Verotettava tulo, euroa/asukas	16 454	17 173	17 558	17 911*	18 606*	20 396*
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

*Ennuste

Vuoden 2022 verotulojen kokonaisarvio on n. 99,8 milj. euroa, joka poikkeaa talousarviosta noin 2,2 milj. euroa. Talouden ennakoitua myönteisempi kehitys on nostanut veroennusteita kuluvan vuoden osalta. Mikäli veroennuste toteutuu, kunnallisveroa kertyisi arvioitua vähemmän mm. kesken vuotta nostetun matkakuluvähennyksen (kompensaatio polttoaineiden hinnannoususta veronmaksajille) sekä jäännösverojen uuden arvioidun kertymärytmin vuoksi. Yhteisöverossa kasvu olisi huima n. 70,4 %. Maksuunpan- tujen ennakoiden kasvu edellisvuoteen verrattuna on ollut yllättävän suurta koko maassa ja lisäksi maksetut lisäennakot edelliseltä vuodelta toteutuivat huomattavasti arvioitua suurempina. Se on heijastunut myös kunnan tilitysten kasvuun. Kiinteistöverotilityksiä siirtyi edelliseltä vuodelta kulualueelle ja nyt

vastaavanlainen siirtymä pienenee vuoden vaihteessa ts. entistä enemmän kiinteistöverotilityksistä kohdistuu verovuodelle.

Verohallinnon tilitysjärjestelmä kunnille perustuu jako-osuusarvioihin, joita verohallinto tarkistaa vuosittain verotustietojen valmistuttua kuntakohtaisesti ja veronsaajaryhmittäin (valtio, kunnat, seurakunnat). Lopulliset verotustiedot valmistuvat noin kahden vuoden viiveellä, jonka jälkeen kunnat saavat oikaisutilitykset. Maksuunpantavat oikaisutilitykset vaikeuttavat tilitysjärjestelmän ennustettavuutta. Vuodesta 2018 alkaen tuloverotuksen valmistuminen on muuttunut verovelvolliskohtaiseksi.

Kunnan verotuloennuste vuosille 2022–2025 perustuu Kuntaliiton syyskuun kehysarvioihin ja kunnan omiin ennusteisiin. Ennusteissa on luonnollisesti huomioitu sekä tuloverokertymissä että yhteisöverokertymissä tapahtuvat muutokset sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen siirtymisen vuoksi. Ansioituloissa arvioidaan koko maan tasolla kasvua n. 4,1% ja tilittävä kunnallisvero romahtaa n. -54 %. Matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta kuluvalle vuodelle ehdotetaan jatkettavaksi myös vuonna 2023. Arvioitu verotulomenetyt huomioidaan valtionosuuksissa. Tilittävä yhteisöveron muutos koko maan osalta olisi n. -30 %. Yhteisöveron osalta suurimpana veroperustemuutoksena on varhaiskasvatusmaksun alentamisen kompensatio, joka nostaa kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuutta 1,25 % -yksikköä vuodesta 2023 alkaen.

Väestöennuste poikkeaa Kuntaliiton ja kunnan omien ennusteiden osalta. Vaikutus on huomioitu laskelmissa, koska poikkeamalla on vaikutusta kunnan jako-osuuden määräytymiseen. Hallituksen talousarvioesitykseen liittyvät veroperustemuutokset on myös huomioitu (ansiotasoindeksin tarkistukset). Yhteisöveron arvioinnissa on hyödynnetty kehysten ohella myös ilmoitettuja tilinpäätös-/verotietoja. Kiinteistöveroon on oletettu kehysten ohella saatavan n. 0,250 milj. lisäys kunnan oman kiinteistöveropohjan tarkastelusta.

Verotuloennuste on seuraava:

Milj. euroa	TP 2021	TA 2022	TA 2022 ennuste	TA 2023	Muutos % 2022–23	Koko maan muutos %
Kunnan tulovero	84,0	87,4	86,2	44,6	-48,3	-54,0
Yhteisövero	5,7	4,4	7,5	5,4	-28,0	-30,5
Kiinteistövero	7,8	5,8	6,1	6,1	0	-1,9
Yhteensä	97,5	97,6	99,8	56,1	-43,8	-47,3

4.3 Valtionosuudet

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan 1.1.2015 alkaen. Kriteereistä Siilinjärven kuntaan vaikuttavina jäi painoarvoltaan ja sisällöltään muuttunut sairastavuus sekä työttömyysaste, vieraskielisyys, asukastiheys ja koulutustausta. Lisäosana valtionosuutta tuo työpaikkaomavaraisuus. Laskennalliset kustannukset muodostuvat asukasluvun, vuosittain vahvistettavien perushintojen ja kriteerien kertoimien avulla. Soten poistuttua valtionosuus supistuu merkittävästi. Sairastavuus kriteeri poistuu sekä ikäryhmistä kaikki yli 16 vuotiaat. Muutos vaikuttaa myös verotulotasaukseen sekä veroperustemuutoksista johtuviin kompensatioihin, myös hinnat muuttuvat. Lisäksi valtionosuuden kautta tasataan sekä kuntakohtainen että valtio-kunta suhteessa tapahtuva muutos.

Yhteenlasketusta laskennallisten kustannusten summasta kuntien rahoitusosuus vuonna 2023 on ennakkotiedon mukaisesti n. 1 359,98 euroa/asukas. Luku pitää sisällään mm. n. 43 milj. leikkauksen ja 3,8 %:n indeksikorotuksen. Kustannustenjaon tarkistusta ei ole tehty. Valtionosuuden kokonaismäärää (laskennalliset kustannukset – omarahoitusosuus) tarkastellessa voidaan todeta sen muodostuvan keskimäärin 648 euroon asukasta kohden koko kuntakentässä. Siilinjärven osuus on vastaavasti 622 euroa. Valtionosuusjärjestelmää käytetään myös valtion ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyihin. Tämä näkyy erityisesti veromenetysten kompensatio ja verotulotasauksen erissä. Em. seikat hankaloittavat kuntien välistä tarkastelua. Lisäksi sote-uudistuksen vuoksi tasauseriä on tullut lisää: muutosrajoitin tasaa siirtyvien menojen ja niihin kohdistuvien tulojen välistä epäsuhtaa 40 %:in omavastuuosuuteen saakka. Tämä muutos jää pysyväksi vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua ja tasataan vuoden 2024 valtionosuuksissa. Siirtymätasaus puolestaan tasaa kunnan kokonaismuutosta (kunta – valtio muutos neutraaliksi), jonka kunnittaiset vaikutukset rajoitetaan +/- 60 euroon per asukas. Tämä tasaus jää pysyväksi siirtymäajan jälkeen 2027.

Kuntaliitto laski aiemmin 2012–2022 vuosille kohdistuvien peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavien leikkausten vaikutusta. Varsinaisten valtionosuusleikkausten lisäksi mukaan on laskettu myös asiakasmaksukorotusten vähentämä valtionosuus, indeksijäädytykset sekä kilpailukykykysymykseen liittynyt työajanpidennyksen vaikutus (jää pysyväksi). Kuntaliitto on päätenyt 421 euroa/ asukas suuruiseen kuntien valtionosuutta leikkaavaan summaan. Rahamääräisesti tämä merkitsisi Siilinjärven kunnassa n. 9,0 milj. euroa saamatonta valtionosuutta.

Vuoden 2023 verotulotasauslaskelma perustuu Kuntaliiton verokehukseen. Soten poistumisesta johtuvien tasauserien; muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen laskelma perustuu Valtiovarainministeriön julkaisemaan tietoon. Valtionosuuksien ennakkotiedot on julkaistu 20.9.2022. Tiedot täsmentyvät joulukuussa julkaistavissa valtionosuuspäätöksissä.

Alla olevan taulukon luvuissa sote-uudistuksen vaikutukset kohdistuvat kauttaaltaan kaikkiin muihin lukuihin paitsi opetus- ja kulttuuriministeriön osuuteen. Sen kasvuun vaikuttaa mm. lukion pienentyneet oppilasmäärät sekä kasvaneet omarahoitussuudet. Omarahoitussuus lukiosta on kasvamassa ensimmäistä kertaa suuremmaksi kuin oppilasmäärästä saatava korvaus.

Arvio valtionosuuksista on seuraava:

1 000 euroa	TP 2021	TA 2021	TA 2022 ennuste	TA 2023	Muutos %
Peruspalvelujen laskennalliset kustannukset	110 143	122 810	122 797	40 426	-67,1
Kunnan omarahoitussuus	-80 278	-91 178	-91 190	-28 958	-68,2
Valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin	29 865	31 632	31 607	11 468	-63,7
Valtionosuus % kunnassa	27,11	25,76	25,75	28,37	
Valtionosuus % keskimäärin	25,67	23,59	23,59	22,09	
Lisäosat	570	579	540	617	14,3
Lisäykset ja vähennykset	-2 224	-1 768	-1 731	-1 519	-12,2
Veromenetyksen kompensatit	8 345	9 420	10 063	3 159	-68,6
Verotulotasaus	6 123	5 404	5 394	4 645	-13,9
Sote muutosrajoitin ja siirtymätasaus				-5 122	
Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus	-1 819	-2 153	-1 847	-2 105	14,0
Valtionosuus yhteensä	40 860	43 115	44 026	11 145	-74,9

4.4 Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot 0,633 milj. euroa sisältävät mm. antolainojen korkotulot sekä Kuopion Veden pääomallainalle ja perustamislainalle laskettavan koron. Muut rahoitustulot koostuvat osinkotuloista ja niitä on arvioitu saatavan noin 0,789 milj. euroa. Kassavarojen sijoituksia ei ole ennakoitu (ts. ei ole oletettu olevan) eikä niistä mahdollisesti kertyviä tuottoja. Eriytetyn taseyksikön jäännöspääoman korko on 1,644 milj. euroa (sisäinen erä).

Pitkäaikaisten lainojen korkomenoihin 0,792 milj. euroon on arvioitu kasvua korkojen kääntymistä ripeään kasvuun vuoden 2022 aikana. Oletuksena on, että korot jatkavat edelleen ensi vuoden puolella nousua, mutta huomattavasti tasaantuneempina kuin mitä nyt on nähty. Euroopan keskuspankin koronnostot on aikataulutettu tapahtuvaksi vielä helmikuussa 2023, mutta arviot korotusten suuruudesta poikkeavat, koska mahdollinen taantuma ja sen syvyys huolestuttavat. Mikäli koronnousu on ennakoitua pienempi, voi korkotasoa olla alempi, mutta riski on myös ettei arvioidut korotukset korkomenoissa ole riittäviä. Muut rahoitusmenot koostuvat viivästyskoroista ja eriytetyn taseyksikön sisäisestä jäännöspääoman korosta (sisäinen erä).

4.5 Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa kuinka paljon kunnan tulorahoituksesta jää juoksevan toiminnan kulujen jälkeen käytettäväksi investointeihin. Mikäli vuosikate riittää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot, on kunnan talous tuloslaskelman valossa tasapainossa. Tästä huolimatta kunta

voi velkaantua, koska nettoinvestoinnit ovat useimmiten poistoja suuremmat. Rahoituksellisesti tasapainoisessa tilanteessa vuosikatteen tulisi riittää nettoinvestointeihin.

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui 7,955 milj. euroa ja tilikauden tulos on 0,563 milj. euroa ylijäämäinen. Kunnan talous muodostuisi toteutuessaan tasapainoiseksi, mutta ei aivan rahoituksen suhteen.

Kunnan poistonalaisten uusinvestointien määrä (9,278 miljoonaa euroa) on talousarviovuonna n. 3,772 milj. euroa suunnitelmanmukaisia poistoja suurempi. Poistoihin kirjataan suunnitelmanmukaisten poistojen lisäksi talousarviovuodelle n. 0,8 milj. Ahmon koulukeskuksesta ja 1,086 milj. euroa purettavasta terveyskeskuksesta liittyviä tasearvojen alaskirjauksia. Vuosikate mahdollistaa näiden alaskirjauksen. Poistettavaa näistä jää myös suunnitelmavuosille.

4.6 Tilikauden tulos ja ali-/ylijäämä

Suunnitelmanmukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laske-
miseksi tarvittava erä. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Vuoden 2022 talousarvion tuloksen ennakoidaan syyskuun estimaatin perusteella jäävän n. -0,618 milj. euroa alijäämäiseksi. Estimaatin mukainen kehitys tarkoittaisi kumulatiivisen tuloksen säilymistä n. 5,436 milj. eurossa. Vuodelle 2023 tuloskehitys muodostuisi talousarvioesityksen mukaisesti n. 0,563 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tämä merkitsee toteutuessaan n. 6,000 milj. euron kumulatiivisen ylijäämän säilymistä talouden puskurina kiinteistöjen tase-arvojen alaskirjauksiin. Taloussuunnitelmavuosina puskurit tulevat käytettyä ja tasearvoja jää edelleen poistettavaksi.

Ali- ja ylijäämän määrä vuosina 2021–2025

1 000 euroa	Tilinpäätös 2021	TA 2022 ennuste	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Edellisten kausien ali-/ylijäämä	5 485	6 054	5 436	5 999	4 062
Tilinpäätös	569				
Talousarvio		-618	563		
Taloussuunnitelma				-1 937	-3 328
Ali-/ylijäämä vuoden lopussa	6 054	5 436	5 999	4 062	734

4.7 Taloussuunnitelma

Hyvinvointialueelle siirron myötä toimintakate pienentyy n. -57,2 % eli n. -79,0 milj. euroa ja vastaavasti tulopohja supistuu yht. n. -53,2 % eli n. -76,6 milj. euroa (lukuissa on mukana myös muut kuin sotesta johtuvat muutokset). Vuosi 2024 sote-uudistuksen jälkeen olisi päätymässä n. -2,0 milj. euroa alijäämäiseksi ja vastaava alijäämäkehitys jatkuisi myös seuraavilla vuosilla. Tämä johtuu verotulojen palautumisesta täysimääräisesti sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan. Valtionosuudet ovat valtiovarainministeriön kuntakohtaisessa laskelmassa korottumassa vuodelle 2024. Tämä on huomioitu sellaisenaan laskelmassa vaikka Kuntaliitto on varoitellut käyttämästä ko. lukuja mahdollisten leikkausten vuoksi. Vuodelle 2025 on kuntaan kohdistumassa verotulotasauksen pienennys, mikä on huomioitu valtionosuuk-
sien vähennyksenä.

Kunnanhallituksen asettamassa koko suunnitelmakauden raamissa vuosikatetta olisi kertynyt yht. n. 15,9 milj. euroa ja tilikausilta olisi kertynyt alijäämää n. -3,7 milj. euroa. Nyt esitettävässä talousarviossa vuosikatetta kertyisi 17,4 milj. euroa ja alijäämää kertyisi -4,7 milj. euroa. Vaikka vuosikatetta kertyi suunnitelmavuosille raamivaihetta enemmän, tulos heikkenee tehtävien lisäpoistojen myötä. Toteutuessaan täytyisi kuitenkin kuntalain 110 §:ssä oleva velvoite laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi. Visiossa tavoiteltua investointikyvyn ylläpitoa taloussuunnitelmavuosien tulokset eivät tue.

Taloussuunnitelmavuosien tulopohjassa epävarmuus ja riskit liittyvät siihen kuinka paljon sote-uudistukseen liittyvät tasaukset lopulta muuttuvat. On arvioitu, että tehty veroprosenttien leikkaus ei ole ollut riittävä, vaan valtionosuuksien kautta tulisi kaikkia kuntia koskettava leikkaus n. 45 euroa/asukas. Tarkoitaisi kunnan osalta n. miljoona euroa arvioitua pienempää valtionosuutta. Lisäksi uusi hallituskausi tulee painimaan valtion velkaantumiskehityksen taittamiseksi samaan aikaan kun uudet hyvinvointialueet jo lähtökohtaisesti ilmoittavat olevan alijäämäisiä. Leikkauksia kuntien valtionosuuksiin pidetään hyvinkin mahdollisina säästökohteina. Viimeisen suunnitelmavuoden tulopohjaa voi kasvattaa hallituksen kaavailema kaivosvero, joka olisi mahdollisesti tulossa voimaan 2025. Asia on edelleen valmistelussa. Vaikutus kunnan tulopohjaan jäisi arviolta n. 1,0 milj. euroon.

Kustannusten osalta epävarmuus liittyy siihen kuinka paljon kuntaan jää lopulta kustannuksia, joita ei voida sopeuttaa uudistuksen jälkeen. Erityisesti tukipalveluina tuotettujen toimintojen uudelleen järjestelyissä onnistuminen on tärkeää (suurimpana ruoka- ja puhtauspalvelut). Muilta osin toimintakuluihin on oletettu yht. vain 2,0 %:n korotus molemmille suunnitelmavuosille. Käytännössä tämä tarkoittaa korotusvaraa mikä huomioi vain palkkoihin tulevat yleiset sopimuskorotukset. Kaikki muu tulee kattaa toiminnan sisältä ja/ tai tasapainottamisohjelmasta tulevilla säästöillä. Nousevat hinnat ja korkotaso tulevat ennestään vaikeuttamaan kustannusten kurissa pitämistä. Valtiolta siirtyviä TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluiden tehtäviä ei ole ennakoitu vuodelle 2025.

Poistoissa on huomioitu Ahmon koulukeskuksesta tehtävät lisäpoistot n. 0,8 milj. euroa per vuosi, jotta tasearvo tältä osin poistuisi hallitusti mittavan investoinnin valmistuessa n. 2026. Lisäksi vuodelle 2024 on huomioitu vanhan terveyskeskuksen tasearvon lisäpoisto ja pelastusaseman sekä Päivärinteen päiväkodin lisäpoistot yht. 1,4 milj. euroa. Riittävän vuosikatetason merkitystä kunnan talouden tasapainossa ei näin ollen voi liikaa korostaa. Kumulatiivinen ylijäämä suunnitelmakauden lopussa olisi kutistunut esitetyillä luvuilla n. 0,7 milj. euroon.

Koko kuntakentälle muodostetun laskennallisen painelaskelman mukaisesti tuloveroprosenttien korotuspaine on suurinta alle 5 000 asukkaan kunnissa ja seuraavaksi suurinta 20 000 - 40 000 asukkaan kunnissa. Vuosina 2023 - 2026 se vaihtelee 0,1 – 0,9 prosenttiyksikön välillä, painottuen kehyskauden loppuun. Siilinjärven kunnanvaltuusto korotti tuloveroprosenttia viimeksi 0,75 prosenttiyksiköllä vuodelle 2020.

4.8 Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110 §:ssä säädetään talouden tasapainotilasta seuraavasti: *”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan”*. Eli mikäli kunnan taseeseen muodostunut ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvalle vuodelle mahdollisesti muodostuvaa alijäämäistä tulosta ja tämän lisäksi laadittava talousarvio muodostuu alijäämäiseksi, on taloussuunnitelmavuosille esitettävä toimenpiteet joilla talous saadaan tasapainoon.

Siilinjärven kunnan valtuusto (14.12.2020) on hyväksynyt talouden pitkän tähtäimen suunnitelmassa (PTS) vuosille 2021 – 2026 toimenpiteitä joilla on tarkoitus tasapainottaa taloutta. Ohjelman keinovalikoima ja tavoitteet tavoittelevat kustannussäästöjen, investointien rahoitusmallien ja tulojen lisäysten kuntataloutta parantavaa vaikutusta yhteensä noin 4,4 milj. euroa. Haasteena PTS suunnitelmassa on, että esitetyt toimet tervehdyttävät kunnan taloutta täysimääräisesti vasta vuodesta 2026 lukien. Vuoden 2025 loppuun mennessä eri kokonaisuuksista pitäisi olla kertynyt n. 3,2 milj. euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä tavoiteltiin 0,4 milj. vuosivaikutusta, mutta toteuma oli -0,1 milj. euroa. Vuodelle 2022 tavoitellaan 0,750 milj. euroa. Talousarviovuodelle pitäisi kertyä säästötoimista n. 0,9 milj. euroa. Esim. henkilöstövähennyksiä on suunniteltu 5, mutta talousarvioon on samaan aikaan kirjattu 11,5 henkilön lisäsesityksiä. Taloussuunnitelmavuosien alijäämäisyydestä johtuen tasapainottamisohjelman toteutuminen on olennaista jotta kumulatiivista alijäämää ei kerry.

	TOT 2021	2022	Säästö- osuus 2023	2023	2024	2025
Toimitilat						
Toimitilojen vähentäminen	50 000	100 000	50 000	150 000	250 000	250 000
Energia ja valaistus						
Uudet rakennukset						250 000
Led ulkovalaistus		50 000		50 000	50 000	50 000
Kahden keskuskeittiön malli						
Cook and chill keittiöt						200 000
Henkilöstön vähentäminen (5,10,15,20 hlö)		200 000	200 000	400 000	600 000	800 000
Uudet digiratkaisut ja etätyö	50 000	100 000	50 000	150 000	200 000	200 000
Työmarkkinatuen alentaminen						
max v. 2021 budjettitaso 1,050 milj.	-268 026	150 000		150 000	150 000	150 000
Työterveyskustannusten alentaminen		50 000		50 000	50 000	50 000
Poistojen lakkaaminen						
Päivärinteen pk			64 000	64 000	64 000	64 000
Päiväkotiverkko						
Toivalan viipaleesta luopuminen			100 000	100 000	100 000	100 000
Kunnonpaikan toimitilasta luopuminen			165 000	165 000	165 000	165 000
Harjamäen päiväkodin lakkautus	65 000	65 000		65 000	65 000	65 000
Kiinteistöveroselvitys ja veron tarkistus		250 000		400 000	450 000	500 000
Hulevesilaskutuksen kustannusvastaavuus	-25 493	200 000	100 000	300 000	400 000	400 000
Kumulatiivinen vaikutus	-128 519	1 165 000	729 000	2 044 000	2 544 000	3 244 000
Tavoiteltu vuosivaikutus	415 000	750 000	käyttötalous	879 000	500 000	700 000
TOTEUTUNUT / TOTEUTUVA KUMULAT.	-128 519	621 481		1 500 481	2 000 481	2 700 481

Tuloslaskelma vuosille 2023–2025

Ulkoinen 1000 euroa	TP 2021	TA 2022	Muutos TA 2022	TA 2023	Muutos %	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	25 124	20 262	20 262	14 269	-29,6	14 269	14 269
Myyntitulot	8 191	7 167	7 167	4 560	-36,4	4 560	4 560
Maksutulot	6 056	6 211	6 211	1 690	-72,8	1 690	1 690
Tuet ja avustukset	5 654	2 217	2 217	1 435	-35,3	1 435	1 435
Muut toimintatulot	5 222	4 667	4 667	6 584	41,1	6 584	6 584
Valmistus omaan käyttöön	125	135	135	132	-2,6	132	132
TOIMINTAMENOT	-157 155	-160 585	-160 585	-74 336	-53,7	-75 804	-77 288
Henkilöstömenot	-64 478	-67 698	-67 698	-41 094	-39,3	-42 279	-43 094
Palvelujen ostot	-68 398	-69 001	-69 001	-15 768	-77,1	-15 948	-16 267
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 062	-7 468	-7 468	-5 778	-22,6	-5 819	-5 935
Avustukset	-6 402	-6 255	-6 255	-2 921	-53,3	-2 941	-3 000
Muut toimintamenot	-9 816	-10 164	-10 164	-8 775	-13,7	-8 817	-8 993
TOIMINTAKATE	-131 907	-140 188	-140 188	-59 935	-57,2	-61 404	-62 888
S Verotulot	97 505	97 590	97 590	56 115	-42,5	54 006	54 536
S Valtionosuudet	40 859	43 115	43 115	11 145	-74,2	13 000	11 463
S Rahoitustulot ja -menot	915	1 009	1 009	631		356	347
Korkotulot	661	729	729	633	-13,2	633	624
Muut rahoitustulot	702	625	625	789	26,3	605	605
Korkomenot	-442	-345	-345	-792	129,5	-882	-882
Muut rahoitusmenot	-6	0	0	0	-100,0		
VUOSIKATE	7 372	1 526	1 526	7 955	421,4	5 959	3 458
Poistot ja arvonalentumiset	-6 830	-6 723	-6 723	-7 392	10,0	-7 896	-6 786
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 830	-5 923	-5 923	-5 506	-7,0	-5 689	-5 986
Arvonalentumiset		-800	-800	-1 886		-2 207	-800
TILIKAUDEN TULOS	542	-5 197	-5 197	563	-110,8	-1 937	-3 328
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	27	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	569	-5 197	-5 197	563	-110,8	-1 937	-3 328

Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot / Toimintamenot	16,0 %	12,6 %	12,6 %	19,2 %		18,8 %	18,5 %
Vuosikate / Poistot	107,9 %	22,7 %	22,7 %	107,6 %		75,5 %	51,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	346	71	71	371		275	159
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	6 054	-3 466	-3 466	1 420		-517	-3 845
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/as	284	-162	-162	66		-24	-177
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 297	21 350	21 350	21 413		21 642	21 745

S = sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2022 pohjalta

5 RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investointimenot, rahoitusosuudet ja myyntitulot

Vuodesta 2015 lähtien investointien vuotuinen toteutunut keskiarvo on ollut noin 7,1 milj. euroa. Keskimääräiseen vuosisummaan on vuodesta 2019 alkaen alkanut vaikuttaa toimitilakohteiden toteuttaminen vuokra / leasingkohteina. Tämä vähentää kunnan taseeseen kohdistuvien investointien määrää. Paineita investointien lisäämiseen ovat luoneet osittain tekemättä jääneet korjausinvestoinnit ja toisaalta tarpeet rakentaa uusia tiloja koulu- ja päiväkotipalveluille. Viimeisimpien vuosien aikana investointipaineet ovat kohdistuneet selkeästi sisäilmaongelmaisten kohteiden korvaamiseen kokonaan uusilla toimitiloilla.

Investointien netto-loppusummat ovat olleet lähimpien vuosien aikana: vuoden 2019 tilinpäätöksessä yhteensä n. 5,2 milj. euroa (ilman vesilaitoksen tasekäsittelyä), 2020 toteutui n. 1,6 milj. euroa (isot myynnit) ja viime vuonna yhteensä 4,2 milj. euroa. Kuluvana vuonna investointeja olisi toteutumassa n. 5,6 milj. eurolla eli n. 1,1 milj. talousarviossa arvioitua vähemmän.

Talousarviovuoden 2023 nettoinvestoinneiksi muodostuisi peräti n. 9,6 milj. euroa. Summa on merkittävän suuri johtuen päiväkotikiinteistön ajoittumisesta (aiemmat kaavavalitukset ja tietokatkot) samaan aikaan kun kunta satsaa myös palloiluhallin pohjarakenteisiin (kaavatyö edennyt) ja osallistuu kuntaosuudella ELY:n väylähankkeisiin (Kumpusen kevyenliikenteen väylä). Vuosikate riittää juuri ja juuri investointien 80 % omarahoitusosuuteen.

Talousarviovuoden kokonaissumma sisältää taseeseen toteutettavia toimitilainvestointeja 3,5 milj. euroa, josta 2,7 milj. euroa kohdistuu uuteen Siilinkosken päiväkotiin. Tällöin käytöstä poistuvat (sisäilmaongelma) Leppäkaarten ja Päivärinteen päiväkodit. Rakennus toteutetaan poikkeuksellisesti kunnanhallituksen päättämänä kunnan omana investointina (lainarahoitus) jonka on tarkoitus nyt lopulta valmistua v. 2024 aikana. Vielä suunnitteluvaiheessa kokonaissumma oli 3,7 milj. euroa ja nyt se on kohonnut 4,9 milj. euroon. Toimitilainvestoinneista suurin potti kohdistuu leasing-rahoitteisiin kohteisiin, joita oltaisiin toteuttamassa 17,0 milj. euron edestä. Alkavina kohteina ovat Ahmon ja Siilinlahden koulut (14,0 milj., kokonaisarvot yht. 55,0 milj.). Jatkavana kohteena on uusi pelastusasema (3,0 milj., kokonaisarvo 5,7 milj.)

Kuntatekniikan maa- ja vesirakentamiseen käytetään talousarviovuonna 3,6 milj. euroa. Sivistyslautakunta jatkaa satsauksia liikuntapaikkoihin ja toimitilojen kalustamiseen yht. n. 0,9 milj. eurolla. Kunnanhallituksen alaisen elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan satsataan 0,8 milj. euroa. Valtion väylähankkeeseen Kumpusen kevyenliikenteen väylällä osallistutaan kuntaosuudella 0,7 milj. ja loppuosa investoinneista kohdentuu tietokoneohjelmistoihin ja kalustoihin. Rahoitusosuuksien ja myyntitulojen määrä jää nolnaan vuodella 2023 samoin kuin tulevilla vuosilla.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestointien määrä olisi esityksen mukaisesti jälleen vuonna 2024 yhteensä 6,6 milj. Summa sisältää mm. toimitilainvestointeja n. 2,7 milj. ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentamista 2,3 milj. euroa. Lopun ollessa sivistyslautakunnan alaisia liikuntapaikka- ja kalustoinvestointeja (1,0 milj.), kunnanhallituksen alaista elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvää investointitoimintaa (0,4 milj.) ja muuta pienempää kalusto ja konehankintaa. Viimeisellä taloussuunnitelmavuodella 2025 investoinnit olisivat yhteensä n. 3,7 milj. euroa. Tuolloin toimitilainvestoinneissa olisi lähinnä pieniä korjauskohteita ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentaminen olisi edellisvuoden tasolla.

Kuntastrategiassa ei ole asetettu velkamäärään liittyviä tavoitteita, mutta lainanhoitokatteen pysyminen yli 80 %:ssa ja vuosikatteen yli 80 %:ssa poistoista tulisi täytyä kuntatasolla. Tämä tukisi myös konsernitasolla laskettavien kriisikuntakriteerien säilymistä tavoitetason paremmalla puolella. Valitettavasti laadittu talousarvio ja sen suunnitelmavuodet eivät mahdollista investointien rahoitusta tulo-rahoituksella. Suunnitelmavuosilla molemmat em. tunnusluvut jäävät selkeästi alle sallittujen arvojen, koska tulopohjan kasvu taantuu.

Toimitilainvestointien uudisrakennuskohteet ja merkittävät korjausinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa pääasiassa leasing-rahoituksella. Suunnitelmakaudelle on merkitty yht. 35,0 milj. euron arvosta jatkavia kohteita (Ahmo ja Siilinlahden koulut). Suunnitelmakauden ulkopuolelle jatkuu Ahmon koulukeskus vielä 6,0 milj. euron edestä.

Rahoitus

Kunnan lainakanta oli vuoden 2021 lopussa noin 74,1 milj. euroa ja asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 3 480 euroa. Kuntien vastaava keskimääräinen luku oli tuolloin 3 465 euroa. Kuluvan vuoden 2022 lainakannasta muodostuu edellisvuotta pienempi, kassaan kertyneitä varoja käytetään lainojen lyhennykseen n. 6,8 milj. euroa ja valtuuston myöntämää lainavaltuutta jätetään käyttämättä arvioitua rahatarvetta vastaavasti. Kokonaislainamääräksi muodostuu n. 67,3 milj. euroa eli 3 147 €/asukas, edellyttäen että asukasmääräarvio toteutuu. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset eli lainojen lyhennykset arvioidaan vuonna 2023 yhteensä n. 13,1 milj. euroksi. Uutta lainaa otetaan tulevana talousarviovuonna noin 13,4 milj. euroa, joten lainakanta kasvaa n. 0,3 milj. euroa eli yht. n. 67,7 milj. euroon. Investoinneista viidennes rahoitetaan lainarahalla. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostuu 3 160 euroa, mikäli asukaslukuennuste 21 413 asukkaasta toteutuu.

Taloussuunnitelmavuosilla lainamäärä muodostuu niin korkeaksi, että tarvittava vuosikatetaso tulisi olla kumpanakin vuonna yli 6,0 milj. euroa, jotta lainanhoitokate ylttäisi kunnan puolella kriisikuntakriteerinä vaadittuun (vähintään) tunnuslukutasoon 0,8. Kunnan osuus konsernitason tunnusluvun muodostumisessa on merkittävin, mutta tytäryhtiöiden suunnitelmat uusien toimitilojen ja asuinrakennusten lainoittamisesta on myös huomioitava.

Lainanottovaltuus

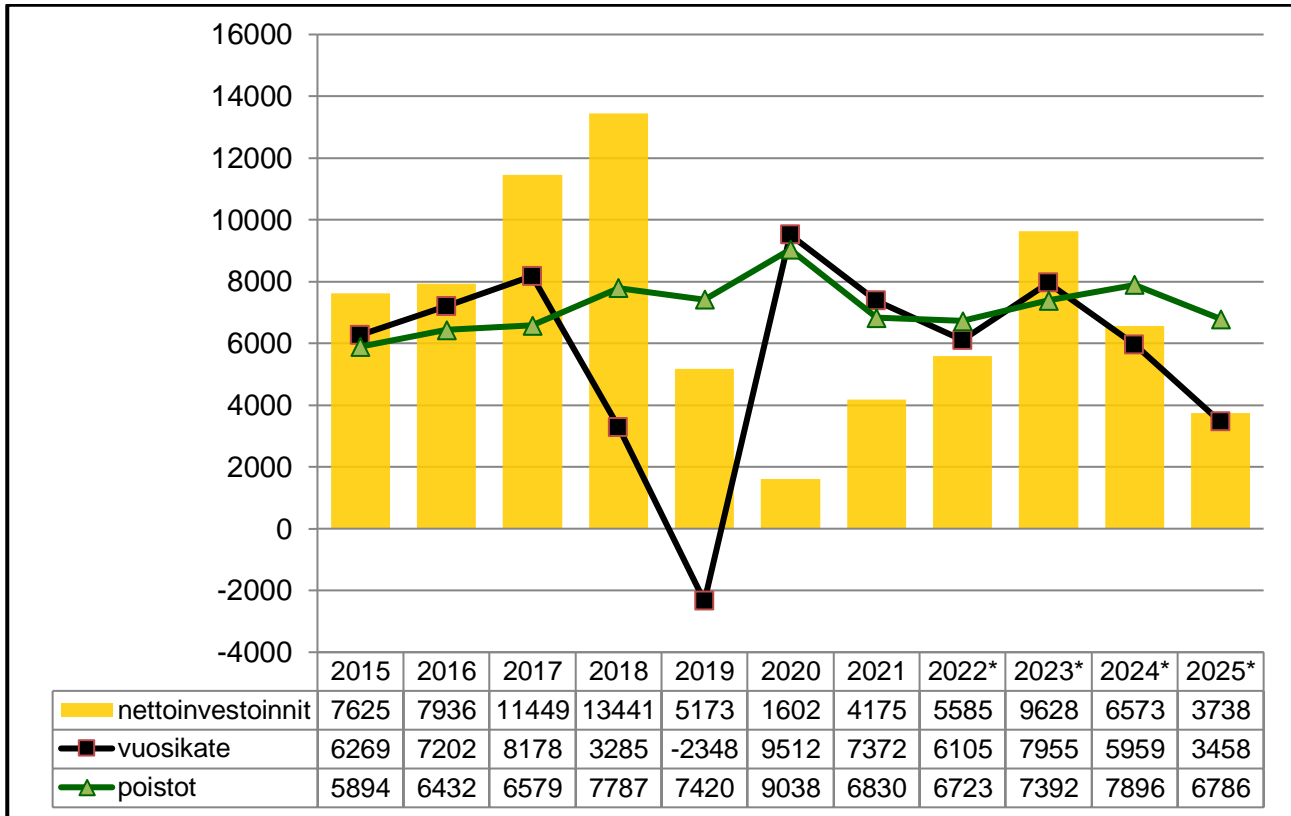
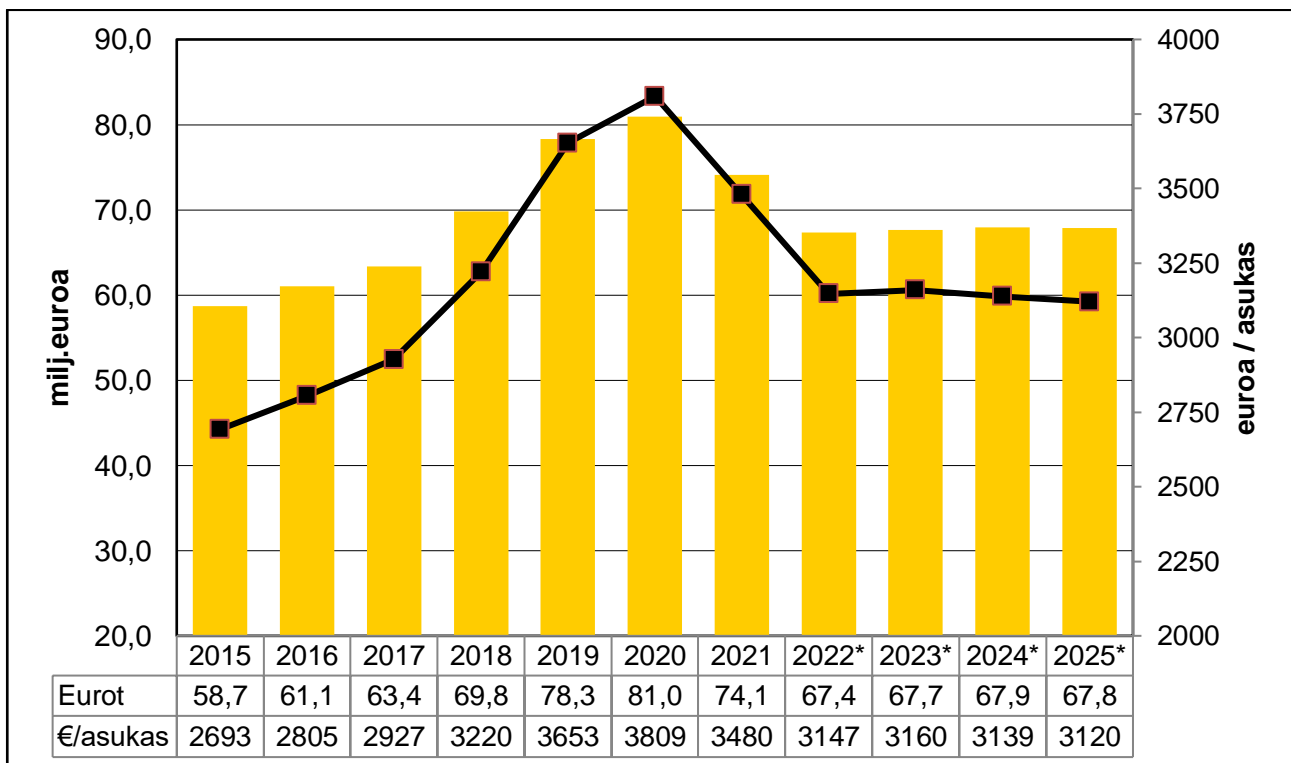
Hyväksyessään talousarvioesityksen valtuusto myöntää vuodelle 2023 enintään 13,408 milj. euron lainanottovaltuuden. Ko. summasta käytetään n. 13,085 milj. euroa vanhojen lainojen lyhennyksiin ja uutta lainkantaa kertyy n. 0,323 milj. euroa. Mikäli valtuuston käsittelyssä talousarvioesitys muuttuu siten, että määrärahoja lisätessä lisäyksille ei osoiteta katetta talousarvion sisältä, tulee valtuuston korottaa myös lainanottovaltuutta.

Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2021–2025

1 000 euroa	2021	2022	2023	2024	2025
Lainanotto	7 000	6 500	13 408	12 890	12 470
Lyhennykset	-13 832	-13 269	-13 085	- 12 633	- 12 558
Nettolainanotto	-6 832	-6 769	323	257	-88
Lainakanta	74 118	67 349	67 672	67 929	67 841
Lainat euroa/asukas	3 480	3 147	3 160	3 139	3 120
Asukasmäärä	21 293	21 400	21 413	21 642	21 745

Vuokravastuut

Lainamäärän ohella vuokravastuiden määrä on noussut merkittävään asemaan sen jälkeen kun ne liitettiin osaksi konsernitason kriisikuntakriteerien määräytymistä. Valtaosa vuokravastuista syntyy jatkossa kunnan puolelle tulevien leasing-rahoitteisten investointien myötä. Erityisesti vuokravastuut kasvavat vuodesta 2024 lähtien mikäli investointiohjelma toteutuu suunnitellussa aikataulussa. Ahmon koulukeskuksen valmistuttua 2026 – 2027 vastuiden määrä olisi kasvanut n. 55 % (pohjana tilinpäätös 2021, soten poistuminen ja oletukset investointien toteuttamisesta). Osa vuokravastuista poistuu soten toimitilojen sopimusten siirtyessä uudelle hyvinvointialueelle. Terveyskeskuksen ja pelastusaseman leasingvastuut jäävät kunnalle. On mahdotonta arvioida kuinka kunnan tilanne muuttuu suhteessa kriisikuntakriteeristöön, koska soten poistuminen vaikuttaa valtakunnalliseen tilanteeseen olennaisesti. Kunnan konsernin lainakannan ja vuokravastuiden yhteismäärä tilinpäätöksessä oli 9 938 euroa/asukas ja valtakunnallinen keskiarvo 9 065 euroa/asukas.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2015–2025

Lainakanta ja lainamäärä euroa asukasta kohden 2015–2025

Rahoituslaskelma vuosille 2023–2025

1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	Muutos TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	7 372	1 526	1 526	7 955	5 959	3 458
Satunnaiset erät	0					
Tulorahoituksen korjauserät	-2 716					
Tulorahoitus	4 656	1 526	1 526	7 955	5 959	3 458
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 731	-6 685	-6 685	-9 628	-6 573	-3 738
Rahoitusosuudet investointimenoihin	88	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	2 420			0	0	0
Investoinnit	-2 222	-6 685	-6 685	-9 628	-6 573	-3 738
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 434	-5 159	-5 159	-1 673	-614	-280
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
s Antolainasaamisten lisäys	-59					
s Antolainasaamisten vähennys	334	313	313	350	357	368
Antolainauksen muutos	275	313	313	350	357	368
s Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000	16 700	16 700	13 408	12 890	12 470
s Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 832	-13 269	-13 269	-13 085	-12 633	-12 558
Lainakannan muutokset	-6 832	3 431	3 431	323	257	-88
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-667	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-7 224	3 744	3 744	673	614	280
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-4 790	-1 415	-1 415	-1 000	0	0
Rahavarat 31.12.	11 848	6 585	6 585	5 000	5 000	5 000
Rahavarat 1.1.	16 638	8 000	8 000	6 000	5 000	5 000

Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Lainanhoitokate	0,8	0,2	0,2	0,9	0,7	0,5
Kassan riittävyys, pv	25	13	13	19	19	19

S =sitova erä

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

Tuloslaskelma vuosille 2023–2025

Käyttötalouden taulukoihin sisältyy sisäiset erät

	TP 2021	TA 2022	Muutos TA 2022	TA 2023	Muutos	Muutos %	TS 2024	TS 2025
1000 euroa								
TOIMINTATULOT	42 124	37 496	37 496	29 262	-8 233	-22,0	29 262	29 262
Myyntitulot	16 650	16 114	16 114	12 202	-3 912	-24,3	12 202	12 202
Maksutulot	6 056	6 211	6 211	1 690	-4 522	-72,8	1 690	1 690
Tuet ja avustukset	5 654	2 217	2 217	1 435	-782	-35,3	1 435	1 435
Muut toimintatulot	13 763	12 954	12 954	13 936	983	7,6	13 936	13 936
Valmistus omaan käyttöön	125	135	135	132	-4	-2,6	132	132
TOIMINTAMENOT	-174 155	-177 819	-177 819	-89 329	88 489	-49,8	-90 798	-92 282
Henkilöstömenot	-64 478	-67 698	-67 698	-41 094	26 604	-39,3	-42 279	-43 094
Palvelujen ostot	-76 856	-77 947	-77 947	-23 410	54 537	-70,0	-23 589	-23 908
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 062	-7 468	-7 468	-5 778	1 690	-22,6	-5 819	-5 935
Avustukset	-6 402	-6 255	-6 255	-2 921	3 334	-53,3	-2 941	-3 000
Muut toimintamenot	-18 357	-18 451	-18 451	-16 127	2 324	-12,6	-16 169	-16 345
TOIMINTAKATE	-131 907	-140 188	-140 188	-59 935	80 253	-57,2	-61 404	-62 888
S Verotulot	97 505	97 590	97 590	56 115	-41 475	-42,5	54 006	54 536
S Valtionosuudet	40 859	43 115	43 115	11 145	-31 970	-74,2	13 000	11 463
S Rahoitustulot ja -menot	915	1 009	1 009	631	-378	-37,5	356	347
Korkotulot	661	729	729	633	-96	-13,2	633	624
Muut rahoitustulot	2 543	2 377	2 377	2 433	56	2,4	2 143	2 143
Korkomenot	-442	-345	-345	-792	-447	129,5	-882	-882
Muut rahoitusmenot	-1 847	-1 752	-1 752	-1 644	108	-6,2	-1 538	-1 538
VUOSIKATE	7 372	1 526	1 526	7 955	6 429	421,3	5 959	3 458
Poistot ja arvonalennukset	-6 830	-6 723	-6 723	-7 392	-669	10,0	-7 896	-6 786
Suunnit. mukaiset poistot	-6 830	-5 923	-5 923	-5 506	417	-7,0	-5 689	-5 986
Arvonalentumiset	0	-800	-800	-1 886	-1 086		-2 207	-800
TILIKAUDEN TULOS	569	-5 197	-5 197	563	5 760	-110,8	-1 937	-3 328
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	569	-5 197	-5 197	563	5 760	-110,8	-1 937	-3 328
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatulot / Toimintamenot	24,2 %	21,1 %	21,1 %	32,8 %			32,2 %	31,7 %
Vuosikate / Poistot	107,9 %	22,7 %	22,7 %	107,6 %			75,5 %	51,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	346	71	71	371			278	161
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	6 054	-3 466	-3 466	1 420			-517	-3 845
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asu	284	-162	-162	66			-24	-178
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 297	21 350	21 350	21 413			21 435	21 543

S =sitova erä

* Kertynyt ali- /ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2022 pohjalta

Toimintatulot palvelu- ja tulosalueittain vuosina 2021–2023

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	Muutos euroa	Muutos %
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALV.						
Vaalit	22 869	19 000	19 000	36 000	17 000	100,0
Tilintarkastus	0	0	0			
Ympäristöterveyspalvelut	1 543 124	1 726 089	1 726 089	1 838 043	111 954	6,5
Maaseutuhallinto	637 487	681 172	681 172	686 040	4 868	0,7
Joukkoliikenne	1 540 583	1 448 000	1 448 000	1 256 995	-191 005	-13,2
Elinvoima- ja konsernipalvelut						
Sisäinen tarkastus	90 192	125 878	125 878	112 311	-13 567	-10,8
Hallinto ja kehittäminen	119 807	77 407	77 407	166 931	89 524	115,7
Elinkeinot	607 207	576 075	576 075	576 475	400	0,1
Konserniyhtiöt	111 744	115 000	115 000	112 100	-2 900	-2,5
Kaavoitus	12 144	12 200	12 200	12 000	-200	-1,6
Maankäyttö	3 158 838	2 797 270	2 797 270	3 161 120	363 850	13,0
Yhteensä	7 843 995	7 578 091	7 578 091	7 958 015	379 924	5,0
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	1 486 567	1 109 883	1 109 883	966 033	-143 850	-13,0
Varhaiskasvatuspalvelut	1 326 385	1 050 760	1 050 760	1 154 778	104 018	9,9
Kansalaisopisto	195 503	182 100	182 100	192 000	9 900	5,4
Kirjastopalvelut	26 287	32 210	32 210	28 010	-4 200	-13,0
Liikuntapalvelut	74 416	64 500	64 500	82 900	18 400	28,5
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	69 970	112 850	112 850	131 300	18 450	16,3
Yhteensä	3 179 128	2 552 303	2 552 303	2 555 021	2 718	0,1
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	816 780	699 062	699 062		-699 062	-100,0
Sosiaali- ja perhepalvelut	1 123 162	885 697	885 697		-885 697	-100,0
Hoiva- ja vanhuspalvelut	3 520 236	3 433 395	3 433 395		-3 433 395	-100,0
Terveyspalvelut	4 823 698	2 608 245	2 608 245		-2 608 245	-100,0
Erikoissairaanhoido	188 300	0	0		0	
Yhteensä	10 472 176	7 626 399	7 626 399	0	-7 626 399	-100,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekn.hallinto ja varikkopalv.	367 128	379 620	379 620	384 680	5 060	1,3
Kuntatekniikka	1 060 184	929 300	929 300	588 600	-340 700	-36,7
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu						
Rakennusvalvonta	271 630	244 500	244 500	257 000		5,1
Ympäristönsuojelu	43 097	51 000	51 000	53 000		3,9
Toimitilapalvelut	7 245 007	6 431 297	6 431 297	8 336 930	1 905 633	29,6
Yhteensä	8 987 046	8 035 717	8 035 717	9 620 210	1 584 493	19,7
YHTEISET PALVELUT						
Yhteisten palvelujen hallinto	112 112	102 204	102 204	111 344	9 140	8,9
Henkilöstöpalvelut	1 458 776	1 665 327	1 665 327	1 255 546	-409 781	-24,6
Talouspalvelut	577 530	598 800	598 800	433 555	-165 245	-27,6
Työllisyystoim. ja muut tukipalvelut	434 120	560 339	560 339	521 713	-38 626	-6,9
Maahanmuutto				85 598	85 598	100,0
Hankinnat	27 187	17 000	17 000	13 000	-4 000	-23,5
Tietotekniikkapalvelut	1 706 718	1 607 558	1 607 558	1 340 374	-267 184	-16,6
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 449 453	7 286 827	7 286 827	5 499 423	-1 787 404	-24,5
Yhteensä	11 765 896	11 838 055	11 838 055	9 260 553	-2 577 502	-21,8
KUNTA yhteensä	42 248 241	37 630 565	37 630 565	29 393 799	-8 236 766	-21,9

Toimintamenot palvelu- ja tulosalueittain vuosina 2021–2023

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	Muutos euroa	Muutos %
ELINVOIMA- JA KONSERNIPALV.						
Vaalit	142 259	60 241	60 241	69 637	-9 396	15,6
Tilintarkastus	66 584	80 101	80 101	85 168	-5 067	6,3
Ympäristöterveyspalvelut	2 093 158	2 321 062	2 321 062	2 478 504	-157 442	6,8
Maaseutuhallinto	734 027	777 263	777 263	785 213	-7 950	1,0
Joukkoliikenne	2 632 955	2 578 609	2 578 609	2 607 437	-28 828	1,1
Pelastustoimi	1 697 132	1 761 206	1 761 206		1 761 206	-100,0
Elinvoima- ja konsernipalvelut						
Sisäinen tarkastus	126 915	144 273	144 273	130 822	13 451	-9,3
Hallinto ja kehittäminen	1 854 749	1 744 469	1 744 469	1 547 363	197 106	-11,3
Elinkeinot	963 063	1 004 653	1 004 653	883 174	121 479	-12,1
Konserniyhtiöt	1 721 281	1 401 700	1 401 700	1 144 500	257 200	-18,3
Maankäyttö	824 859	698 029	698 029	952 144	-254 115	36,4
Kaavoitus	456 497	487 159	487 159	454 804	32 355	-6,6
Yhteensä	13 313 479	13 058 765	13 058 765	11 138 766	1 919 999	-14,7
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	29 041 105	29 532 344	29 532 344	30 923 686	-1 391 342	4,7
Varhaiskasvatuspalvelut	18 553 555	18 159 156	18 159 156	19 571 239	-1 412 083	7,8
Kansalaisopisto	1 047 719	1 054 754	1 054 754	1 132 776	-78 022	7,4
Kirjastopalvelut	1 106 744	1 128 310	1 128 310	1 185 817	-57 507	5,1
Liikuntapalvelut	1 584 501	1 574 660	1 574 660	1 746 110	-171 450	10,9
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	1 046 742	1 122 788	1 122 788	1 281 678	-158 890	14,2
Yhteensä	52 380 366	52 572 012	52 572 012	55 841 306	-3 269 294	6,2
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	3 170 460	5 290 774	5 290 774		5 290 774	-100,0
Sosiaali- ja perhepalvelut	16 915 592	18 305 390	18 305 390		18 305 390	-100,0
Hoiva- ja vanhuspalvelut	20 081 670	21 013 371	21 013 371		21 013 371	-100,0
Terveyspalvelut	14 970 539	14 369 560	14 369 560		14 369 560	-100,0
Erikoissairaanhoido	30 576 946	31 855 000	31 855 000		31 855 000	-100,0
Yhteensä	85 715 207	90 834 095	90 834 095	0	90 834 095	-100,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	801 118	752 534	752 534	782 651	-30 117	4,0
Kuntatekniikka	3 073 288	3 032 799	3 032 799	3 033 026	-227	0,0
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	320 411	360 475	360 475	364 233	-3 758	1,0
Ympäristönsuojelu	297 974	307 648	307 648	332 278	-24 630	8,0
Yksityistieasiat	121 741	127 228	127 228	129 904	-2 676	2,1
Toimitilapalvelut	4 917 955	4 019 923	4 019 923	6 734 883	-2 714 960	67,5
Yhteensä	9 532 487	8 600 607	8 600 607	11 376 975	-2 776 368	32,3
YHTEISET PALVELUT						
Yhteisten palvelujen hallinto	112 112	102 386	102 386	111 544	-9 158	8,9
Talouspalvelut	570 758	585 468	585 468	420 178	165 290	-28,2
Työllisyystoiminta ja muut tukipalv.	2 140 132	1 998 848	1 998 848	2 143 454	-144 606	7,2
Maahanmuutto				93 717	-93 717	100,0
Hankinnat	27 187	17 000	17 000	13 000	4 000	-23,5
Tietotekniikkapalvelut	1 527 421	1 478 446	1 478 446	1 235 103	243 343	-16,5
Henkilöstöpalvelut	1 458 764	1 669 318	1 669 318	1 256 234	413 084	-24,7
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 377 073	6 901 668	6 901 668	5 698 750	1 202 918	-17,4
Yhteensä	13 213 447	12 753 134	12 753 134	10 971 980	1 781 154	-14,0
KUNTA yhteensä	174 154 986	177 818 613	177 818 613	89 329 027	88 489 586	-49,8

6.1 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Elinvoima- ja konsernipalvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan hallinto-, kehittämis- ja elinkeinopalvelut, sisäisen tarkastuksen, kaavoituksen ja maankäytön. Lisäksi palvelualue vastaa Maaseutu- ja Ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueen vastuulla on lisäksi kunnan kokonaiskehityksen, kunnan toiminnan ja talouden sekä alueellinen kehitys sekä konsernijohtaminen. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-69 637	36 000	-33 637
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-85 168		-85 168
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 478 504	1 838 043	-640 461
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-785 213	686 040	-99 173
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 607 437	1 256 995	-1 350 442
Elinvoima- ja konsernipalvelut	-5 112 807	4 140 937	-971 870
Sitovuustasot yhteensä	-11 138 766	7 958 015	-3 180 751

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	2 685 529	2 963 321	2 963 321	3 000 123	1 %	3 000 123	3 000 123
Myyntituotot (sis)	280 901	336 668	336 668	440 517	31 %	440 517	440 517
Maksutuotot	175 373	232 000	232 000	232 000	0 %	232 000	232 000
Tuet ja avustukset	898 321	601 207	601 207	513 500	-15 %	513 500	513 500
Vuokratuotot (ulk.)	2 007 180	1 913 345	1 913 345	2 189 075	14 %	2 189 075	2 189 075
Muut toimintatuotot	1 796 692	1 531 550	1 531 550	1 582 800	3 %	1 582 800	1 582 800
Toimintatuotot	7 843 995	7 578 091	7 578 091	7 958 015	5 %	7 958 015	7 958 015
Henkilöstökulut	-3 891 650	-4 071 272	-4 071 272	-4 176 332	3 %	-4 287 928	-4 364 557
Palvelujen ostot	-6 501 295	-6 277 254	-6 277 254	-4 321 671	-31 %	-4 351 923	-4 438 961
Sisäiset palvelujen ostot	-167 802	-191 749	-191 749	-253 892	32 %	-253 892	-253 892
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-236 645	-71 352	-71 352	-87 765	23 %	-88 379	-90 147
Avustukset	-1 076 858	-949 800	-949 800	-636 840	-33 %	-641 298	-654 124
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 693 776	-1 431 671	-1 431 671	-1 594 750	11 %	-1 605 913	-1 638 032
Muut toimintakulut (sis.)	-65 402	-65 665	-65 665	-67 516	3 %	-67 516	-67 516
Toimintakulut	-13 633 428	-13 058 763	-13 058 763	-11 138 766	-15 %	-11 296 849	-11 507 229
Toimintakate	-5 789 432	-5 480 672	-5 480 672	-3 180 751	-42 %	-3 338 834	-3 549 214
Poistot ja arvonalentumiset	-130 797	-115 898	-115 898	-154 840	34 %	-95 532	-83 042

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

6.1.1 Vaalit**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: hallintoasiantuntija Ella Kauppinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädetyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintoasiantuntija. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategialla ei ole vaikutuksia kunnan vaaliviranomaisten toimintaan. Keskusvaalilautakunnan toiminta perustuu vaalilainsäädännön sekä vaalien toimittamisesta annettujen ohjeiden noudattamiseen. Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

Tuloslaskelma**Keskusvaalilautakunta**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	22 869	0	0	36 000	0 %	36 000	36 000
Tuet ja avustukset	0	19 000	19 000	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	22 869	19 000	19 000	36 000	89 %	36 000	36 000
Henkilöstökulut	-106 223	-55 041	-55 041	-63 537	15 %	-64 267	-64 769
Palvelujen ostot	-8 903	-5 200	-5 200	-4 000	-23 %	-4 028	-4 109
Sisäiset palvelujen ostot	-153	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-25 672	0	0	-2 100	0 %	-2 115	-2 157
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 308	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-142 259	-60 241	-60 241	-69 637	16 %	-70 410	-71 034
Toimintakate	-119 390	-41 241	-41 241	-33 637	-18 %	-34 410	-35 034

TARKASTUSLAUTAKUNTA

6.1.2 Tilintarkastus**Sitovuus: valtuusto, brutto***Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen***Toiminta-ajatus**

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja muutoinkin tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Arvioinnin merkitys muun muassa toimintojen tehostamisen pohjaksi kasvaa edelleen. Tarkastuslautakunnalla on arviointityössään käytettävissä eri tasoilla tapahtuvan arvioinnin tulokset.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tilintarkastuksen toiminnallisena riskinä on resurssien riittävyys tarkastustoimintaan. Riskejä hallitaan tilintarkastuksen työohjelman ja -suunnitelman sekä tarkastuslautakunnan vuosittaisen toimintasuunnitelman kautta kohdentamalla. Tarkastuslautakunta yhdessä tehtäväalueen viranhaltijan kanssa seuraavat ja arvioivat systemaattisesti taloudelle ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Poikkeamien ilmetessä ryhdytään välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Tarkastuslautakunta toimii kuntastrategian 2025 arvojen mukaisesti ja on sitoutunut Siilinjärven kunnan strategiaan tavoitteisiin. Kuntalain 121 § säätelee tarkastuslautakunnan toimintaa, minkä mukaisesti tarkastuslautakunnan tavoitteet on asetettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palvelua	Palvelun laatu ja määrä vastaavat Kuntalain ja kuntakonsernin asettamia vaatimuksia	Suoritettut tarkastukset, käytetty työpanos ja palvelun laatu	niukat raha-, henkilö- ja osaamisresurssit rajoittavat palvelun tarjoamista ja suoritteiden syntymistä
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Digitalisaation hyödyntäminen ja kehittäminen	Operatiivisessa toiminnassa hyödynnetään digitekniologiaa tarkastustoiminnassa. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen ja hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Käytettävät sovellukset ja palvelut Tietojen ajantasaisuus ja saatavuus	resurssien riittävyys, taloudelliset rajoitteet, osaamis-potentiaalin riittävyys ja palveluiden saatavuuden tilanne

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tarkastuslautakunnan kokoukset	13	12	12	12	12

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Henkilöstökulut	-38 345	-36 776	-36 776	-41 978	14 %	-42 451	-42 777
Palvelujen ostot	-26 791	-42 830	-42 830	-43 130	1 %	-43 432	-44 301
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-159	-300	-300	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 235	-140	-140	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-55	-55	-55	-60	9 %	-60	-60
Toimintakulut	-66 584	-80 101	-80 101	-85 168	6 %	-85 943	-87 137
Toimintakate	-66 584	-80 101	-80 101	-85 168	6 %	-85 943	-87 137

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut**Sitovuus: valtuusto, brutto****Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen****Toiminta-ajatus**

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti työnjakoa halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, mutta niiden saaminen on ollut ajoittain haasteellista.

Ohjaavat ministeriöt MMM ja STM ovat esittäneet näkemyksensä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden tulevaisuudesta. Ympäristöterveydenhuolto liittyy osaksi hyvinvointialueita vuonna 2026. Asiasta saataneen tarkempia linjauksia vuoden 2023/2024 aikana.

Talous

Vuoden 2023 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2023 - 2025.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saatamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalouden osalta 2020 ja eläinlääkintähuollon osalta 2019 ja molempien osalta ne päivitetään joulukuussa 2022. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	29	29	29	29	29
Vanhuuseläketapahtumat	0	1	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	1	0	0	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	<p>Asiakaspalautte</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Käyntimäärät</p> <p>Tarkastusmäärät</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saataavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveteen sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p> <p>Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot</p>	<p>Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen</p> <p>Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saataavuus.
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö tulevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen uuden hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan heti muutosvaiheen alusta

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet Tuotantotavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Terveysvalvonta -tulosyksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	7,26	11,10	11,90	11,90	11,90
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön menot (Siilinjärvi)**					
€/asukas	17,67	18,70	20,32	20,32	20,32
€/eläinyksikkö	92,87	96,46	104,79	104,79	104,79
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto -tulosyksikön bruttokustannus***					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	17,79	21,17	21,47	21,47	21,47
€/eläinyksikkö	42,71	45,98	48,95	48,95	48,95
Ympäristöterveyspalveluiden terveystalvonta - tulosyksikön bruttokustannus****					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	10,06	13,54	14,44	14,44	14,44

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2022: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto-kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024
Kaavi , suureläimet	207	212	219	212
pieneläimet	583	554	534	554
AVIn viranomaistarkastukset	18	8	18	8
terveydenhuoltokäynnit	14	16	17	16
nautaeläintilat	35	31	28	28
Lapinlahti , suureläimet	843	1 053	992	1 053
pieneläimet	967	920	944	920
AVIn viranomaistarkastukset	46	45	46	45
terveydenhuoltokäynnit	37	32	40	32
nautaeläintilat*	131	122	112	112
Rautavaara , suureläimet	170	139	151	139
pieneläimet	220	207	221	207
AVIn viranomaistarkastukset	2	4	2	4
terveydenhuoltokäynnit	12	11	11	11
nautaeläintilat*	19	19	18	18
Siilinjärvi , suureläimet	1187	1 171	1179	1 171
pieneläimet	1609	1 685	1739	1 685
AVIn viranomaistarkastukset	69	65	69	65
terveydenhuoltokäynnit	27	30	25	30
nautaeläintilat*	60	56	53	53
Tuusniemi , suureläimet	122	169	146	169
pieneläimet	294	271	282	271
AVIn viranomaistarkastukset	5	10	5	10
terveydenhuoltokäynnit	4	4	7	4
nautaeläintilat*	25	23	22	22

Kuopio, suurelaimet	3407	3632	3640	3632
pienelaimet	2611	2300	2361	2300
AVIn viranomaistarkastukset	138	160	138	160
terveydenhuoltokäynnit	189	208	189	208
nautaeläintilat*	310	290	259	259

*TA 2023: Luke tilasto lokakuu 2022

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Sisäiset tulot ..... + 5 000
- Maksutuotot ..... + 5 000
- Myyntituotot ..... + 100 000

Menot

- Henkilöstömenot ..... + 120 000
- Palvelujen ostot..... - 7 000
- Sisäiset menot ..... + 30 000
- Muut toimintakulut ..... + 10 000
- Avustukset..... - 2 000

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	1 442 979	1 556 549	1 556 549	1 658 163	7 %	1 658 163	1 658 163
Myyntituotot (sis.)	5 460	6 540	6 540	11 880	82 %	11 880	11 880
Maksutuotot	94 684	163 000	163 000	168 000	3 %	168 000	168 000
Toimintatuotot	1 543 124	1 726 089	1 726 089	1 838 043	6 %	1 838 043	1 838 043
Henkilöstökulut	-1 639 792	-1 847 857	-1 847 857	-1 968 683	7 %	-2 023 064	-2 060 406
Palvelujen ostot	-167 560	-175 513	-175 513	-167 820	-4 %	-168 995	-172 375
Sisäiset palvelujen ostot	-86 388	-104 929	-104 929	-136 017	30 %	-136 017	-136 017
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-47 377	-32 100	-32 100	-36 900	15 %	-37 158	-37 901
Avustukset	-53 077	-55 000	-55 000	-53 000	-4 %	-53 371	-54 438
Muut toimintakulut (ulk.)	-97 750	-104 450	-104 450	-114 750	10 %	-115 553	-117 864
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 213	-1 213	-1 334	10 %	-1 334	-1 334
Toimintakulut	-2 093 158	-2 321 062	-2 321 062	-2 478 504	7 %	-2 535 492	-2 580 336
Toimintakate	-550 034	-594 973	-594 973	-640 461	8 %	-697 449	-742 293

MAASEUTULAUTAKUNTA

6.1.4 Maaseutuhallinto**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Vuonna 2023 alkavan EU-ohjelmakauden myötä yhteistoiminta-alueelta poistuu tehtäviä, mutta myös tulee uusia tehtäviä. Uuden edessä myös koulutus- ja neuvontatarve asiakkaille kasvaa. Vuodelle 2023 on talousarvioesityksessä viranomaistehtäviin varauduttu lisäämään resursseja. Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita, sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa. Erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013-pohjaiset vaatimukset ja soveltamista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Maaseutuhallinnon toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. elinvoimainen elinympäristö, yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen, sujuvaa asiointia ja palvelua digitalisointia hyödyntäen sekä osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja vuodelle 2022 on budjetoitu 0,5 htv määräaikaista henkilöstöä.

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	11,5	11,5	11	11	11
Vanhuuseläketapahtumat		0	1		
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		0	1		

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatalayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Kehittämistoimenpiteet	Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtävät ja työmäärä alkavalle Eu-ohjelmakaudelle ei ole vielä täysin hahmottunut. Riskinä on henkilöstön riittävyys muuttuvassa tehtäväkentässä.
1.5. Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Koulutukset Asiakaspalautteet	
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähteisesti, valmentajamaisella otteella	Toimintakulut Verkostoyhteistyö	

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1650	1650	1600	1550	1500
Maksetut maataloustuet, M€	60	58	60	60	60
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatila / htv	184	179	178	178	178
- €/aktiivimaatila	344	354	390	400	420
- €/peruslohko	18,81	15,24	16,38	16,16	16,50
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	95,86	97,75	93,70	110	125
- €/maaseutualueen asukas	2,27	2,30	2,15	2,45	2,70

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Maaseutulaakunta

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	629 759	653 442	653 442	679 640	4 %	679 640	679 640
Vuokratuotot (ulk.)	7 729	27 730	27 730	6 400	-77 %	6 400	6 400
Toimintatuotot	637 487	681 172	681 172	686 040	1 %	686 040	686 040
Henkilöstökulut	-579 405	-592 407	-592 407	-602 559	2 %	-619 955	-631 900
Palvelujen ostot	-13 889	-46 001	-46 001	-41 005	-11 %	-41 292	-42 118
Sisäiset palvelujen ostot	-29 935	-36 653	-36 653	-47 534	30 %	-47 534	-47 534
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-20 154	-9 472	-9 472	-9 485	0 %	-9 551	-9 742
Avustukset	-4 421	-10 000	-10 000	-15 000	50 %	-15 105	-15 407
Muut toimintakulut (ulk.)	-86 223	-82 730	-82 730	-69 630	-16 %	-70 117	-71 520
Toimintakulut	-734 027	-777 263	-777 263	-785 213	1 %	-803 554	-818 221
Toimintakate	-96 539	-96 091	-96 091	-99 173	3 %	-117 514	-132 181

KUNNANHALLITUS

6.1.5 Joukkoliikenne**Sitovuus: valtuusto, brutto***Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen***Toiminta-ajatus**

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2030 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat vuoden 2022 aikana palautuneet korona-aikaa edeltävälle tasolle. Korona-aika vähensi matkustajamääriä vuosina 2020-21 n.-30 %. Syyskuun 2022 loppuun mennessä Siilinjärvi-Kuopio välisen paikallisliikenteen matkustajamäärät olivat kasvaneet +33,8 % edellistä vuodesta 2021 ja +9,7 % vuodesta 2019.

Vuoden 2023 joukkoliikenteen talousarvion kokonaistoimintakuluiksi on arvioitu 2,6 milj. euroa (+1,1%) ja toimintatuotoiksi 1,26 milj. euroa (-12,4%). Toimintakatteen muodostuiksi 1,35 milj. euroa eli +20,1 % enemmän kuin talousarvio on kuluvalle vuodelle 2022.

Lipputulot arvioidaan kertyvän noin -23,2 % kuluvan vuoden arviota vähemmän matkustajamäärän kasvusta huolimatta. Vähemmän vaikuttaa A- ja B-vyöhykkeiden asiakashintojen yhtenäistäminen. Tuet ja avustukset arvioidaan vähenevän -1,4 % kuluva vuodesta pääosin valtion koronatuen jäämisestä pois. Kustannusten arvioidaan pysyvän kuluva vuodella tasolla. Kustannukset pitävät sisällään epävarmuuden polttonesteiden hinnan kehittymisestä, joiden noustessa myös liikennöintikorvaukset tulisivat nousemaan indeksitarkistusten takia. Vuorotarjonta säilyy hyvänä ja Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälin lippujen hinnanalennuksen arvioidaan houkuttelevan uusia joukkoliikenteen käyttäjiä.

Traficom on myöntänyt julkisen henkilöliikenteen perusvaltionavun lisäksi avustusta koronan aiheuttamiin lipputulomenetyksiin. Valtionavut vuodelle 2023 tulevat MAL-sopimuksen perusteella, jossa on sovittu perusrahoituksen valtionavusta.

Joukkoliikennelautakunnan sekä Kuopion kaupungin organisaatioon perustetun henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2023 Siilinjärven kunnan osuus toimintakustannuksista on 188 000 € (+12,6 %).

Yleistä joukkoliikennetarjontaa täydentää kunnan oma asiointi- ja palveluliikennejärjestelmä PaLi. Se palvelee kaikkia kuntalaisia, mutta sen ominaisuuksissa ja kalustossa on otettu huomioon mahdollisimman hyvin vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeet. Palveluliikenteen liikennöintikustannukset vuonna 2023 kasvavat aiemmasta n.225 000 euroon (+ 22 %). Palveluliikenteen uudelleen kilpailutus on ajan-kohtainen vuoden 2023 aikana.

ELY-keskuksen hankkiman liikenteen tulot ja kustannukset katetaan viranomaisten kesken rahoitusosuuksilla ja nousukorvauksilla. Siilinjärven kunta osallistuu kunnan kautta kulkevien ELY-liikenteen kustannuksiin vuonna 2023 yhteensä 51 000 eurolla.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosäännöt ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö. Talousarvion toteutumista valvo-

taan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös joukkoliikennelautakuntaa kolmesti vuodessa. Joukkoliikenteen toiminnan toteutumista ja kustannuksia seurataan myös ELY-keskuksen toimesta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategia ja toiminnan tavoitteet maankäytön sekä palvelurakenteen osalta ovat huomioitu Kuopion seudun joukkoliikenne 2030-ohjelmassa. Joukkoliikenteen keskeisenä kehittämistavoitteena on asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä. Joukkoliikennelautakunta on päättänyt käynnistää selvitystyön joukkoliikenteen asiakashintojen tarkistamisesta sekä Joukkoliikenneohjelman 2030 päivitystyön.

Näiden lisäksi kehitystyönä on runkolinjaselvitys. Kuopion kaupunkiseudun ja valtion edustajien välisen MAL-sopimuksen vuosien 2021–2023 yhdeksi toimenpiteeksi on tunnistettu ydinkaupunkialueen joukkoliikenteen runkolinjat ja niitä täydentävät paikallisliikenteen linjat. Runkolinjasto on yksi keinoista, joiden avulla voidaan toteuttaa Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelman 2030 päätavoitteita (helppokäyttöisyys, ympäristöystävällisyys ja sujuvuus). Samalla runkolinjaston kehittämisellä voidaan edistää joukkoliikenneohjelmassa määritettyä tavoitetta joukkoliikenteen ja maankäytön kehittämisen tiivistä vuorovaikutuksesta sekä tavoitella matkustajamäärien kasvattamista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1 1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Joukkoliikenteen palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen	Asiakastyytyväisyys / vuorotarjonta	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Toimivat joukkoliikenneyhteydet	Asiakastyytyväisyys / vuorotarjonta	
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä	Asiakastyytyväisyys / runkolinjasuunnitelma	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Kuntalaisten yhteiset kuljetustarpeet tunnistetaan ja sovitaan hyvinvointialueen kanssa.	Yhteistyön toteuttaminen ja sovitut kuljetustarpeet	
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Uudet asuinalueet kaavoitetaan joukkoliikenneväylien yhteyteen.	Uusien asuinalueiden etäisyydet joukkoliikenneväylistä	

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	<p>Julkisen liikenteen käytön edistäminen liityntäpysäköintipaikkoja ja bussikatoksia kehittämällä</p> <p>Linjastosuunnittelulla ja vuorotarjonnalla varmistetaan joukkoliikenteen houkuttelevuus</p> <p>Painotetaan julkisen liikenteen ympäristöystävällisyyttä</p>	<p>Julkisen liikenteen käytön määrä</p> <p>Matkustajamäärien kasvu ja palvelutaso</p>	<p>Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.</p> <p>Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta</p>
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Edistämishjelman laadinta ja toimenpiteiden käyttöönotto	Suunnitelman valmiusaste	

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Myydyt Waltti-kausiliput (kpl)	1 880	3 200	3 250	3 270	3 290
Joukkoliikenteen nettokustannukset (€/asukas)	51,29	53,35	63,43	64,00	65,00

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Lipunmyyntitulojen vähennys - 126 100 €
- Lisäys KELA-koulumatkatuen avustuksissa +100 000 €

Menot

- Lisäys yhteisissä viranomaiskustannuksissa + 21 000 €
- Lisäys liikennöintikorvauksissa + 21 000 €
- Vähennys korvauksissa kuntakausi lipun päätyttyä - 18 000 €

Tuloslaskelma

Joukkoliikenne

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	544 625	717 200	717 200	591 100	-18 %	591 100	591 100
Myyntituotot (sis)	216 244	226 000	226 000	172 395	-24 %	172 395	172 395
Tuet ja avustukset	779 713	504 800	504 800	493 500	-2 %	493 500	493 500
Toimintatuotot	1 540 583	1 448 000	1 448 000	1 256 995	-13 %	1 256 995	1 256 995
Henkilöstökulut	-4 475	-4 809	-4 809	-5 148	7 %	-5 282	-5 374
Palvelujen ostot	-2 599 949	-2 555 800	-2 555 800	-2 600 000	2 %	-2 618 200	-2 670 564
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-249	0 %	-249	-249
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-41	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-13 650	-18 000	-18 000	-2 040	-89 %	-2 054	-2 095
Muut toimintakulut (ulk.)	-14 840	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-2 632 955	-2 578 609	-2 578 609	-2 607 437	1 %	-2 625 785	-2 678 282
Toimintakate	-1 092 372	-1 130 609	-1 130 609	-1 350 442	19 %	-1 368 790	-1 421 287

6.1.6 Pelastustoimi

Sitovuus: valtuusto, brutto

Toiminnan keskeiset muutokset

Pelastustoimi siirtyy 1.1.2023 Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle.

Tuloslaskelma

Pelastustoimi

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Henkilöstökulut	-23 265	-18 500	-18 500	0	-100 %	0	0
Palvelujen ostot	-1 673 867	-1 742 706	-1 742 706	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-1 697 132	-1 761 206	-1 761 206	0	-100 %	0	0
Toimintakate	-1 697 132	-1 761 206	-1 761 206	0	-100 %	0	0

6.1.7 Elinvoima- ja konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminta-ajatus

Elinvoima- ja konsernipalvelut sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä, sisäinen tarkastus, elinkeinopalvelut, maankäyttö, kaavoitus ja konserniyhtiöille maksettavat avustukset ja muut korvaukset.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintaympäristössä on tapahtunut ja tulee tapahtumaan paljon muutoksia. Niin kansallista kuin kansainvälistä tilannetta vaikeuttavat koronan ja Ukrainan sodan lisäksi energiakriisi ja materiaalien yleinen hinnannousu. Kuntataloudessa ennakointi on haastavaa, koska muuttujia on niin paljon. Niin sote-uudistus, koronan ja Ukrainan sodan vaikutukset sekä tuleva TE-uudistus vaativat kuntataloudelta reagointia. Kuntatalous on kiristynyt, mutta Siilinjärvellä tilanne on kuitenkin kohtuullinen. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma jatkuu vuonna 2023. Kunnan taloudessa haasteina tulevat olemaan investointien määrä ja vanhojen rakennusten poistot.

Väestön kasvu Itä-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Siilinjärvellä on haastavaa koko suunnittelukauden aikana, koska muun muassa valtakunnallinen trendi syntyvyyden heikkeneminen vaikuttaa myös Siilinjärven väestön kehitykseen ja palvelutarpeisiin. Siilinjärven väestönkasvu on ollut positiivista vuosina 2021–2022. Siilinjärvellä työttömyys on perinteisesti ollut Pohjois-Savon matalin. Kuitenkin tulevien vuosien Suomen talouden kehitys (BKT:n kasvu) ja kansainvälinen tilanne voivat aiheuttaa työttömyyden kasvua ja verotulojen heikkenemistä.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Elinkeino toiminnan toimintaedellytysten vahvistaminen tulee olemaan entistä vahvemmin toiminnan keskiössä. Yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa voidaan entisestään vahvistaa nopeasti käyttöönotettavilla yritys- ja liikerakennusalueilla. Kasvustrategian työtä pitää jatkaa, jotta kunnan väkiluku ja työpaikat kasvavat edelleen myös tulevaisuudessa. Valittu väestön kasvu on tavoitteena oikea, koska jokaisen kunnan menestys perustuu varsin paljon kasvuun. Riskinä on, onko kunta kokonaisuudessaan houkutteleva uusille asukkaille, työvoimalle ja yrityksille.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn kuntastrategian 16.6.2022, joka on ohjannut tämän talousarvion laatimista varsinkin päivitettyjen tavoitteiden osalta.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Suunnittelukauden tavoitteilla on tarkoitus vastata kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Otamme käyttöön digitaalisia vaikuttamiskanavia	Käytettyjen uusien vaikuttamiskanavien määrä	Hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Aktiivinen ja ennakkoiva viestintä monikanavaisesti	Verkkosivuille tehtyjen uudistusten määrä, somejulkaisujen määrä ja tavoittavuus sekä käyttäjien määrän lisääntyminen eri viestintäkanavissa	Hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä
1.2. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Sujuvoitamme päätöksentekoprosesseja	Käytetyn työskentelyajan muutos, saatu palaute	Hallinto- ja kehittämispalvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme liikenneyhteyksien kehittämistyöhön Suunnitelmatyöllä luodaan perusta kehittämiselle	Jäsenyydet yhteistyöelimissä/hankkeiden määrä	Hallinto- ja konsernipalvelut, kaavoitus
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Kehitämme aktiivisesti ja tehokkaasti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.	Vähintään 1 hanke/vuosi. Rakennushankkeiden määrä/vuosi.	Elinkeinopalvelut Elinkeinopalvelut
Yhdistysten (Ry) toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Kunta ylläpitää hyvää yhteistyötä rekisteröityjen (Ry) yhdistysten kanssa.	Järjestöfoorumien toiminta, jaettavat toiminta-avustukset (osallistamisalusta)	Hallinto- ja kehittämispalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaisten osallistumista tukevan toimintakulttuurin edistäminen Matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksien edistäminen	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEA-viisari	Hallinto- ja kehittämispalvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Parannetaan viestintää siitä, kuinka kuntalaisten osallistuminen on vaikuttanut		
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Kansallisen Hyvän mielen kunta –hankkeen toteuttaminen Alueellisen Mieliteko-ohjelman totuttamiseen osallistuminen	Kouluterveyskysely, henkilöstökysely Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyyseläkettä saavat	Hallinto- ja kehittämisspalvelut
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen viestintää ja näkyvyyttä vahvistamalla	Henkilöstökyselyt, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysely kuntalaisille (joka 2. v.)	Hallinto- ja kehittämisspalvelut
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä & hyte-ryhmä)	TEAvisari, yhteistyön toteutuminen	Hallinto- ja kehittämisspalvelut
Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien yhteistyöryhmien toiminnan jatkuvuuden varmistaminen	Yhteistyöntoteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Hallinto- ja kehittämisspalvelut
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraentamiseksi Riittävä asemakaavavaranto asuntoraentamiseksi	Valmiusaste ja kaavallinen valmius asuntoraentamiseen	Kaavoitus

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla		
Työpaikkojen määrän kasvu	Uusien työpaikkojen määrä 50 työpaikka/vuosi	Työpaikkamäärän kasvu	Elinkeinopalvelut
Kaavapäätösten pitävyys	Kaavoista ei tule valituksia	Valituksia/hyväksytyt kaava	Kaavoitus
Maankäyttöpoliittisen ohjelman ajantasaisuus	Ohjelma antaa tarvittavat työkalut maapolitiikan hoitamiseen	Tarkistettu valtuustokausittain	Maankäyttö ja kaavoitus

Tavoitteiden riskiarviot

Raakamaata ei saada hankittua kaavoituksen tarpeisiin.
Tiedotuksen epäonnistuminen (emme tavoita kuntalaisia uusilla palveluilla/vaikuttamiskanavilla).
Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen uudistuksiin.

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Hallinto ja kehittäminen	-1 547 363	166 931	-1 380 432
Elinkeinot	-883 174	576 475	-306 699
Maankäyttö	-952 144	3 161 120	2 208 976
Kaavoitus	-454 804	12 000	-442 804
Sisäinen tarkastus	-130 822	112 311	-18 511
Konserniyhtiöt	-1 144 500	112 100	-1 032 400
Sitovuustaso yhteensä	-5 112 807	4 140 937	-971 870

Tuloslaskelma

Elinvoima- ja konsernipalveluiden sitovuustaso

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	45 296	36 130	36 130	35 220	-3 %	35 220	35 220
Myyntituotot (sis.)	59 197	104 128	104 128	256 242	146 %	256 242	256 242
Maksutuotot	80 689	69 000	69 000	64 000	-7 %	64 000	64 000
Tuet ja avustukset	118 607	77 407	77 407	20 000	-74 %	20 000	20 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 999 451	1 885 615	1 885 615	2 182 675	16 %	2 182 675	2 182 675
Muut toimintatuotot	1 796 692	1 531 550	1 531 550	1 582 800	3 %	1 582 800	1 582 800
Toimintatuotot	4 099 933	3 703 830	3 703 830	4 140 937	12 %	4 140 937	4 140 937
Henkilöstökulut	-1 500 145	-1 515 884	-1 515 884	-1 494 427	-1 %	-1 532 909	-1 559 333
Palvelujen ostot	-2 010 336	-1 709 204	-1 709 204	-1 465 716	-14 %	-1 475 976	-1 505 496
Sisäiset palvelujen ostot	-51 326	-50 167	-50 167	-70 092	40 %	-70 092	-70 092
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-143 243	-29 480	-29 480	-39 280	33 %	-39 555	-40 346
Avustukset	-1 005 711	-866 800	-866 800	-566 800	-35 %	-570 768	-582 183
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 492 420	-1 244 351	-1 244 351	-1 410 370	13 %	-1 420 243	-1 448 647
Muut toimintakulut (sis.)	-64 134	-64 397	-64 397	-66 122	3 %	-66 122	-66 122
Toimintakulut	-6 267 314	-5 480 283	-5 480 283	-5 112 807	-7 %	-5 175 664	-5 272 219
Toimintakate	-2 167 382	-1 776 453	-1 776 453	-971 870	-45 %	-1 034 727	-1 131 282
Poistot ja arvonalentumiset	-130 797	-115 898	-115 898	-154 840	34 %	-95 532	-83 042

Hallinto ja kehittäminen*Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)**Vastuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen***Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset**

Hallinto ja kehittäminen -tulosalueen tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle tuottamalla laadukasta informaatiota päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi sekä huolehtimalla asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä moitteettomasti. Kunnan kokonaiskehityksen, kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä alueellisen kehityksen seuraaminen ja reagoiminen oikea-aikaisesti tarvittaviin muutostarpeisiin on olennainen tulosalueen toiminnan painopistealueista.

Kuntaviestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kuntastrategian toteutumista ja toimia kunnan ja sen asukkaiden hyväksi. Viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla palveluita ja toimintaa voidaan kehittää enemmän asiakastarpeita vastaaviksi. Monikanavaisen viestintäosaamisen vahvistaminen on keskeinen toiminnan painopistealue samoin kuin ihmisten rohkaisu ja ohjaaminen uusien asiointi- ja palvelutapojen käyttöönottoon viestinnän keinoin. Vuoden 2022 aikana on päivitetty kuntastrategia ja sen pohjalta toteutettu Siilinjärven kunnan brändiuudistus. Uusi brändi otetaan käyttöön vuoden 2023 alussa.

Kunnan kokonaiskehitys pohjautuu strategisten tavoitteiden ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimaisen ympäristön myönteiseen kehittämiseen. Kehittämistoiminnan painopiste rakennetaan kuntastrategian näkökulmasta. Kehityshankkeita suunnitellaan, kartoitetaan, analysoidaan ja raportoidaan saaden

kokonaisarvio ja tieto, kuinka eri projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa. Kunnan oman kehittämis-toiminnan lisäksi painopisteenä on tukea ja edistää kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saa-mista osallistamalla projektien suunnitteluun ja tukemalla projektien onnistumista.

Hyvinvoinnin edistäminen laaja-alaista ja poikkihallinnollista toimintaa, jota koordinoidaan hallinto ja ke-hittäminen -tulosalueelta. Painopisteenä on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen. Hyvinvoinnin edistämisen johtamisen ja koordinoinnin tueksi on perustettu kunnanhallituk-sen alainen hyvinvointijaosto, joka aloittaa toimintansa 1.1.2023.

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö		5*	5	5	5

*) Nuoret Pystyy -hankkeessa yksi määräaikainen hanketyöntekijä

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Otamme käyttöön digitaali-sia vaikuttamiskanavia	Kuntalaisten osallistu-misen digitaalisen alus-tan lanseeraus sekä sii-hen liittyvä viestintä ja markkinointi	Yksi osallistavan budjetoinnin pro-nessi (osana Sit-raLab ohjelmaa)	Osallistumisen digi-taalinen alusta tunne-taan niin kunnan si-sällä kuin kuntalais-ten keskuudessa.
Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Brändiuudistuksen jal-kautus Verkkosivujen kehittä-minen ja tiedonhaun helpottaminen	Uusi brändi saadaan otettua käyttöön. Uudistuneet verkko-sivut saadaan käyt-töön	Brändi näkyy kai-kessa kunnan teke-misessä. Kaikki suunnittelut muutokset on tehty.
Sujuvoitamme päätöksen-tekoprosesseja	Asianhallintajärjestel-män kehittäminen	Uusi järjestelmä saadaan otettua käyttöön	Sähköinen kokous-hallinta on käytössä kunnan toimielimillä
Hyvinvointijaoksen toimin-nan käynnistäminen ja sito-minen osaksi muita hyte-ra-kenteita (mm. johtoryhmä & hyte-ryhmä)	Hyvinvointijaoston työn vakiinnuttaminen	Pysyvät toimintata-vat ja yhteydet jaos-ton ja keskeisten si-dosryhmien välillä	Yhteistyö ja tiedon-kulku vahvistuvat

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Viestintä jaettu sisäisenä tukipalveluna kunnan yksiköille..... + 167 000 €
- Hankkeet ja niiden tulot ja kulut poistuneet ..... - 77 000 €

Tuloslaskelma

Hallinto- ja kehittäminen

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	1 200	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	0	0	0	166 931	0 %	166 931	166 931
Tuet ja avustukset	118 607	77 407	77 407	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	119 807	77 407	77 407	166 931	116 %	166 931	166 931
Henkilöstökulut	-618 497	-616 124	-616 124	-593 059	-4 %	-606 149	-615 137
Palvelujen ostot	-1 030 634	-980 086	-980 086	-799 671	-18 %	-805 269	-821 374
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-2 532	0 %	-2 532	-2 532
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-13 182	-13 310	-13 310	-15 970	20 %	-16 082	-16 403
Avustukset	-10 301	-36 800	-36 800	-36 800	0 %	-37 058	-37 799
Muut toimintakulut (ulk.)	-140 407	-45 885	-45 885	-45 910	0 %	-46 231	-47 156
Muut toimintakulut (sis.)	-52 018	-52 264	-52 264	-53 421	2 %	-53 421	-53 421
Toimintakulut	-1 865 038	-1 744 469	-1 744 469	-1 547 363	-11 %	-1 566 741	-1 593 823
Toimintakate	-1 745 231	-1 667 062	-1 667 062	-1 380 432	-17 %	-1 399 810	-1 426 892
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0 %	-26 667	-53 333

Elinkeinot

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan elinkeinopalvelujen rooli on pitää kunta työllistettynä kuntana, joka vastaa alueen yrittäjien tarvetta harjoittaa liiketoimintaa. Alueen yrityspaikkojen saatavuus on tässä merkittävässä asemassa. Elinkeinopalvelut mahdollistaa muiden toimijoiden kanssa yrittäjien tarvitsemien palveluiden saatavuuden.

Radantaukselle ja Etelä-Siilinjärvelle (Rissala, Toivala) kaavoitettujen yritystonttien esirakentamista jatketaan. Rissalan yrityspuistonalue kehittyä uuden eritasoliittymän kautta vetovoimaiseksi alueeksi, jonne on helppo tulla ja mennä. Radantauksen aluekokonaisuus kehittyä rakentamisessa merkittävänä kiertotalousalueena. Siilinjärven kunta toimii kiertotalouden liiketoiminnan mahdollistajana.

Siilinjärvellä tarvitaan edelleen mm. toimitilarakentamista, maataloussektorin- ja erikoistavarakaupan ja palveluyritysten tiloja. Myös kiertotalouteen ja logistiikkaan on kysyjä koko Kuopion seudun osalta.

Luovutettavilta rakennuspaikoilta edellytetään hyvää rakennettavuutta kaikilta rakennuspaikoilta. Rakentamisessa on pyrittävä hyödyntämään muilta työmailta saatavia hyödyntämiskelpoisia maa-aineksia, joka tuo kustannussäästöä.

Etelä-Siilinjärvi tarvitsee ehdottomasti uusia yritysrakennuspaikkoja. Aikaisemmat kohteet ovat jo lähes vuokrattu tai varattu yritysrakentamiseen.

Työpaikkojen kasvu perustuu edelleen paljolti teollisuusyritysten toimintaan, toisaalta myös henkilökohtaiset palvelut (hoiva) ovat myös kasvussa koko Pohjois-Savossa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla (sivutoimi/ pääelinkeino) yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle harjoittamaan liiketoimintaa.	Rakennuspaikkojen vuokraaminen/ myyminen yrityksille. Uusien ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Uudet rakennushankkeet kunnassa. Uudet perustetut yritykset kunnassa.	Minimissään 3 hanketta vuodessa. Uusia yrityksiä 100 kpl:tta/ vuosi, toimivien yritysten investoinnit.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Työpaikkamäärän muutos	0	+40	+50	+50	+50
Teollisten työpaikkojen määrä	7400	+30	+15	+15	+15
Luovutetut tontit ja toimitilat	12	+4	+4	+4	+4

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma**Elinkeinot**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	12 639	5 500	5 500	5 900	7 %	5 900	5 900
Vuokratuotot (ulk.)	594 568	570 575	570 575	570 575	0 %	570 575	570 575
Toimintatuotot	607 207	576 075	576 075	576 475	0 %	576 475	576 475
Henkilöstökulut	-69 465	-81 283	-81 283	-80 104	-1 %	-82 453	-84 066
Palvelujen ostot	-542 275	-298 658	-298 658	-225 880	-24 %	-227 461	-232 010
Sisäiset palvelujen ostot	-1 994	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-13 897	-3 100	-3 100	-2 800	-10 %	-2 820	-2 876
Avustukset	-20 000	-20 000	-20 000	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-587 492	-601 430	-601 430	-574 190	-5 %	-578 209	-589 774
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-182	-182	-200	10 %	-200	-200
Toimintakulut	-1 235 305	-1 004 653	-1 004 653	-883 174	-12 %	-891 143	-908 926
Toimintakate	-628 097	-428 578	-428 578	-306 699	-28 %	-314 668	-332 451
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-40 898	-40 898	-40 898	0 %	-36 322	-13 438

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maapolitiikka

Maankäyttöpoliittinen ohjelma on päivitetty ja kunnanhallitus esittää sen hyväksymistä kunnanvaltuustolle loppuvuonna 2022. Uudessa maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteet maankäyttöpoliittikan hoidolle, maanhankinnalle ja luovutukselle. Tavoitteeksi maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu kymmenen vuoden kaavoitustarvetta vastaava määrä. Maanhankintaa kohdennetaan Siilinjärvi-mallin 2040 mukaisille alueille. Raakamaan hankinta on edellytys kasvun mahdollistamiselle, joka kaavoituksen jälkeen on mahdollista jakaa uusien rakennuksien rakennuspaikoiksi. Maanhankinta edellyttää resursseja, panostusta, suunnitelmallisuutta, pitkäjänteisyyttä ja työkaluja, jotta luodaan edellytykset vetovoimaiselle taloudellisesti kestäväälle kaavoittamiselle ja tonttituotannolle.

Asuinrakennuspaikkojen luovutuksessa jatketaan mallia, missä rakennuspaikkoja jaetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Vuoden 2023 keväällä jaetaan pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. Pyöreälahden asemakaava-alueella on jaossa yksittäisiä omakotirakennuspaikkoja. Kerrostalorakennuspaikkojen osalta Vuorelantien kerrostaloalueen rakennuspaikat on jaettu ja lopullisia luovutussopimuksia tehdään vuoden 2023 aikana.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietojärjestelmän uusimishanke on saatu pääpiirteissään valmiiksi, mutta osia ja täydennyksiä paikkatietojärjestelmän osalta tehdään vielä. Yksikön toimintatavoissa on työntekijän eläköitymisen myötä tarpeen siirtyä uusiin toimintatapoihin pohjakartan tuotannon osalta. Tämä muutos toteutetaan dronekaluston käyttöönotolla ja sen tuottaman datan hyödyntämisellä pohjakartan tuotannossa. Dronekaluston tuottamalla datalla voidaan myös tuottaa palveluja eri toimialojen tarpeisiin ja täydentää sekä tarkentaa tietoja esim. kiinteistöverotuksellisissa asioissa. Paikkatietopalvelut tarjoavat kunnan organisaation sisällä merkittävää tukipalvelua paikkatiedon hyödyntämisessä, palvelujen ja teknisten ratkaisuiden kehittämisessä, ohjelmiston käytön ja kouluttamisen muodossa.

Asuntotoimi

Kunnan asuntotoimen tehtävät siirrettiin vuoden 2020 alusta maankäytön tulosalueelle (ennen talous- ja tukipalveluissa).

Kunnalla on vastuu alueensa asunto-olojen yleisestä kehittämisestä. Asunto-olojen kehittämisessä merkittäviä asuntopoliittisia välineitä ovat maapolitiikka, kaavoitus, yhdyskuntarakenteen ja palvelujen kehittäminen sekä kunnan omistamien tonttien luovutus asuntorakentamiseen.

Asuntotoimessa on vuonna 2022 alkaneen Ukrainan sota näkynyt asuntojen tarpeen organisoinnissa ja sotaa pakenevien henkilöiden majoittamisessa. Asuntotoimea hoitanut henkilön työmäärä on ollut suuri asian suhteen ja asiaan ei ole näköpiirissä muutoksia lähiaikoina. Asuntotoimea on avustettu toisen tonttisihteerin toimesta ja siten on saatu asuntotoimen normaali toiminta jatkumaan häiriöttä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	10	10	10	10	10

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi	10 vuoden tarvetta vaativa taso
Riittävä ja monipuolinen rakennuskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden rakennuspaikkojen jakaminen loppuun. Taivallahden rakennuspaikkojen jako ja Haapamäen uuden asuntoalueen rakennuspaikkojen luovutus	40 kpl	90% (36 kpl)
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen	2-4 rakennuspaikkaa	90% (3 paikkaa)
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen	3 rakennuspaikkaa	90% (2-3 paikkaa)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Hankittu raakamaata (ha)	84,4	50	50	50	50
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	48	50	50	50	50
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	40	40	40	40	40
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	275	50	50	50	50

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Tontinvuokrat..... + 180 000 €
- Asuntotoimen vuokratulot..... + 120 000 €

Menot

- Asuntotoimen vuokramenot ..... +136 000 €

Tuloslaskelma

Maankäyttö

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	10 813	9 430	9 430	8 320	-12 %	8 320	8 320
Maksutuotot	68 640	57 000	57 000	52 000	-9 %	52 000	52 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	20 000	0 %	20 000	20 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 293 139	1 200 040	1 200 040	1 500 000	25 %	1 500 000	1 500 000
Muut toimintatuotot	1 786 246	1 530 800	1 530 800	1 580 800	3 %	1 580 800	1 580 800
Toimintatuotot	3 158 838	2 797 270	2 797 270	3 161 120	13 %	3 161 120	3 161 120
Henkilöstökulut	-449 973	-447 432	-447 432	-484 457	8 %	-497 650	-506 709
Palvelujen ostot	-126 567	-91 125	-91 125	-116 945	28 %	-117 764	-120 119
Sisäiset palvelujen ostot	-34 903	-35 132	-35 132	-46 291	32 %	-46 291	-46 291
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-114 813	-10 920	-10 920	-18 060	65 %	-18 186	-18 550
Muut toimintakulut (ulk.)	-124 216	-101 596	-101 596	-274 030	170 %	-275 948	-281 467
Muut toimintakulut (sis.)	-11 807	-11 824	-11 824	-12 361	5 %	-12 361	-12 361
Toimintakulut	-862 278	-698 029	-698 029	-952 144	36 %	-968 200	-985 497
Toimintakate	2 296 560	2 099 241	2 099 241	2 208 976	5 %	2 192 920	2 175 623
Poistot ja arvonalentumiset	-89 899	-75 000	-75 000	-113 942	52 %	-32 543	-16 271

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaavoituksella luodaan mahdollisuudet väestön ja työpaikkojen suunnitelmalliselle kasvulle. Kestävän kehityksen mukainen maankäytön suunnittelu edellyttää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista nykyistä infrastruktuuria hyödyntäen. Liikkumistarpeiden vähentäminen ja mahdollisuus joukkoliikenteen käyttämiseen on ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tärkeää uusien alueiden ja palveluiden sijoittamisessa.

Tekeillä olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2.vaiheessa ja valmistuvassa kaupunkiseutusuunnitelmassa annetaan suuntaviivat Kuopion seudun kestäväälle yhdyskuntakehitykselle ja elinvoiman lisäämiselle. Ydinkaupunkialueen yhteistä suunnittelua jatketaan Kuopion kanssa rakennemallin laatimisella, johon kuuluvat Siilinjärveltä Vuorelan, Toivalan ja Jännevirran alueet.

VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä linjausratkaisu mahdollistaa Pöljän pohjoisten osien kyläyleiskaavoittamisen ja rantojen yleiskaavoittamisen. Yara tutkii vuoden 2035 jälkeisiä laajentumisvaihtoehtoja YVA-prosessissa, jonka aikana aletaan valmistella myös yleiskaavaa kaivos- ja tehdastoiminnalle.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Lisäksi mahdollistetaan maaseutualueilla suunnittelutarveratkaisut lisärakentamisessa. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla. Tulevaisuuden haasteena on saada osoitettua kaavoihin myös kiertotalouden tarpeisiin soveltuvia rakennuspaikkoja.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja rantaluilla	Pohjois-Pöljän ranta- ja kyläyleiskaava	Valmiusaste	Yleiskaavaluonnos
	Yaran yleiskaava		Yleiskaava valmisteilla
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Kasurila)	Valmiusaste	Asemakaava hyväksytty
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Mustikkamäki)		Asemakaava valmisteilla
			Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysra- kentämiseksi	Radantauksen yritysalueen laajentaminen	Valmiusaste	Asemakaavaehdotus
	Etelä-Siilinjärven uusi yritysalue (Konttihovi)		Asemakaava valmisteilla
			Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysra- kentämiseen

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	-/3	-	-	-	-
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	500	800	400	500	500
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	-	1	-	1	1
Hyväksytyjä asemakaavoja (ha)	17,62	70	60	50	50
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1791	1 860	1900	1950	2000
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	-	1	-	1	1

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Kaavoitus

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	14	200	200	0	-100 %	0	0
Maksutuotot	12 130	12 000	12 000	12 000	0 %	12 000	12 000
Toimintatuotot	12 144	12 200	12 200	12 000	-2 %	12 000	12 000
Henkilöstökulut	-326 024	-334 509	-334 509	-300 065	-10 %	-308 813	-314 820
Palvelujen ostot	-89 175	-113 315	-113 315	-111 170	-2 %	-111 948	-114 187
Sisäiset palvelujen ostot	-14 429	-15 035	-15 035	-21 269	41 %	-21 269	-21 269
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 041	-1 800	-1 800	-1 800	0 %	-1 813	-1 849
Muut toimintakulut (ulk.)	-25 827	-22 500	-22 500	-20 500	-9 %	-20 643	-21 056
Toimintakulut	-456 497	-487 159	-487 159	-454 804	-7 %	-464 486	-473 181
Toimintakate	-444 353	-474 959	-474 959	-442 804	-7 %	-452 486	-461 181

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on omalla riippumattomalla ja objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan arvioida kuntakonsernin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan kuntaorganisaation tavoitteiden saavuttamista ja tuottaa organisaatiolle lisäarvoa.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa.

Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Suoritettu sisäinen valvonta ja sisäiset tarkastukset	Vuosisuunnitelman toteutuminen

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma**Sisäinen tarkastus**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	20 630	21 000	21 000	21 000	0 %	21 000	21 000
Myyntituotot (sis.)	59 197	104 128	104 128	89 311	-14 %	89 311	89 311
Maksutuotot	-81	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	10 446	750	750	2 000	167 %	2 000	2 000
Toimintatuotot	90 192	125 878	125 878	112 311	-11 %	112 311	112 311
Henkilöstökulut	-36 187	-36 536	-36 536	-36 742	1 %	-37 844	-38 601
Palvelujen ostot	-85 538	-106 020	-106 020	-92 050	-13 %	-92 694	-94 548
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-310	-350	-350	-650	86 %	-655	-668
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 753	-1 240	-1 240	-1 240	0 %	-1 249	-1 274
Muut toimintakulut (sis.)	-127	-127	-127	-140	10 %	-140	-140
Toimintakulut	-126 915	-144 273	-144 273	-130 822	-9 %	-132 582	-135 230
Toimintakate	-36 723	-18 395	-18 395	-18 511	1 %	-20 271	-22 919

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Vesa Lötjönen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena on kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin, on siirretty omaksi tulosalueekseen talousarviosta 2016 alkaen. Ne ovat aiemmin sisältyneet useammalle eri palvelualueelle. Varsinaiset konserniyhtiöiden tavoitteet ym. tekstit löytyvät kohdasta 3.2.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

-

Keskeiset talouden muutokset**Menot**

- Uimalan avustusten vähennys ..... - 272 850 €

Tuloslaskelma

Konserniyhtiöt

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Vuokratuotot (ulk.)	111 744	115 000	115 000	112 100	-3 %	112 100	112 100
Toimintatuotot	111 744	115 000	115 000	112 100	-3 %	112 100	112 100
Palvelujen ostot	-136 147	-120 000	-120 000	-120 000	0 %	-120 840	-123 257
Avustukset	-975 410	-810 000	-810 000	-530 000	-35 %	-533 710	-544 384
Muut toimintakulut (ulk.)	-609 724	-471 700	-471 700	-494 500	5 %	-497 961	-507 921
Toimintakulut	-1 721 281	-1 401 700	-1 401 700	-1 144 500	-18 %	-1 152 511	-1 175 562
Toimintakate	-1 609 537	-1 286 700	-1 286 700	-1 032 400	-20 %	-1 040 411	-1 063 462

SIVISTYSLAUTAKUNTA

6.2 SIVISTYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuorisojäsen- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-ajanaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvoiva arki -tavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten määrä

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2021 syntyi 190 lasta). Vuoden 2022 osalta on havaittavissa pientä kasvua syntyvyydessä. Elokuun lopun tilaston perusteella vuonna 2022 arvioidaan syntyvän 207 lasta. Syntyvyyden lisäksi lasten määrään vaikuttaa muuttoliike, joka on osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Toistaiseksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Opetuspalveluissa lasten määrän vähentyminen näkyy merkittävässä määrin vasta vuosina 2025–30. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin tarkastelemaan palvelutarvetta vastaavasti.

Lasten ja nuorten tuen tarve

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on selkeästi havaittavissa se, että tuen tarpeiden lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Kyseessä on valtakunnallinen ilmiö. Varhaiskasvatuksen osalta tähän kehitykseen on vastattu valtakunnallisesti niin, että 1.8.2022 alkaen varhaiskasvatuslakiin on sisällytetty säännös lapsen oikeudesta tehostettuun ja erityiseen tukeen. Siilinjärven kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta tehostetun ja erityisen tuen järjestämiseen varhaiskasvatuksessa vuosina 2022–23. Perusopetuksen osalta vuoden 2023 talousarviolla vahvistetaan erityisopetuksen ja oppilaan ohjauksen resursseja perusopetuksen kouluissa. Nuorisotyön talousarvio sisältää kuntarahoitusosuuden Wörtti-hankkeeseen, jolla vastataan toisen asteen opiskelijoiden tuen tarpeen lisääntymiseen.

Tilapäistä suojelua hakevat ukrainalaiset

Siilinjärvelle on saapunut merkittävässä määrin tilapäistä suojelua hakevia ukrainalaisia. Osa saapuneista on lapsia ja nuoria. Talousarviossa on varauduttu heidän varhaiskasvatuksensa tarpeisiin sekä perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Aikuisten osalta kansalaisopisto tarjoaa heille suomen kielen opetusta maksutta, vaikka opintojen rahoituksesta valtion puolelta ei ole varmuutta. Kunta kannustaa aikuisia hakemaan itselleen kotouttamissuunnitelmaa, johon voidaan sopia hyväksyttäväksi osaksi kansalaisopiston suomen kielen koulutukset. Tällöin koulutuksen järjestämiskuluihin kansalaisopisto voi hakea rahoitusta.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittämislle on nähty selkeä tarve jo useiden vuosien ajan. Liikuntapalveluiden talousarviossa on varauduttu liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vahvistamiseen työhön suunnattavalla henkilöresurssilla. Neuvonnan tarjoaminen ja matalankynnyksen liikuntapalveluiden kehittäminen tukevat kuntalaisten hyvinvoivaa arkea.

Nuorisopalveluissa koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen sekä ehkäisevän päihdetyön ja nuorten osallisuuden vahvistaminen ovat avainasemassa. Nuorisotyön kehittämistä tapahtuu myös Walkers-koh- taava nuorisotyön kolmen kunnan yhteisautohankkeessa, Kuopio-Lapinlahti-Siilinjärvi. Myös nuorten kauan toivoman skeittihallin saaminen mahdollistaa matalankynnyksen lajiharrastuksen jatkumon myös talvikaudella.

Vapaa-aikapalveluiden osalta korostuu yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yhteistyössä toteutettavien ta- pahtumien ja palveluiden ohella säännöllisesti kokoontuvilla järjestö- ja toimijafoorumilla pyritään mah- dollistamaan yhteistyön edelleen kehittyminen. Vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja ja palveluiden saavutettavuutta lisätään mm. sähköisten palveluiden avulla.

Vapaa-aikapalveluiden talousarvio sisältää vuoden 2022 suuruisen määrärahan liikunta-, nuoriso- ja kult- tuurijärjestöjen tukemiseen. Avustusten jakamisesta vuodesta 2023 alkaen päättää hyvinvointijaos.

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vaikuttaa merkittävästi sivistyspalveluiden toimintaan. Ta- lousarviovuoden aikana tulee huolehtia siitä, että muutoksen jälkeenkin käytössä on saumattomat yhteis- työn muodot, joilla tuetaan lapsia ja nuoria.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat yksi keskeinen haaste sivistyspalveluiden palvelualueella. Useat päiväkodit, kou- lut, kirjasto ja kansalaisopisto toimivat sisäilmaltaan ongelmallisissa tiloissa. Osa päiväkodeista ja kou- luista toimii väistötiloissa. Talousarviossa on varauduttu viipaletilan hankkimiseen Suininlahden koulun käyttöön. Talousarviovuoden aikana aloitetaan Siilinkosken päiväkodin, Ahmon koulukeskuksen ja Siilin- lahden koulun rakennushankkeet.

Keskeiset talouden muutokset

Ulkoisen tulokertymä säilyy sivistyspalveluissa lähes ennallaan. Tuloista merkittävimmin vähenee varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja varhaiskasvatuspalveluiden myyntituotot muille kunnille. Varhais- kasvatuksen myyntituottojen alenemaa kompensoi kuitenkin se, että opetuspalveluiden myyntituottojen arvioidaan kasvavan. Avustuksien (hanketuotot) arvioidaan kasvavan. Erityisesti tämä koskee varhais- kasvatasta, opetuspalveluissa hanketuotot pienentyvät. Hanketulot on budjetoitu myönnettyjen hankkei- den pohjalta. Sivistyspalveluissa on haettu useita uusia hankkeita, joihin ei ole saatu päätöstä ennen talousarvion valmistelua ja näitä haettuja hankkeita ei ole huomioitu talousarviossa.

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat 2 089 000 euroa. Henkilöstökulut kasvavat noin 1 508 000 euroa. Henkilöstökuluja kasvattaa palkankorotukset, eläkemaksujen tasausmaksu, varhaiskas- vatuksen hankehenkilöstö ja uudet toimet/virat. Henkilöstökuluissa on huomioitu kuraattoreiden siirtymi- nen hyvinvointialueen työntekijöiksi.

Ulkoiset palveluostot kasvavat noin 822 000 euroa. Merkittävin määrärahalisäys kohdistuu varhaiskas- vatuksen palvelusetelikustannuksiin sekä koulukuljetuksiin. Palvelusetelikustannuksiin vaikuttaa lasten määrä yksityisessä varhaiskasvatuksessa, palvelusetelin indeksikorotukset sekä alenevat asiakasmak- sut. Koulukuljetusten kallistuminen johtuu kuljetussopimuksien indeksikorotuksista.

Ostot kasvavat noin 152 000 €. Kasvu johtuu lähinnä sähkön hinnan kallistumisesta sekä oppimateriaa- lihankinnoista (oppivelvollisuuden laajeneminen ja maksuton lukiokoulutus).

Ulkoiset vuokrat vähenevät 387 000 €. Tämä johtuu pääosin siitä, että viipalerakennusten (päiväkotien ja koulujen) jatkovuokrat ovat edullisemmat, kuin ensimmäisen vuokrakauden vuokrat. Talousarvio sisältää 50 000 euron määrärahan Suininlahden koululle tulevan viipalerakennuksen hankintaan 1.8.2023 alkaen. Muutoin viipale-, vuokra- ja leasingkohteiden vuokrat on muodostettu nykyisen rakennuskannan mukai- sesti.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tunnistettut riskit

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.
- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas. Talousarviossa on varauduttu hankkimaan Suininlahden koulun käyttöön viipale, jossa on tilat viidelle opetusryhmälle.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve, asiakasmaksujen muutokset ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työtilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettia. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Hallitus on ns. budjettiriihessä sopinut varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen mahdollisesta alentamisesta. Kunnan talousarviota valmisteltaessa ei ole ollut käytössä tarkempaa tietoa mahdollista asiakasmaksujen muutoksesta. Näin ollen tätä ei ole huomioitu talousarviossa ja tältä osin on riskinä se, että tuottoja ei kerry arvioitua määrää.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Perusopetuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea opintoihin. Haasteena on ollut erityisopetuksen resurssien riittävyys. Talousarvio tuo kuitenkin merkittävän resurssilisäyksen perusopetukseen. Resurssilisäyksellä pysytään vastaamaan aikaisempaa paremmin lasten ja nuorten erityisen tuen tarpeisiin.

Talousarviossa on varauduttu nykyisen suuruiseen asiakaspalveluiden ostoon (opetus) muilta koulutuksen järjestäjiltä. Mikäli tarve ostaa opetuspalveluita kasvaa, on vaarana talousarvion ylittyminen.

Talousarviossa on varauduttu laajamittaiseen valmistavan opetuksen antamiseen (ukrainalaiset lapset) vain kevätlukukauden 2023 ajaksi. Mikäli tarve jatkuu syyslukukaudella 2023, talousarviomäärärahat ylittyvät tältä osin.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Lisäksi henkilökunnan lyhyisiin poissaoloihin on vaikea saada sijaisia. Tämä voi heijastua yksittäisinä päivinä varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikoihin. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esimiestyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sivistyspalveluiden toiminta tukee kuntastrategian vision toteutumista tuottamalla kuntalaisten tarpeita vastaavia palveluita. Kuntastrategian vision mukainen ”sykkivin kasvukunta” tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Palvelualue

een ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tämä tukee vision tavoitetta dynaamisesta sykkivyydestä. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmissa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko.	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus, ennusteet asiakasmääristä	Opetus- ja varhaiskasvatustalvet, kansalaisopisto
1.2 Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään vapaa-aikapalveluiden sähköisiä tilavaroituksia, verkkomaksamista, avustajajärjestelmää	Tehdyt uudistukset, hankkeiden määrä	Vapaa-aikapalvelut
1.4 Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Yhteistyön kehittäminen ja olemassa olevan toiminnan arviointi	Järjestö- ja toimijafoorumin toiminta Jaettavat toiminta-avustukset (osallistamisalusta)	Vapaa-aikapalvelut
1.5 Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Oppilashuollon ja tuen kehittäminen Lukiokoulutuksen veto-voimaisuus Osallistavan budjetoinnin pilotoinnit	Hankkeiden lukumäärä ja vaikutavuus, toteutetut toimenpiteet ja uudistukset	Opetus- ja varhaiskasvatustalvet, kirjasto, kansalaisopisto

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mit- tarit	Vastuutaho
	Kirjastotoimen palvelu- tarjonnan kokeilut Kansalaisopiston uudet toimintatavat		
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toi- mintaympäristön kehittä- minen	Tarvetta vastaava lii- kuntapaikkaverkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen Monipuoliset ja kunta- laisten tarpeita vastaa- vat kirjastopalvelut Koulunuorisotyön ja oppilaitosyhteistyön ke- hittäminen	Vapaa-aikapal- veluiden käyttöä ja palveluntarjon- taa kuvaavat mit- tarit, Liiteri: vir- kistys alueiden saavutettavuus	Vapaa-aikapalvelut
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimi- sen mahdollistaminen	Lasten/nuorten kasva- neeseen tuen tarpee- seen vastaaminen Nykyisen oppimis- käsityksen mukaiset oppimisympäristöt kai- kissa kouluissa ja var- haiskasvatuksessa	Kouluterveysky- sely, oppimistu- lokset Uudistettujen op- pimisympäristö- jen lkm	Opetuspalvelut, varhais- kasvatuspalvelut
2.2 Yhteisöllisyyden vahvista- minen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät) Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Vahvistetaan yhteisölli- syyttä kokonaisvaltai- sesti ryhmätasolta kaikkien kuntalaisten tasolle Uusien toimintatapojen pilotointi tunne- ja vuo- rovaikutustaitojen vah- vistamisessa.	Kouluterveysky- sely, kuntalaisykselyt	Opetuspalvelut, vapaa-aikapalvelut
2.3 Kunnan palveluiden tuot- taminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvalli- sissa toimitiloissa vii- meistään vuonna 2027.	Rakentamis- hankkeiden edis- tyminen, sisäil- maltaan heikko- jen toimitilojen määrä	Opetus- ja varhaiskasva- tuspalvelut, kansalais- opisto, kirjasto
2.3 Koulukiusaamiseen puut- tumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaeh- käisy	Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiin- tuneiden menetelmien vaikuttavuuden seu- ranta.	Kouluterveysky- sely, oma arvi- ointikysely	Opetuspalvelut

Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET		
	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.4 Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen. Vahvistetaan liikunta- ja hyvinvointineuvontaa.	Oppivelvollisuuden suorittamisen mittarit Toimintatilastot	Opetuspalvelut Liikuntapalvelut
2.4 Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Ehkäisevän päihdetyön näkyvyys, henkilöstön koulutukset, yhteistyörakenne hyvinvointialueen kanssa	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa
2.5 Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Toimivat käytänteet opiskeluhollossa muuttuneessa toimintaympäristössä.	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tiettyissä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-30 923 686	966 033	-29 957 653
Varhaiskasvatuspalvelut	-19 571 239	1 154 778	-18 416 461
Kansalaisopisto	-1 132 776	192 000	-940 776
Kirjasto	-1 185 817	28 010	-1 157 807
Liikuntapalvelut	-1 746 110	82 900	-1 663 210
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 281 678	131 300	-1 150 378
Sitovuustaso yhteensä	-55 841 306	2 555 021	-53 286 285

Tulot

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu ..... - 126 000 €
- Asiakaspalveluiden myyminen ..... - 39 000 €
- Avustukset..... + 142 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... +1 508 000 €
  - josta palkankorotukset ..... +1 204 000 €
  - josta eläkemenojen tasausmaksu..... + 408 000 €
  - josta uudet vakinaiset tehtävät ..... +130 000 €
  - josta kuraattoreiden siirto hyvinvointialueelle ..... - 345 000 €

• Palveluostot.....	+ 822 000 €
o josta varhaiskasvatuksen asiakasseteli.....	+ 540 000 €
o josta koulukuljetukset.....	+ 137 000 €
o josta asiakaspalvelujen ostot.....	+ 60 000 €
• Ostot.....	+ 152 000 €
o josta sähkö.....	+ 105 000 €
o josta oppimateriaalihankinnat.....	+ 37 000 €
• Vuokrat.....	- 387 000 €
o josta rakennusten vuokrat.....	- 326 000 €
o josta laitteiden vuokrat.....	- 58 000 €

Tuloslaskelma

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	1 040 777	810 067	810 067	771 051	-5 %	771 051	771 051
Myyntituotot (sis)	42 351	34 000	34 000	46 400	36 %	46 400	46 400
Maksutuotot	1 449 050	1 233 700	1 233 700	1 116 500	-9 %	1 116 500	1 116 500
Tuet ja avustukset	700 695	439 686	439 686	581 720	32 %	581 720	581 720
Vuokratuotot (ulk.)	25 722	31 500	31 500	36 000	14 %	36 000	36 000
Muut toimintatuotot	8 533	3 350	3 350	3 350	0 %	3 350	3 350
Toimintatuotot	3 267 128	2 552 303	2 552 303	2 555 021	0 %	2 555 021	2 555 021
Henkilöstökulut	-27 972 181	-28 095 740	-28 095 740	-29 603 349	5 %	-30 469 858	-31 064 861
Palvelujen ostot	-5 998 622	-5 449 201	-5 449 201	-6 271 641	15 %	-6 315 542	-6 441 853
Sisäiset palvelujen ostot	-5 142 749	-5 182 214	-5 182 214	-6 271 442	21 %	-6 271 442	-6 271 442
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 461 829	-1 312 916	-1 312 916	-1 464 529	12 %	-1 474 781	-1 504 276
Avustukset	-1 089 762	-1 146 225	-1 146 225	-1 136 450	-1 %	-1 144 405	-1 167 293
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 874 110	-4 719 703	-4 719 703	-4 337 020	-8 %	-4 367 379	-4 454 727
Muut toimintakulut (sis.)	-6 662 244	-6 666 013	-6 666 013	-6 756 875	1 %	-6 756 875	-6 756 875
Toimintakulut	-53 201 497	-52 572 012	-52 572 012	-55 841 306	6 %	-56 800 283	-57 661 327
Toimintakate	-49 934 369	-50 019 709	-50 019 709	-53 286 285	7 %	-54 245 262	-55 106 306
Poistot ja arvonalentumiset	-937 317	-702 388	-702 388	-511 022	-27 %	-567 499	-753 504
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen. Perusopetus ja lukiokoulutus tarjoavat lapselle ja nuorelle mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja kehittää itseään.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2023 aikana käynnistetään Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeet. Lisäksi talousarviovuoden aikana hankitaan Suininlahden koululle väistötiloja (viisi luokkaa, kustannus vuodelle 2023 50 000 €). Suininlahden koululla on tutkimuksissa todettu sisäilmaongelmia, joita pahentaa se, että koulussa on liian paljon oppilaita rakennuksen kokoon ja tekniikkaan nähden.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Investointiosa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen sekä Suininlahden koulun viipaleen kalustamiseen. Taloussuunnitelmavuosien aikana aloitetaan Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen kalustamisen tarkempi suunnittelu.

Kehittämishankkeet

Erilaiset kehittämishankkeet ovat yksi tapa parantaa opetuspalvelun laatua, ja ne tukevat kuntastrategian tavoitetta toiminnan ketterästä kehittämisestä. Vuonna 2023 opetuspalveluissa on käynnissä mm. seuraavat hankkeet:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava kouluyhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta.
- Oppimisen tuki ja inklusion kehittämisen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kanssa.
- Koronaepidemian vaikutusten lieventäminen lukiokoulutuksessa.

Näihin hankkeisiin on saatu valtionavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai Opetushallitukselta. Kaikki avustukset edellyttävät myös omarahoitusosuutta, joka on sisällytetty opetuspalveluiden talousarvioon. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi opetuspalveluissa on haettu uusia hankkeita, joihin ei ole saatu päätöstä ennen talousarviovalmistelua (esim. perusopetus koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen). Lisäksi talousarviovuoden aikana seurataan avautuvia hankehakujia ja niihin osallistutaan, mikäli hankkeesta saadaan tukea opetuspalveluiden strategiseen kehittämiseen.

Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet).

Oppivelvollisuuden laajeneminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikää on korotettu 18 ikävuoteen. Uudistus tulee voimaan portaittain. Opetuspalveluiden talousarvio sisältää määrärahan lukiokoulutuksen maksuttomuuteen niiden nuorten osalta, joita uudistus koskee (lukuvuonna 2022–23 lukion 1. ja 2. vuositasen opiskelijat ja lukuvuonna 2023–24 lukion 1. - 3 vuositasojen opiskelijat). Määrärahalisäys vuodesta 2022 on noin 54 000 €.

Ukrainalaisten lasten opetus

Ukrainasta on saapunut merkittävä määrä henkilöitä Siilinjärvelle tilapäisen suojelun hakijoina. Osa näistä on lapsia ja nuoria. Perusopetusikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset osallistuvat Suomessa maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Syksyllä 2022 Siilinjärvellä on 41 lasta ja nuorta (tilanne 20.9.2022) valmistavassa opetuksessa. Näistä suurin osa on ukrainalaisia lapsia ja nuoria. Ukrainalaisia oppilaita varten opetuspalveluissa on kaksi valmistavan opetuksen ryhmää (tilanne 20.9.2022). Vuoden 2023 talousarvio sisältää määrärahat kahden valmistavan opetuksen ryhmän toteuttamiseen kevätlukukauden 2023 ajan (n. 66 000 €). Kunta saa jokaisesta valmistavan opetuksen oppilaasta valtionosuutta, jolla katetaan ko. opetuksen kustannukset. Valtionosuus ei kuitenkaan näy opetuspalveluiden toimintatuotoissa, koska se on osa kunnalle tulevaa yleistä valtionosuutta. Lisäksi valtionosuusrahoitus tulee osin jälkijättöisenä.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 vaikuttaa opetuspalveluissa ennen kaikkea opiskeluhooltoon, kun osa opiskeluhoollon työntekijöistä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen. Opiskeluhoollon työntekijöistä kuraattorit ovat aikaisemmin kuuluneet opetuspalveluiden työntekijöihin. Kuraattoreiden siirtyessä hyvinvointialueen työntekijöiksi opetuspalveluiden talousarvioon 2023 ei ole ollut tarpeen varata kuraattoreiden palkkaraajoja (noin 345 000 €).

Kuraattoreiden lisäksi hyvinvointialueen työntekijöiksi siirtyvät opiskeluhuollon työntekijöistä mm. koulu- ja opiskeluterveydenhuollon työntekijät ja koulupsykologit. Tämä tarkoittaa uuden rajapinnan syntymistä opiskeluhuollon yhteistyöhön. Talousarviovuoden aikana on varmistettava toimivien yhteistyökäytänteiden luominen hyvinvointialueen kanssa opiskeluhuollossa.

Oppilasmäärien ja tuen oppilasmäärien kehitys

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2022–23 peruskoululaisia 2765 ja 41 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa oppilasta. Yhteensä oppilasmäärä on siis 2806. Edellisenä lukuvuonna oppilaita oli 2754. Lukuvuonna 2023–24 peruskoululaisia on arviolta 2753. Lukiolaisia on lukuvuonna 2022–23 231 opiskelijaa. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 276. Lukion opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti. Talousarviovuoden aikana tulee käynnistää toimenpiteitä lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden turvaamiseksi.

Oppilasmäärä on kasvanut ennen kaikkea yläkouluissa ja määrän arvioidaan kasvavan vielä lukuvuonna 2023 – 24. Oppilasmäärän ennusteen mukaan Ahmon yläkoulun perusopetusryhmien lukumäärä tulee lisääntymään yhdellä syksyllä 2023. Alakouluissa perusopetusryhmien määrä säilyy ennallaan. Talousarviossa on huomioitu yhden perusopetusryhmän lisäys syksyllä 2023 Ahmon kouluun. Yläkoulun oppilasmäärien kasvu on tuonut haasteita oppilaan ohjauksen järjestämiseen. Oppilaan ohjauksen tarve on kasvanut, koska lainsäädäntöön on sisällytetty määräys tiettyjen oppilasryhmien tehostetusta henkilökohtaisesta ohjauksesta jatko-opintoihin.

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Tehostettua tukea ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus on kasvanut vuosittain. Koko maassa tehostettua tukea sai 13,5 % oppilaista syksyllä 2021. Erityistä tukea sai 9,4 % kaikista Suomen perusopetuksen oppilaista vastaavana ajankohtana. Siilinjärvellä tehostettua ja erityistä tukea saa useampi oppilas kuin maassa keskimäärin. Siilinjärvellä saa syksyllä 2022 tehostettua tukea 14,4 % (2021 13,9 % 2020 13,6 %, 2019 13,0 %, 2018 12,3 %, 2017 11,8 %) ja erityistä tukea 10,4 % oppilaista (2021 10,0 % 2020 9,4 %, 2019 ja 2018 9,1 %, 2017 8,4 %). Tukea saavien oppilaiden määrän kasvaminen on tuonut haasteita resurssien näkökulmasta, kun erityisopetuksen resursseja ei ole ollut mahdollista lisätä tuen tarpeisten oppilaiden määrän lisääntyessä. Talousarvio 2023 sisältää määrärahan (n. 73 000 €) kahden uuden erityisopettaja-koulunkäynnin ohjaaja työparin palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen, mikä lisää merkittävästi erityisopetuksen resursseja. Lisäksi talousarviossa on varauduttu (n. 26 000 €) yhden uuden opinto-ohjaaja-erityisopettajan palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen.

Muut keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan vähentyvän noin 144 000 €. Tuottojen vähentyminen johtuu hanketulojen pienenemistä. IP-maksuja ja kotikuntakorvauksia on arvioitu saatavan hivenen vuotta 2022 enemmän. Hanketulot on arvioitu myönnettyjen hankepäätösten perusteella. Opetuspalvelut ovat hakeneet uusia hankkeita, joihin päätös saadaan loppuvuodesta 2022 tai alkuvuonna 2023. On oletettavaa, että osa hakemuksista johtaa myönteiseen hankepäätökseen. Toisaalta hankkeet aiheuttavat aina myös menoja, joten uusilla hankkeilla ei ole vaikutusta nettotulokseen.

Opetuspalveluiden talousarvion henkilöstökulut ovat 17,33 milj. € (2021 16,64 milj.€). Henkilöstökuluissa on huomioitu mm. nykyinen palvelurakenne, palkankorotukset, eläkekulujen uusi tasausmaksu, edellä selostetut uudet tehtävät, tuntikehyksen lisäys (uusi perusopetusryhmä) sekä kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueen työntekijöiksi.

Ulkoisten palveluiden ostoon varattu määräraha kasvaa noin 184 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu koulukuljetuksiin (n. 149 000 €) sekä opetuspalveluiden ostoon muilta koulutuksen järjestäjiltä (24 000 €).

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu määräraha kasvaa noin 98 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu sähkön hankintaan (62 000 €) sekä oppimateriaalin hankintaan (34 000 €, oppivelvollisuuden laajenemisen myötä tuleva maksuton lukiokoulutus). Lisäksi oppikirjahankinnoissa on varauduttu kustannustason nousuun.

Vuokriin varattu määräraha pienenee noin 266 000 eurolla. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että koulujen käytössä olevien viipaleiden jatkovuokrasopimukset ovat aikaisempaa edullisemmat. Rakennusten vuokrat sisältävät 50 000 euron varauksen Suininlahden koulun uusille viipaletiloille. Muutoin talousarvion rakennusten vuokrat on laadittu olemassa olevien viipale-, vuokra- ja leasing-tilojen pohjalta.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityis- opetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2016	1843	951	235	268
2017	1871	902	232	313
2018	1885	888	251	312
2019	1886	869	252	321
2020	1861	897	259	307
2021	1830	924	276	276
2022	1832	933	288	231
2025	1743	879	260	255
2030	1525	821	230	250

* erityisen tuen oppilaat

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	300	297	300	300
Vanhuuseläketapahtumat	8	5	5	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	8	5	5	5

Hyvinvointialueelle siirtyy seitsemän kuraattoria. Talousarvio sisältää määrärahan kolmen uuden opettajan ja kahden ohjaajan palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen. Opetuspalveluissa on useita määräaikaisia koulunkäynnin ohjaajia, joiden palkkamäärärahat on varattu talousarvioon koko vuodeksi. Talousarviovuoden aikana tulee tarkastella määräaikaisuuden perusteet ja tarvittaessa vakinaistaa ohjaajia.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kunta-laisten tarpeita	Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta Arviointikyselyn toteuttaminen	Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa Kaikki opetustilat ovat käytössä Itä-Suomen aluehallintoviraston selvitys perusopetuksen saavutettavuudesta Arviointikysely	Tarkistaminen tehty Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin Arviointikyselyn tulokset vähintään 3 (4 portainen asteikko)
Toiminnan kehittämisen ja kokeileva organisaatiokulttuuri	Sitouttava kouluyhteisöhankkeen toteuttaminen Erityisopetuksen kehittäminen osana inklusiivinen erityisopetus hanketta	Hankkeiden vaikuttavuus ja luodut uudet toimintamallit	Hankkeissa syntyy toimintatapoja, jotka jäävät pysyviksi toimintamuodoiksi Toimivat erityisen tuen rakenteet

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
	Lukion vetovoima-suutta vahvistavat toimenpiteet	Toteutuneet toimenpiteet	Lukion opiskelijahankinta tehostuu
Erityisopetuksen lisäresurssin hyödyntäminen mahdollisimman vaikuttavasti	Lisäresurssin vaikuttava kohdentaminen	Erityisen tuen toteutuminen oppilaalla, oppimistulokset	Jokaisen oppilaan tarvitsema tuki on järjestetty tarkoituksenmukaisesti
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamisen aloitus, Suininlahden koulun viipale ja sen kalustaminen	Hankkeiden eteneminen, uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen (ml. koulukiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen)	Hyvän mielen taitomerkin pilotointi osassa kouluja Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta	Pilotoinnin kokemukset Kouluterveyskysely	Taitomerkin käyttö lisääntyy Koulukiusaamiseen puuttuminen on tehokasta ja kiusaamisen yleisyys vähenee
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä Koulupaikkamääräysten antaminen	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen Koulupaikkamääräyksiä ei tarvitse antaa
Opiskeluhuollon toimivuus muuttuneessa toimintaympäristössä	Luodaan hyvinvointialueen kanssa toimivat käytänteet opiskeluhollossa	Toteutuneet toimintarakenteet	Opiskeluhooltoon ei muodostu toimintaa haittaavia rajapintoja

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	215	215	217	217	217
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	7 202	7 388*	7 684*	7 684*	7 684*
- lukio	5 881	6 287*	6 849*	6 849*	6 849*
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	0,5	4	4	4	4
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	10	-	9	9	9
Opetustunnit peruskoulussa	178 370	178 391	178 064	178 064	178 064
Opetustunnit lukiossa	13 263	12 107	10 812	10 812	10 812
Peruskoulun päättäneet	281	304	291	291	291
Lukion päättäneet	75	93	79	79	79
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2754	2 757	2 744	2 744	2 744
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	65	56	47	47	47
	276	276	230	230	230
	71	70	55	55	55

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kuljetusoppilaat	663	664	694	694	694
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,75	1,75	1,72	1,72	1,72
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,59	1,59	1,7	1,7	1,7

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Avustukset (hanketulot) ..... - 157 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 697 000 €
  - josta palkankorotus ..... + 755 000 €
  - josta eläkekulujen tasausmaksu ..... + 282 000 €
  - josta kuraattorien siirto hyvinvointialueelle ..... - 345 000 €
  - josta hanketyöntekijät ..... - 91 000 €
  - josta lukion tuntikehysvähennys ..... - 90 000 €
  - josta uudet työntekijät 1.8. (3 kpl opettaja, 2 kpl ohjaaja) ..... + 99 000 €
  - yksi perusopetusryhmä lisää/tuntikehyslisäys ..... +21 000 €
  - josta 2 valmistavan opetuksen luokkaa 1.6. asti ..... + 66 000 €
- Palvelujen osto ..... + 184 000 €
  - josta koulukuljetukset ..... +149 000 €
- Sähkö ..... + 62 000 €
- Oppikirjat (sis. e-kirjat) ..... + 35 000 €
- Vuokrat ..... - 266 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	904 105	698 197	698 197	705 991	1 %	705 991	705 991
Maksutuotot	98 450	92 000	92 000	97 000	5 %	97 000	97 000
Tuet ja avustukset	483 587	319 686	319 686	163 042	-49 %	163 042	163 042
Muut toimintatuotot	425	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 486 567	1 109 883	1 109 883	966 033	-13 %	966 033	966 033
Henkilöstökulut	-16 314 908	-16 637 455	-16 637 455	-17 334 879	4 %	-17 845 421	-18 195 994
Palvelujen ostot	-1 678 191	-1 684 795	-1 684 795	-1 892 777	12 %	-1 906 026	-1 944 147
Sisäiset palvelujen ostot	-2 898 962	-2 933 725	-2 933 725	-3 450 690	18 %	-3 450 690	-3 450 690
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-727 621	-772 145	-772 145	-870 094	13 %	-876 185	-893 708
Avustukset	-177 961	-216 975	-216 975	-180 100	-17 %	-181 361	-184 988
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 070 534	-3 026 233	-3 026 233	-2 767 039	-9 %	-2 786 408	-2 842 136
Muut toimintakulut (sis.)	-4 261 076	-4 261 016	-4 261 016	-4 428 107	4 %	-4 428 107	-4 428 107
Toimintakulut	-29 129 253	-29 532 344	-29 532 344	-30 923 686	5 %	-31 474 198	-31 939 771
Toimintakate	-27 642 686	-28 422 461	-28 422 461	-29 957 653	5 %	-30 508 165	-30 973 738
Poistot ja arvonalentumiset	-498 606	-297 999	-297 999	-155 266	-48 %	-114 452	-204 237
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee hieman edelleen, koska kouluun lähtevän esiopetusikäluokan tilalle tulee aina pienempi syntyneiden ikäluokka. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin edelleen vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja erityisesti lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen vaihtelua. Lisäksi asiakasmaksujen pieneneminen vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain päivityksessä määriteltiin lapsen kolmitasoinen tuki esi – ja perusopetusta mukaillen. Lasten yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallinnollinen päätös. Tuen lainmukainen toteuttaminen voi tarkoittaa myös vuodelle 2023 lisähenkilöstöä tai määräaikaista ryhmäkoon pienennystä niissä lapsiryhmissä, joissa on esim. useita tuen tarpeen lapsia. Siilinjärven kunnan varhaiskasvatus sai Opetus- ja Kulttuuriministeriön hankerahaa tuen toteuttamiseen 420 000 € vuosille 2022 – 2023. Hanke on nimetty VakaTuki- hankkeeksi. Hankerahalla on mm. palkattu resurssiopettajia, toimintaterapeutti, lisähenkilöstöä (avustajia) ja varhaiskasvatuksen sosionomi ennaltaehkäisevään työhön.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot on arvioitu hieman laskevan, koska lasten määrä vähenee ja jo päätetyt asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat pienentävästi maksutuloihin. Talousarviossa ei ole huomioitu muutoksia, joista ei ole tehty valtion tasolla päätöksiä talousarviovalmisteluun mennessä.

Kunnallisten päiväkotien määrä säilyy vuonna 2023 entisellään, mutta niissä olevien ryhmien määrää tarkastellaan keväällä ja ryhmiä yhdistellään, mikäli kysyntä näyttää vajaalta. Mahdollisesti lakkautuvien ryhmien henkilökunta siirtyy avoimeksi tuleviin tehtäviin (eläköityminen ja tällä hetkellä määräaikaaisesti täytetyt tehtävät). Myös varhaiskasvatuspaikkojen myynti naapurikunnille on mahdollista, mikäli paikkoja on tyhjillään. Siilinkosken uuden päiväkodin rakentaminen alkaa ja sinne siirtyvät sen valmistuttua Lepäkaarten päiväkodin päätalo ja viipale.

Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajien määrä säilyy vuonna 2023 ennallaan. Uusia perhepäivähoitajia rekrytoidaan, mikäli sellaisia on saatavilla ja mikäli perhepäivähoitopaikoille on kysyntää. Perhepäivähoitopaikkojen kysyntä on säilynyt aika vakaana vuosien varrella, kaikille hoitajille on saatu täydet lapsiryhmät koko ajan.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä. Palvelusetelikuluihin vaikuttaa asiakasmaksulain 1.8.2022 tulleet muutokset, koska huoltajien maksama omavastuu/asiaksmaksu on pienempi ja kunnan maksama seteli on siinä tapauksessa suurempi.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee kolme yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja kolme perhepäivähoitajaa palvelusetelillä. Lisäksi kunnassa on kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia palvelusetelillä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinta on 56€/hoitopäivä ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 59,75€/hoitopäivä. Kunnallisen varhaiskasvatuksen laskelmasta on jätetty pois ympärivuorokautinen varhaiskasvatus, koska yksityinen palvelutuotanto ei tarjoa vuoroa.

Varhaiskasvatuksen asiakkaiden ja henkilöstön käytössä oleva ohjelmisto uudistetaan kokonaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on entistä helpommat ja asiakas- sekä henkilöstöystävällisemmät käyttöliittymät.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena 2023–2024 toiminnan arviointi ja digitaaliset palvelut sekä dokumentointi. Varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, pedagogiikkaa, laaja-alaista osaamista sekä toiminnan säännöllistä arviointia.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	242	237	238	237	234
Vanhuuseläketapahtumat	6	4	5	4	2
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	3	2	4	1	2

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Päiväkoti – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi	Varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi eri alueilla Asiakaskyselyt Yksityinen / kunnallinen %	Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3 Yksityinen 28 % ja kunnallinen 72 %
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys tulossa vuonna 2023	Digitaalisia asiakaspalveluja käyttävien perheiden määrä % asiakkaista Hankkeiden määrä	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien jalkauttaminen kentälle Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Hankkeen vaikuttavuuden arviointi (opinnäytetyönä) Varhaiskasvatuksen tuen päätösten määrä Varhaiskasvatuksen sosionomin perheasiakkuudet/vuosi	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä tuetaan ennaltaehkäisevästi
Sisäilmahankkeiden toteutuminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloittaminen	Hankkeen eteneminen, uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttaminen ko. aiheeseen	Koulutuksien määrä / vuosi	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
1–6-vuotiaiden määrä	1441	1327	1300	1280	1250
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	83	85	85	85	85
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	873	900	850	820	800
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	56	52	45	37	37
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	332	300	330	320	320
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	311	265	250	250	220
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	47	45	40	40	30
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	10	20	20	20	20
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	93	95	94	95	95

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Avustukset (hanketulot) ..... - 278 678 €
- Maksutuotot vähenevät asiakasmaksujen pienenemisen myötä ..... + 126 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 629 000 €
  - josta palkat (sis. hanketyöntekijät) ..... + 478 600 €
  - josta eläkekulut ..... + 138 100 €
- Palvelujen ostot (palvelusetelikulut) ..... + 555 000 €
- Vuokrat ..... - 121 730 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	95 590	80 760	80 760	32 100	-60 %	32 100	32 100
Maksutuotot	1 195 908	970 000	970 000	844 000	-13 %	844 000	844 000
Tuet ja avustukset	33 388	0	0	278 678	0 %	278 678	278 678
Muut toimintatuotot	1 500	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 326 385	1 050 760	1 050 760	1 154 778	10 %	1 154 778	1 154 778
Henkilöstökulut	-9 525 029	-9 244 594	-9 244 594	-9 873 657	7 %	-10 161 834	-10 359 715
Palvelujen ostot	-3 351 344	-3 178 600	-3 178 600	-3 734 200	17 %	-3 760 339	-3 835 546
Sisäiset palvelujen ostot	-1 962 033	-1 991 858	-1 991 858	-2 386 708	20 %	-2 386 708	-2 386 708
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-199 957	-205 290	-205 290	-220 260	7 %	-221 802	-226 238
Avustukset	-841 823	-851 000	-851 000	-878 000	3 %	-884 146	-901 829
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 311 825	-1 307 230	-1 307 230	-1 182 300	-10 %	-1 190 576	-1 214 388
Muut toimintakulut (sis.)	-1 380 584	-1 380 584	-1 380 584	-1 296 114	-6 %	-1 296 114	-1 296 114
Toimintakulut	-18 572 595	-18 159 156	-18 159 156	-19 571 239	8 %	-19 901 519	-20 220 537
Toimintakate	-17 246 209	-17 108 396	-17 108 396	-18 416 461	8 %	-18 746 741	-19 065 759
Poistot ja arvonalentumiset	-103 168	-61 311	-61 311	-31 443	-49 %	-73 013	-113 333

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopistot ovat Suomessa suurin vapaata sivistystyötä tekevä oppilaitosmuoto. Kansalaisopisto-toiminta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestävän elämäntavan muutoksen aikaansaamista yhteiskunnassa. Osaamisen lisäksi kansalaisopistojen kurssit tuottavat ihmisten elämään keskeisiä merkityksiä muun muassa kulttuurista, yhdessäolosta, liikunnasta ja luonnosta. Tällä on tutkitusti elämänlaatua parantava vaikutus myös ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa lisäävistä vapaa-aikapalveluiden toteuttajista.

Tutkimustulosten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi myös laajempia hyötyjä, kuten luovuutta, hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Kansalaisopistoihin suunnatut koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina kuntaan moninkertaisina takaisin.

Kansalaisopisto haluaa edistää myös kansallisen ikäohjelman tavoitteita määrätietoisesti, koska kunta tarvitsee vireitä kansalaisia iästä riippumatta. Epävakaan maailmantilanteen aikana on tärkeää huolehtia eri-ikäisten kansalaisten mielenterveydestä, yhteisöllisyyden edistämisestä ja yksinäisyyden ehkäisemisestä. Kansalaisopistoissa järjestettävät liikunnan, kotitalouden ja taide- ja kulttuurialan kurssit tuovat yhteen kaikenikäisiä ihmisiä ja motivoivat heitä huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on toimia ketteränä kehittäjänä kuntalaisille tarjottavissa palveluissa, turvata hyvinvoivaa arkea ja edistää elinvoimaista ympäristöä. Kansalaisopiston kurssitarjonnalla voidaan tukea kunnan strategisia päämääriä ajankohtaisella, hyvinvointia edistävällä ja saavutettavalla kurssitarjonnalla kaikenikäisille kuntalaisille.

Hankkeissa mukana olemalla kansalaisopisto kehittää sekä opettajien ammattitaitoa että uusia toimintatapoja, jotta kurssitarjonta olisi entistä laadukkaampaa. Vuosina 2019-2022 muodostettu kuuden kansalaisopiston konsortio jatkaa yhteistyötä hakemalla EU-ohjelmakaudelle 2023-2027 yhdessä akkreditointia ja rahoitusta henkilöstön Erasmus-liikkuvuuksia varten. Hankkeen tavoitteina on tukea opistojen henkilöstön osaamisen kehittämistä, eurooppalaista verkostoitumista, kulttuuriperinnön vaalimista ja vakiinnuttaa konsortiolle yhteinen hankehallintomalli.

Kansalaisopisto kehittää talousarviovuosina seuraavia osa-alueita

- Uudenlaisten kurssituotteiden kehittäminen ja mukana hyvinvoinnin tukemisessa
- Yhteistyöhön eri kunnassa toimivien tahojen kanssa halutaan löytää uusia tapoja
- Kansalaisopiston näkyvyys Siilinjärvellä kaipaa edelleen uudistamista, jotta kysyntä ja tarjonta kohtaisivat paremmin toisensa
- Digitaalisuuden laajentaminen markkinoinnissa ja verkkomaksamisessa
- Verkko-opetuksen laajentaminen
- Ukrainalaisten kotoutumiseen osallistuminen
- Sisäilmaongelmaisten tilojen sijaan uusien tilojen löytäminen
- Taajamaan tulevan kuntalaisten olohuoneen suunnitteluun osallistuminen

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	1. Kansalaisopiston toimintaa järjestetään koko kunnan alueella 2. Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta 3. Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen	1. Taajaman ulkopuolella olevien opetuspisteiden määrä 2. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. 3. Toivekurssien määrä	1. Määrä pysyy ennallaan. 2. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. 3. Tarjotaan vuosittain 10 toivekursssia
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	1. Hyvinvointikurssien järjestäminen 2. Henkilöstön täydennyskoulutus 3. Henkilöstön yhteisöllisyyden kehittäminen	1. Kurssien määrä 2. Erasmus-liikkuvuudet 3. Tuntiopettajien palkitseminen	1. Määrä vähintään kolme 2. Vähintään 4 liikkuvuutta v. 2023 3. Vähintään yksi tapa
Yhteistyö	1. Järjestöyhteistyön kehittäminen 2. Opistojen välinen yhteistyö	1. Uudet toimintatavat 2. Kuuden pohjoissavolaisen opiston konsortion kv-toiminnan kehittäminen vuosina 2023-2027	1. Vähintään yksi uusi toimintatapa 2. Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026
Digitaalisuus	1. Verkkomaksaminen 2. Verkkokurssit 3. Sähköisen markkinoinnin lisääminen	1. Kurssimaksujen verkkomaksamista laajennetaan 2. Verkkokurssien määrää lisätään vuodesta 2022 3. Facebook ja Instagram -markkinoinnin määrä ja tavoitettavuus	1. Verkkomaksujen määrä suurempi kuin v. 2022 2. Verkkokurssien määrä suurempi kuin v. 2022 3. Some-mainosten ja niillä tavoitettujen henkilöiden määrä suurempi kuin v. 2022

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	9,8	11	11	11	11
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	28	30	29	29	29
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	29	28	29	29	29
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,2	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	3 751	4 400	4 000	4 000	4 000
Netto-opiskelijamäärä	2 084	2 400	2 400	2 400	2 400
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	19	30	30	30	30
Kurssimäärä	356	350	350	350	350
Opetustuntimäärä	8 222	8 400	8 400	8 400	8 400
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 369	6 840	6 840	6 840	6 840
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 455	1 500	1 500	1 500	1 500
- josta myyntipalvelun tunnit	398	60	60	60	60
Toimipaikkojen määrä	30	28	28	28	28

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Kurssimaksutulot lisääntyvät opiskelijamäärän noustessa ..... 5 000 €
- Kurssimateriaalien myyntituotot kasvavat ja hankeavustukset lisääntyvät ..... 4 900 €

Menot

- Palkkakulut kasvavat palkankorotusten ja tasausmaksun takia ..... 31 400 €
- Palvelujen ostot nousevat matkakulujen ja vuokrien nousun takia ..... 3 700 €
- Muut toimintakulut kasvavat kurssimateriaalien ja sähkö hinnan nousun takia... 3 300 €

Tuloslaskelma

Kansalaisopisto

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	35 799	26 200	26 200	29 100	11 %	29 100	29 100
Myyntituotot (sis)	32	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	135 437	146 000	146 000	151 000	3 %	151 000	151 000
Tuet ja avustukset	23 764	9 500	9 500	11 500	21 %	11 500	11 500
Muut toimintatuotot	471	400	400	400	0 %	400	400
Toimintatuotot	195 503	182 100	182 100	192 000	5 %	192 000	192 000
Henkilöstökulut	-595 852	-620 625	-620 625	-652 010	5 %	-670 341	-682 929
Palvelujen ostot	-48 938	-54 270	-54 270	-57 930	7 %	-58 336	-59 502
Sisäiset palvelujen ostot	-73 777	-47 871	-47 871	-104 891	119 %	-104 891	-104 891
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 933	-34 925	-34 925	-37 155	6 %	-37 415	-38 163
Avustukset	-694	-750	-750	-750	0 %	-755	-770
Muut toimintakulut (ulk.)	-96 872	-93 830	-93 830	-97 110	3 %	-97 790	-99 746
Muut toimintakulut (sis.)	-198 653	-202 483	-202 483	-182 930	-10 %	-182 930	-182 930
Toimintakulut	-1 047 719	-1 054 754	-1 054 754	-1 132 776	7 %	-1 152 458	-1 168 931
Toimintakate	-852 216	-872 654	-872 654	-940 776	8 %	-960 458	-976 931
Poistot ja arvonalentumiset	-16 154	0	0	0	0 %	0	0

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja. Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalutteen avulla.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arkaamuisin ja -iltaisain sekä viikonloppuisin. Kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana omatoimisopimuksia on solmittu vilkkaasti. Jatkossa on tärkeää kehittää Vuorelan kirjaston toimivuutta ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen.

Pääkirjastolla on onnistuneesti lisätty asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammatilliseen työhön. Omatoimisuutta ja kirjastoautomaattien käyttöä pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään mm. kirjastoautomaattien uusien ominaisuuksien käyttöönotolla.

Yhteiskunnan digitalisoituminen näkyy kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuviin ja lehtiin. Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Jatkossa verkkokirjastossa otetaan käyttöön mahdollisuus maksaa kertyneet maksut sähköisesti verkkomaksuna. Kirjaston palveluja on jatkossa saatavilla laajenevissa määrin myös Siilinjärvi-sovelluksen kautta. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja digitaalisten palvelujen käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään markkinoinnin ja uusien toimintojen käyttöönotolla. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään järjestämään verkon välityksellä. Tulevien vuosien suuria uudistuksia kansallisella kirjastokentällä on valtakunnallisen e-kirjaston käynnistyminen vuonna 2024. Liittymisvalmistelut yhteiseen e-kirjastoon aloitetaan vuonna 2023.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Koha tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja antaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Finna-yhteistyö jatkuu ja kirjaston henkilöstöä on mukana kehittämistyössä. Koha-järjestelmän tavoin Finna tarjoaa valtakunnallisia yhteistyömahdollisuuksia tarjoten samalla mahdollisuuden monipuolisen ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjaston toimintaympäristön muuttuessa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan hankkeiden jälkeen resurssien mukaan.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan painopisteenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on erittäin tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja työntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.

Henkilöstö

Siilinjärven kirjastossa työskentelee yhteensä 14 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 11 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö. Suhteessa palveluaikoihin henkilökunnan määrään voidaan arvioida olevan minimitasolla. Minimitasolla toimiminen ilmenee varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös kirjaston palvelun laadussa. Mahdollista onkin, että kirjastotoimen palveluaikoja joudutaan jatkossa tarkastelemaan kriittisesti.

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14,25	14	14	14	14
Vanhuuseläketapahtumat	2	0	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	0	0	0	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja edistäminen sekä uusien toimintojen käyttöönotto.	Omatoimiasioinnin käyttäjämäärä Vuorelassa, käyttökokemukset, asiakaspalaute.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut Vuorelassa. Lisääntynyt omatoimiasiointi pääkirjastossa, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Kansallisen e-kirjaston käyttöönoton valmistelu.	Valmistelun eteneminen.	Yhteistyön aloitus vuonna 2024.
	Uusien verkkopalveluiden käyttöönotto.	Käyttökokemukset, asiakaspalaute.	Lisääntynyt verkkopalveluiden käyttö.
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja.	Käynnistetyt hankkeet.	Hankkeita on käynnissä vuosittain, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta osallistuu kirjastoalan koulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Henkilökunnan osaamisen kehittyminen, koulutusmäärät.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Kokonaislainaus / vuosi	357 050	380 000	380 000	380 000	380 000
Kirjastokäynnit / vuosi	151 282	220 000	210 000	210 000	210 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,71	7	7	7	7

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lainat / asukas	16,8	18	17	17	17
Verkkopalvelun käyttökerrat	104 021	130 000	130 000	130 000	130 000
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	44	75	70	70	70
Osallistuneet oppilaat	938	1 500	1 200	1 200	1 200

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut + 13 000 €
- Polttoaineet + 1 500 €
- Kirjahankinnat + 7 000 €

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	3 437	3 510	3 510	3 310	-6 %	3 310	3 310
Maksutuotot	16 219	18 000	18 000	18 000	0 %	18 000	18 000
Tuet ja avustukset	3 733	9 000	9 000	5 000	-44 %	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	2 897	1 700	1 700	1 700	0 %	1 700	1 700
Toimintatuotot	26 287	32 210	32 210	28 010	-13 %	28 010	28 010
Henkilöstökulut	-577 560	-591 586	-591 586	-604 672	2 %	-622 125	-634 110
Palvelujen ostot	-42 981	-43 800	-43 800	-45 000	3 %	-45 315	-46 221
Sisäiset palvelujen ostot	-47 925	-48 784	-48 784	-75 715	55 %	-75 715	-75 715
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-171 629	-178 300	-178 300	-185 300	4 %	-186 597	-190 329
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 584	-9 775	-9 775	-10 275	5 %	-10 347	-10 554
Muut toimintakulut (sis.)	-256 066	-256 065	-256 065	-264 855	3 %	-264 855	-264 855
Toimintakulut	-1 106 744	-1 128 310	-1 128 310	-1 185 817	5 %	-1 204 954	-1 221 784
Toimintakate	-1 080 457	-1 096 100	-1 096 100	-1 157 807	6 %	-1 176 944	-1 193 774
Poistot ja arvonalentumiset	-12 155	-11 450	-11 450	-11 450	0 %	0	0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvellä on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät) ja ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Kuntoratojen ja pienkenttien valaisimia vaihdetaan led-valaisimiin, ja kehitetään valaistuksen ohjausmahdollisuuksia energiasäästöjen saavuttamiseksi. Liikuntapaikkoja pyritään toteuttamaan myös seuravetoisina hankkeina, tavoitteena turvata riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Ahmon urheilualueelle toteutettavaa palloiluhallihanketta edistetään hallialueen pohjatöillä sekä alueen muutostöillä ja liikenneväylien rakentamisella. Hallin toteutustavasta tehdään päätös alkuvuodesta. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan Simpan ulkokuntoalueen toteutuksella, ulkoilureitistöjen kehittämisellä ja esteettömien liikuntapaikkojen lisäämisellä.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistötilaratkaisut. Tilojen peruskorjauksen aikana osa liikuntatiloista saattaa olla pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävytyteen. Samoin väistötilojen rakentaminen koulujen kenttäalueille heikentää koulujen ja päiväkotien sekä koko asuinalueen liikuntamahdollisuuksia. Ahmon ja Siilinlahden kouluhankkeiden toteutuksessa pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä pyritään lähiliikunta-alueet palauttamaan liikunta- ja virkistyskäyttöön.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista suurin osa kohdistuu kunnossapitoon. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä. Toiminnan toteuttajina ovat suurelta osin paikalliset urheiluseurat, joita tuetaan alle 18-vuotiaiden osalta pääsääntöisesti korvauksettomilla tilojen ja alueiden käyttövuoroilla.

Liikuntapalveluiden osalta kiinnitetään jatkossakin huomiota terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämiseen. Ennaltaehkäisyyn panostaminen korostuu ja vuoden 2023 aikana lisätään resurssia liikunta- ja hyvinvointineuvontaan palkkaamalla tähän suuntautuva liikunnanohjaaja. Uudella toiminnalla parannetaan palvelun saatavuutta ja lisätään matalankynnyksen toimintaa. Kehitystyötä tehdään myös aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistumalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla. Eri-tyisliikunnan ryhmätoiminnassa painottuu edelleen Voimaa vanhuuteen toimintojen aktivointi.

Liikuntapaikkojen maksutuottojen arvellaan pysyvän vuoden 2022 tasolla. Sähköisiä palveluita kehitetään verkkomaksujen käyttöönotolla ja avustusten hakuprosessin sähköistämällä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	10 $\frac{1}{3}$	10 $\frac{1}{3}$	11	11 $\frac{1}{3}$	11 $\frac{1}{3}$
Vanhuuseläketapahtumat	$\frac{1}{3}$	1		1	
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	$\frac{1}{3}$	1		1	

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Sähköisen avustushakuprosessin kehittäminen	Käyttöönotto	Sähköinen hakuprosessi käytössä.
	Verkkomaksujen käytön laajentaminen	Verkkomaksu käytössä	Maksutapa käytössä soveltuvissa palveluissa.
Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen. Esteettömien liikuntamahdollisuuksien parantaminen	Toteutuneet hankkeet Esteettömät liikuntapaikat	Vähintään 1 hanke / vuosi Uuden esteettömän liikuntapaikan käyttöönotto
Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen	Neuvonnan toimintamallin käyttöönotto	Liikunta- ja hyvinvointineuvonta käytössä	Toimintamalli käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	2	1	1		1
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	953	750	900	1 000	1 000
Osanottajia	12 579	13 000	13 000	14 000	14 000

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut (liikunta- ja hyvinvointineuvonta)..... +24 000 €
- Kunnossapitopalvelut ..... + 15 000 €
- Palvelujen osto (sähkö)..... + 22 000 €

Tuloslaskelma**Liikuntapalvelut**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	-69	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	42 205	34 000	34 000	46 400	36 %	46 400	46 400
Maksutuotot	0	4 500	4 500	3 500	-22 %	3 500	3 500
Tuet ja avustukset	94 970	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	22 970	26 000	26 000	33 000	27 %	33 000	33 000
Muut toimintatuotot	2 340	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	162 416	64 500	64 500	82 900	29 %	82 900	82 900
Henkilöstökulut	-443 249	-454 366	-454 366	-505 744	11 %	-519 469	-528 893
Palvelujen ostot	-722 494	-312 917	-312 917	-343 930	10 %	-346 338	-353 264
Sisäiset palvelujen ostot	-102 406	-115 475	-115 475	-164 308	42 %	-164 308	-164 308
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-299 630	-86 466	-86 466	-112 740	30 %	-113 529	-115 800
Avustukset	-47 868	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 385	-56 493
Muut toimintakulut (ulk.)	-245 992	-113 633	-113 633	-113 933	0 %	-114 731	-117 025
Muut toimintakulut (sis.)	-436 805	-436 803	-436 803	-450 455	3 %	-450 455	-450 455
Toimintakulut	-2 298 445	-1 574 660	-1 574 660	-1 746 110	11 %	-1 764 214	-1 786 238
Toimintakate	-2 136 029	-1 510 160	-1 510 160	-1 663 210	10 %	-1 681 314	-1 703 338
Poistot ja arvonalentumiset	-303 898	-331 474	-331 474	-312 863	-6 %	-380 034	-410 934

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuorekkaassa kunnassamme kohtaavan nuorisotyön kehittäminen ja nuorten erilaisten tukitarpeiden varhainen tunnistaminen, koulupudokkuuden, yksinäisyyden ja päihteiden käytön ennaltaehkäisy nousevat nuorisopalveluiden kärkiteemoiksi. Avoimen nuorisotalotyön ja asiakaslähtöisyyden kehittämistä jatketaan mm. osallistamalla nuoria mukaan toimintojen ja tapahtumien suunnitteluun yhdessä henkilöstön kanssa. Nuorisovaltuuston ja koulun pienryhmän kanssa kokeillaan myös osallistavaa tapahtuma- ja tilabudjetoimia. Tiivis yhteistyö järjestöjen ja yksittäisten toimijoiden kanssa mahdollistaa myös sisäiskeittihallitoiminnan aloittamisen ja lajiharrasteen ketterän kehittämisen.

Siilin nuoret -hanke jatkuu elokuulle –23. Koulunuorisotyötä ja II-asteen oppilaitosyhteistyötä kehitetään mm. Wörtti-hankeavustuksen turvin (päätoista hankkeesta ei ole vielä saatu), ehkäisevän päihdetyön sekä erityis- ja etsivän nuorisotyön kanssa. Kirkonkylän tulevat kouluhankkeet mahdollistavat myös toimintojen uudelleen organisointia ja pienluokkien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämistä käytettäessä nuorisotaloa yhtenä opetustilana. Walkers -nuorisotyössä nuoria kohdataan sekä heidän opiskeluympäristössään että vapaa-ajalla. Monitoimijaisella kentällä työskenneltäessä tärkeäksi nousee työntekijän ammattitaito, jaksaminen, kouluttautuminen, uusien ilmiöiden nopea havainnointikyky ja ajan hermolla pysyminen. Resurssityöntekijöiden ja vapaaehtoistoimijoiden löytäminen, henkilöstön riittävyys ja kunnan muuttuva taloustilanne aiheuttavat haasteita suhteessa kuntalaisten toiveisiin ja toimintojen pyörittämiseen.

Nuoriso- ja kulttuuritoimessa nähdään tärkeänä kaikenikäisten kuntalaisten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan vahvistaminen. Myös hyvinvointisuunnitelmassa ja kuntastrategiassa näkyy järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tärkeys sekä osallisuus ja osallistaminen. Hyvinvointialueelle siirryttäessä joudumme rakentamaan osin uudet yhteistyöverkostot ja toimintamallit, mikä lisää työn kuormittavuutta. On kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, koska kaikki asiakkaat eivät pysty hyödyntämään voimakkaasti kehittyviä sähköisiä palveluita ja verkkoalustoja. Mielenterveys- ja päihdeongelmat lisäävät myös syrjäytymisen vaaraa ja kuluja.

Kuntalaisten hyvinvoinnin tarkastelua jatketaan tulevaisuuden moniammatillisissa yhteistyöryhmissä, mm. HYTE sekä Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. Erilaisia kumppanuuksia ja yhteistyöverkostoja nuoriso- ja kulttuuripalveluissa kehitetään yhdistysten, 3. ja 4. sektorin toimijoiden, koulujen, seurakuntien ja yritysten sekä yksittäisten toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Kuntalaisille suunnatut palvelut ja perinteiset sekä uudet tapahtumat/-kokonaisuudet tuotetaan tiiviissä yhteistyössä paikallistojen ja -yritysten kanssa. Ilman heitä monet tapahtumat jäisivät toteuttamatta.

Varaukset, tilojen käyttömaksut ja avustushakujärjestelmä pyritään digitaalisemaan vuoden –23 alusta. Paikallisjärjestöille lasten/nuorten kerho-, harraste- ja nuorisotilat ovat maksuttomia; vain aikuisryhmät maksavat pienen käyttökorvauksen salitiloista. Siilinlahden koulun Salmin sali toimii toukokuulle kulttuuritilaisuuksien pääpaikkana, ja sen poistumisen jälkeen korvaavia juhlatiloja ovat mm. Hamulan ja Vuorelan koulut. Pöljän kotiseututalo on vuokrattavissa ja Mäntyranan kesäteatteri sekä keskustan torialue täydentävät myös kulttuuritoimijoiden esiintymispisteitä.

Nuoriso- ja kulttuuripalveluissa järjestöjä ja yhdistyksiä myös ohjataan ja tuetaan aktiivisesti. Lisäksi kotiseutu-/valokuva-arkistot, Pöljän kotiseutumuseo, Harjamäen sairaalamuseo ja Pöljän kotiseututalo kuuluvat kulttuuritoimelle. Museotoiminnan pääpaino on kesä, sekä syksyn 5. luokkalaisille suunnatut pedakäynnit ja koululaisluokkien kulttuurilaitosvierailut lähialueille. Perinne- ja korjausrakentaminen toteutetaan yhteistyössä maakuntamuseon kanssa. Kokoelmatyö on henkilöstöresurssit huomioiden haasteellista, mutta talousarviossa –23 on varattu määräraha osa-aikaiselle luottelijalle. AVI:ltä ja Museovirastolta haetaan kohdeapurahoja kehittämis- ja kouluyhteistyöhankkeisiin, kokoelmahoitoon ja digitaaliseen tietokantaluettelointiin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön ja etsivään nuorisotyöhön. Henkilöstökulut eivät pienene asiakasmäärien ja toimintojen kasvaessa. Kesätyöntekijöiden, opiskelijoiden ja hanketyöntekijöiden palkkaosuudet on myös sisällytetty kuluihin.

Henkilöstö

Nuorisopalveluissa työskentelee 2 nuoriso-ohjaajaa Kirkonkylän nuorisotalolla ja 2 Vuorelassa. Nuorisopalveluissa työskentelee myös erityisnuoriso-ohjaaja, 3 etsivää nuorisotyöntekijää ja ehkäisevä päihdetyönkoordinaattori ja Siilin nuoret –hankkeessa 2 valmentajaa. Alkavissa hankkeissa 2 (Wörtti ja koulu- nuorisotyön hanke). Kulttuuripuolella työskentelee kulttuurikoordinaattori, nuoriso- ja kulttuurin hallintopuolella nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja sekä liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteeri (joista sulussa ei vakituiset).

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14 (2)	14 (2)	16 (4)	14 (2)	14 (3)

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Käyttöönotto Saapuneiden em. lomakkeiden määrä	Sähköinen tilavaraus, avustushaku ja verkkomaksaminen käytössä
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Kehittämispäivät ja -toimet	Yhteistyön kehittymisen näkyä haettujen

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
		Kyselytutkimukset	rahoitusten ja toimintavolyymin vahvistumisessa
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto	Osallistava budjetointi kokeiltu, käytössä
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kohdatut nuoret, kyselytutkimukset Erialaisten mittarien käyttöönotto	Kehittämishankkeet käynnissä Mittarien käyttöä yhenäistetty
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen	EPT neuvontaillat, tapahtumien määrä	EPT juurruttaminen eri palvelualueille
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto Kyselytutkimukset	Pohjois-Savon kulttuuristrategia käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	873	650	650	670	680
Osanottajat	22 165	22 000	20000	20 000	22 000
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	63	140	150	150	150
Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	280	240	250	250	260

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Haetut avustukset mm. Pöljän kotiseutumuseon savutuvan korjaustyöhön + 13 000 €

Menot

- Walkers leasing auton osuus ja henkilöstökulut + 6 000 €
- Luetteloiija, museotyöntekijä osa-aikaisuus + 15 500 €
- Skeittitoiminnan vuokraosuus + 22 000 €
- Wörtti hanketyöntekijän kuntaosuus + 17 701 €
- Museon rakennuskorjaustyöt + 20 000 €
- Puhtaus- ja pesulapalvelut + 1 500 €
- Kesätyöntekijöiden palkkaosuudet jyvitettyinä toimialoille + 3 000 €

Tuloslaskelma**Nuoriso- ja kulttuuripalvelut**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	1 915	1 400	1 400	550	-61 %	550	550
Myyntituotot (sis.)	114	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	3 036	3 200	3 200	3 000	-6 %	3 000	3 000
Tuet ja avustukset	61 254	101 500	101 500	123 500	22 %	123 500	123 500
Vuokratuotot (ulk.)	2 752	5 500	5 500	3 000	-45 %	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	900	1 250	1 250	1 250	0 %	1 250	1 250
Toimintatuotot	69 970	112 850	112 850	131 300	16 %	131 300	131 300
Henkilöstökulut	-515 584	-547 114	-547 114	-632 387	16 %	-650 668	-663 220
Palvelujen ostot	-154 674	-174 819	-174 819	-197 804	13 %	-199 189	-203 172
Sisäiset palvelujen ostot	-57 645	-44 501	-44 501	-89 130	100 %	-89 130	-89 130
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-30 058	-35 790	-35 790	-38 980	9 %	-39 253	-40 038
Avustukset	-21 416	-22 500	-22 500	-22 600	0 %	-22 758	-23 213
Muut toimintakulut (ulk.)	-138 304	-169 002	-169 002	-166 363	-2 %	-167 528	-170 878
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-129 062	-129 062	-134 414	4 %	-134 414	-134 414
Toimintakulut	-1 046 742	-1 122 788	-1 122 788	-1 281 678	14 %	-1 302 939	-1 324 066
Toimintakate	-976 772	-1 009 938	-1 009 938	-1 150 378	14 %	-1 171 639	-1 192 766
Poistot ja arvonalentumiset	-3 336	-154	-154	0	-100 %	0	-25 000

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

6.3 SOSIAALI- ja TERVEYSPALVELUT*Sitovuus: valtuusto, brutto***Toiminnan keskeiset muutokset**

Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Tuloslaskelma**SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	1 786 480	1 716 480	1 716 480	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	55 419	30 000	30 000	0	-100 %	0	0
Maksutuotot	4 093 876	4 417 782	4 417 782	0	-100 %	0	0
Tuet ja avustukset	3 695 555	664 262	664 262	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	656 318	683 075	683 075	0	-100 %	0	0
Muut toimintatuotot	184 529	114 800	114 800	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	10 472 176	7 626 399	7 626 399	0	-100 %	0	0
Henkilöstökulut	-24 691 023	-27 766 746	-27 766 746	0	-100 %	0	0
Palvelujen ostot	-49 913 777	-51 322 581	-51 322 581	0	-100 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-2 281 560	-2 716 635	-2 716 635	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 538 447	-2 245 727	-2 245 727	0	-100 %	0	0
Avustukset	-2 766 021	-2 938 954	-2 938 954	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 714 349	-2 996 142	-2 996 142	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-1 078 349	-847 309	-847 309	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-85 983 525	-90 834 095	-90 834 095	0	-100 %	0	0
Toimintakate	-75 511 349	-83 207 696	-83 207 696	0	-100 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-447 643	-292 849	-292 849	0	-100 %	0	0
Vyörytystulot	2 022 242	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-2 022 242	0	0	0	0 %	0	0

6.4 TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat tukiluonteisia palveluita muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä yksityistieasiat.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto).

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-3 815 677	973 280	-2 842 397
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-129 904		-129 904
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuoj. (brutto)	-696 511	310 000	-386 511
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-6 734 883	8 336 930	1 602 047
Sitovuustasot yhteensä	-11 376 975	9 620 210	-1 756 765

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma 2023

TEKNISET PALVELUT

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	1 686 630	945 800	945 800	615 600	-35 %	615 600	615 600
Myyntituotot (sis.)	206 280	141 620	141 620	167 180	18 %	167 180	167 180
Maksutuotot	338 148	328 000	328 000	341 000	4 %	341 000	341 000
Tuet ja avustukset	4 476	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	250 376	289 295	289 295	2 688 000	829 %	2 688 000	2 688 000
Vuokratuotot (sis.)	6 227 721	6 096 002	6 096 002	5 591 930	-8 %	5 591 930	5 591 930
Muut toimintatuotot	148 845	100 000	100 000	85 000	-15 %	85 000	85 000
Toimintatuotot	8 862 476	7 900 717	7 900 717	9 488 710	20 %	9 488 710	9 488 710
Valmistus omaan käyttöön	124 571	135 000	135 000	131 500	-3 %	131 500	131 500
Henkilöstökulut	-2 892 475	-2 558 056	-2 558 056	-2 593 642	1 %	-2 665 486	-2 714 819
Palvelujen ostot	-4 113 262	-2 181 703	-2 181 703	-2 471 845	13 %	-2 489 148	-2 538 931
Sisäiset palvelujen ostot	-465 473	-464 381	-464 381	-502 415	8 %	-502 415	-502 415
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 748 930	-2 196 869	-2 196 869	-2 907 789	32 %	-2 928 144	-2 986 706
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-141 958	-169 848	-169 848	-147 348	-13 %	-148 379	-151 347
Muut toimintakulut (ulk.)	-564 983	-547 570	-547 570	-2 425 820	343 %	-2 442 801	-2 491 657
Muut toimintakulut (sis.)	-501 905	-482 180	-482 180	-328 116	-32 %	-328 116	-328 116
Toimintakulut	-11 429 359	-8 600 607	-8 600 607	-11 376 975	32 %	-11 504 489	-11 713 991
Toimintakate	-2 442 312	-564 890	-564 890	-1 756 765	211 %	-1 884 279	-2 093 781
Poistot ja arvonalentumiset	-5 091 433	-5 419 105	-5 419 105	-6 542 647	21 %	-7 087 139	-5 840 184

TEKNINEN LAUTAKUNTA

6.4.1 Tekniset palvelut**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja ylläpidon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikassa jatketaan edelleen työtä liikenneturvallisuutta lisääviin asioihin mm. kevyenliikenteen väyliin, leikkipuistojen tuoteturvallisuuteen ja palvelutasoon sekä ajonopeuksien hillitsemiseen. Liikenneturvallisuuden, erityisesti koulujen liikenneturvallisuuden huomioonottaminen, on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Tavoitteena on, että käyttöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökohdat ovat keskeisessä asemassa niin yleisten alueiden kuin rakennustenkin toteuttamisessa ja varustamisessa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Vuodesta toiseen jatkuva määrärahojen niukkuus ja kustannusten nousut heikentävät palvelutuotantoa ja sen laatua. Kunta saa joka vuosi hoidettavakseen lisää katuja ja kevyen liikenteen väyliä, mutta vastaavasti määrärahat eivät lisäänty samassa suhteessa. Digitalisaation edistämistä joudutaan rahoittamaan säästämällä muusta palvelutuotannosta. Tämä näkyy kuntalaisille huonompana katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon tasona.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Uudessa kuntastrategiassa on esitetty strategisina tavoitteina *ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö*. Näitä tavoitteita pyritään edistämään talousarvio vuonna resurssien puitteissa. Investointitarpeita on edelleen paljon.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisien käytössä	sähköisten palveluiden lisääminen	sähköisten palveluiden lukumäärä	tekninen hallinto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain	kuntatekniikka
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkotit, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	kuntatekniikka

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.3. Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	kuntatekniikka
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	kuntatekniikka
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain pyörätelineiden määrän lisääminen	kuntatekniikka
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaisten palautteiden lukumäärä vuosittain	

Tavoitteiden riskiarviot resurssit
--

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut (sis. valmistus omaan käyttöön)	-782 651	253 180 131 500	-397 971
Kuntatekniikka	-3 033 026	588 600	-2 444 426
Sitovuustaso yhteensä	-3 815 677	973 280	-2 842 397

Tuloslaskelma

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	977 788	893 300	893 300	550 600	-38 %	550 600	550 600
Myyntituotot (sis.)	202 120	141 620	141 620	167 180	18 %	167 180	167 180
Maksutuotot	35 818	35 000	35 000	36 000	3 %	36 000	36 000
Vuokratuotot (ulk.)	3 159	4 000	4 000	3 000	-25 %	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	83 856	100 000	100 000	85 000	-15 %	85 000	85 000
Toimintatuotot	1 302 741	1 173 920	1 173 920	841 780	-28 %	841 780	841 780
Valmistus omaan käyttöön	124 571	135 000	135 000	131 500	-3 %	131 500	131 500
Henkilöstökulut	-1 631 296	-1 281 128	-1 281 128	-1 218 033	-5 %	-1 251 382	-1 274 282
Palvelujen ostot	-2 477 764	-1 407 677	-1 407 677	-1 419 020	1 %	-1 428 953	-1 457 532
Sisäiset palvelujen ostot	-333 839	-283 056	-283 056	-341 654	21 %	-341 654	-341 654
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-878 561	-512 539	-512 539	-507 189	-1 %	-510 739	-520 954
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-28 689	-50 000	-50 000	-25 000	-50 %	-25 175	-25 678
Muut toimintakulut (ulk.)	-83 926	-98 720	-98 720	-145 370	47 %	-146 388	-149 315
Muut toimintakulut (sis.)	-152 215	-152 213	-152 213	-159 411	5 %	-159 411	-159 411
Toimintakulut	-5 586 662	-3 785 333	-3 785 333	-3 815 677	1 %	-3 863 702	-3 928 827
Toimintakate	-4 159 350	-2 476 413	-2 476 413	-2 842 397	15 %	-2 890 422	-2 955 547
Poistot ja arvonalentumiset	-2 123 065	-2 201 918	-2 201 918	-2 263 343	3 %	-2 378 585	-2 451 377

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Teknisen palvelualueen henkilöstö on keskitetty ja jatkossa tullaan keskittämään varikon alueelle, mutta rakennusvalvonnalla on asiakaspalvelupiste myös kunnantalolla. Oppipojantie 4:ssä sijaitsevat toimistohuoneet ovat pääosin teknisten palveluiden ja osittain elinvoima- ja konsernipalveluiden käytössä. Toimistohuoneiden käyttöä tullaan tiivistämään siten, että isoon huoneeseen sijoitetaan kaksi työpistettä. Myös etätyöskentelyä suositaan.

Tekninen hallinto

Toimistopalveluita, asiakirjahallintoa ja muita normaali arkirutiineja hoidetaan talousarviovuonna vain yhdellä henkilöstöresurssilla. Varahenkilöä ei ole.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaa on tarkoitus jatkaa taloussuunnitelmakaudella nykyisessä laajuudessa. Pysäköinninvalvonnassa jatketaan seudullista yhteistyötä Itä-Suomen kaupunkien (mm. Kuopion, Varkauden ja Iisalmen) kanssa.

Varikko

Teollisuustie 7:ään on sijoitettu varikko- ja varastotoimintojen lisäksi kuntatekniikan rakentamisen ja kunnossapidon, puisto- ja liikuntatoimen sekä toimitilojen kunnossapidon ja LVI-tekniisen huollon varastotoiminnot sekä kaluston varastointi. Sulkavantien varastoalueen jatkokäyttöä suunnitellaan siltä osin kuin sille ei ole tarvetta kunnan omaa käyttöä. Ahmontie 5:ssä sijaitseva vanha varikko on vuokrattuna yritys-toiminnan käyttöön siihen saakka, kunnes alueen asemakaavoitus valmistuu. Myös vanhan varikon huonokuntoisten rakennusten purkua on suunniteltu tai niiden vuokraamista Ahmon koulukeskuksen rakennushankkeen käyttöön. Varikon toiminnallisuuden kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa entistä enemmän kunnan sisäisten hankinta- ja logististen palveluiden tuottajaksi.

Palvelualueen käytössä oleva ajoneuvokalusto on kokonaan leasing-rahoituksella hankittua.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	6	6	6	6	6

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	Pyritään tunnistamaan lisää sähköisiä palveluita palvelualueetasolla	Tunnistettujen sähköisten palveluiden määrä	Palvelualueetasolla yksi sähköinen palvelu lisää

Keskeiset talouden muutokset

Menot

• leasing-maksut	+ 25 000 €
• polttoaineet	+ 40 000 €
• kaluston kunnossapitokustannukset.....	- 30 000 €

Tuloslaskelma**Tekninen hallinto ja varikkopalvelut**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	4 947	3 000	3 000	1 000	-67 %	1 000	1 000
Myyntituotot (sis.)	193 887	141 620	141 620	167 180	18 %	167 180	167 180
Vuokratuotot (ulk.)	-15	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	84 323	100 000	100 000	85 000	-15 %	85 000	85 000
Toimintatuotot	283 142	244 620	244 620	253 180	3 %	253 180	253 180
Valmistus omaan käyttöön	83 986	135 000	135 000	131 500	-3 %	131 500	131 500
Henkilöstökulut	-403 669	-366 471	-366 471	-384 339	5 %	-394 326	-401 183
Palvelujen ostot	-128 441	-80 150	-80 150	-41 200	-49 %	-41 488	-42 318
Sisäiset palvelujen ostot	-32 989	-41 087	-41 087	-46 240	13 %	-46 240	-46 240
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-79 025	-64 400	-64 400	-65 050	1 %	-65 505	-66 815
Varastojen lisäys/vähennys	-373	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-30 914	-74 720	-74 720	-114 370	53 %	-115 171	-117 474
Muut toimintakulut (sis.)	-125 707	-125 706	-125 706	-131 452	5 %	-131 452	-131 452
Toimintakulut	-801 118	-752 534	-752 534	-782 651	4 %	-794 182	-805 483
Toimintakate	-433 990	-372 914	-372 914	-397 971	7 %	-409 502	-420 803
Poistot ja arvonalentumiset	-8 253	-7 624	-7 624	-3 624	-52 %	-3 572	-2 967

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikan saneeraamiseen käytettävät määrärahat ovat kunnan talouden tasapainottamisesta ja suurista toimitilahankkeista johtuen olleet monena vuonna melko alhaisella tasolla. Vuoden 2023 osalta tilanne muuttuu oleellisesti, kun asemakaavan mukaisten hankkeiden toteutusta on edistettävä. Tulevalle vuodelle oleva investointimääräraha on 1,5 milj. € enemmän kuin vuonna 2022. Kunnalla on uusien asemakaavojen myötä painetta kohdentaa rakentaminen uudiskohteisiin. Tulevana talousarviovuonna käynnistyvät Haapamäen, Päivärin ja Vuorelan uuden kerrostalokortteleiden asemakaavan mukaisen infran rakentaminen. Myös Taivallahden 4. vaihe on tarkoitus saada rakennettua kesään mennessä. Vuoden 2023 osalta hankkeita on myös hyvin saneerauksen puolella. Myös infraomaisuuden arvon säilymisen ja korjausvelan kasvamisen kannalta saneerauksia tulee pitää yllä. Katuverkon kasvaessa ja sen kautta kunnossapitokulujen noustessa vähenevät käytettävissä olevat määrärahat vaarantavat riittävän tasokkaan kuntaomaisuuden ylläpidon. Talousarvioissa tehdyt leikkaukset kohdistuvat aina suoraan katu- ja yleisten alueiden hoitoon ja kunnossapitoon.

Kunnan ei tulisi ottaa valtion väyliä kunnan omaisuudeksi, koska uudet väylät aiheuttavat kustannuksia.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	22	22	19	19	19

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Toimenpiteet 2023	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	palautekanavan käytön edistäminen	palautteiden lukumäärä palautekanavan kautta	toteutus
2.3. Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laadukkaiden rakennusmateriaalien ja oikeiden työtapojen käyttö	CE-merkittyjen tuotteiden käyttö-%	käytetään CE-merkittyjä tuotteita
3.2. Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	Infran rakentaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Haapamäki 1. vaihe • Taivallahti 4. vaihe • Siilinkoski-Mutkajuohe • Vuorelantien kerrostalokorttelin infra • Radantauus/ Kisälintie 	valmiusaste	rakentaminen toteutetaan teknisen lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti huomioon ottaen tonttien luovutusajankohdat

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit

Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakentamisen suhdanne, materiaalien hinnat)

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kadut, m	108 640	108 670*	110 340	111 300	112 200
Valaistus, m	101 040	101 070*	102 840	103 700	103 600
Erilliset kevyenliikenteen väylät, m	27 700	27 750*	29 650	30 100	30 550
Kevyenliikenteen väylien valaistus	15 100	15 150*	16 930	17 350	17 700
Puistot, ha	46,5	48,2	50,4	51,0	51,5
Leikkikentät, kpl	38	38	39	39	40
Hakkuut m ³	2 515	2 400	2 400	2 400	2 400

*) tilanne 1.1.2022

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- hulevesimaksut (Kv:n hyväksymä talouden PTS) ..... + 100 000 €

Menot

- talvikunnossapidon kallistuminen..... + 200 000 €
- kesäkunnossapidon kallistuminen ..... + 50 000 €
- sähköenergia (katuvalaistuksen sähkön kallistuminen)..... +100 000 €

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	972 841	890 300	890 300	549 600	-38 %	549 600	549 600
Myyntituotot (sis)	8 233	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	35 818	35 000	35 000	36 000	3 %	36 000	36 000
Vuokratuotot (ulk.)	3 174	4 000	4 000	3 000	-25 %	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	-467	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 019 599	929 300	929 300	588 600	-37 %	588 600	588 600
Valmistus omaan käyttöön	40 585	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-1 227 627	-914 657	-914 657	-833 694	-9 %	-857 057	-873 099
Palvelujen ostot	-2 349 323	-1 327 527	-1 327 527	-1 377 820	4 %	-1 387 465	-1 415 214
Sisäiset palvelujen ostot	-300 850	-241 969	-241 969	-295 414	22 %	-295 414	-295 414
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-799 536	-448 139	-448 139	-442 139	-1 %	-445 234	-454 139
Avustukset	-28 689	-50 000	-50 000	-25 000	-50 %	-25 175	-25 678
Muut toimintakulut (ulk.)	-53 012	-24 000	-24 000	-31 000	29 %	-31 217	-31 841
Muut toimintakulut (sis.)	-26 508	-26 507	-26 507	-27 959	5 %	-27 959	-27 959
Toimintakulut	-4 785 544	-3 032 799	-3 032 799	-3 033 026	0 %	-3 069 520	-3 123 345
Toimintakate	-3 725 360	-2 103 499	-2 103 499	-2 444 426	16 %	-2 480 920	-2 534 745
Poistot ja arvonalentumiset	-2 114 813	-2 194 294	-2 194 294	-2 259 719	3 %	-2 375 013	-2 448 410

VIRANOMAISLAUTAKUNTA

6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu**Sitovuus: valtuusto, brutto****Vastuuhenkilöt: rakennustarkastaja Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen****Toiminta-ajatus**

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Viranomaislautakunnan toiminnan painopisteenä on hoitaa lainsäädännössä määrätty tehtävät sujuvasti ja kestävästi. Tämä koskee lupaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan valvontatehtäviä, rakennusvalvonnan lupaehtojen mukaisia valvontatehtäviä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviä kuntalaisten yhteydenottojen perusteella.

Viranomaislautakunnan toimialueilla rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen asiointi- ja lupapalvelujärjestelmä. Ympäristönsuojelussa sähköinen asiointijärjestelmä on osittain edelleen käyttöönottovalle ja tulevan vuoden tavoitteena on ottaa järjestelmä kokonaisuudessaan sujuvaan käyttöön. Kaikkinensa sähköistä asiointia kehitetään edelleen.

Rakennusvalvonnassa on kuluvana toimintavuonna ollut kaksi henkilöä osittaisessa varhennetussa eläkejärjestelyssä. Tulevana vuonna on suunnitelmassa yksi varsinainen eläköityminen. Tämän johdosta on varauduttava mahdolliseen henkilöstövajaukseen ja tarvittavaan henkilöresurssien turvaamiseen, jotta lakisääteiset tehtävät pystytään hoitamaan.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan riskit liittyvät vireillä olevien asioiden käsittelyn viivästymisen tahi viranomaisen mahdolliseen virhearvion tai virheellisen menettelyn seurauksena syntyviin ja korvattaviin vahinkoihin. Riskiä hallitaan viranhaltijoiden hyvällä asiantuntemuksella, ammattitaidolla ja riittävällä täydennyskoulutuksella sekä riittävillä henkilöresurssilla.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Viranomaislautakunnan hyvin hoidetut lakiperustaiset lupaviranomaisen tehtävät tukevat osaltaan yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Mahdollisuudet sähköiseen asiointipalveluun tukevat kuntalaisten sujuvaa arkea ja asiointia. Sujuva sähköisen asiointi vaatii edelleen henkilöstön koulutusta sekä asiakkaiden neuvontaa ja ohjausta.

Viranomaislautakunnan tehtäväkokonaisuuksilla edistetään osaltaan kestävästä rakentamista, kiertotaloutta ja elinvoimaisen ympäristön tilaa.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Sähköisten palveluiden lisääminen	Kaikki lupa-asiat on mahdollista hoitaa sähköisen asiointin kautta	sähköisten palveluiden kattavuus	Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Tavoitteiden riskiarviot

resurssit
ohjelmistojen toimivuus

Tuloslaskelma 2023

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-364 233	257 000	-107 233
Ympäristönsuojelu	-332 278	53 000	-279 278
Sitovuustaso yhteensä	-696 511	310 000	-386 511

Tuloslaskelma**Viranomaislautakunta**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	4 488	2 500	2 500	5 000	100 %	5 000	5 000
Myyntituotot (sis.)	4 160	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	302 329	293 000	293 000	305 000	4 %	305 000	305 000
Tuet ja avustukset	3 750	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	314 728	295 500	295 500	310 000	5 %	310 000	310 000
Henkilöstökulut	-472 017	-510 522	-510 522	-537 319	5 %	-552 636	-563 153
Palvelujen ostot	-47 226	-64 192	-64 192	-79 545	24 %	-80 102	-81 704
Sisäiset palvelujen ostot	-29 473	-31 550	-31 550	-48 786	55 %	-48 786	-48 786
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-5 451	-3 580	-3 580	-3 850	8 %	-3 877	-3 954
Muut toimintakulut (ulk.)	-55 680	-49 700	-49 700	-18 250	-63 %	-18 378	-18 745
Muut toimintakulut (sis.)	-8 538	-8 579	-8 579	-8 761	2 %	-8 761	-8 761
Toimintakulut	-618 386	-668 123	-668 123	-696 511	4 %	-712 539	-725 104
Toimintakate	-303 658	-372 623	-372 623	-386 511	4 %	-402 539	-415 104

Rakennusvalvonta*Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)**Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Kari Nuutinen***Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset**

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus on ollut käynnissä vuodesta 2018 lähtien. Hallitus [antoi](#) eduskunnalle rakentamisen päästöjä vähentävät ja digitalisaatiota edistävät lakiesitykset rakentamislainsäädännön muuttamiseksi, maankäyttö- ja rakennuslain muutokseksi sekä laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä syyskuussa 2022. Lakiin on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Rakentamislaki ohjaa rakentamista vähähiiliseksi, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Rakentamislainsäädännössä annetaan uudet olennaiset tekniset vaatimukset rakennuksen vähähiilisydestä ja elinkaaresta. Lakiin sisältyy myös asetuksenantovaltuudet, joiden nojalla annetaan myöhemmin asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista. Asetuksia valmistellaan parhaillaan, ja ne tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa.

Uusien rakennusten on täytettävä vaatimukset pitkäikäisyydestä ja muunneltavuudesta. Rakennuksille myös määritellään tavoitteelliset tekniset käyttöiät. Rakentamislaki kannustaa pitämään rakennusmateriaalit kierrossa mahdollisimman pitkään. Uusista ja purettavista rakennuksista on rakentamis- tai purkamislupaa haettaessa selvitettävä kaikki käytetyt ja vapautuvat materiaalit sekä rakennuspaikalta pois kuljetettava maa- ja kiviaines sekä vaarallisten jätteiden määrä.

Rakentamislain myötä rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus sulautuvat yhdeksi lupamuodoksi, rakentamislupaksi. Yksivaiheisessa rakentamislupamenettelyssä harkitaan samalla kertaa toteutuvatko sekä rakennuksen sijoittamisen että toteuttamisen edellytykset.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevassa laissa säädetään tiedoista, jotka kuntien on siirtymäajan puitteissa julkaistava uudessa valtakunnallisessa tietojärjestelmässä. Samassa yhteydessä esitetään muutosta nykyiseen maankäyttö- ja rakennuslakiin, jossa säädetään alueidenkäytön tietojen digitaalisuudesta.

Nämä em. lakimuutokset ja laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä eivät vielä ohjaa tulevan talousarviovuoden toimintaa, mutta päätökset lopullisiksi laiksi tehtäen vuoden 2023 aikana. Tästä seuraa myös rakennusjärjestyksen uusiminen.

Talousarviovuonna tapahtuu toimitilamuutoksia. Toivalan Lentokapteenin 2. kerroksessa olevien toimistotilojen vuokrasopimus päättyy 28.2.2023. Siirtymäaikana ennen lopullisia toimitilaratkaisuja toimitimme kunnantalolla käytettävissä olevissa tiloissa 1. kerroksessa sekä Oppipojantien toimistotiloissa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin	Viranomaislautakuntaan tehdyt oikaisu- vaatimukset eivät aiheuta muutoksia päätöksiin tai päätökset eivät kumoudu.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.
	Lupapäätökset	Lupapäätöksiä tehdään 2 kertaa kuukaudessa, luvan myöntämisedellytysten täytyessä tehdään päätös viivyttämättä seuraavana päätöspäivänä.	Päätöksiä 270 kpl
	Varautuminen ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiin ajoissa ennen tapahtuvia eläköitymisiä	Asiakaspalvelu, lupakäsitteily ja lupaehtojen mukaiset katselmukset pystytään hoitamaan sujuvasti	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö pystyy vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin viivytyksettä

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/kpl)					
- viranhaltijat	0/271	0/360	0/270	0/270	0/270
Lupapäätöksiä, kpl	271	360	270	270	270
Myönnetyt luvat, asuntoja	114	150	150	150	150
Valmistuneet asunnot	51	130	180	180	180
Nettomenot €/asukas	2,45	4,48	5,03	5,03	5,03
Maksujen kattavuus menoista, %	83,9	71,9	70,1	70,1	70,1

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	4 478	2 500	2 500	5 000	100 %	5 000	5 000
Myyntituotot (sis.)	1 120	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	266 032	242 000	242 000	252 000	4 %	252 000	252 000
Toimintatuotot	271 630	244 500	244 500	257 000	5 %	257 000	257 000
Henkilöstökulut	-248 176	-283 767	-283 767	-298 923	5 %	-307 563	-313 495
Palvelujen ostot	-18 191	-28 092	-28 092	-23 345	-17 %	-23 508	-23 979
Sisäiset palvelujen ostot	-14 575	-15 098	-15 098	-24 562	63 %	-24 562	-24 562
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 461	-1 780	-1 780	-2 000	12 %	-2 014	-2 054
Muut toimintakulut (ulk.)	-30 596	-26 300	-26 300	-9 850	-63 %	-9 919	-10 117
Muut toimintakulut (sis.)	-5 412	-5 438	-5 438	-5 553	2 %	-5 553	-5 553
Toimintakulut	-320 411	-360 475	-360 475	-364 233	1 %	-373 119	-379 760
Toimintakate	-48 781	-115 975	-115 975	-107 233	-8 %	-116 119	-122 760

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden säännöllinen valvonta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tekee lisäksi laillisuusvalvontaa ja yleisen edun valvontaa. Tehtävänä on myös ympäristönsuojelun edistäminen, missä tärkeimpiä keinoja ovat ympäristöselvitykset ja -hankkeet, tiedotus ja neuvonta sekä yhteistyö muiden kuntatoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tulosalueen toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen. Valvonnan pääpaino ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa sekä suunnitelmallisessa ympäristön siisteysvalvonnassa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Lautakunta päivittää ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman kolmen vuoden välein ja tulosalue tekee vuosittaisen yksityiskohtaisen ympäristönsuojelun valvontaohjelman. Lautakunta hyväksyy vuosittaisen ympäristön siisteysvalvonnan työohjelman. Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla on edelleen kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä vaatimuksia. Tä-

hän liittyvää valvontaa kohdistetaan lähinnä pohjavesialueilla sijaitseville kiinteistöille. Vesihuoltolain mukaista liittämismääräyksiä valvotaan pohjavesi-, ranta- ja taajama-alueilla sijaitsevien kiinteistöjen osalta.

Tulosalueella on otettu käyttöön lupahakemusten sähköisen asiointin sekä kohteiden valvonnan ohjelmistot, joiden sujuva ja säännöllinen käyttö sekä edelleen joidenkin osien käyttöönotto ovat tavoitteina vuodelle 2023.

Edistämistehtäviin liittyen vuonna 2023 aloitetaan pohjavesien suojelusuunnitelmien päivittäminen sekä seudullinen ilmastohanke, jonka tavoitteena on tuoda ilmastotyö osaksi kunnan päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Tähän liittyen tavoitteena vuodelle 2023 on myös kunnan ekotukihenkilöverkoston toiminnan vakiinnuttaminen. Ilmanlaadun seurantaan jatketaan yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin kanssa. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu lopulliseen esitykseen on viivästynyt, koska pohjavesialueiden rajausmenettely on edelleen kesken Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden osalta. Määräysten valmistelua jatketaan vuonna 2023.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	4,0	4,0	4,1	4,0	4,0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Kaikki lupa-asiat on mahdollista hoitaa sähköisesti	Sähköiseen asiointipalveluun luodaan mahdollisuudet hakea kaikkia ympäristönsuojelun lupia	Valmius	Palvelu valmis
Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden turvaaminen	Suunnitelmallinen siisteysvalvonta	Tarkastukset	20
	Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu	Valmius	Viranomaislautakunta hyväksynyt määräysten luonnoksen
	Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittäminen	Valmius	Suojelusuunnitelmien luonnos valmis
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Valmius	Jatkohanke käynnistetty

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	3,8	3,5	3,5	3,5	3,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	73	100	100	100	100

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Pohjavesien suojelusuunnitelman päivityshanke ..... - 20 000 €
- Ilmastotyön jatkohanke ..... -5 000 €

Tuloslaskelma

Ympäristönsuojelu

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	10	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	3 040	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	36 297	51 000	51 000	53 000	4 %	53 000	53 000
Tuet ja avustukset	3 750	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	43 097	51 000	51 000	53 000	4 %	53 000	53 000
Henkilöstökulut	-223 841	-226 755	-226 755	-238 396	5 %	-245 073	-249 658
Palvelujen ostot	-29 035	-36 100	-36 100	-56 200	56 %	-56 593	-57 725
Sisäiset palvelujen ostot	-14 898	-16 452	-16 452	-24 224	47 %	-24 224	-24 224
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 990	-1 800	-1 800	-1 850	3 %	-1 863	-1 900
Muut toimintakulut (ulk.)	-25 084	-23 400	-23 400	-8 400	-64 %	-8 459	-8 628
Muut toimintakulut (sis.)	-3 127	-3 141	-3 141	-3 208	2 %	-3 208	-3 208
Toimintakulut	-297 974	-307 648	-307 648	-332 278	8 %	-339 420	-345 344
Toimintakate	-254 877	-256 648	-256 648	-279 278	9 %	-286 420	-292 344

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

6.4.3 Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityisteille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista. Tie kuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tie kuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa. Tie kunnan päätöksestä osakas voi nostaa kanteen tie kuntaa vastaan käräjäoikeudessa. Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityisteitä noin 274 km ja 120 tie kuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tie kuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tiejaos operoi yksityisteiden tie kuntien kanssa. Laki yksityisteistä 560/2018 kertoo:

84 § Kunnan avustus; Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tie kunta ja että tie kuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Painopiste yksityisteiden suuntaan on varmistaa avustettavalla tiellä tie kunnan perustaminen, varmistetaan niin, että tie kunta on tarvittavat ilmoitukset tehnyt Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin ja Väyläviraston Digiroadiin.

Protokolla avustuspäätöksistä nojautuu hallintosääntöön 16.6.2022 § 26 Teknisen jaoston toimivalta 1. Kunnan varoista yksityisteille myönnettävistä avustuksista sekä jakoperusteista päättäminen.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yksityistiehallinto on osaltaan turvaamassa yksityisteiden tienpitoa. Tienpitoa, joka on yksityistielain mukaan hoidettava tie osakkaiden yhteiseen lukuun.

Henkilöstö

0,1 henkilötyövuotta.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Investoinnit yksityisteille	Aloitettavat investointihankkeet	2-4 uutta investointihanketta aloitetaan vuosittain	Valtion rahoitus ja yleinen hintataso ostopanoksissa

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnossapitoavustukset yksityisteille	Yksityisteiden liikennöitävyys säilyy	Avustetut yksityistiet, km	Kunta on osaltaan turvaamassa yksityistielain mukaista tienpitoa tieosakkaiden yhteiseen lukuun
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Sujuva ja turvallinen liikkuminen maaseutualueiden elinvoimaa kehittäen	Yksityisteille ei muodostu korjausvelkaa, vaan liikkuminen turvataan	Investointihankkeiden- ja kunnossapidon avustaminen	Inflaatio ja yleinen hintataso tuo epävarmuuksia myös alemman tieverkon, yksityisteiden hoitoon

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Avustetut yksityistiet, km	261	265	265	265	265

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavan tulosalueen

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yksityistieasiat	-129 904	-	-129 904

Tuloslaskelma

Yksityistieasiat

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Henkilöstökulut	-6 625	-6 507	-6 507	-6 929	6 %	-7 086	-7 194
Palvelujen ostot	-630	-250	-250	-250	0 %	-252	-257
Sisäiset palvelujen ostot	-231	-243	-243	-377	55 %	-377	-377
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-107	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-113 269	-119 848	-119 848	-122 348	2 %	-123 204	-125 669
Muut toimintakulut (ulk.)	-879	-380	-380	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-121 741	-127 228	-127 228	-129 904	2 %	-130 919	-133 496
Toimintakate	-121 741	-127 228	-127 228	-129 904	2 %	-130 919	-133 496

KUNNANHALLITUS

6.5 YHTEISET PALVELUT (Palvelualue, sitovuustaso)**Sitovuus: valtuusto, brutto**

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Yhteiset palvelut on yksi kunnan viidestä palvelualueesta. Yhteisten palveluiden (palvelualue) sitovuustaso tuottaa kunnan sisäisiä tukipalveluita sisältäen tulosalueina talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työllisyystoiminnan ja muut tukipalvelut, tietotekniikkapalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut sekä hankinnat. Palvelualue hallinnoi myös maahanmuuttoon liittyviä asioita.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan talouden PTS-ohjelmassa yhdeksi vakaudenhallinnan kannalta merkitseväksi tekijäksi ovat nousseet toimitilojen investoinnit ja muut järjestelyt. Etätyön tultua osaksi normaalia työn tekemistä, tulee tarpeettomaksi käyneistä toimitiloista päästä irti sopimusten puitteissa tai kunnan omissa kohteissa purkamalla toimitiloja. Sote-palveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle pitää toteuttaa toteutettavaksi tulevat kunnan palvelutuotannon rakenteelliset muutokset ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet. Päätöksenteon tueksi on avattava vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen kehitysnäkymiä, joiden toteutumista seurataan ja kehityskulkuun tarvittaessa puututaan.

Investointien myötä kunnan leasingvuokravastuut kasvavat merkittävästi lähivuosina. Samalla kasvavat myös kunnan käyttötaloutta rasittavat leasingkulut. Huomioitavaa on, että merkittävä osa tulevista leasingkuluista (uusi terveyskeskus, paloasema) katetaan hyvinvointialueen maksamilla vuokratuotoilla. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on aiheuttanut epävarmuutta koko maailman talouteen, mistä on aiheutunut korkojen merkittävää nousua. Kunnan lainasalkusta on suojausten piirissä noin 77 %, mutta korkojen nousu tulee kasvattamaan kunnan korkokuluja uusien – ja uusittavien lainojen osalta. Luottosalkun korkorakenteen kehittymistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioidaan ja korkorakenteeseen puututaan tarvittaessa.

Haluamme mahdollistaa joustavan ja nykyaikaisen hybridityöskentelyn. Se tulee vaatimaan muutoksia johtamiseen, seurantaan ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Käytössämme on toimivat tilat, modernit työvälineet ja yhteydet monipaikkaisen työn mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikka-riippumattomasti.

Tarjoamme kuntalaisille keskitetyn sähköisen asioinnin alustan www.omasiielinjarvi.fi. Alusta tulee toimimaan kuntalaiselle jatkossa keskitettynä aulapalveluna kaikkeen kunnan sähköiseen asiointiin ja palvelutarjontaan. Laajennamme edelleen mahdollisuuksia maksaa palveluista verkossa sekä jatkokehitämme aktiivisesti taskussa mukana kulkevaa Siilinjärven omaa sovellusta. Sähköisen arkistoinnin vaiheittainen käyttöönotto liittyy myös vahvasti sähköisen asioinnin edelleen kehittämiseen.

Kunnan ruoka- ja puhtauspalvelut tuotetaan kaikissa kohteissa kunnan omana toimintana. Kunnan oman toiminnan vahvuutena on ammattitaitoinen henkilöstö ja henkilöstöressurssin käytettävyyden monipuolisesti erilaisissa kohteissa ja tehtävissä.

Kunnan keittiöverkostosuunnitelma toteutuu vaiheittain. Ruokapalvelua keskitetään Vanhan Pappilan keittiölle, jossa tuotantotapa vaihdetaan kylmävalmistukseksi. Tuotantotapamuutos mahdollistaa keittiön tuotantokapasiteetin lisäämisen, kuljetusten vähentämisen ja henkilöstöressurssin pienentämisen. Uusi tuotantotapa muuttaa palveluprosesseja. Muutoksella tavoitellaan kustannustehokkuutta, palvelun tasa-laatusuutta ja asiakastyytyvää. Ahmon- ja Vuorelan koulujen keittiöt jatkavat toistaiseksi entisellä toimintamallilla eli ruoka valmistetaan ja kuljetetaan niistä eri kohteisiin päivittäin kuumana. Seuraavassa vaiheessa, kun uusi koulu valmistuu Ahmolle, kaikki siellä nykyisin tehtävät ateriat siirtyvät Vanhan Pappilan keittiön uuden tuotantomallin mukaiseen tuotantoon. Vanhan Pappilan keittiölle ja palvelukeittiöihin lisätään laitekapasiteettia uuden toimintamallin mahdollistamiseksi. Kaikkiin palvelukeittiöihin ei pystytä lisäämään laitteita, niihin ruoka toimitetaan kuumana päivittäin tuotantotavasta riippumatta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian vision perustan mukaisesti, tavoitteena on talouden osalta kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Talouden tulevan kehityksen arviointi vähintäänkin keskipitkällä aikavälillä on keskeinen toimintojen järjestämistä ohjaava tekijä. Etenkin toimitiloihin kohdistuvien investointien taloudelliset vaikutukset toimintaedellytyksiin tulevat olemaan merkittävät. Em. tekijät vaikuttavat kunnan muiden investointien toteutumismahdollisuuksiin ja niillä on vaikutusta strategisten kasvuedellytysten arvioimiseen ja luomiseen.

Kuntastrategiassa digitalisaation hyödyntämisellä on keskeinen asema kunnan palvelutuotannon palveluprosessien tuloksellisuuden kehittämisessä. Digitalisaation hyödyntäminen lisää tietoteknologian osamisen tarvetta. Tietojärjestelmien ja tietojärjestelmälaitteiden toimintavarmuus, tehokkuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä tekijöitä palvelutuotannon ja palveluprosessien onnistumisen näkökulmasta. Yhteisten palveluiden käyttöön otettavia uusia digitaalisia järjestelmiä ja sovelluksia ovat ruoka- ja puhtauspalveluissa Aromi (tuotannonohjausjärjestelmä) 14 ja Atop (puhtauspalvelun mitoitus- ja laadunhallinnan ohjelma), henkilöstöpalveluissa työajanseuranta ja sähköinen arkistointi.

Kunnan suorittamien tavara- ja palveluhankintojen määrä on rahallisesti merkittävä. Tavarahankintojen suorittaminen on jo vakiintunut pääasiassa seudullisesti kilpailutetuista hankintapaikoista toteutuvaksi, mutta palveluhankintojen kohdalla keskitetty kilpailuttaminen ei ole samassa määrin vakiintunutta, vaan palveluita kilpailutetaan erillisinä hankkeina seudullisen hankintayhtiön avustamana. Palveluhankintojen oikea kohdentaminen ja niiden volyymin suhde omaan palvelutuotantoon on merkittävä palvelujen tuloksellisuuden kannalta.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Otetaan pilottikäyttöön kuntalaisten osallistumisen digitaalinen alusta Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa. Kunnantalon asiakaspalvelun kehittäminen	Alusta otettu käyttöön. Vähintään yksi osallistuvan budjetoinnin prosessi toteutettu alustalle. Uudistukset toteutettu Asiointimahdollisuudet (käynti/sähköinen)	Tietohallinto Ruoka- ja puhtauspalvelut Henkilöstöpalvelut
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia vain tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä. Vähintään yksi näistä toteutuu: integroitavuus, avoimet rajapinnat, kattava raportointi.	Tietohallinto Tietohallinto
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä		Vaikuttamisfoorumien määrä, jäsenyydet	Tietohallinto

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin		
1.4. Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Avoimet työpaikat saadaan täytettyä asetettujen pätevyysvaatimusten mukaisesti Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja vahvistaminen	Seurataan kunnan työpaikkojen hakeneiden määrää ja pätevyyttä Koulutuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä	Henkilöstöpalvelut
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja	Kulttuurimuutoksikyselyt	Henkilöstöpalvelut Tietohallinto
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Otamme käyttöön vain ratkaisuja, jotka mahdollistavat hybridityöskentelyn	Henkilöstön tyytyväisyysmittari palveluihin. Henkilöstökyselyt.	Tietohallinto
Henkilöstön koulutustarjontaa tukee kehittämistoimintaa.	Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietotyöympäristön häiriöiden määrä.	
	Jokainen suorittaa tietoturvakoulutuksen	Suorittaneiden määrä 100%	Tietohallinto
	Verkkokoulutusalueesta palvelee koko henkilöstöä ja sen tarjonta on kattava	Muut koulutussuoritukset	Henkilöstöpalvelut
	Uusien esihenkilöiden koulutukseen osallistuminen mahdollistetaan	Koulutukseen osallistumisen määrä	
HYVINVOIVA ARKI			
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn panostetaan.	Auntien-palveluun osallistuneiden määrä ja palvelun tyytyväisyyden seuranta (työntekijät)	Henkilöstöpalvelut (työntekijöiden osalta)
Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Työntekijöiden työhyvinvointi säilyy nykyisellä tasolla tai paranee	Työntekijöille suunnatun työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstöpalvelut
Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutuksen järjestäminen	Osallistuneiden määrä	
	Sairauspoissaolojen vähentyminen		Henkilöstöpalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
		Mielenterveyssyistä johtuvien sairauspoissaolojen määrä	
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen (työnantaja) Sisäilmaongelmat tuodaan ajoissa sisäilmatyöryhmän ja teknisten palveluiden tietoon,	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman arviointi ja mittarit Sisäilmaongelmien ilmoitettu määrä	Henkilöstöpalvelut Sisäilmatyöryhmä

Tavoitteiden riskiarviot

Esihenkilöiden ja henkilöstön sitoutuminen tavoitteiden saavuttamiseen. Työnantaja kuvassa epäonnistuminen.

Tuloslaskelma 2023

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Yhteisten palvelujen hallinto	-111 544	111 344	-200
Henkilöstöpalvelut	-1 256 234	1 255 546	-688
Talouspalvelut	-420 178	433 555	13 377
Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut	-2 143 454	521 713	-1 621 741
Maahanmuutto	-93 717	85 598	-8 119
Tietotekniikkapalvelut	-1 235 103	1 340 374	105 271
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-5 698 750	5 499 423	-199 327
Hankinnat	-13 000	13 000	0
Sitovuustaso yhteensä	-10 971 979	9 260 553	-1 711 426

Tuloslaskelma

YHTEISET PALVELUT

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	991 838	731 578	731 578	173 263	-76 %	173 263	173 263
Myyntituotot (sis)	7 873 621	8 404 059	8 404 059	6 987 440	-17 %	6 987 440	6 987 440
Tuet ja avustukset	443 040	511 501	511 501	339 598	-34 %	339 598	339 598
Vuokratuotot (sis.)	2 313 289	2 190 917	2 190 917	1 760 252	-20 %	1 760 252	1 760 252
Muut toimintatuotot	144 109	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	11 765 896	11 838 055	11 838 055	9 260 553	-22 %	9 260 553	9 260 553
Henkilöstökulut	-5 271 821	-5 205 809	-5 205 809	-4 720 562	-9 %	-4 856 166	-4 949 280
Palvelujen ostot	-3 779 707	-3 770 024	-3 770 024	-2 703 148	-28 %	-2 791 187	-2 847 011
Sisäiset palvelujen ostot	-400 989	-391 368	-391 368	-613 518	57 %	-613 518	-613 518
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 733 968	-1 641 231	-1 641 231	-1 317 998	-20 %	-1 327 224	-1 353 768
Avustukset	-1 327 229	-1 050 000	-1 050 000	-1 000 000	-5 %	-1 007 000	-1 027 140
Muut toimintakulut (ulk.)	-552 132	-468 950	-468 950	-417 078	-11 %	-400 865	-408 882
Muut toimintakulut (sis.)	-233 110	-225 752	-225 752	-199 675	-12 %	-199 675	-199 675
Toimintakulut	-13 298 955	-12 753 134	-12 753 134	-10 971 979	-14 %	-11 195 635	-11 399 275
Toimintakate	-1 533 059	-915 079	-915 079	-1 711 426	87 %	-1 935 082	-2 138 722
Poistot ja arvonalentumiset	-222 751	-192 519	-192 519	-183 189	-5 %	-145 729	-108 974

Yhteisten palvelujen hallinto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Yhteisten palvelujen hallinto -palvelualueen vastuulle kuuluvien sisäisten tukipalvelujen toimivuus, palvelukyky ja resurssien allokointi sekä palvelualueen yleisjohtaminen. Keskeiset tehtäväalueet ovat kunnan strateginen taloussuunnittelu, talousprosessien johtaminen sekä henkilöstö-, työllisyys-, tietotekniikka- ja ruoka-/puhtaustalouden hallinnointi.

Ennustettu talouden alavire ja palvelurakenteesta johtuva kustannustason nousu sekä sitä seuraava kuntatalouden tilan heikkeneminen vaikuttavat taloudellisia toimintaedellytyksiä heikentävästi. Talouden lyhyen sekä pitkän aikavälin strategisen suunnittelun tarve korostuu. Talouden vaikea tilanne ja vakauttamistoimenpiteet vaikuttavat palvelualueen toimintojen sisältöön ja laajuuteen. Muutokset edellyttävät mahdollisesti toimintojen uudelleen organisoimista.

Uudistetun Kuntalain kuntatalouden arviointia koskevat säädökset painottuvat entistä enemmän konsernitasolle ja sisältävät lisäksi aikaisempaa sitovampaa säätelyä, jotka vaikuttavat talouden suunnittelu- ja arviointimenettelyihin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tuloslaskelma

Yhteisten palvelujen hallinto

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (sis)	112 112	102 204	102 204	111 344	9 %	111 344	111 344
Toimintatuotot	112 112	102 204	102 204	111 344	9 %	111 344	111 344
Henkilöstökulut	-106 866	-100 134	-100 134	-105 701	6 %	-108 823	-110 967
Palvelujen ostot	-345	-2 070	-2 070	-2 250	9 %	-2 266	-2 311
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 095	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 623	0	0	-3 393	0 %	-3 417	-3 485
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-182	-182	-200	10 %	-200	-200
Toimintakulut	-112 112	-102 386	-102 386	-111 544	9 %	-114 706	-116 963
Toimintakate	0	-182	-182	-200	10 %	-3 362	-5 619

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tuottaa keskitetysti työnantaja- ja työhyvinvointipalveluita koko kunnan henkilöstölle. Kunnan kokonaishenkilöresurssi on vuonna 2022 noin 1 500 henkilötyövuotta. Vuoden 2023 alusta lähtien kunnan henkilöresurssi on noin 900 henkilötyövuotta. Siilinjärven kunnan henkilöstön toimintakulttuuria kehitetään ratkaisukeskeiseen suuntaan, jossa jokainen työntekijä osallistuu oman työnsä kehittämiseen. Tällä vahvistetaan olemassa olevien vahvuuksien huomaamista ja hyödyntämistä sekä innostuksen ilmapiiriä työyhteisöissä. Kunnassa on tehty kolmen vuoden välein koko organisaation työhyvinvointikysely, kyselyn pohjalta työyhteisöt laativat omat kehittämissuunnitelmansa. Viimeisin kysely on tehty vuonna 2020. Jatkossa työhyvinvointikysely toteutetaan kahden vuoden välein.

Etätyössä pyritään olemaan edelläkävijä. Erityisesti hybridityötä ja työyhteisöllisyyttä kehitetään. Vuoden 2023 aikana etätyöhön otetaan käyttöön työajanseuranta. Etätyön lisäksi kehitetään työntekemisen muotoja ottamalla käyttöön ensimmäinen monityötila, joka on kehitetty kunnan ja henkilöstön näkökulmasta.

Työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen panostetaan erityisesti ennalta ehkäisevästi. Suurin rahallinen satsaus henkilöstön työhyvinvointiin tapahtuu tarjoamalla työntekijöille ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia työterveyshuollon palveluita, jotka ostetaan Järviseudun työterveydestä. Työterveyshuollon kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään edelleen ja kehitetään ehkäisevän työn muotoja vastaamaan työelämän uusiin haasteisiin mm. lisääntyviin psykososiaalisiin ongelmiin. Työsuhde-etuihin ja henkilöstön hyvinvointiin panostetaan.

Henkilöstön ja esihenkilöiden koulutukseen etsitään uusia monimuotoisia toteuttamistapoja, jotta koulutukseen osallistuminen on kaikille mahdollista. Esihenkilöinfoja ja omaa kunnan sisäistä esihenkilöille tarjottavaa tukea kehitetään.

Työtapaturmat ovat olleet korkealla 2021 - 2021. Positiivinen kehitys saadaan palaamaan ja jatkamaan organisaation vahvalla turvallisuuskulttuurilla ja jokaisen työntekijän oikealla turvallisuusasenteella. Työtapaturmien ehkäisyä pidetään vahvasti esillä koko organisaatiossa ja henkilöstöä kannustetaan työn

vaarojen tunnistamiseen, riskien systemaattiseen arvioimiseen ja tekemään turvallisuushavaintoja arkipäivän työssään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	4	4	4	4	

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.1. Kunnantalon asiakaspalvelun kehittäminen	Kunnantalon asiakaspalvelua kehitetään monimuotoisesti, lisäämällä verkkopalveluita. Toimintaa mietitään jo uuden toimitilan näkökulmasta, koska nykyinen kunnanvirasto poistuu käytöstä lähivuosina.	Asiakasmäärät, käynti ja verkkoasiointit	Sujuva asiakaspalvelu monimuotoisesti toteuttuna.
1.2. Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Hankitaan uusi työajan seuranta ja sähköinen arkistointi	Käyttöön otetaan uusi työajan seuranta ja sähköinen arkistointi vuoden 2023 loppuun mennessä	Uudet ohjelmat lisää ketteryyttä ja toimintavarmuutta.
1.5. Kirjataan tavoite koko yhteisiä palveluja koskien Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	<i>Kehityskeskustelut ja osaamiskartoitus</i> -kehityskeskustelujen ohjeistaminen -osaamistarpeen tunnistaminen	Keskustelujen ja kartoitusten määrä/ työntekijä määrä Osaamisen lisääminen, seuraamalla koulutukseen osallistuneiden määrää.	Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu, jossa kartoitetaan osaamistarpeet. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.
2.2. Työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauslomapäivien vähentyminen Panostetaan ennaltaehkäiseviin toimintoihin. Korvaava työ	Terveysindeksi (% henkilöstöstä, joka ei ole ollut sairauslomalla) Auntien käytön lisääminen. Lisätään korvaavan työn käyttöä.	Sairauspoissaolot vähentyvät vuoden 2018 tasolle. Autien käyttö lisääntyy. Korvaava työ yleistyy ja sen tarjoaminen tehdään helpommaksi. Tavoite nostaa korvaavan työn määrää edellisestä vuodesta.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Henkilöstöpalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	14 248	15 269	15 269	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis)	1 155 550	1 366 058	1 366 058	1 071 546	-22 %	1 071 546	1 071 546
Tuet ja avustukset	288 977	284 000	284 000	184 000	-35 %	184 000	184 000
Muut toimintatuotot	2	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 458 776	1 665 327	1 665 327	1 255 546	-25 %	1 255 546	1 255 546
Henkilöstökulut	-449 662	-549 912	-549 912	-442 537	-20 %	-455 505	-464 409
Palvelujen ostot	-985 712	-1 087 936	-1 087 936	-772 210	-29 %	-777 615	-793 168
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-685	0 %	-685	-685
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 423	-10 880	-10 880	-19 670	81 %	-19 808	-20 204
Muut toimintakulut (ulk.)	-16 992	-16 600	-16 600	-17 000	2 %	-17 119	-17 461
Muut toimintakulut (sis.)	-3 975	-3 990	-3 990	-4 132	4 %	-4 132	-4 132
Toimintakulut	-1 458 764	-1 669 318	-1 669 318	-1 256 234	-25 %	-1 274 864	-1 300 059
Toimintakate	12	-3 991	-3 991	-688	-83 %	-19 318	-44 513

Talousoalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeisiä tehtäväalueita ovat kunnan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadinta, rahoituksen hoito, toimialojen tuki talousasioissa, talousarvion seuranta ja erilaiset talouteen liittyvät ennusteet ja laskelmat.

Kunnan taloushallinnon tehtävät: kirjanpito, reskontrat, konsernitilinpäätös ja maksuliikenne ovat siirtyneet porrastetusti vuodesta 2007 alkaen seudulliselle palvelukeskukselle Monetra Pohjois-Savo Oy:lle. Yhtiö toimi vuoteen 2018 saakka Kuhilas Oy:n nimellä. Palvelut tuotetaan toimeksiantosopimuksen perusteella. Yhtiön suurin myyntivolyymi tulee jatkossa hyvinvointialueilta, jolloin Monetran rooli tukipalveluiden tuottajana vahvistuu. Loppu myynnistä muodostuu Kuopion kaupungin ja sen tytäryhtiöiden sekä muutaman ympäristökunnan asiakkuudesta.

Monetra etenee jatkossa kohti konsernitason yhtenäisiä tietojärjestelmiä. Monetran osalta merkittävimmät kehityskohteet liittyvät juuri tietojärjestelmiin ja niiden käytettävyyteen. Näistä esitetyn etenemissuunnitelman mukaisesti vuoden 2023 aikana tapahtuvat ensimmäiset käyttöönotot ”talousERP” ohjelmistosta, mikä tulee sisältämään kirjanpidon ja reskontrien osuuden. Tämä etenee Siilinjärven kuntaan arviolta vuosina 2025 -2026. Monetran perustyön toiminta on ollut vakiintunutta ja toiminut hyvin.

Talousoalveluissa on ennakoitu kunnan toimintaan ja erityisesti talouteen vaikuttavat muutokset sote-alueen irtautumisesta. Varsinaiseen talousopalveluiden omaan toimintaan muutoksella ei ole vaikutusta.

Henkilöstö

Resursointi ja osaaminen ovat vastanneet tehtäväalueen vaatimuksia.

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Toimintaprosessien tarkastelu maksumääräysten ja sisäisten laskujen osalta	Hyödynnetään ostolas-kujen kierrätysohjelman (Rondo) uusia ominaisuuksia	Käyttöönnotot	Käyttöönnotot tehty

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Sisäisten palvelujen myynti vastaa tulosalueen kuluja ..... -165 000 €

Menot

- Soten poistuminen alentaa palvelujen ostoja Monetralta ja muilta ..... - 150 000 €
- Henkilöstökuluja pienentää eläkemenojen muutokset (tasausmaksu) ..... - 18 000 €
- Muita kuluja pienentää toimitilamuutokset ..... - 6 100 €

Tuloslaskelma**Talouspalvelut**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (sis)	577 530	598 800	598 800	433 555	-28 %	433 555	433 555
Toimintatuotot	577 530	598 800	598 800	433 555	-28 %	433 555	433 555
Henkilöstökulut	-152 205	-134 868	-134 868	-124 378	-8 %	-128 021	-130 522
Palvelujen ostot	-417 148	-436 700	-436 700	-287 000	-34 %	-289 009	-294 789
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-319	-500	-500	-1 500	200 %	-1 510	-1 541
Muut toimintakulut (ulk.)	-41 217	-13 400	-13 400	-7 300	-46 %	-7 351	-7 498
Toimintakulut	-610 889	-585 468	-585 468	-420 178	-28 %	-425 891	-434 350
Toimintakate	-33 359	13 332	13 332	13 377	0 %	7 664	-795
Poistot ja arvonalentumiset	-6 688	-13 377	-13 377	-13 377	0 %	0	0

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työttömien työnhakijoiden määrä Siilinjärvellä on maakunnan alhaisin. Siilinjärven kunta on mukana 1.3.2021 alkaneessa työllisyyden kuntakokeilussa, joka jatkuu nykyisellään vuoden 2024 saakka. TE-palvelut siirtyvät kunnille vuonna 1.1.2025. Kokeilun tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempää työt-

tömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilujen kohde-ryhmänä ovat kaikki alle 30-vuotiaat sekä ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan sekä lisäksi maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa kyseisen asiakaskohderyhmän julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Kokeilun asiakasmäärä on noin 650 henkilöä.

Kuntouttava työtoiminnan järjestäminen siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023 lähtien. Kuntouttavaa työtoimintaa on mahdollista toteuttaa kunnan eri yksiköissä ja yhdistyksissä. Kunta tarjoaa aktiivisesti kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia asiakkaille ja tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden kanssa.

Työllisyyspalvelut on mukana hyvinvointialueen yhteistahokumppanina IPS-hankehaussa (Individual Placement and Support), jossa haetaan hanketta Siilinjärvelle kahdeksi vuodeksi (2023 ja 2024) mielenterveyspalveluiden kehittämiseksi ja juurruttamiseksi moniammatillisessa yhteistyöverkostossa. Hankkeen tavoitteena on tukea mielenterveyden häiriöihin sairastuneiden henkilöiden ja mielenterveyskuntouttujen työmarkkinoille pääsyä, paluuta ja siellä pysymistä.

Työllisyyspalveluiden kautta jaettavat kesätyösetelit kohdennetaan yhdeksännen luokan päättäneille. Kesätyöseteleiden määrää kasvatetaan tuntuvasti edellisistä vuosista, koska nuorten peruskoulun päättäneille on tärkeää mahdollistaa ensimmäinen työkokemus.

Muut tukipalvelut vastaavat kunnantalon asiakaspalvelupisteen palveluista ja arkistotoimesta. Kunnantalon toimintojen hajaantuminen on muuttanut postin jakelutoimintoja ja lisännyt jakeluun menevän postin määrää. Toimintaa tarkkaillaan vuoden 2023 alussa ja tehdään tarvittavia muutoksia, jos uusi tilanne vaatii.

Vuoden 2022 aikana käyttöön otettu Dynasty 10 antaa valmiudet siirtyä sähköiseen arkistointiin. Jo vuoden 2021 puolella on aloitettu sähköisen arkistointijärjestelmän hankinnan valmistelut mm. vertailemalla eri tarjoajien ratkaisuja. Hankintapäätös ja sähköisen arkiston käyttöönoton vaiheittainen toteutetaan vuoden 2023 aikana.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö		7	7	7	

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
TE-palvelu2024-uudistus	Työllisyysalueiden muodostaminen Uudistuksen ja muutoksen läpiviemisen suunnittelu.	Työllisyysalue muodostettu v 2023 aikana, ja uudistuksen tiekartta ym. Isot linjat ovat valmiina.	Toimivat ja kuntalähtöiset TE-palvelut integroituna kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.
Palkkatukityöllistämisen kehittäminen kunnassa	Kunnan palkkatukityöllistämisen kehittäminen ja ohjauksen tuki	Palkkatukityöllistettävien määrä lisäntyy kunnassa vrt. edelliseen vuoteen ja heidän jatkotyöllistyminen paranee	Palkkatukityöllistämisen ja asiakaspolkujen rakentaminen jää kunnan pysyväksi toiminnaksi.

Keskeiset talouden muutokset

Kehitetään kunnan omaa palkkatukityöllistämistä.

Panostetaan resurssia TE-palvelut 2024 –uudistuksen suunnitteluun ja läpiviemiseen. (+1 htv)

Lisätään tuntuvasti koululaisten kesäsetelyöllistämistä keskittyen kesäsetelien jakamiseen yhdeksännen luokan päättäneille.

Tuloslaskelma

Työllisyystoiminta ja muut tukipalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	438	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	279 587	332 838	332 838	451 713	36 %	451 713	451 713
Tuet ja avustukset	152 988	227 501	227 501	70 000	-69 %	70 000	70 000
Muut toimintatuotot	1 107	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	434 120	560 339	560 339	521 713	-7 %	521 713	521 713
Henkilöstökulut	-461 620	-552 843	-552 843	-657 652	19 %	-676 386	-689 250
Palvelujen ostot	-247 807	-304 958	-304 958	-277 210	-9 %	-279 150	-284 733
Sisäiset palvelujen ostot	-47 548	-24 508	-24 508	-153 835	528 %	-153 835	-153 835
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-11 863	-19 390	-19 390	-12 740	-34 %	-12 829	-13 086
Avustukset	-1 327 229	-1 050 000	-1 050 000	-1 000 000	-5 %	-1 007 000	-1 027 140
Muut toimintakulut (ulk.)	-19 932	-23 000	-23 000	-17 220	-25 %	-17 341	-17 687
Muut toimintakulut (sis.)	-24 132	-24 149	-24 149	-24 797	3 %	-24 797	-24 797
Toimintakulut	-2 140 132	-1 998 848	-1 998 848	-2 143 454	7 %	-2 171 338	-2 210 529
Toimintakate	-1 706 012	-1 438 509	-1 438 509	-1 621 741	13 %	-1 649 625	-1 688 816
Poistot ja arvonalentumiset	0	-5 000	-5 000	-13 333	167 %	-16 667	-11 667

Maahanmuutto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunta järjestää tilapäisen suojelun tarpeessa oleville asuntoja ja palveluohjausta. Kunta varautuu Ukrainan sodan pitkittymiseen ja mahdollisiin tuleviin muutoksiin siten, että maahanmuuttopalveluiden järjestäminen turvataan niin kauan kuin tilanne vaatii.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö		0	3	3	3

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

ei asetettuja tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

-

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma**Maahanmuutto**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Tuet ja avustukset	0	0	0	85 598	0 %	85 598	85 598
Toimintatuotot	0	0	0	85 598	0 %	85 598	85 598
Henkilöstökulut	0	0	0	-79 554	0 %	-81 867	-83 455
Palvelujen ostot	0	0	0	-4 600	0 %	-4 632	-4 725
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-5 663	0 %	-5 663	-5 663
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	0	0	0	-900	0 %	-906	-924
Muut toimintakulut (ulk.)	0	0	0	-3 000	0 %	-3 021	-3 081
Toimintakulut	0	0	0	-93 717	0 %	-96 089	-97 848
Toimintakate	0	0	0	-8 119	0 %	-10 491	-12 250

Tietotekniikkapalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Haluamme mahdollistaa joustavan ja nykyaikaisen hybridityöskentelyn, joka myös tukee kunnan uutta tulevaa monitoimitilaratkaisua. Se tulee vaatimaan muutoksia johtamiseen, seurantaan ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Käytössämme on jo toimivat, modernit työvälineet ja yhteydet monipaikkaisen työn mahdollistamiseksi. Hyödynnämme jatkossa entistä monipuolisemmin tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti. Uusia järjestelmiä tai ratkaisuja ei lähtökohtaisesti oteta käyttöön elleivät ne mahdollista hybridityöskentelyä, tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia.

Vuonna 2023 tulemme tarkastelemaan erityisesti konesaliympäristöä, varmuuskopiointimenetelmiä, tulosympäristöä, verkkolevyjen käyttöä sekä tiedonhallintalain vaatimuksien täyttymistä etenkin uusien digitaalisten palveluiden osalta.

Konesalilaitteisto on myyty Kuntien Tiera Oy:lle 1.9.2021. Kunta ja Kuntien Tiera Oy ovat sopineet, että kunta käyttää konesalin kapasiteettia lokakuuhun 2023 saakka, jolloin konesalin elinkaari on päättymässä ko. kiinteistössä. Vuonna 2023 suurin yksittäinen hanke tulee olemaan nykyisen konesalin alasajo sen elinkaaren päättyessä ja konesalipalveluiden uudelleen järjestäminen. Myös konesalipalveluissa tulemme tukeutumaan vahvasti hybridiarkkitehtuuriin, jossa osa palveluista sijaitsee pilvipalveluissa ja osa perinteisemmin kumppaniemme konesaleissa.

Tarjoamme kuntalaisille keskitetyn sähköisen asioinnin alustan www.omasii linjarvi.fi. Alusta tulee toimimaan kuntalaiselle jatkossa keskitettynä aulapalveluna kaikkeen kunnan sähköiseen asiointiin ja palvelutarjontaan. Laajennamme edelleen mahdollisuuksia maksaa palveluista verkossa sekä jatkokehitämme aktiivisesti taskussa mukana kulkevaa Siilinjärven omaa sovellusta. Sähköisen arkistoinnin vaiheittainen käyttöönotto liittyy myös vahvasti sähköisen asioinnin edelleen kehittämiseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	1	1	1,7	2	2

Tietotekniikkapalveluissa on vuonna 2023 yksi virka (digijohtaja) ja uutena yksi it-asiatuntijatehtävä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
1.1. Otetaan pilottikäyttöön kuntalaisten osallistumisen digitaalinen alusta	Kartoitetaan vaihtoehtoiset alustat, valitaan soveltuvin ja rakennetaan pilottikäyttö.	Alusta otettu pilottikäyttöön. Vähintään yksi osallisuusprosessi toteutettu alustalle.	Alusta pilotoitu, jatkokäytöstä päätetty.
1.2. Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja	Organisaation läpileikkaavasti tunnistetaan prosessien digitalisointitarpeita ja arvioidaan mahdollisuudet digitalisoinnille. Toteutetaan digitalisoituja uusia prosesseja ja palveluita.	Jokaisen uuden palvelun kohdalla tehty arviointi digitalisoinnista. Uudet digitaaliset prosessit omasiilinjarvi.fi alustalla.	Tiedonhallintalain mukaiset arvioinnit tehdään aina – muutosvaikutusten arviointi ja tietosuojavaikutusten-arviointi. 1–3 uutta digitaalista prosessia vuonna 2023.
1.3. Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin	Aktiivisen roolin ylläpitäminen ja verkostojen rakentaminen Pohjois-Savon digitalisaatiofoorumeissa, Kauppakamarin Digivaliokunnassa sekä Tieran liiketoiminnan ohjausryhmissä.	Jäsenyys ja rooli voimassa, kokouksiin osallistutaan.	Pysymme alueellisesti tärkeissä keskusteluissa osallisena, valvomme Siilinjärven etuja.
1.5. Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja Otamme käyttöön vain ratkaisuja, jotka mahdollistavat hybridityöskentelyn Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Monitoimityötiloihin orientoituminen, paperiton toimisto, paikkariippumattomat tallennusalustat. Etätuen mahdollistavat ratkaisut mahdollistettu kaikille käyttöön kuten turvaposti. Varmuuskopioinnit käytössä, myös pilvipalveluiden osalta. Tietoturvakäytännöt huomioitu hybridityössä.	Tulostamisen vähentyminen n. 30 %. Verkkolevyjen vähentäminen >50 %. Henkilöstökysely. Häiriöiden määrä <50 % kaikista tiketeistä. Tavoiteajassa ratkaistut häiriöt >90 %.	Tulostuskustannuksissa nähdään selvää säästöä. Verkkolevyjen määrä on vähentynyt merkittävästi. Ei järjestelmiä käytössä, joita ei voi käyttää hybridityössä. Nauhavarmuuskopiointi korvattu Tieran palvelulla. Pilvivarmuuskopiointi käytössä.

Verkkokoulutusalausta palvelee koko henkilöstöä ja tarjonta on kattava	Pakolliset tietosuoja- ja tietoturvakoulutukset: henkilöstön aktivointi ja sisäinen markkinointi.	Tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksien suoritukset läpi >80 % henkilöstöstä.	Verkkokoulutusalausta hyödynnetään henkilöstön osaamisen kasvattamiseen monipuolisesti.
--	---	---	---

Keskeiset talouden muutokset

Menot

• Konesalimuutokset.....	+30 000 €
• Verkkokoulutusalausta siirtyä käyttömenoihin.....	+12 000 €
• Tieran kokonaispalvelumaksut pienenevät soten poistuessa.....	-112 000 €
• M365-lisenssimaksu pienenevät soten poistuessa.....	-90 000 €
• Koneiden ja laitteiden vuokrat pienenevät soten poistuessa.....	-88 000 €

Tuloslaskelma

Tietotekniikkapalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	1 585	53 607	53 607	0	-100 %	0	0
Myyntituotot (sis)	1 562 132	1 553 951	1 553 951	1 340 374	-14 %	1 340 374	1 340 374
Muut toimintatuotot	143 000	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 706 718	1 607 558	1 607 558	1 340 374	-17 %	1 340 374	1 340 374
Henkilöstökulut	-96 859	-84 241	-84 241	-144 578	72 %	-148 854	-151 790
Palvelujen ostot	-1 230 697	-1 202 600	-1 202 600	-964 370	-20 %	-1 040 238	-1 061 043
Sisäiset palvelujen ostot	-194	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 875	-11 605	-11 605	-11 155	-4 %	-11 233	-11 458
Muut toimintakulut (ulk.)	-212 174	-180 000	-180 000	-115 000	-36 %	-96 672	-98 605
Toimintakulut	-1 572 799	-1 478 446	-1 478 446	-1 235 103	-16 %	-1 296 997	-1 322 896
Toimintakate	133 919	129 112	129 112	105 271	-18 %	43 377	17 478
Poistot ja arvonalentumiset	-179 296	-129 109	-129 109	-105 268	-18 %	-56 904	-28 667

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ruoka- ja puhtauspalvelujen tehtävä Siilinjärven kunnassa on tuottaa ruoka- ja puhtauspalveluja taloudellisesti ja laadukkaasti pääasiassa kunnan sisäisille asiakkaille eri asiakasryhmien erityistarpeet huomioiden.

Ruokapalvelut tuottaa noin miljoona aterialla vuodessa. Ruoka tuotetaan kolmessa valmistuskeittiössä, jotka ovat Vuorelan koulun keittiö, Ahmon koulun keittiö ja Vanhan Pappilan keittiö. Kaikista keittiöistä

tuotetaan aterioita kouluruokailuun ja päiväkoteihin. Valmistuskeittiöistä kuljetetaan ruokaa ympäri Siilinjärven kuntaa eri kouluille ja päiväkoteihin.

Puhtauspalvelua tuotetaan Siilinjärven kunnan tiloissa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yhteensä noin 65 000m².

Toimintaa on hajautettu useisiin väistötiloihin. Väistötiloissa työolosuhteet ovat kuormittavia ja henkilöstön työaika pirstaloituu useampaan työpisteeseen päivän aikana. Toimivien työaikojen yhteensovittaminen ja optimaalinen resurssointi kaikkiin pisteisiin on haasteellista. Palvelun laadullisena riskinä on henkilöstön sairastavuus ja tilapäisen ammattitaitoisen työvoiman heikko saatavuus.

Keskeiset toiminnan muutokset

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä v. 2023 alussa kunnan tuottamista ruoka- ja puhtauspalveluista jää pois kaikki sosiaali- ja terveystalvelujen kohteet.

Kuntaan jäävä ruokatuoanto keskitetään Vanhan Pappilan keittiölle portaittain. Ensimmäisessä vaiheessa v. 2023 alussa Suininlahden koulun keittiön tuotanto siirtyy Vanhaan Pappilaan ja Suininlahden koulun keittiö muuttuu palvelukeittiöksi. Vanhan Pappilan keittiön tuotantotapa muuttuu kylmätuotannoksi. Ruoka kuljetetaan pääasiassa kylmänä muutaman kerran viikossa palvelukeittiöihin, joissa se kypsennetään ennen tarjoilua. Joihinkin kohteisiin esim. väistötiloissa toimiviin kouluihin ruoka toimitetaan jatkossakin kuumana päivittäin. Tuotannon keskittäminen vähentää kuljetuskustannuksia, vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Toimivat tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Ahmon-, ja Siilinlahden koulujen sekä Siilinkosken päiväkodin rakennushankkeet etenevät ja niihin suunnitellaan nykyaikaiset palvelukeittiöt.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	114	114	86	86	85
Vanhuus-, sairauseläketapahtumat	3	7	3	6	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	3	6	3	5	5

Ruokapalveluissa on 48 htv ja puhtauspalveluissa 38 htv. Ruoka- ja puhtauspalveluista vähenee henkilöstö hyvinvointialueen toiminnan aloituksen myötä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
1.1 Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa	Ruokapalvelujen tuotantotapa muutokset ja uusien toimintamallien vakiinnuttaminen Keittiöverkostosuunnitelma etenee vaiheittain Puhtauspalvelujen resurssointi muuttuvassa toimintaympäristössä	Uudet menetelmät käytössä kyllä / ei Asiakastyytyväisyys laatukierrokset	Uudet menetelmät toimivat laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
1.2 Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Ruokapalvelussa uusi tuotannonohjausjärjestelmä Aromi14 käyttöön.	Uudet järjestelmät käytössä kyllä / ei	Järjestelmät helpottavat työn suunnittelua, laadun kehittämistä ja resurssien kohdentamista.

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
	Puhtauspalveluissa uusia työkaluja mitoitukseen ja digitaaliseen laadun seurantaan.		
1.5 Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Henkilöstön koulutukset	Koulutusten toteuma	Ajanmukaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat toimintamallit ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ruokapalvelut					
Aterioiden lukumäärä	1 475 995	1 481 456	1 085 940	1 065 940	1 046 940
Aterioiden myyntitulot	5 099 545	5 067 076	3 717 087	3 657 055	3 601 150
Aterioiden raaka-ainekustannukset	1 384 886	1 348 257	1 061 626	1 044 621	1 036 470
Suoritekustannus / ateria	3,91	3,79	3,89	3,89	3,89
Puhtauspalvelut					
Siivottavat neliöt/h (koulut ja muut toimitilat)	266,5	266,5	266,5	266,5	266,5
Siivottavat neliöt/h (varhaiskasvatus)	202	202	244	244	244

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

SOTE ateriamyynti tuotot.....	- 1 310 000€
Yksityinen päiväkotia ateriamyynti.....	-40 000€

Menot

Henkilöstökulut.....	-617 902€
Palvelujen ostot.....	- 331 852€
Aineet, tarvikkeet, tavarat.....	- 330 969€

Elintarvikekustannukset ovat nousseet maailman tilanteesta johtuen voimakkaasti kesästä 2022 alkaen ja elintarviketoimittajat ovat ilmoittaneet lisäkorotuksista vuoden 2023 alussa. Korotukset ovat yhteensä vuoteen 2021 verrattuna tuoteryhmästä riippumatta 10 – 20%. Elintarvikkeiden toimitusmaksut eivät sisälly kaikilla toimittajilla tuotehintoihin, vaan niistä peritään erillinen maksu. Nämä toimitusmaksut tulevat nousemaan ilmoitusten mukaan keskimäärin 20%. Aterioiden kuljetussopimus on kilpailutettavana, joten se kustannus on arvioitu nykyhetken mukaan. Tästä johtuen ateriakustannukset eivät pienene samassa suhteessa, kuin tuotettava ateriamäärä vähenee.

Tuloslaskelma

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	975 566	662 702	662 702	173 263	-74 %	173 263	173 263
Myyntituotot (sis)	4 159 523	4 433 208	4 433 208	3 565 908	-20 %	3 565 908	3 565 908
Tuet ja avustukset	1 075	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (sis.)	2 313 289	2 190 917	2 190 917	1 760 252	-20 %	1 760 252	1 760 252
Toimintatuotot	7 449 453	7 286 827	7 286 827	5 499 423	-25 %	5 499 423	5 499 423
Henkilöstökulut	-3 999 304	-3 778 528	-3 778 528	-3 160 626	-16 %	-3 251 013	-3 313 079
Palvelujen ostot	-873 199	-709 760	-709 760	-377 908	-47 %	-380 553	-388 164
Sisäiset palvelujen ostot	-353 247	-366 860	-366 860	-453 335	24 %	-453 335	-453 335
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 688 308	-1 613 139	-1 613 139	-1 282 170	-21 %	-1 291 145	-1 316 968
Muut toimintakulut (ulk.)	-258 193	-235 950	-235 950	-254 165	8 %	-255 944	-261 063
Muut toimintakulut (sis.)	-204 822	-197 431	-197 431	-170 546	-14 %	-170 546	-170 546
Toimintakulut	-7 377 073	-6 901 668	-6 901 668	-5 698 750	-17 %	-5 802 537	-5 903 155
Toimintakate	72 380	385 159	385 159	-199 327	-152 %	-303 114	-403 732
Poistot ja arvonalentumiset	-36 766	-45 033	-45 033	-51 211	14 %	-72 158	-68 640

Hankinnat

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hankinnat -tulosalue vastaa hankintoihin liittyvistä hallinnollisista ja kehittämistehtävistä sekä hankintakäytäntöjen yhteensovittamisesta Siilinjärven kunnassa. Näistä tehtävistä huolehtii kuntaan perustettu hankintatyöryhmä.

Siilinjärven kunta on osakkaana Sansia Oy:ssä, jonka tehtävänä on hoitaa osakasyhteisöjen puolesta niiden tavara- ja palveluhankinnat ja antaa niille hankintoihin liittyvää asiantuntijapalvelua. Yhtiö tekee myös hankintoihin liittyvät hankintapäätökset, ellei toimeksiannon yhteydessä muutoin sovita. Hankintayhtiön tulo- ja menorahoitus perustuu hankintasopimusten kautta saataviin komissiomaksuihin (sisältyy tavaran tai palvelun hintaan). Vuodesta 2016 alkaen osakkaiden maksuosuuksia ei ole laskutettu vuosimaksuina. Tämän on mahdollistanut tavaran tai palvelun toimittajilta perittävien palvelumaksutuottojen (komission) positiivisena jatkunut kehitys. Sansia Oy:n asiakaspohjan laajentuessa sekä hankintasopimuksilla tehtyjen ostojen lisääntyessä on toimittajilta perittäviä palvelumaksuja voitu pienentää.

Hankintojen tilaajaportaali ja käyttäjähallinta on ollut ClouDia-järjestelmässä vuoden 2022 alusta alkaen. HankintaSampo-pienhankintajärjestelmä on edelleen käytössä, vaikkakin hyvin vähällä käytöllä. Kunta osallistuu tarpeen mukaan Sansia Oy:n tarjoamiin koulutustilaisuuksiin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.5. Hankintojen osaamisen ja tehokkuuden lisääminen Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Hankintakoulutukset	Järjestetyt koulutustilaisuudet ja –infot, osallistujamäärät.	Vuoden aikana vähintään kolmeen koulutustilaisuuteen osallistuu kunnan eri palvelualueiden edustajia.

Keskeiset talouden muutokset

--

Tuloslaskelma**Hankinnat**

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (sis)	27 187	17 000	17 000	13 000	-24 %	13 000	13 000
Toimintatuotot	27 187	17 000	17 000	13 000	-24 %	13 000	13 000
Henkilöstökulut	-5 304	-5 283	-5 283	-5 537	5 %	-5 698	-5 809
Palvelujen ostot	-24 799	-26 000	-26 000	-17 600	-32 %	-17 723	-18 078
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	2 916	14 283	14 283	10 137	-29 %	10 208	10 412
Toimintakulut	-27 187	-17 000	-17 000	-13 000	-24 %	-13 213	-13 474
Toimintakate	0	0	0	0	-170 %	-213	-474

TEKNINEN LAUTAKUNTA

6.6 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT**6.6.1 Toimitilojen ylläpito****Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos**

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kiinteistöjen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan palvelutuotantovastuulla olevan palvelun kysyntä pysyy edelleen hyvänä ja tätä kautta palveluiden tuottamiseen tarvittavat kiinteistöt on pidettävä käyttökunnossa. Vaihtoehtoiset rahoitusmallit ovat käytössä, jotta suunnitellut toimitilainvestoinnit pystytään toteuttamaan. Merkittävänä investointeja ovat uuden Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeiden aloitus kesällä 2023. Pienempinä investointeina ovat uuden pelastusaseman rakentaminen ja sen käyttöönotto joulukuussa 2023 sekä Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloitus keväällä 2023.

Peruskorjaustarpeita kohdistuu edelleen eri palvelualueiden käytössä oleviin rakennuksiin. Eri syistä johtuvat sisäilmaongelmat monissa rakennuksissa on hankaloittanut jatkuvasti eri palvelualueiden normaalia toimintaa, ja heillä on käytössä väistötiloja. Sisäilmaongelmiin pyritään paneutumaan kokonaisuuksia ajatellen, joten pienet korjaukset minimoidaan ja keskitytään kokonaisvaltaiseen korjaamiseen. Tämä aiheuttaa tietenkin korjausten viivästymisiä ja kohteiden priorisointeja, mutta varmistaa paremmat edellytykset kohteiden korjausten onnistumiselle ja pitkällä aikavälillä myös kustannussäästöjä.

1.1.2023 aloittavan Pohjois-Savon Hyvinvointialueen käynnistyminen tarkoittaa, että uuden terveyskeskuksen, pelastusaseman, asuntola Päivänkierron sekä koulujen terveydenhoitajien ja kuraattorien tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle lisää kunnan vuokratuloja, mutta samalla se myös työllistää toimitilojen henkilöstöä. Myös uusien elinkaarihankkeiden rakentaminen ja käyttöönotto tulee lisäämään työtehtävien määrää tulevina vuosina. Tähän asiaan on reagoitu rekrytoimalla kuntaan tekninen isännöitsijä, jonka tehtäviin kuuluu sekä nykyisen elinkaarikohteen että rakenteille lähtevien elinkaarikohteiden yhdyshenkilönä toiminen tulevien palveluntuottajien kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Suurimpina riskitekijöinä palvelutuotannossa on sisäilmaongelmista kärsivät tilat ja oman henkilöstön niukkuus sekä henkinen jaksaminen (useiden hankkeiden päällekkäisyys). Tulevina vuosina on lukuisia suuria toimitilahankkeita, jotka pitävät kunnan investointibudjetin suurena. Tällä hetkellä investointitarve vuosille 2023–2030 on edelleen n. 80 milj. euroa ja kiinteistöjen ylläpidoissa n. 250.000 € / vuosi.

Uusien elinkaarikohteiden suunnittelu, asioiden valmistelu ja kilpailutus vie paljon resursseja, joihin on käytettävä ulkopuolisia konsultteja, jotta hankkeiden pysyminen aikataulussa on mahdollista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian mukaisesti kunnan toimitilat tuottavat toimitilojen rakennuttamisen ja ylläpidon palveluita vain kunnan omille palvelualueille kestävästä rakentamisesta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	18,5	15,5	16,5	16,5	16,5
Vanhuuseläketapahtumat	1	1	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	1	0	0	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Toimenpiteet 2023	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	Tarjouskilpailun laatu-pisteet	mahdollisimman korkeat laatu-pisteet
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	Hankkeen valmiusaste Hankkeen valmiusaste Hankkeen valmiusaste	Siilinkosken päiväkodin rakentaminen Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeiden rakentaminen Pelastusaseman rakentaminen
3.3. Toimitilojen terveellisyden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	esitettyt dokumentit ja valvonta-asiakirjat	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti

Tavoitteiden riskiarviot Resurssit Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakennusalan suhdanne, materiaalien hinnat)
--

Keskeiset talouden muutokset

Menot
 Energiakustannukset: sähkö ja lämpö..... + 670 000 €
 Kunnossapitokustannukset..... + 200 000 €

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	324 733	330 803	332 953	342 733	342 733
Kiinteistöt m ³ ulosvuokratut	10 420	10 420	39 270	39 270	39 270

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavan tulosalueen.

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Toimitilojen ylläpito	-6 734 883	8 336 930	1 602 047

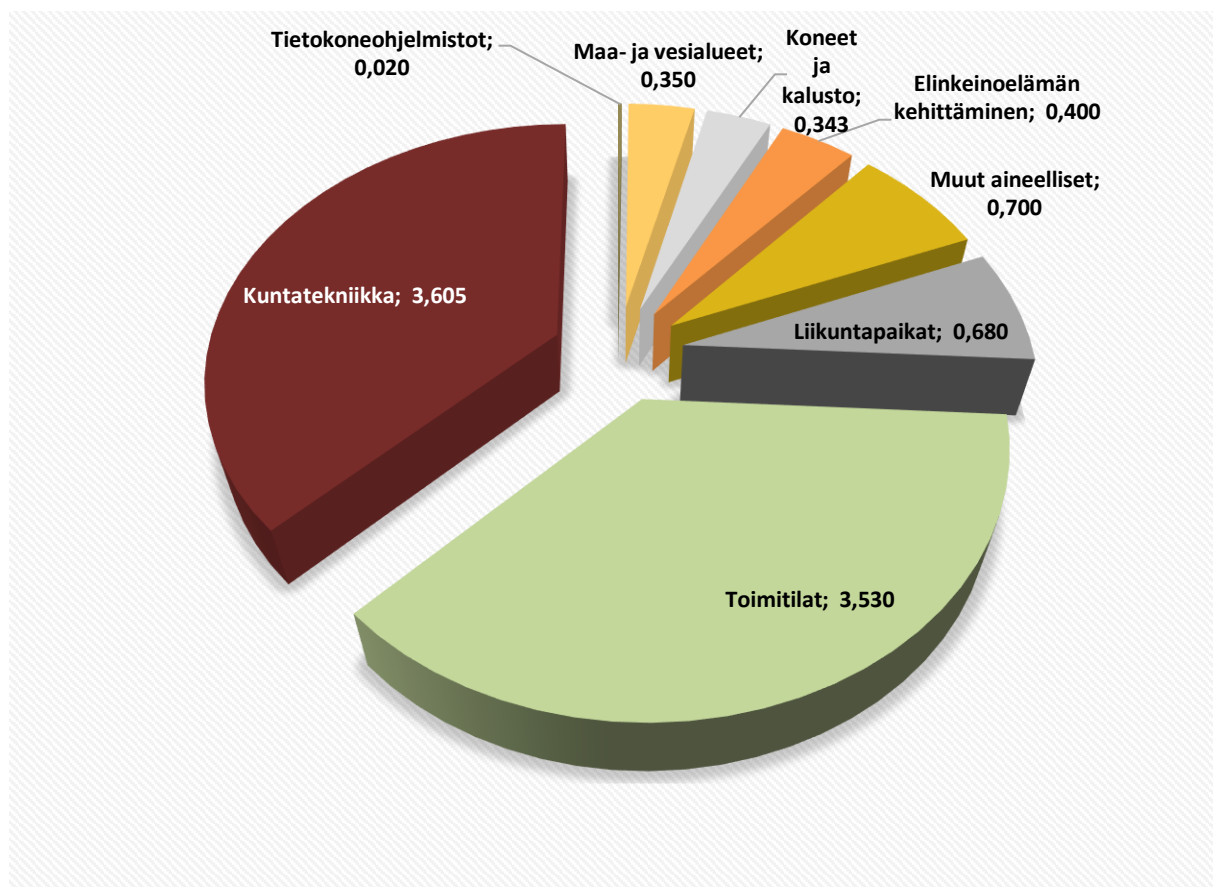
Toimitilapalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 017 285	335 295	335 295	2 745 000	719 %	2 745 000	2 745 000
Sisäiset toimintatuotot	6 227 721	6 096 002	6 096 002	5 591 930	-8 %	5 591 930	5 591 930
Liikevaihto	7 245 007	6 431 297	6 431 297	8 336 930	30 %	8 336 930	8 336 930
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 836 055	-1 680 750	-1 680 750	-2 396 750	43 %	-2 413 527	-2 461 798
Palvelujen ostot	-1 432 505	-709 584	-709 584	-973 030	37 %	-979 841	-999 438
Sis. palvelujen ostot	-101 930	-149 532	-149 532	-111 598	-25 %	-111 598	-111 598
Palvelujen ostot	-1 534 435	-859 116	-859 116	-1 084 628	26 %	-1 091 439	-1 111 036
Materiaalit ja palvelut	-3 370 490	-2 539 866	-2 539 866	-3 481 378	37 %	-3 504 966	-3 572 834
Palkat ja palkkiot	-637 753	-617 776	-617 776	-676 090	9 %	-695 200	-708 322
Henkilöstökorvaukset	15 388	0	0	0	0 %	0	0
Eläkekulut	-126 840	-118 859	-118 859	-130 392	10 %	-133 557	-135 730
Muut henkilösivukulut	-32 612	-23 264	-23 264	-24 879	7 %	-25 626	-26 138
Henkilöstökulut	-781 817	-759 899	-759 899	-831 361	9 %	-854 382	-870 190
Muut toimintakulut	-424 497	-398 770	-398 770	-2 262 200	467 %	-2 278 035	-2 323 596
Sis. muut toimintakulut	-341 152	-321 388	-321 388	-159 944	-50 %	-159 944	-159 944
Muut toimintakulut	-765 649	-720 158	-720 158	-2 422 144	236 %	-2 437 979	-2 483 540
Poistot ja arvonalentumiset	-2 968 367	-3 217 187	-3 217 187	-4 279 304	33 %	-4 708 554	-3 388 807
LIIEKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-641 316	-805 813	-805 813	-2 677 257	232 %	-3 168 952	-1 978 441
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 841 066	-1 752 000	-1 752 000	-1 644 000	-6 %	-1 537 600	-1 537 600
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-2 482 382	-2 557 813	-2 557 813	-4 321 257	69 %	-4 706 552	-3 516 041

7 INVESTOINTIOSA

Nettoinvestointien jakauma vuonna 2023

Yhteensä 9,628 milj. euroa

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen alaiset investoinnit liittyvät Atk-laitteistojen hankintaan, kone- ja kalustohankintoihin sekä elinkeinoelämän kehittämiseen. Erityisperustelu: Kunnanhallituksella on oikeus käyttää Elinkeinoelämän kehittäminen -menokohdan määrärahaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseen ja siirtää määrärahaa sille menokohdalle, josta suoritus tapahtuu.

Hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Ruokapalveluiden toimintamallin muutos vaihe 1. palvelukeittiöt ja Vanha Pappila	Hanke vaihe 1. valmistusaste v.2023 100%	Kylmätuotantoprosessin hygienia turvallisuus
1.2. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Sähköinen arkistoinnin ohjelmisto	Kartoitus ja hankinta vuoden 2023 aikana	Tietojärjestelmien integraation epäonnistuminen

1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Radantauksen tonttien esirakentaminen Rissalan yrityskylän tonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	Hankkeen esirakentamisen valmiusaste noin 30 % Alueen tonttien varustilanne 90 %	Yaran sivukiven saatavuus rakennuspaikoille, MARA-ilmoitus purettaville koulu rakennuksille. Taloudellinen tilanne/ yritysten aktiivisuus perustaa uusia toimitila tai laajentaa niitä.
1.5. Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Konesalimuutos kohti riskisietoisempaa ja hybridimallista ympäristöä	Toteutettu vuoden 2023 aikana	Aikataulu on liian kireä
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Maa-alueiden hankinta	Ostoon varatut varat saadaan käytettyä	Sopivia kohteita ostokelpoisella hinnalla ei ole saatavilla
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Radantauksen tonttien esirakentaminen	Purettavien kunnan toimitilojen purkumateriaalien hyödyntäminen Yaran sivukiven määrä tn/ kustannukset.	Purkumateriaali ei täytä MARA ilmoituksen kriteerejä. Sivukiven kokonaiskustannukset eivät mahdollista sen saantia.
3.5. Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kumpusen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen osallistuminen	Hankkeen valmiusaste suunnitelman mukainen	Valtion toteutus viivästyy

KUNNANHALLITUS: INVESTOINNIT	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Yhteensä 2023–2025
Ruokapalveluiden toimintamallin muutos vaihe 1. palvelukeittiöt ja Vanha Pappila	135 000	18 000	18 000	171 000
Sähköinen arkistoinnin ohjelmisto	20 000			20 000
Liikenneympyrän taideteos	50 000			
Radantauksen tonttien esirakentaminen ja Rissalan yritystonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	400 000	400 000	400 000	1 200 000
Konesalimuutos kohti riskisietoisempaa ja hybridimallista ympäristöä	30 000			30 000
Maa-alueiden hankinta	350 000			350 000
Kumpusen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen osallistuminen	650 000	150 000		800 000
Yhteensä	1 635 000	568 000	418 000	2 571 000

Talousarvio Kunnanhallitus

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Aineettomat hyödykkeet					
* Kulut	-61 758	-142 000	-670 000	-150 000	0
Netto	-61 758	-142 000	-670 000	-150 000	0
Maa- ja vesialueet					
* Tuotot	412 157	0	0	0	0
* Kulut	-1 287 753	-1 350 000	-350 000	0	0
Netto	-875 596	-1 350 000	-350 000	0	0
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-57 565	-124 000	-165 000	-18 000	-18 000
Netto	-57 565	-124 000	-165 000	-18 000	-18 000
Muut aineelliset hyödykkeet					
* Kulut	0	0	-50 000	0	0
Netto	0	0	-50 000	0	0
Osakkeet ja osuudet					
* Tuotot	54 995	0	0	0	0
Netto	54 995	0	0	0	0
Elinkeinoelämän kehittäminen					
* Kulut	-288 033	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-288 033	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	467 153	0	0	0	0
* Kulut	-1 695 108	-2 016 000	-1 635 000	-568 000	-418 000
Netto	-1 227 956	-2 016 000	-1 635 000	-568 000	-418 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	Toteutetut oppimisympäristöhankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettömiä liikuntapaikkoja	Toteutetut hankkeet	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua soveltamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu Suininlahden koulun viipaleen kalustaminen Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistöihin hankittu käyttökelpoinen kalusto
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Toivalan koulun kaukalon ja kentän pinnan uusiminen	Toteutuneet hankkeet	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Patakukkulan reittien valaistuksen uusiminen	Toteutuneet uusimiset	Valot uusittu vuoteen 2025 mennessä
Ulkokuntoilualueiden kehittäminen	Simpan ulkokuntoilualueen rakentaminen	Toteutunut hanke	Hanke toteutettu

Talousarvio Sivistyslautakunta

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Liikuntapaikat					
* Tuotot	88 000	0	0	0	0
* Kulut	-742 316	-440 000	-680 000	-640 000	0
Netto	-654 316	-440 000	-680 000	-640 000	0
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-107 187	-120 000	-178 000	-370 000	-870 000
Netto	-107 187	-120 000	-178 000	-370 000	-870 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	88 000	0	0	0	0
* Kulut	-849 504	-560 000	-858 000	-1 010 000	-870 000
Netto	-761 504	-560 000	-858 000	-1 010 000	-870 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaiset investoinnit jakaantuvat kahteen eri pääalueeseen: toimitilainvestointeihin ja kuntatekniikan investointeihin. Kokonaissumma talousarviovuodella bruttona yhteensä 7,135 milj. €.

Hanketavoitteet 2023–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Toimenpiteet 2023	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain	osallistumisen määrä
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	yhteisen näkemyksen löytäminen
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laatudokumenttien varmistaminen	laatudokumentoinnin oikeellisuus
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
3.3. Toimitilojen terveellisyyden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti	toteutus Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti
Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	määrärahojen riittävyys
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	rakentamiskohteen tyyppi (kierrätysmateriaali ei käy joka paikkaan)
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaisten palautteiden lukumäärä vuosittain	

Toimitilainvestoinnit

Siilinjärven kunnan toimitilainvestoinnit aikavälillä 2022–2030 on arvioitu olevan edelleen n. 80 milj. €.

Suunnitelmakauden rakennuskohteet esitetään toteutettavaksi rahoitusmalleittain ja rakennuskohteittain seuraavasti. Painetta velkaantumisen kasvuun tulee helpottaa edelleen investointien ajoittumisella ja tulevilla rahoitusratkaisuilla.

TOIMITILAINVESTOINNIT 2023–2027	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Yhteensä 2023–2025
Kunnan tase				
Pienet toimitilainvestoinnit / Rakennusten ja piha-alueiden korjaukset	430 000	250 000	250 000	930 000
Väistötilojen perustukset varavoimakoneet	150 000 250 000	250 000		650 000
Uusi Siilinkosken päiväkoti	2 700 000	2 200 000		4 900 000
Kunnan tase yhteensä	3 530 000	2 700 000	250 000	6 480 000
Leasingrahoitus				
Uusi Siilinlahden koulu (elinkaarimalli)	7 000 000	10 000 000	5 000 000	22 000 000
Uusi Ahmon koulukeskus (elinkaarimalli)	7 000 000	10 000 000	10 000 000	27 000 000
Uusi pelastusasema	3 000 000			3 000 000
Leasingrahoitus yhteensä	17 000 000	20 000 000	15 000 000	52 000 000

Kunnanhallituksen päätös (Kh 11.9.2017 § 155) rahoitusleasingin käyttöönotosta tuo vaihtoehtoja rahoituksen järjestämiseen: eri vaihtoehtojen välisessä vertailussa huomio kiinnittyy rahoituksen tulosvaikutuksiin sekä kassavirran käyttäytymiseen. Lisäksi käyttökohteen asema kunnan palvelutuotannossa sekä rakennuksen moniosaisuus vaikuttavat rahoitusmuodon valintaan. Leasing- ja vuokraohteissa maksuja maksetaan maksuohjelman mukaisesti vasta, kun rakennus on valmis. Aikanaan leasingissa useiden kohteiden sopimusten päättymisen lyhyellä ajanjaksolla tuo jäännösarvon lunastamisen tai jatkorahoittamisen.

Kuntatekniikan investoinnit

Siilinjärven kunnan kuntatekniikan investoinnit aikavälillä 2020–2030 on arvioitu olevan n. 25 milj. euroa.

Kuntatekniikan vuoden 2023 investoinnit jakaantuvat n. 3,2 milj. eurolla eri asuinalueille ja kohdentamattomina* kohteina n. 0,6 milj. eurolla.

*Yllä mainittujen lisäksi kohdentamattomien kohteiden osuudet liittyvät siltoihin, katoksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja rakennelmiin, pintauksiin, tieviheralueisiin yms.

Merkittävimmät uudisrakentamiskohteet (asemakaavan mukainen toteutus):

- Haapamäen asemakaava-alueen 1. vaihe n. 1,6 milj. €
- Siilinkoskentie ja Mutkajouhe 0,23 milj. €.
- Vuorelantien kerrostalokortteli 0,26 milj.€
- Taivallahti 4. vaihe n. 0,6 milj.€

Merkittävimmät saneerauskohteet:

- taitorakennesaneerauksissa korjataan Jokisuuntien kevyenliikenteen silta
- Vuorelassa Simpan kaavaosassa saneerataan useampi katu (0,25 milj. €)
- Vuorelan venesatama (0,25 milj.€)

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
TOIMITILAINVESTOINNIT			
<i>Rakennusten ja piha-alueiden korjaukset</i>	suoritetaan tapauskohtaiset pienet korjaukset	valmiusaste	suoritetaan tarvittavat korjaukset
<i>Väistötilojen perustukset</i>	rakennustyöt kesällä	valmiusaste	perustukset valmiina väistötiloja varten
<i>Vuorelan koulun varavoimakonehankinta</i>	hankinnan valmistelu, kilpailutus, hankinta ja käyttöönotto	valmiusaste	varavoimakone käytössä sähkötoiseen vuoden 2023 aikana
<i>Uuden Siilinkosken päiväkodin rakentaminen 2023–24</i>	kilpailutus, hankinta ja rakentaminen	valmiusaste	päiväkoti valmiina v. 2024
KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT			
<i>Haapamäen asemakaavan alueen infran rakentaminen</i>	1. vaiheen rakentaminen	valmiusaste	1. vaihe valmiina kesällä 2023
<i>Siilinkoskentie ja Mutkajouheen alueen infran rakentaminen</i>	rakennustyöt	valmiusaste	rakennustyöt valmiiksi keväällä 2023, jotta Siilinkosken päiväkodin rakentaminen voidaan aloittaa
<i>Vuorelantien kerrostalokorttelin hulevesijärjestelyt ja Vuorelantien kevyen liikenteen väylä sekä Vuorelan satama</i>	rakennustyöt	valmiusaste	rakennustyöt valmiina 2023 rakennustyöt valmiina keväällä 2024
<i>Taivallahden asemakaavan alueen infran rakentaminen</i>	4. vaiheen rakentaminen	valmiusaste	4. vaihe valmiina kesällä 2023

Talousarvio

Euroa	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Yhteensä 2023–2025
Toimitilat	3 280 000	2 700 000	250 000	6 230 000
Kuntatekniikka	3 855 000	2 545 000	2 020 000	8 420 000
Tekninen lautakunta yhteensä	7 135 000	5 245 000	2 270 000	14 650 000

Talousarvion Hankeryhmät

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Rakennukset					
* Kulut	-235 615	-1 300 000	-3 530 000	-2 700 000	-250 000
Netto	-235 615	-1 300 000	-3 530 000	-2 700 000	-250 000
Josta					
UUSI Siilinkosken päiväk					
* Kulut	-12 922	-800 000	-2 700 000	-2 200 000	0
Netto	-12 922	-800 000	-2 700 000	-2 200 000	0
Maa- ja vesirakenteet					
* Kulut	-1 660 561	-2 725 000	-3 605 000	-2 295 000	-2 020 000
Netto	-1 660 561	-2 725 000	-3 605 000	-2 295 000	-2 020 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-23 323	0	0	0	0
Netto	-23 323	0	0	0	0
YHTEENSÄ					
* Kulut	-1 919 499	-4 025 000	-7 135 000	-4 995 000	-2 270 000
Netto	-1 919 499	-4 025 000	-7 135 000	-4 995 000	-2 270 000

Kuntatekniikan erittelyt

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Kadut					
* Kulut	-858 222	-1 750 000	-2 070 000	-1 450 000	-1 590 000
Netto	-858 222	-1 750 000	-2 070 000	-1 450 000	-1 590 000
Kevyen liikenteen väylät					
* Kulut	-76 152	-140 000	-575 000	-150 000	-250 000
Netto	-76 152	-140 000	-575 000	-150 000	-250 000
Kestopäällystys					
* Kulut	-276 700	-190 000	-200 000	-295 000	-150 000
Netto	-276 700	-190 000	-200 000	-295 000	-150 000
Valaistus					
* Kulut	-54 568	-60 000	-35 000	0	-10 000
Netto	-54 568	-60 000	-35 000	0	-10 000
Katokset ym. rakennukset ja laitteet					
* Kulut	-136 898	-280 000	-150 000	0	0
Netto	-136 898	-280 000	-150 000	0	0
Puistot, torit ja muut maarakenteet					
* Kulut	0	-90 000	-310 000	-340 000	0
Netto	0	-90 000	-310 000	-340 000	0
Leikkipaikat					
* Kulut	-61 567	0	0	-60 000	0
Netto	-61 567	0	0	-60 000	0
Hulevesiverkosto					
* Kulut	-188 776	-205 000	-255 000	0	-20 000
Netto	-188 776	-205 000	-255 000	0	-20 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Kulut	-7 679	-10 000	-10 000	0	0
Netto	-7 679	-10 000	-10 000	0	0
YHTEENSÄ					
* Kulut	-1 660 561	-2 725 000	-3 605 000	-2 295 000	-2 020 000
Netto	-1 660 561	-2 725 000	-3 605 000	-2 295 000	-2 020 000

Asuinalueiden kunnallistekniset investointikohteet

	TP 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	-100 000	0
Kestopäällystys	0	0	0	0	-30 000
Ahmo yhteensä	0	0	0	-100 000	-30 000
Kadut	0	-10 000	0	0	0
Asemanseutu yhteensä	0	-10 000	0	0	0
Kadut	0	-760 000	0	0	-590 000
Kestopäällystys	0	0	0	0	-20 000
Valaistus	0	-10 000	0	0	-10 000
Puistot, torit	0	-30 000	0	-340 000	0
Hulevesiverkosto	0	-20 000	0	0	-20 000
Keskuskortteli yhteensä	0	-820 000	0	-340 000	-640 000
Kadut	-181 971	-370 000	-10 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	-40 000	0	0
Valaistus	-21 231	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-20 492	-50 000	0	0	0
Leppäkaarre yhteensä	-223 694	-420 000	-50 000	0	0
Kadut	0	-240 000	0	-300 000	0
Kestopäällystys	-33 424	0	0	0	0
Valaistus	0	-10 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	0	-50 000	0	0	0
Pyylampi yhteensä	-33 424	-300 000	0	-300 000	0
Kadut	0	-80 000	-80 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	0	-120 000	-120 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	0	-15 000	0
Valaistus	0	-5 000	-5 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	-25 000	-25 000	0	0
Päivärinne yhteensä	0	-230 000	-230 000	-15 000	0
Kadut	-12 930	-235 000	-50 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	-40 000	-30 000	0
Valaistus	0	-5 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-916	-60 000	0	0	0
Radantaus yhteensä	-13 846	-300 000	-90 000	-30 000	0
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	-50 000	-250 000
Kestopäällystys	0	0	0	0	-10 000
Siilinpää yhteensä	0	0	0	-50 000	-260 000

	TP 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Kadut	-165 143	0	0	0	0
Kestopäällystys	-15 131	-30 000	0	0	0
Valaistus	-7 263	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-53 720	0	0	0	0
Simonsalo yhteensä	-241 257	-30 000	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	-70 000	0	0
Sulkavanniitty yhteensä	0	0	-70 000	0	0
Kadut	-92 086	0	-330 000	0	0
Kestopäällystys	0	-30 000	0	-50 000	0
Puistot, leikkipaikat	0	-60 000	-60 000	-60 000	0
Hulevesiverkosto	-9 671	0	-120 000	0	0
S Taivallahti yhteensä	-101 757	-90 000	-510 000	-110 000	0
Kadut	0	0	-1 300 000	-1 150 000	-1 000 000
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-285 000	0	0
Kestopäällystys	0	0	0	-150 000	-60 000
S Haapamäki yhteensä	0	0	-1 585 000	-1 300 000	-1 060 000
Kadut	-306 229	0	0	0	0
Kestopäällystys	-22 217	-50 000	0	0	0
Valaistus	-18 100	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-96 506	0	0	0	0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	-443 052	-50 000	0	0	0
Kadut	0	0	-250 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-7 470	0	-150 000	0	0
Kestopäällystys	-35 347	0	0	-50 000	-30 000
Puistot, leikkipaikat	0	0	-250 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	0	-110 000	0	0
S Vuorela yhteensä	-42 817	0	-760 000	-50 000	-30 000
Tieviheralueet	-72 200	-55 000	-50 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-68 682	-20 000	-20 000	0	0
Pintaukset	-170 580	-80 000	-50 000	0	0
Valaistuksen pienet kohteet	-2 435	-30 000	-30 000	0	0
Katokset ym. rakenteet	-136 898	-280 000	-150 000	0	0
Leikkipaikat	-61 567	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet	-7 679	-10 000	-10 000	0	0
Ilman alue-koodia yhteensä	-520 041	-475 000	-310 000	0	0
YHTEENSÄ	-1 660 561	-2 725 000	-3 605 000	-2 295 000	-2 020 000

S = sitova

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Toiminta siirtyy Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle 1.1.2023

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022
Aineettomat hyödykkeet		
* Kulut	-227 957	-83 600
Netto	-227 957	-83 600
Koneet ja kalusto		
* Kulut	-38 463	0
Netto	-38 463	0
YHTEENSÄ		
* Kulut	-266 420	-83 600
Netto	-266 420	-83 600

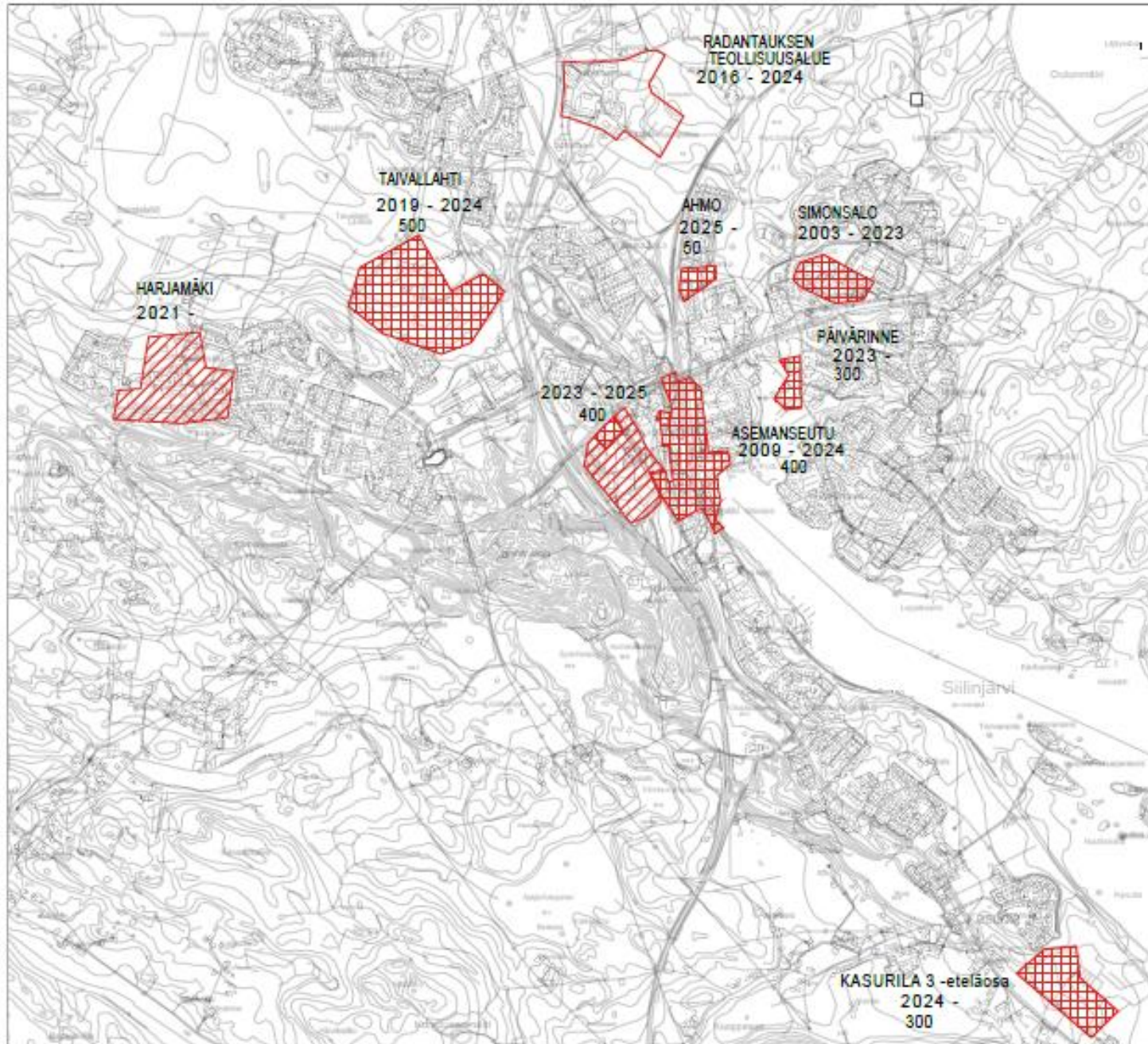
Kaikki kunnan investoinnit yhteensä (tase)

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
YHTEENSÄ					
* Tuotot	555 153	0	0	0	0
* Kulut	-4 730 531	-6 684 600	-9 628 000	-6 573 000	-3 738 000
Netto	-4 175 378	-6 684 600	-9 628 000	-6 573 000	-3 738 000

Asuinalueiden käyttöönotto 2022 – 2025

ALUE	koko alue 2023-25	2022	2023	2024	2025
KESKUSTA	145	55	65	30	50
kerrostaloasuntoja	145	36	65	30	50
rivitaloasuntoja	0	19	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
TAIVALLAHTI	105	12	35	35	35
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	55	0	15	20	20
omakotiasuntoja	50	12	20	15	15
HAAPAMÄKI	45	0	5	15	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	45	0	5	15	25
PANNINNIEMI	0	2	0	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	2	0	0	0
SIMONSALO/PÄIVÄRINNE	12	0	12	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	12	0	12	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
KASURILA	20	0	0	5	15
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	20	0	0	5	15
PYÖREÄLAHTI	100	17	40	35	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	60	0	20	20	20
omakotiasuntoja	40	17	20	15	5
VUORELA/KUNNONPAIKKA	104	0	29	50	25
kerrostaloasuntoja	104	0	29	50	25
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	531	86	186	170	175
kerrostaloasuntoja	249	36	94	80	75
rivitaloasuntoja	127	19	47	40	40
omakotiasuntoja	155	31	45	50	60

SIILIJÄRVI

KIRKONKYLÄ

Taloussuunnitelma 2023 - 2025
ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

- Asuntorakentamisen alue
- Työpaikkarakentamisalue
- Keskustatoimintojen alue

2023 - 2025 Rakentamisvuosi
200 Mitoitusasukasluku

